

gemeente

Oosterhout

Jaarstukken 2014

Gemeente Oosterhout

23

Programma's

77

Paragrafen

130

**Jaarrekening
(financieel)**

Colofon

Jaarverslag en jaarrekening 2014
Gemeente Oosterhout

Samenstelling
Gemeente Oosterhout
Postbus 10150
4900 GB Oosterhout

Inlichtingen
Tel: (0162) 489911
Fax: (0162) 423174
E-mail: stadhuis@oosterhout.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
Leeswijzer	6
2. Samenstelling College van Burgemeester & Wethouders	8
3. Financiële positie 2014	11
3.1. Overzicht van baten en lasten	11
3.2. Gewijzigde begroting 2014	12
3.3. Incidentele voor- en nadelen	13
3.4. Financieringspositie	13
3.5. Reserves en voorzieningen	14
3.6. Vrije reserve	14
3.7. Financiële kengetallen	18
4. Programmaverantwoording	22
Programma's	23
Programma 1 Verbindend bestuur	26
Programma 2 Sociaal domein	33
Programma 3 Werkgelegenheid & economie	43
Programma 4 De levendige gemeente	50
Programma 5 Ruimte & ontwikkeling	59
Programma 6 Middelen	72
5. Paragrafen	77
5.1 Lokale heffingen	78
5.2 Weerstandsvermogen & risicobeheersing	82
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	97
5.4 Treasury	108
5.5 Bedrijfsvoering	111
5.6 Verbonden partijen	114
5.7 Grondbeleid	118
5.8 Subsidies	121
5.9 EMU-saldo	123
5.10 Klachtenafhandeling	125
6. Jaarrekening (Financieel)	130
6.1. Inleiding	130
6.2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	130
6.3. Overzicht van baten en lasten	134
6.4. Grondexploitaties	153
6.5. Investerings	160
6.6. Balans	163
6.7. Toelichting op de balans	165
6.8. Begrotings) Rechtmatigheid en SiSa	192
6.9. Overzichten SiSa	200
6.10. Publicatie Wet Normering Topinkomens	206
6.11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	207
Bijlagen	209
Bijlage 1 Kerngegevens	210
Bijlage 2 Personeelssterkte en – lasten 2014	212
Bijlage 3 Overzicht investeringen	213
Bijlage 4 Investerings 2014: restantkredieten	218
Bijlage 5 Overzicht reserves & voorzieningen	221
Bijlage 6 Afkortingenlijst	222

Bijlage 7 Overzicht begrotingswijzingen 2014	225
Bijlage 8 Kaderstellende beleidsnota's	228
Bijlage 9 Conversietable programmastructuur	232

1. Inleiding

In het jaarverslag van de gemeente Oosterhout legt het college van B&W verantwoording af over het gevoerde beleid in het afgelopen jaar. Deze verslaglegging over de gemeentelijke prestaties en bestedingen in het jaar 2014 is een uitwerking van de beleidsvoornemens die het gemeentebestuur zich ten doel heeft gesteld in de programmabegroting 2014. Het jaarverslag is daarmee een afronding van de cyclus Coalitieakkoord, Perspectiefnota, Begroting en concernrapportages.

Met ingang van de nieuwe collegeperiode is een nieuwe opzet van de begroting 2015 en de jaarstukken geïntroduceerd, waarbij is teruggedaan van veertien naar zes programma's. Hierbij is dezelfde indeling gehanteerd als bij het coalitieakkoord. Deze jaarrekening is opgesteld conform de nieuwe opzet. Voor de conversie van de nieuwe programma-indeling ten opzichte van de oude programma-indeling wordt verwezen naar bijlage 9.

Ondanks het economisch getij is het gelukt om de inkomsten en uitgaven in balans te houden. Tegelijkertijd is er in 2014 veel gerealiseerd, vaak ook samen met partners en instellingen in de stad.

Positief resultaat

Het financiële resultaat van het jaar 2014 bedraagt € 7,3 miljoen positief.

Oosterhout, mei 2015

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN OOSTERHOUT

Leeswijzer

De jaarstukken van de gemeente Oosterhout bevatten een aantal verplichte elementen. Dit is iets waar veel gemeenten mee kampen. Met ingang van de nieuwe collegeperiode (begroting 2015 en verder), is een nieuwe opzet van de begroting en de jaarstukken geïntroduceerd. Deze jaarrekening is opgesteld conform de nieuwe opzet.

Samenstelling college

Het tweede hoofdstuk geeft de samenstelling van het college en de bijbehorende portefeuillevverdeling aan.

Financiële positie 2014

In hoofdstuk 3 is op hoofdlijnen het financiële beeld voortkomend uit de jaarrekening geschetst. Ook wordt op basis van dit beeld een doorkijk gegeven naar de toekomstige financiële positie.

Programmaverantwoording

In hoofdstuk 4 zijn de programma's beschreven. Per programma wordt ingegaan op de vraag 'Wat willen we bereiken'. Vervolgens wordt verantwoording afgelegd over de geleverde resultaten (Wat hebben we ervoor gedaan?) en over metingen (indicatoren). Tot slot wordt per programma het financiële resultaat in beeld gebracht.

Paragrafen

De paragrafen geven gebundeld informatie over thema's, die anders te gefragmenteerd aan de orde zouden komen. Deze informatie wordt voor zowel bestuurders als toezichthouders van belang geacht om de financiële positie van de gemeente te kunnen beoordelen. Een achttal paragrafen is voorgeschreven door het BBV, namelijk Lokale heffingen, Weerstandsvormogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Treasury (financiering), Bedrijfsvoering, Verbonden partijen, Grondbeleid en het EMU saldo. De paragrafen Subsidieverlening en Klachtenafhandeling zijn aanvullend opgenomen.

Jaarrekening

In hoofdstuk 6 is het financiële deel van de jaarverantwoording opgenomen met de toelichting van de afwijkingen per programma, de investeringen, de balans en bijzondere onderwerpen zoals de algemene uitkering. Ook cijfermatige onderdelen welke door de programma's heenlopen worden hier centraal toegelicht in plaats van in de programma's zelf.

Bijlagen

In de bijlagen is een aantal cijfermatige overzichten opgenomen. De laatste bijlage is een afkortingenlijst

2. Samenstelling College van Burgemeester & Wethouders

mr. drs. S.W. Th. Huisman, Burgemeester

Portefeuille:

- Algemene bestuurlijke en strategische coördinatie
- Overige wettelijke taken
- Integrale veiligheid (incl. openbare orde, brandweezorg)
- Externe veiligheid
- Kabinet en representatie
- Juridische zaken
- Handhaving
- Regionale samenwerking

drs. M. Janse- Witte, Wethouder

Portefeuille:

- Woonomgeving (incl. beheer en onderhoud, buurtbeheer en speelvoorzieningen)
- Afval, water en riolering
- Transitie AWBZ
- Maatschappelijke Zorg (WMO, welzijn en volksgezondheid)
- Sport

J.W.M. Peters, Wethouder

Portefeuille:

- Middelen (financiën, personeel en organisatie, ICT, facilitaire zaken)
- Grondzaken
- Nutsbedrijven
- Cultuur
- Onderwijs
- Transitie jeugdzorg
- Jeugdbeleid

mr. M.P.C. Willemsen, Wethouder

Portefeuille:

- Stedelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening (incl. archeologie en monumenten)
- Wonen
- Economische zaken (incl. agrarische zaken)
- Toerisme en Recreatie
- Detailhandel en middenstand
- Horeca
- Evenementenbeleid

M.P. Vissers, Wethouder

Portefeuille:

- Communicatie
- Thema verbindend bestuur
- Dienstverlening
- Natuur en milieu
- Participatiewet
- Sociale zekerheid (incl. inburgering)
- Verkeer en mobiliteit

Financiële positie 2014

11	Overzicht baten en lasten
12	Gewijzigde begroting 2014
13	Incidentele voor- en nadelen
13	Financieringspositie
14	Reserves en voorzieningen
14	Doorkijk vrije reserve
18	Financiële kengetallen

3. Financiële positie 2014

Het resultaat van de jaarrekening is bepaald op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en met inachtneming van de kaders, die in het meerjarenbeleidplan (perspectiefnota) en de begroting zijn vastgesteld. Voor zover besluitvorming over toevoeging c.q. onttrekking aan reserves al heeft plaatsgevonden is deze eveneens in de exploitatie verwerkt, echter wel zichtbaar gemaakt via een apart programma.

3.1. Overzicht van baten en lasten

De jaarrekening 2014 sluit met een **positief saldo van € 7,3 miljoen**. In overeenstemming met het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) is het resultaat afzonderlijk vermeld op de balans. In de onderstaande tabel zijn de rekeningcijfers vergeleken met de begroting 2014 na wijzigingen.

Bedragen * € 1.000

Exploitatie	Rekening 2014	Begroting 2014 na wijzigingen	Verschil	V/ N
Lasten	141.861	143.268	-1.407	V
Baten	146.870	143.181	-3.689	V
Totaal saldo van baten en lasten	-5.009	87	-5.096	V
Storting in reserves	5.607	3.902	1.705	N
Onttrekking aan reserves	7.909	4.663	-3.246	V
Resultaat	-7.311	-674	-6.636	V

Samengevat bestaat het jaarrekeningsaldo uit een aantal mee- en tegenvallers. Onderstaand zijn de grootste afwijkingen weergegeven.

Bedragen * € 1.000

Belangrijke financiële voordelen	Bedrag
Dienstverlening	-542
Maatschappelijke zorg	-141
Voorzieningen aan mensen met een beperking	-972
Inkomensregelingen WWB	-738
Re-integratie en inburgering	-385
Minimabeleid	-171
Schulphulpverlening	-217
Onderwijs	-234
De Bussel	-119
Beheer gronden en gebouwen	-772
Uitvoeren wonen	-1.157
Automatisering	-321
Accommodatiebeheer	-133
Bestuur, control en advies	-106
Algemene uitkering	-1.438
Stelposten (incl. onvoorzien)	-401
Belastingen	-393
Personele kosten	-71
Totaal grote voordelen	-8.311

Bedragen * € 1.000

Belangrijke financiële nadelen	Bedrag
Documenten	147
Evenementen	120
Zwembaden	140
Openbare verlichting	130
Wegen	338
Openbaar groen	186
Doorberekende kosten	639
Kapitaallasten	699
Totaal aan grote nadelen	2.399

Overige kleine voor- en nadelen verklaren een verschil van € 1.399.000.

Naast deze voor- en nadelen zijn vooral de volgende posten nog relevant:

- Bij de afvalinzameling was er sprake een overschot op de exploitatie van € 8.000. Dit bedrag is gestort in de egalisatievoorziening. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.
- Met betrekking tot rioolbeheer is een bedrag van € 133.000 onttrokken aan de egalisatievoorzieningen voor woningen en niet-woningen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.
- Binnen het product parkeren is sprake van een positief resultaat van € 506.078, welke in het parkeerfonds is gestort.

Voor de toelichtingen op de financiële voor- en nadelen wordt verwezen naar paragraaf 6.3.

3.2. Gewijzigde begroting 2014

De programmabegroting 2014, zoals deze in november 2013 is vastgesteld door de gemeenteraad, sloot met een positief saldo van € 674.000. Per saldo zijn alle begrotingswijzigingen neutraal geweest. Op programmaniveau zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Programma		Bedragen * € 1.000		
		Vastgestelde begroting	Wijzigingen	Gewijzigde begroting
1	Verbinden bestuur	4.732	346	5.078
2	Sociaal domein	27.472	521	27.993
3	Werkgelegenheid & economie	665	5	670
4	De levendige gemeente	15.523	25	15.548
5	Ruimte & ontwikkeling	24.990	426	25.416
6	Middelen	-73.504	-1.114	-74.618
Saldo van baten en lasten		-122	209	87
Storting in reserves		3.780	122	3.902
Onttrekking aan reserves		4.332	331	4.663
Resultaat		-674	0	-674

Voor een nadere toelichting van de wijzigingen wordt verwezen naar bijlage 7.

3.3. Incidentele voor- en nadelen

Om een goed beeld te geven van het structurele karakter van het rekeningresultaat, is onderstaand een analyse gemaakt van de incidentele voor- en nadelen. Hierbij zijn alleen de grotere incidentele posten (in principe > € 100.000) betrokken om op hoofdlijnen een goed beeld te geven. Door het rekeningresultaat te corrigeren voor incidentele voor- en nadelen ontstaat een zogenaamd resultaat uit de reguliere bedrijfsvoering.

Door deze voornamelijk eenmalige voordelen ontstaat een te positief beeld van de jaarrekening. Incidentele voordelen waren er voor een bedrag van € 7,8 miljoen en incidentele nadelen voor een bedrag van € 1,4 miljoen. Wanneer deze posten worden onttrokken uit het rekeningresultaat ontstaat er een resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van € 860.000 positief.

Dit geeft overigens geen beeld van de structurele doorwerking richting de begroting 2015, aangezien in de begroting 2015 al met een aantal voor- en nadelen rekening is gehouden.

Bedragen * € 1.000		
Totaal rekeningresultaat 2014	- 7.311	-
Incidentele voordelen	-7.804	-
Incidentele nadelen	1.011	+
'Kleine' voor en nadelen	342	+
Rekeningresultaat uit reguliere bedrijfsvoering	- 860	-

Het totale resultaat over het jaar 2014 bedraagt € 7,3 miljoen positief. Dit is het resultaat waarin de incidentele voor- en nadelen zijn opgenomen. Incidentele voordelen waren er voor een bedrag van € 7,8 miljoen en nadelen van € 1.4 miljoen. Wanneer deze posten worden onttrokken uit het rekeningresultaat ontstaat er een resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van € 860.000 positief. Voor een overzicht van de incidentele voor- en nadelen wordt verwezen naar paragraaf 6.8.

3.4. Financieringspositie

De financieringspositie geeft de verhouding aan tussen beschikbare financieringsbronnen op langere termijn (reserves, voorzieningen en langlopende geldleningen) ten opzichte van de investeringen in vaste activa. Hiermee geeft het dus de wijze aan waarop de activa binnen de gemeente zijn gefinancierd. De financieringspositie geeft aan dat er ultimo 2014 een financieringsoverschot is van € 35,8 miljoen. Hiervan kan het volgende overzicht worden weergegeven:

Bedragen * € 1.000		
	Ultimo 2014	Ultimo 2013
- Reserves	130.767	129.257
- Resultaat jaarrekening	7.311	3.812
- Voorzieningen	2.471	2.745
- Langlopende geldleningen	81.959	54.444
Subtotaal	222.508	190.258
- Materiële vaste activa	163.827	147.193
- Immateriële vaste activa	382	112
- Financiële vaste activa	22.525	23.981
Subtotaal	186.734	171.286
Financieringsoverschot	35.774	18.972

Het totaal van vaste activa is in 2014 gestegen door investeringen in voornamelijk de Warande en Santrijn. Daartegenover zijn de langlopende geldleningen toegenomen met zo'n € 27 miljoen.

3.5. Reserves en voorzieningen

De reservepositie geeft het volgende beeld:

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Ultimo 2014	Ultimo 2013
- Algemene reserves (kernreserves)	55.925	58.868
- Reserves grondexploitatie	20.040	19.856
- Bestemmingsreserves	24.183	27.462
- Reserve investeringsprojecten	30.619	23.071
- Voorzieningen	2.472	2.745
- Exploitatiesaldo	7.311	3.812
Totaal	140.550	135.815

De reservepositie van de gemeente is in totaliteit licht gestegen. De vrije reserve en de bestemmingsreserves zijn echter gedaald terwijl de reserve investeringsprojecten (van waaruit kapitaallasten worden gedekt) is verhoogd als gevolg van uitgevoerde investeringen die uit reserves zijn gedekt. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de balans, onderdeel reserves en voorzieningen.

3.6. Vrije reserve

De vrije reserve wordt in principe gevoed vanuit de winsten van de diverse grondexploitaties/ grondverkoop. Daarnaast is in het verleden een aanzienlijk bedrag in de reserve gestort vanwege de verkoop van het leveringsbedrijf van Intergas en de herkapitalisatie (herfinanciering) van Intergas.

Een belangrijk kader voor de vrije reserve is dat investeringen alleen voor dekking vanuit reserves in aanmerking komen indien wordt voldaan aan de volgende criteria:

- de kapitaallasten van de investering worden niet in de kostprijs of in een tarief verdisconteerd;
- de investering kent een lange afschrijftermijn en komt in principe niet in aanmerking om op termijn te worden vervangen.
- De vrije reserve kan en mag niet negatief worden;
- Bij tekorten binnen de vrije reserve is het geen optie om extra geldleningen af te sluiten, aangezien het hier gaat om een dekkingsprobleem (geen financieringsprobleem).

In onderstaande tabel zijn de verwachte onttrekkingen in meerjarenperspectief van de vrije reserve weergegeven. De beginstand bedraagt € 21,5 miljoen.

Vervolgens zijn van dit bedrag alle uitgaven gehaald, waartoe de gemeenteraad reeds besloten heeft, maar waarvan de uitvoering nog loopt. Hieraan is toegevoegd een overzicht met claims van investeringen ten laste van de vrije reserve.

De conclusie hieruit is dat er een totale claim ligt op de vrije reserve ter hoogte van circa € 14,1 miljoen.

Stand per 1-1-2014*	21.552
---------------------	--------

Bedrag * € 1.000	Werkelijk 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018 e.v.
Uitgaven reeds besloten	7.213	2.816	-2.115	500	2.240
Leefbaarheid wijkprojecten	19	114			
Activiteitencentra	849	216			
Uitvoeringskosten inburgering		59			
Nieuwbouw De Touwbaan	25				
Landschapspark	221				
Onderhoud stadhuis	51	8	320		
Investerings dienstverlening			-1.800		
Loskade Vijf Eiken	89				
Slotjes Midden				500	2.240
Zwembadvoorzieningen	449	911			
Investerings TSC	1.472	61			
Gymzaal Santrijn/ Hoofseweg	56				
Sportcomplex De Contreie	2.235	243			
De Contreie Ecozone	359	23			
Busstation Leijzenhoek	925				
Munitieonderzoek de Contreie	341				
Businesscase 60+			-635		
Brandweerkazerne slotjesveld	87	313			
Pannenhoeft	15	25			
Huisvesting B.O.C.K.		20			
Boekwaarde de Blikken		121			
Brandweerkazerne Dorst		280			
Revitalisering Weststad		172			
Liberation route	20				
De Bussel		250			

* incl. saldobestemming jaarrekening 2013

Uitgaven nog te besluiten	0	100	0	0	0
Ontwikkelingen terrein OGC*		100			
De Contreie Ecozone					1.500
Totaal	7.213	2.916	-2.115	500	3.740
Over gehele periode	12.254				

*De gemeenteraad heeft in april 2015 besloten dit niet toe te kennen.

Opvallende posten:

- Van het beginsaldo van € 21,5 miljoen is al een bedrag van € 12,2 miljoen bestemd voor uitgaven waartoe de gemeenteraad reeds heeft besloten. Grote posten hierin zijn Activiteitencentra, TSC, sportcomplex de Contreie, Slotjes Midden, het busstation en de afboeking van boekwaarde en sloopkosten in verband met nieuwe zwemvoorziening. Tevens zijn de besluiten van de saldobestemming 2013 hierin verwerkt.
- Slotjes Midden: het bedrag is gebaseerd op de vastgestelde samenwerkings- overeenkomst en actuele grondexploitatie.
- De investeringen in het kader van de business case dienstverlening is in 2012 voorgefinancierd uit de vrije reserve en in een separate bestemmingsreserve gestort. In 2016 wordt deze terugbetaald, hetgeen leidt tot financiële neutraliteit in 2016. Hetzelfde

geldt voor de businesscase 60+ welke in 2013 is gevormd en in 2016 teruggestort zal worden.

- De brandweerkazerne Slotjesveld is inmiddels gesloopt. Het restant is in 2015 en verder benodigd voor sanering van de grond en de aanleg van een parkeervoorziening.
- Voor de Bussel is conform het raadsbesluit van oktober 2014 een onttrekking van € 250.000 meegenomen in 2015 voor de eenmalige frictiekosten.

2. Verwachte inkomsten vrije reserve

In de perspectiefnota is ook een inschatting gemaakt van de toekomstige inkomsten in de vrije reserve. Aangezien het hier veelal grondexploitatie betreft, is een hard getal moeilijk aan te geven en is het bij een aantal projecten beter om in scenario's te denken. In onderstaande tabel zijn de cijfers weergegeven zoals deze op basis van de huidige inzichten naar onze mening realistisch zijn. Goede monitoring is daarop vanzelfsprekend.

De volgende toekomstige inkomsten worden verwacht in de komende jaren. Het onderstaande beeld geeft een zo goed mogelijke inschatting, waarbij de verwachte inkomsten verder in de toekomst meer onzekerheid en risico in zich hebben.

Bedrag * € 1.000	Werkelijk 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018 e.v.
Inkomsten					
Rentetoevoeging	355	143	120	131	120
Beneluxweg/kantoorlocatie			530		
Uitbreiding industrieterrein Vijf Eiken					2.473
Everdenberg Oost					3.000
De Contreie					10.000
Santrijn					170
Intergas uitkering 2e tranche escrow					1.741
Totaal	355	143	650	131	17.504
Over gehele periode	18.783				

Conclusies:

- Totaal wordt het saldo van de inkomsten op dit moment begroot op zo'n € 18,8 miljoen. Dit in een buitengewoon onzekere markt.
- Deze inkomsten zijn grotendeels toe te schrijven aan de grondexploitatie de Contreie. In deze prognose is de raadsnota 'Markttoets de Contreie' (BI.0150160) nog niet verwerkt.
- Positieve resultaten zijn direct gekoppeld aan de verkoop van de woningen en zijn veelal pas na 2018 te realiseren.
- In deze positieve resultaten is nog geen rekening gehouden met de recente ontwikkelingen met betrekking tot de vennootschapsbelasting (VPB) voor overheidsbedrijven.
- Inkomsten op de vrije reserve zijn in de eerstvolgende jaren niet te verwachten.
- Deze inkomsten zijn slechts indicatief en worden niet meegenomen in de beschikbare vrije ruimte binnen de vrije reserve.

3. Risicoposten en scenario's

Het verloop van de vrije reserve is geen statisch geheel, zeker niet in deze tijd. Zoals eerder aangegeven is het verstandig te denken in scenario's. Scenario's die bandbreedten aangeven waarbinnen de vrije reserve zich kan begeven. Om hier een beeld van te geven zijn de volgende risicoposten uitgewerkt:

Bedragen * € 1.000	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018 e.v.
Risicopost grondexploitaties					P.M.
Risicopost winstgevendheid de Contreie					5.000
Totaal					5.000

Voor sommige posten zijn geen bedragen te noemen, maar zijn wel reële risico's. Deze risicoposten betreffen expliciet geen risicovoorzieningen, zoals bijvoorbeeld zijn getroffen voor het project Everdenberg Oost. Dit overzicht geeft slechts aan dat het realiseren van winsten binnen de grondexploitaties geen zekerheid is en dat deze (denkend in scenario's) negatiever kunnen uitpakken dan de momenteel vastgestelde grondexploitaties.

Nadere toelichting:

Risicopost grondexploitaties

De totale boekwaarde van de grondexploitatie bedraagt per 31-12-2014 € 47,2 miljoen. Dit betekent dat er per saldo voor dit bedrag geïnvesteerd is in gronden en in gemaakte kosten voor bouw- en woonrijpmaken, plankosten e.d.

Doelstelling is om de totale investeringen op termijn (minimaal) terug te verdienen. De mate waarin dat kan is uiteraard afhankelijk van afzetmogelijkheden, renteontwikkelingen e.d. Gezien de huidige woningbouwmarkt is dit zeker een groot risico.

Om dit risico te ondervangen is er een zogenaamde algemene bedrijfsreserve ingesteld, die per 31-12-2014 een saldo kende van € 11,5 miljoen.

4. Confrontatie beschikbare en benodigde middelen vrije reserve

Wanneer de geactualiseerde kosten, opbrengsten en risico's binnen de vrije reserve worden afgezet tegenover elkaar ontstaat het volgende beeld.

Saldo vrije reserve	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016	Jaar 2017	Jaar 2018 e.v.
Stand per 1-1	21.543	14.685	11.912	14.677	14.308
Toekomstige uitgaven	-7.213	-2.916	2.115	-500	-3.740
Toekomstige inkomsten	355	143	650	131	17.504
Risicoposten	0	0	0	0	-5.000
Ontwikkeling vrije reserve	14.685	11.912	14.677	14.308	23.072

Uit het bovenstaande overzicht blijkt we de komende jaren blijven interen op onze vrije reserve en dat voeding van de reserve voornamelijk afhankelijk is van de ontwikkelingen binnen de Contreie. Wanneer de geprognosticeerde inkomsten vanuit de grondexploitaties buiten beschouwing worden gelaten, bereikt de vrije reserve op basis van de huidige inzichten in 2018 een hoogte van zo'n € 10 miljoen (excl. geprognosticeerde inkomsten grondexploitaties).

3.7. Financiële kengetallen

In 2012 is voor het eerst, als onderdeel van de jaarrekening, een zogenaamde stresstest uitgevoerd. Deze stresstest geeft een inzicht in een aantal ontwikkelingen binnen de gemeente op lange termijn. De stresstest is ook over 2014 uitgevoerd en als onderdeel van de jaarrekening in het boekwerk opgenomen.

In dit overzicht zijn verschillende indicatoren / elementen toegelicht die iets zeggen over de balanspositie van de gemeente Oosterhout op basis van de jaarrekening 2014. Cijfers van vergelijkende gemeenten waren op moment van vervaardiging van de cijfers nog niet voorhanden. Er is derhalve uitsluitend een vergelijking met andere jaren te maken.

Weerstandsratio

	2013	2014
Netto weerstandsvermogen*	25.600.000	33.325.000
Risicoprofiel	13.900.000	14.200.000
Netto Weerstandsratio	1,8	2,3

* In de jaarrekening 2013 is voor het eerst gewerkt met het netto-weerstandsvermogen, vandaar dat allen 2013 en 2014 gepresenteerd zijn.

Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. In bovenstaand overzicht zijn bij het netto weerstandsvermogen de claims die reeds gelegd zijn op de reserves al in mindering gebracht. Het weerstandsvermogen geeft zo een zuiverder beeld in de bepaling of er voldoende ruimte is voor overige risicovolle posten. Er wordt voldaan aan de norm om in ieder geval boven het ratio van 1 uit te komen. Er dient echter wel rekening gehouden te worden met de ambities van de gemeente Oosterhout om te investeren, waardoor de reservepositie zal gaan dalen. Het grootste risico wordt gelopen op het gebied van de grondexploitaties. Daarnaast is een aanzienlijk risico gesignaleerd met betrekking tot de decentralisaties. Verder zijn verschillende risico's benoemd in de jaarrekening die nog niet financieel vertaald zijn. Derhalve is en blijft ook een ratio benodigd van meer dan 1,0.

Lokale heffingen / belastingen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Woonlasten éénpersoonshuishoudens	695	674	630	548	627	636
Woonlasten meerpersoonshuishoudens	695	674	630	684	763	762
Rangnummer meerpersoonshuishoudens	271	200	82	159	300	256

De lasten voor de burger zijn, door invoering van diftar, moeilijker te vergelijken. Bovenstaande cijfers zijn afkomstig van het Coelo. In de cijfers is verwerkt dat 1 persoon minder afval aanbiedt dan meerpersoonshuishoudens, dus lagere lasten. Oosterhout is volgens de Coelo-lijst met de lokale lasten relatief hoger uitgekomen t.o.v. andere gemeenten. De vraag hierbij is echter in hoeverre Diftar juist is verwerkt in deze gegevens. Volgens de Coelo-ranglijst zijn de gemiddelde woonlasten in Brabant gemiddeld € 693 voor een meerpersoonshuishoudens en € 606 voor een éénpersoonshuishouden. Volgens bovenstaande tabel zou Oosterhout hier boven zitten. De gemeente heeft nog een onbenutte belastingcapaciteit (OZB) van ruim € 3,2 miljoen. Dit is de ruimte t.o.v. tarieven die landelijk zijn vastgesteld om te kunnen worden toegelaten als artikel 12 gemeente.

Schuldpositie

	2012	2013	2014	Norm
Debt-ratio ((Lang- en kortlopend vreemd vermogen)/balans)	38%	41%	44%	80%
Netto-schuld (VVlang+ vlottende passiva-	37%	43%	48%	

uitgezette leningen-liquide middelen-debiteuren-overlopende activa) / exploitatie				130%
Netto-schuld (Vlång+ vlottende passiva-uitgezette leningen-liquide middelen-debiteuren-overlopende activa) / balanstotaal	22%	25%	27%	
Netto-schuld per inwoner	932	1.089	1.278	1.424

De debt-ratio zegt iets over de wijze waarop de totale activa gefinancierd worden. Bovenstaand overzicht laat zien dat de debt-ratio over de jaren heen verslechterd is, hetgeen inhoudt dat we onze activa steeds meer met vreemd vermogen moeten financieren. De andere bovenstaande ratio's geven hetzelfde beeld. De netto-schulden nemen jaarlijks toe. Dit wordt onder andere veroorzaakt door investeringen met vreemd vermogen. Ten opzichte van veel andere gemeenten heeft de gemeente Oosterhout echter nog steeds een lage schuldenpositie en zitten we nog ruim onder de kritische norm; de kritische norm voor het debt-ratio ligt op 80% en voor de netto-schuld op 130%. De gemiddelde schuld van gemeenten per inwoner bedraagt € 1.424. De afgelopen jaren is echter wel een trend in deze cijfers zichtbaar en ook in 2015 is er wederom nieuw vreemd vermogen aangetrokken.

Aanwending externe financiering	2012	2013	2014
Langlopende schulden	51.927.000	54.444.000	81.959.000
Langlopende en kortlopende schulden -/- grondexploitatie	33.006.000	54.508.000	81.946.990
Leningen die niet zijn ingezet voor de grondexploitatie/balanstotaal	15%	24%	32%
Leningen die niet zijn ingezet voor de grondexploitatie/exploitatie	23%	39%	56%

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat de externe financiering de afgelopen jaren toeneemt en in 2014 tov 2013 met bijna € 30 miljoen is toegenomen. Dit wordt ondermeer verklaard uit het feit dat er behoorlijke investeringen worden gedaan op het voorzieningenniveau van de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn de bouw van de nieuwe Warande, De Bussel en de grondexploitaties.

Balanscijfers

Garantstellingen	2012	2013	2014
Gewaarborgde geldleningen	342.939.000	358.979.000	357.114.000
Reserves	2012	2013	2014
Algemene reserves	66.658.000	58.868.000	55.925.000
Reserve Grex	21.467.000	19.856.000	20.040.000
Bestemmingsreserve	42.050.000	50.533.000	54.802.000
Exploitatiesaldo	4.612.000	3.812.000	7.311.000
Totaal eigen vermogen	134.787.000	133.069.000	138.078.000
Eigen vermogen in % van de balans	60%	58%	55%
Eigen vermogen in % van de exploitatie	95%	96%	94%
Balanstotaal	226.099.000	230.676.000	251.814.000
Totaal exploitatie (incl storting reserves)	141.713.000	139.120.000	147.468.000

Uit het overzicht blijkt dat de algemene reserve de afgelopen jaren daalt, dit wordt m.n. verklaard uit de overheveling naar reserve investeringsprojecten t.b.v. dekking van kapitaallasten, de verwerving en aanleg van de ecologische verbindingzone. De toename van de reserve Grex is met name veroorzaakt door resultaten uit verschillende grex'en, dit geldt ook voor de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Ook in 2014 is het eigen vermogen t.o.v. balanstotaal gedaald, dit is een beeld dat al een paar jaar wordt gezien. De bestemmingsreserve is ten opzichte van voorgaand jaar behoorlijk toegenomen. De toename van de reserve is bedoeld voor (toekomstige) kapitaallasten in verband met investeringsuitgaven (reserve investeringsprojecten). Het totaal eigen vermogen van de gemeente Oosterhout blijft over de jaren heen redelijk stabiel en is in 2014 weer toegenomen. T.o.v. balanstotaal is het relatief wel weer gedaald. Verder valt op dat de exploitatie van de gemeente in 2014 tov 2013 weer is toegenomen daar waar dit de afgelopen jaren juist een dalende lijn liet zien.

Leningen

Leningen	2010	2011	2012	2013	2014
Uitstaande geldleningen	25.616.000	21.318.000	19.767.000	19.396.000	19.024.000
Aangetrokken leningen	51.276.000	47.411.000	51.927.000	54.444.000	81.959.000
Uitstaande geldleningen in % van langlopende aangetrokken leningen	50%	45%	38%	36%	23%

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de extra aangetrokken leningen niet zijn ingezet voor uitstaande leningen, maar voor eigen financiering. Hierdoor zullen de rentelasten op termijn sterk kunnen toenemen.

Voorzieningen

Voorzieningen	2010	2011	2012	2013	2014
Voorzieningen per 31-12	7.213.000	7.851.000	5.754.000	2.744.000	2.472.000
Egalisatierekeningen reiniging en riolering	4.750.000	5.131.000	3.919.000	2.171.000	2.046.000
(overige) voorzieningen	2.463.000	2.720.000	1.835.000	573.000	425.000

Ten opzichte van 2013 is de hoogte van de voorzieningen licht gedaald, ook ten opzichte van het balanstotaal is de voorziening laag. Er wordt ook geen voorziening voor onderhoud kapitaalgoederen gevormd, te maken kosten worden opgenomen in de begroting. Uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen blijkt dat de werkelijk kosten aan onderhoud in 2014 redelijk in lijn zijn. Onder de overige voorzieningen vallen mn de fpu-regelingen en het non-activiteitsfonds.

Grondexploitaties

(Ontwikkeling) grondexploitatie	2011	2012	2013	2014
Niet in exploitatie genomen gronden	18.540.000	16.660.000	9.435.000	13.524.000
In exploitatie genomen gronden	40.587.000	44.555.000	35.676.000	33.731.000
Subtotaal bouwgronden	59.127.000	61.215.000	45.111.000	47.255.000
Voorziening grondexploitatie	-8.279.000	-8.663.000	-4.756.000	-5.655.000
Gecorrigeerd saldo grondexploitatie	50.848.000	52.552.000	40.355.000	41.600.000
Balanstotaal	219.656.000	226.099.000	230.676.000	251.814.000
Grondexploitatie in % balanstotaal	23%	23%	17%	17%

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de voorraad bouwgronden ten opzichte van 2013 nagenoeg gelijk is gebleven. De voorziening is verhoogd met name als gevolg van de projecten Veekestraat en Everdenberg-Oost. De grondexploitatie zal de komende jaren verder dalen, doordat de verwachting is dat in het project De Contreie meer verkopen gaan plaats vinden (kosten gaan voor de baat uit).

Grondexploitatie blijft een risicovolle post omdat verkopen in de toekomst wel gerealiseerd moeten worden.

Het gemiddelde in Nederland geactiveerde Grex bedraagt € 660 per inwoner. Dit bedrag is t.o.v. 2013 van € 752 gestegen naar € 774 per inwoner. Hiermee ligt dit hoger dan gemiddeld.

4. Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk presenteren we aan de hand van 6 programma's de programmaverantwoording van de gemeente Oosterhout. Onderstaand zijn de rekeningcijfers vergeleken met de bijgestelde begroting na wijzigingen in 2014.

Bedragen * € 1.000

Programma	Rekening 2014	Begroting 2014 na wijzigingen	Verschil
1. Verbindend bestuur	4.134	5.078	-944
2. Sociaal domein	25.155	27.993	-2.838
3. Werkgelegenheid & economie	696	670	26
4. De levendige gemeente	14.912	15.548	-636
5. Ruimte & ontwikkeling	25.179	25.416	-237
6. Middelen	-75.084	-74.618	-466
Saldo van baten en lasten programma's	-5.008	87	-5.095
Stortingen in reserves	5.607	3.902	1.705
Ottrekking aan reserves	7.909	4.663	-3.246
Resultaat	-7.311	-674	-6.635

In elk programma zijn drie kaderstellende kernvragen (W-vragen) uitgewerkt. De programma's kennen de volgende indeling:

- **Wat willen we bereiken?**
Geformuleerd in de algemene doelstelling en effectdoelstellingen.
- **Wat hebben we ervoor gedaan?**
Geformuleerd in de gerealiseerde activiteiten.
- **Metingen**
Geformuleerd in de outcome en output-indicatoren.
- **Wat heeft het gekost?**
Geformuleerd in de Kosten en Opbrengsten en Investeringsen.

De resultaten van de programma's zijn toegelicht in paragraaf 6.3 Overzicht van baten en lasten. In de financiële overzichten op de programma's is in de kolom 'Begroting 2014' de geactualiseerde begroting na wijzigingen opgenomen. Voor een integraal overzicht van de begrotingswijzigingen per programma, verwijzen wij u naar bijlage 7.

Programma's

26

Verbindend bestuur

33

Sociaal domein

43

Werkgelegenheid & economie

50

De levendige gemeente

59

Ruimte & ontwikkeling

72

Middelen

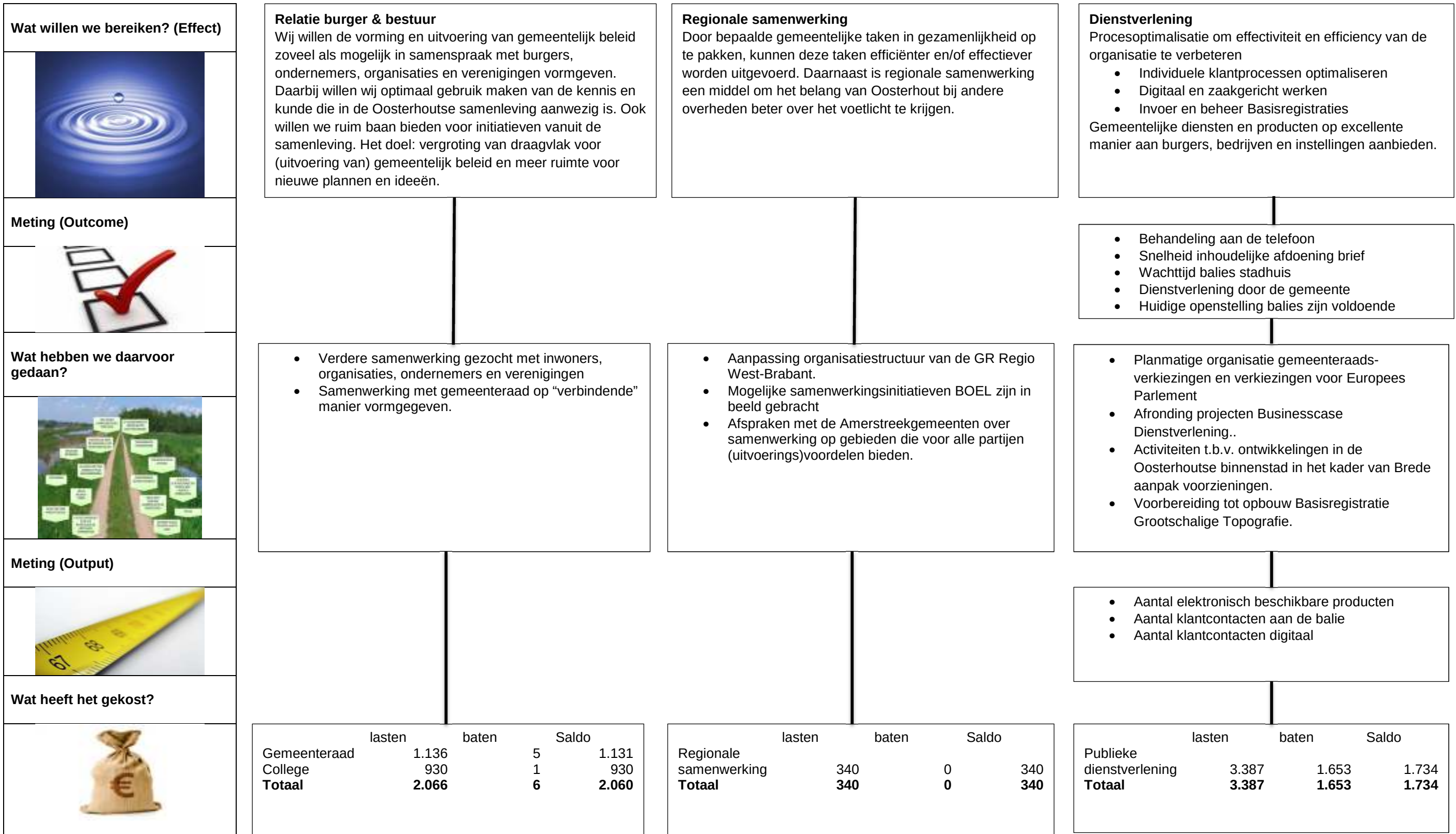

Programma 1

Verbindend bestuur

Portefeuillehouders: S.W.Th. Huisman / M.P. Vissers

Verbindend bestuur

Wat willen we bereiken?

Relatie burger & bestuur
Wij willen de vorming en uitvoering van gemeentelijk beleid zoveel als mogelijk in samenspraak met burgers, ondernemers, organisaties en verenigingen vormgeven. Daarbij willen wij optimaal gebruik maken van de kennis en kunde die in de Oosterhoutse samenleving aanwezig is. Ook willen we ruim baan bieden voor initiatieven vanuit de samenleving. Het doel: vergroting van draagvlak voor (uitvoering van) gemeentelijk beleid en meer ruimte voor nieuwe plannen en ideeën.
Regionale samenwerking
Door bepaalde gemeentelijke taken in gezamenlijkheid op te pakken, kunnen deze taken efficiënter en/of effectiever worden uitgevoerd. Daarnaast is regionale samenwerking een middel om het belang van Oosterhout bij andere overheden beter over het voetlicht te krijgen.
Dienstverlening
Procesoptimalisatie om effectiviteit en efficiency van de organisatie te verbeteren • Individuele klantprocessen optimaliseren • Digitaal en zaakgericht werken • Invoer en beheer Basisregistraties
Gemeentelijke diensten en producten op excellente manier aan burgers, bedrijven en instellingen aanbieden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Relatie burger en bestuur

Verbindend bestuur

Het Oosterhoutse college van b. en w. wil de komende bestuursperiode werk maken van “Verbindend bestuur”. Door (nog) meer de samenwerking te zoeken met inwoners, organisatie, ondernemers en verenigingen en hen zo vroeg mogelijk in het beleidsproces te betrekken, willen we maximaal gebruik maken van de kennis en kunde in onze samenleving. Ook de samenwerking met de gemeenteraad willen wij op een “verbindende” manier vormgeven; dit betekent vooral dat wij in een eerder stadium de samenspraak met de raad zullen zoeken. Concreet is dat voornemen in 2014 op verschillende manieren in de praktijk gebracht:

- Het coalitieakkoord is op een andere wijze dan voorheen tot stand gekomen. Gesprekken met alle raadsfracties hebben geleid tot een “Agenda voor Oosterhout”, waarop vervolgens inwoners van onze gemeente input hebben kunnen geven. Op basis hiervan is vervolgens het coalitieakkoord tot stand gekomen.
- Rondom de drie transities hebben wij geëxperimenteerd met een andere wijze van informatievoorziening in de richting van de gemeenteraad.
- In 2014 is een start gemaakt met de herijking van het gemeentelijk beleid rondom burgerparticipatie.
- “Verbindend bestuur” is benoemd als belangrijk thema voor de ontwikkeling van de gemeentelijk organisatie. Het trainingsprogramma voor medewerkers van de gemeente is hierop aangepast.

Regionale samenwerking

Samenwerking West Brabant: afronden van der herstructurering om te komen tot slankere en flexibele samenwerking gericht op de voornaamste strategische kerndossiers en tevens het uitwerken positionering van de Dongemond

Naar aanleiding van de redesigndiscussie is de organisatiestructuur van de GR Regio West-Brabant aangepast. De bestuurscommissies zijn komen te vervallen, hiervoor zijn enkele portefeuillehoudersoverleggen in de plaats gekomen. Voor verdere informatie over de gemeenschappelijke regelingen zie de paragraaf verbonden partijen.

Samenwerking BOEL: intensiveren op de dossiers ruimtelijke ordening en economie.

De colleges van de gemeenten Oosterhout, Breda en Etten-Leur zijn twee keer bij elkaar gekomen. Dit was enerzijds om kennis te maken (nieuwe colleges) en anderzijds hebben de colleges mogelijke samenwerkingsinitiatieven in beeld gebracht. De thema's waarop de drie gemeenten kansen zien zijn Economie (Vestigingsklimaat), Zorg en Wonen en Duurzaamheid. Voor het thema Economie is ook de gemeente Moerdijk aangesloten. Eind 2014 en begin 2015 zal gebruikt worden om de mogelijke samenwerkingsinitiatieven verder uit te diepen.

Samenwerking Amerstreekgemeenten: uitvoeren samenwerking op bedrijfsvoeringsniveau conform de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van K+V.

De Amerstreekgemeenten zijn naar aanleiding van het rapport KplusV tot de conclusie gekomen dat de (vergaande) samenwerking tussen de drie gemeenten niet haalbaar is. Afgesproken is dat de drie gemeenten met elkaar zullen samenwerken op die beleidsterreinen waar samenwerking voor alle partijen (uitvoerings)voordelen biedt.

Dienstverlening

Verkiezingen: organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen en de Europees Parlementsverkiezingen.

De organisatie van de verkiezingen is projectmatig opgepakt binnen de gemeentelijke organisatie. Beide verkiezingen zijn goed verlopen.

Businesscase Dienstverlening: aandacht op administratieve processen, bestuurs- en directiesecretariaat, processen 'openbare ruimte' en veiligheidsproces.

De projecten van de businesscase dienstverlening zijn in 2014 afgerond. Hierover is de raad schriftelijk geïnformeerd. Verder is in het jaar 2014 gekeken, of er andere processen in aanmerking konden komen voor een vergelijkbare LEAN-aanpak (hierboven genoemd). De werkzaamheden bij het bestuurs- en directiesecretariaat zijn zodanig aangepast, dat het vertrek van een medewerker niet volledig hoefde te worden ingevuld; het LEAN-traject t.a.v. administratieve processen loopt verder in 2015; processen 'openbare ruimte' en veiligheidsproces komen in 2015 aan de orde (na kwartiermaken van nieuwe afdeling Samenleving & Stadsbeheer resp. het onderzoek naar de taken/omvang/positionering van de unit Veiligheid).

Brede aanpak voorzieningen: verbeteren aantrekkelijkheid van het Oosterhoutse kernwinkelgebied.

De activiteiten vanuit de Brede Aanpak Voorzieningen hebben in 2014 voornamelijk in het teken gestaan van de ontwikkelingen in de Oosterhoutse binnenstad. De verdere toelichting hierop staat vermeld in programma 3.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT): Het programma BGT is aangewezen als een van de speerpunten van de implementatieagenda in het Nationaal Uitvoeringsprogramma betere

dienstverlening en E-overheid (i-NUP). De BGT krijgt een wettelijke basis en zal integraal opgenomen worden in het Stelsel van Basisregistraties.

De (aangepaste) planning was erop gericht dat Oosterhout op 01-01-2015 gereed zou zijn met de opbouw van de BGT. Dit is niet gelukt omdat een benodigd softwareprogramma pas medio december beschikbaar is gekomen. In december heeft Oosterhout zich bij de Landelijke voorziening aangemeld om de leveringsfase te kunnen starten. Uiterlijk eind eerste kwartaal 2015 zou de BGT voor Oosterhout een feit moeten zijn.

Metingen

Outcome indicatoren

Burgerindicator (Burgerijenquête)	Score 2012	Score 2013	Score 2014
Behandeling aan de telefoon	7,3	7,3	7,1
Snelheid inhoudelijke afdoening brief	6,7	6,7	6,5
Wachttijd balies in de publiekshal	6,3	6,8	6,1
Behandeling in het stadhuis	8,2	8,1	8,0
Dienstverlening door de gemeente	6,8	6,9	7,1
De huidige dagopenstelling van de balies in de publiekshal zijn voldoende	7,3	7,3	7,4
De huidige avondopenstelling van de balies in de publiekshal is voldoende	8,6	8,4	8,5

Output-indicatoren

Overige indicatoren	Score 2012	Score 2013	Prognose 2014	Score 2014
Aantal elektronisch beschikbare producten /diensten: in 2014 zijn de formulieren slimmer ingericht waardoor er minder formulieren nodig zijn.	21	19	16	22
Afhandelingstermijnen klachten	Max. 6 weken	Max. 6 weken	Max. 6 weken	Max. 6 weken
Aantal klantcontacten - Balie - Digitaal (= digitale aanvragen)	41.463 1.642	32.670 3.265	28.308 3.300	26.272 7.557
Afhandeltijd aanvragen digitaal loket	3 werkdgn	3 werkdgn	3 werkdgn	3 werkdgn
Wachttijd balie max. 10 minuten	53%	65%	70%	57,7%
Wachttijd balie max. 20 minuten	79%	88%	90%	83,7%

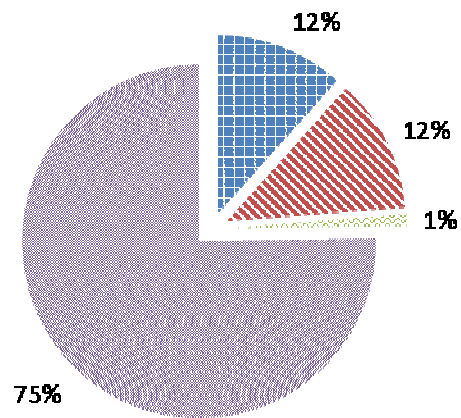
Wat heeft het gekost?

Kosten en opbrengsten

Exploitatie (* € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014	Saldo 2014
Lasten	5.869	6.674	5.793	881
Baten	1.279	1.596	1.659	-63
Saldo baten en lasten	4.590	5.078	4.134	944
Storting in reserves	350	589	589	0
Onttrekking aan reserves	643	1.099	256	843
Resultaat	4.297	4.568	4.467	101
Specificatie lasten per thema				
Relatie burger en bestuur	1.971	2.154	2.066	88
Regionale samenwerking	406	417	340	77
Dienstverlening	3.491	4.103	3.387	716
Specificatie baten per thema				
Relatie burger en bestuur	3	0	6	-6
Regionale samenwerking	0	0	0	0
Dienstverlening	1.276	1.596	1.653	-57
Mutaties reserve(s)				
Investeringsprojecten Dienstverlening	-3	-125	-51	-74
Bestemmingsreserve Dienstverlening	-289	-385	383	-768

Voor een toelichting op het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

Investerings- (* € 1.000)	Investerings- plan 2014	Gevoteerd 2014	Saldo 2014
Dienstverlening:			
- E-portaal website	20		20
Totaal	20		20

■ Kosten derden ■ Inkomensoverdracht ■ Kapitaallasten ■ Apparaatskosten

Programma 2

Sociaal domein

Portefeuillehouders: S.W.Th. Huisman, M. Janse-Witte, J.W.M. Peters, M.P. Vissers

Sociaal domein

Wat willen we bereiken? (Effect)

Meting (Outcome)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Meting (Output)

Wat mag het kosten?

Maatschappelijke zorg

Oosterhouters kunnen zo lang mogelijk meedoen aan de samenleving door hun eigen mentale, sociale en lichamelijke kracht optimaal te benutten.

- Voorzieningen senioren in de gemeente
- Welzijnsvoorzieningen in de gemeente
- Gezondheidsvoorzieningen in de gemeente

- Herijking van de opdrachten in het kader van transitie en vaststelling Programma van Eisen Sociaal Domein 2015 en outputcontracten 2015 opgesteld.
- Samenwerkingsovereenkomst opgesteld ter voorbereiding en uitvoering van buurtbemiddeling.
- Organisatie van sociale wijkteams voor de periode van 3 jaar
- Nauwe samenwerking budgetcoaches en burgeradviseurs met de Kredietbank.
- Ontwikkeling nieuwe werkwijze voor werven en matchen vrijwilligers en vrijwilligerswerk
- Verbeterde aansluiting vraag van mantelzorgers op aanbod door HOOM.
- Verdere ontwikkeling van de organisatie van de activiteiten centra en de activiteiten centra zijn gerenoveerd.
- Monitoring individuele voorzieningen
- Vaststelling van het Addendum WMO 2015, de Verordening en het uitvoeringsbesluit Maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2015
- Communicatie gericht op de veranderingen als gevolg van de Nieuwe WMO 2015
- Uitvoering nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2014-2017

- Het totaal aantal uitstaande individuele voorzieningen
- Percentage gebruikte deeltaxipassen WMO

	lasten	baten	Saldo
Beheerskosten Sociaal Domein	174	0	174
Sterke samenleving	1.351	232	1.120
Maatschappelijke vaardigheden	1.919	952	967
Volksgezondheid	1.971	0	1.971
Zorg en Ondersteuning	999	0	999
Individuele voorzieningen WMO	9.035	1.482	7.554
Totaal	15.450	2.665	12.785

Sociaal beleid

Bevorderen dat inwoners van Oosterhout in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Het financieel en materieel ondersteunen van burgers die niet volledig in hun levensonderhoud kunnen voorzien of niet voldoende maatschappelijk kunnen participeren.

- Vaststelling visienota Participatiewet
- Voorbereiding samenwerking op re-integratiegebied binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant
- Vaststelling beleidsnota Participatiewet
- Verdere implementatie minimabeleid
- Het Samwerkingspact is opgezet in het kader van schuldhulpverlening

- Uitstroom naar werk in % totale uitstroom
- % melders voor uitkering die door intakeprocedure geen aanvraag doen
- % succesvolle uitstroom schuldregeling
- Aantal bijstandsgerechtigden per 1.000 inwoners
- Aantal aanvragen schuldhulpverlening
- Het aantal interne indicaties t.o.v. aantal externe indicaties (adviezen)

	lasten	baten	Saldo
Inkomen Werk	16.774	14.853	1.921
Sociale regelingen	8.895	8.162	733
	3.985	1.044	2.941
Totaal	29.653	24.058	5.595

Jeugdzorg

We streven ernaar dat alle kinderen en jongeren de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen, die actief deelnemen aan het maatschappelijke leven. We willen als gemeente een gunstig opgroei-klimaat voor jeugdigen creëren door het versterken van eigen kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale netwerk. Het vergroten van kansen en het voorkomen van uitval staan hierbij centraal.

- Vaststelling van het beleidsplan, de verordening en het uitvoeringsbesluit Jeugdbeleid

	lasten	baten	Saldo
Transitie jeugdzorg	1.865	54	1.812
Totaal	1.865	54	1.812

Veiligheid

Het handhaven van de openbare orde en het borgen van de veiligheid in de stad. Veiligheid -en de beleving daarvan- is een essentiële basis-voorwaarde voor het functioneren van stad en samenleving.

- Gevoel van veiligheid in de wijk
- Veiligheidsgevoel in de gemeente
- Aandacht gemeente voor veiligheid

- Het meerjarenplan Integrale veiligheid 2015-2018 is opgesteld.
- Continuering susteams in de binnenstad
- Continuering bestaande camerabeleid en voorbereiding voor uitbreiding in 2015
- Verdere implementatie BIBOB-beleid.

- Aantal verstrekte vergunningen APV en bijzondere wetten

	lasten	baten	Saldo
Veiligheid	5.084	120	4.964
Totaal	5.084	120	4.964

Wat willen we bereiken?

Maatschappelijke zorg

Oosterhouters kunnen zo lang mogelijk meedoen aan de samenleving en benutten hun eigen mentale, sociale en lichamelijke kracht optimaal.

Dit willen wij bereiken door naast een breed aanbod van maatschappelijke voorzieningen wijkgericht samenwerken te regisseren. Hiermee wordt bedoeld dat de burger in zijn directe omgeving wordt gestimuleerd om vanuit zijn eigen kracht oplossingen te vinden voor de problemen en beperkingen die hij ondervindt in het dagelijks leven. De gemeente Oosterhout regisseert het wijkgericht samenwerken om de mentale, sociale en lichamelijke kracht van mensen en hun sociale netwerk te stimuleren. Bij maatschappelijke zorg wordt het fundament gevormd door drie pijlers:

1. Het bevorderen van een **sterke samenleving**
2. Vergroten van de **maatschappelijke vaardigheden**
3. Het bieden van **zorg en ondersteuning**.

Binnen de maatschappelijke zorg wordt met volksgezondheidsbeleid tevens een gezonde leefstijl van de inwoners van Oosterhout bevorderd.

Sociaal beleid

Bevorderen dat inwoners van Oosterhout in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien, door het (terug)leiden van uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt. Het financieel en materieel ondersteunen van burgers die niet volledig in hun levensonderhoud kunnen voorzien of niet voldoende maatschappelijk kunnen participeren.

Jeugdzorg

We streven ernaar dat alle kinderen en jongeren de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen, die actief deelnemen aan het maatschappelijke leven. We willen als gemeente een gunstig opgroei-klimaat voor jeugdigen creëren door het versterken van eigen kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale netwerk. Het vergroten van kansen en het voorkomen van uitval staan hierbij centraal.

Veiligheid

Het handhaven van de openbare orde en het borgen van de veiligheid in de stad.

Veiligheid -en de beleving daarvan- is een essentiële basisvoorwaarde voor het functioneren van stad en samenleving.

Het leveren van een bijdrage aan een goed geordende, veilige, rustige en aantrekkelijke openbare ruimte mede door het oppakken van een coördinerende en regisserende rol. Hierbij wordt inzet op preventie voortgezet en zal daar waar nodig actief en repressief opgetreden worden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatschappelijke zorg

Algemeen

Bij diverse onderdelen van Maatschappelijke zorg is sprake van opdrachten aan Surplus Welzijn en/of HOOM, die tezamen het OPC SurplusWelzijn/HOOM vormen. Conform de "Perspectiefnota 2014" heeft in 2014 een herijking plaatsgevonden van de opdrachten in het kader van de transities,

hetgeen geleid heeft tot een veranderde vraagstelling en daarmee de vaststelling van een transitie-proof "Programma van Eisen Sociaal domein 2015 Surplus Welzijn/HOOM". Op grond van dat PvE is het Outputcontract Surplus Welzijn en HOOM opgesteld voor uitvoering in 2015.

Leefbaarheid en sociale samenhang: Efficiëntere opzet buurtbemiddeling, incl. samenwerking met andere gemeenten en gedeelde verantwoordelijkheid met woningcorporaties.

De gemeente Oosterhout, woningcorporatie Thuisvester, Politie Zeeland-West-Brabant en Surplus Welzijn hebben een samenwerkingsovereenkomst opgesteld ter voorbereiding en uitvoering van buurtbemiddeling. De eerste drie partijen treden op als gelijkwaardige opdrachtgevers en stichting Surplus Welzijn treedt op als opdrachtnemer. Surplus Welzijn is daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering en voor het behaalde resultaat.

Sociale wijkteams: doorontwikkelen werkwijze en organisatie van de sociale teams op basis van de taken /verantwoordelijkheden vanuit met name de transities AWBZ en Jeugdzorg en hierover een voorstel aan de raad te doen.

In 2014 is door MEE onderzoek gedaan naar de uitvoering van de bestaande sociale wijkteams in Oosterhout, waarbij de opdracht van de sociale wijkteams werd aangepast. De sociale wijkteams kregen (anticiperend op de transities AWBZ en Jeugdzorg) de opdracht om de vraagverheldering en toeleiding tot voorzieningen voor inwoners in de wijken Strijen, Dommelbergen en Oosterheide uit te voeren. Daarbij kwam de focus op de individuele inwoner en zijn/haar netwerk te liggen en in mindere mate op het (versterken van het) netwerk in de wijk. Voor de zomervakantie 2014 is op basis van de propositie van de GGD West-Brabant, Surplus Welzijn en MEE Plusgroep besloten om aan de Stichting Sociale Wijkteams de opdracht te verlenen om voor de periode van drie jaar de sociale wijkteams in Oosterhout te organiseren. Vanaf medio 2014 is er gewerkt aan een soepele overgang van de bestaande sociale wijkteams naar de sociale wijkteams die vanaf 2015 aan de slag zijn.

Burgeradviseurs en klussendienst: geven van advies, informatie of bieden van diensten op het gebied van welzijn, wonen, zorg, financiën en vrijetijdsbesteding.

De 10 vrijwillige budgetcoaches en ook de burgeradviseurs hebben in 2014 opnieuw nauw samengewerkt met de Kredietbank die voor de gemeente de schuldhulpverlening uitvoert. Burgeradviseurs houden wekelijks diverse spreekuren in de drie activiteitencentra en leggen honderden huisbezoeken af. De klussendienst werkte voor ouderen (ca.87%), voor gehandicapten (ca.5%) en voor minima (ca.8%).

Vrijwilligers: ten behoeve van het beleid maatschappelijke ondersteuning extra aandacht voor vrijwilligers in het kader van de transities.

Begin januari 2014 is het VIP verhuisd naar activiteitencentrum Dommelbergen. Er is een nieuwe werkwijze ontwikkeld voor het werven en matchen van vrijwilligers en vrijwilligerswerk in het licht van de transities, Welzijn Nieuwe Stijl en de overige maatschappelijke ontwikkelingen. Daarvoor is de online marktplaats Zorgvoorelkaar aangekocht en ontwikkeld voor Oosterhout. Leervanelkaar is een onderdeel van dit nieuwe matchingsysteem om vraag en aanbod binnen het vrijwilligerswerk bij elkaar te brengen. Op 10 juli 2014 is de website gelanceerd en er wordt goed gebruik gemaakt van dit eigentijds, gebruiksvriendelijk systeem.

Informeel Zorg: meer sturen op zorg en goede ondersteuning bij (zorg)vragen, wensen en behoeften van (kwetsbare) mensen, o.a. middels het Outputcontract, en beter afstemmen tussen de onderlinge samenwerking van professionals en vrijwilligers van de betrokken organisaties.

Om de vraag van mantelzorgers beter aan te laten sluiten op het huidige aanbod heeft HOOM de aanbevelingen uit het in 2013 uitgevoerde onderzoek 'mantelzorg verdient aandacht' in de praktijk verder uitgewerkt. HOOM informeerde en adviseerde over het bestaande hulpaanbod aan mantelzorgers die knelpunten ervaren, bood praktische ondersteuning en heeft aandacht besteed aan netwerkontwikkeling ter voorkoming van overbelasting. HOOM heeft contact gelegd met de

zorggroep voor huisartsen (Zorroo) en heeft zij in samenwerking met Surplus een digitaal e-learning programma ontwikkeld.

HOOM zet vrijwilligers in die kwetsbare mensen en hun mantelzorgers één-op-één ondersteunen. Aparte onderdelen hiervan zijn o.a. de buddyzorg en de vrijwillige palliatieve terminale Zorg.

Activiteitencentra: renoveren activiteitencentra en verder ontwikkelen organisatie

De Bunthoef, Dommelbergen en De Slotjes in Oosterhout zijn anno 2014 herkenbare en laagdrempelige algemene voorzieningen die de maatschappelijke participatie van alle burgers, inclusief die met een beperking, bevorderen. Mensen uit de wijk dragen als vrijwilligers bij aan participatie, sociale integratie van mensen met of zonder beperking. Jongeren, ouderen, mensen met en zonder een beperking weten de centra te vinden. Dit blijkt uit het evaluatieonderzoek dat in 2014 heeft plaatsgevonden.

Wekelijks bezoeken zo'n 1760 mensen de drie centra. Alle groepen staan open voor deelnemers afkomstig uit de (Wmo)doelgroep. Er wordt structureel samengewerkt met 18 maatschappelijke organisaties en met 11 vrijwilligersorganisaties maar zo veel mogelijk activiteiten worden uitgevoerd door vrijwilligers. Totaal werken er 99 vrijwilligers voor de activiteitencentra. Het gemiddelde rapportcijfer dat door de vrijwilligers en door de bezoekers aan de drie activiteitencentra gegeven wordt is respectievelijk een 7,5 en een 7,4.

De centra bewegen mee met de transities en met andere maatschappelijke ontwikkelingen. Daartoe zijn bijvoorbeeld activiteiten in gang gezet voor dagbesteding en inloop voor (ex)psychiatrische patiënten. Er is gestart met de opzet van bibliotheekfuncties in de centra.

In 2014 is een impuls gegeven om de kwaliteit van de gebouwen te verbeteren. In alle centra zijn de toiletten opgeknapt en zijn de toegankelijkheid en functionaliteit verbeterd

Individuele voorzieningen: continueren keukentafelgesprekken met mensen die voor het eerst te maken krijgen met de WMO, waarbij aansluiting gezocht wordt met de verantwoordelijkheden en taken in het kader van de transisite AWBZ. Monitoren van de scootmobielpool, de uitgebreide rolstoelpool, de alfacheque, waarbij de landelijke ontwikkelingen, zoals hergebruik individuele voorzieningen en bezuiniging op het budget voor Hulp in het Huishouden worden meegenomen.

In 2014 zijn de resultaten van de scootmobielpool, de rolstoelpool en de alfacheque gemonitord en positief bevonden. De voorzieningen zijn eenvoudig toegankelijk voor de gebruikers en bieden een passende oplossing voor de beperkingen die mensen ondervinden in hun zelfredzaamheid.

Ten aanzien van het hergebruik van individuele voorzieningen maakt de leverancier van de hulpmiddelen wanneer dit mogelijk is gebruik van eerder gebruikte voorzieningen. Daarnaast is dit een criterium dat in overweging wordt genomen bij de aanbesteding van de hulpmiddelen, welke in 2015 dient te worden afgerond.

Bij de vaststelling van het Addendum Wmo 2015 is tevens het voorstel voor de wijziging van de uitvoering van de Hulp bij het Huishouden vastgesteld, waarmee een oplossing is geboden voor de forse bezuiniging van het Rijk op dit budget.

Aanvulling compensatieplicht WMO: In het kader van de transitie AWBZ opzetten organisatie nieuwe verantwoordelijkheden en taken, inkoopbeleid en contracteren van partners. Na vaststelling wetswijziging van de WMO opstellen en vaststellen gewijzigde verordening en uitvoeringsbesluit.

In oktober 2014 heeft de gemeenteraad het Addendum Wmo 2015 en de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2015 vastgesteld en is vervolgens begin november 2014 het inkoopproces rondom de nieuwe taken in de Wmo als gevolg van de transitie AWBZ afgerond. Op basis van de contracten is er gekozen om in samenwerking met de andere Dongemond-gemeenten het (tactische) contractmanagement vorm te geven en hiervoor een externe partij in te schakelen. In december 2014 is tenslotte het uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2015 vastgesteld.

Communicatieplan WMO 2012-2015: middels een publiekscampagne ondersteuning bieden aan de doelen van het beleidsplan, waarbij het thema voor 2014 "meedoen" is.

De beschikbare capaciteit voor communicatie rondom de Wmo heeft zich gericht op de veranderingen als gevolg van de nieuwe Wmo 2015. In de 1^e helft 2014 was de communicatie vooral gericht op het beleidsproces, in de 2^e helft 2014 op de inhoudelijke gevolgen van de transitie AWBZ-Wmo en Jeugd (o.a. middels het evenement Oost West, Thuis Best in samenwerking met Thebe en Thuisvester). In 2015 zal worden gezien of en zoja op welke manier een publiekscampagne 'de transformatie' kan ondersteunen.

Lokaal gezondheidsbeleid: uitvoeren van de hernieuwde nota Lokaal gezondheidsbeleid 2014-2017.

In 2014 is uitvoering gegeven aan de in oktober 2013 vastgestelde lokale gezondheidsnota "Verbinden en verankeren". Uitvoering vindt plaats conform het in 2014 vastgesteld uitvoeringsoverzicht waarin per focuspunt doelen, activiteiten, een indicatieve planning en resultaten zijn weergegeven. Mede als uitvoering van de lokale gezondheidsnota en op basis van de Drank en Horecawet is in 2014 het "Preventie- & handhavingsplan Alcohol en jeugd Oosterhout 2014 – 2017" vastgesteld.

In het kader van het hartveilig maken van Oosterhout is door plaatsing van AED's in 2014 een dekkingsgraad van 75% is behaald. Ook in 2015/2016 worden weer AED's geplaatst om uiteindelijk uit te komen op het totale aantal van 65 AED's (100% dekking).

Sociaal beleid

Wet werken naar Vermogen/ Arbeidsparticipatie: in het kader van de Participatiewet in 2014

Werklink en West-Brabantse samenwerking t.a.v. het arbeidsmarktbeleid voorzetten, bezien welke rol WAVA in de toekomst kan hebben en uitvoeren bezuinigingsplan WAVA.

Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding op de invoering van de Participatiewet. Ten aanzien van de beleidsvorming op het onderdeel re-integratie is samengewerkt binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant. Per 1 januari 2015 zal het regionaal werkbedrijf van start gaan en zal er binnen de arbeidsmarktregio sprake zijn van één gecoördineerde werkgeversbenadering. Voor wat betreft de andere onderdelen van de Participatiewet is bij de beleidsvorming sprake geweest van samenwerking tussen de Dongemond-gemeenten.

In januari 2014 heeft de gemeenteraad de visienota Participatiewet vastgesteld. De beleidsnota Participatiewet en een achttal verordeningen zijn in december 2014 vastgesteld door de raad. In deze nota zijn vijf scenario's geschetst over de toekomst van WAVA. Hierbij is besloten om drie van deze scenario's verder uit te werken, hetgeen in het tweede halfjaar ter hand is genomen.

Verwachting is dat dit in het eerste halfjaar 2015 kan leiden tot besluitvorming over de toekomstige rol en positie van WAVA.

Minimabeleid: verdere implementatie van het vastgestelde beleid met als aandachtspunten het bereiken van de werkende minima, het verder optimaliseren van de regeling begeleiding, het implementeren van kortingsregeling voor minima op gemeentelijke voorzieningen en door de gemeente gesubsidieerde instellingen voor zover mogelijk en verdere implementatie schuldhulpverlening door preventie en vroegsignalering

Minimabeleid:

Door de eenmalige uitkering voor minima (eind 2014) is er een bestand bekend geworden van mensen met een laag inkomen die nog niet bekend waren bij de gemeente vanwege een uitkering of eerder aangevraagde minimaregeling. Met dit bestand kan in 2015 een gerichte actie opgezet worden.

Er zijn voor de zomer zwemabonnementen verstrekt aan minima, via het eigen uitkeringsbestand, Surplus en St. Leergeld. Met OiB is een pilot in het kader van sporten door minima uitgevoerd (bij atletiekvereniging Scorpio) en worden verdere mogelijkheden voor sporten door minima onderzocht. Er worden mogelijkheden onderzocht om eventuele korting te verlenen op deelname aan andere instellingen (zoals bibliotheek bijv.). Het gaat hierbij om deelname van volwassenen, aangezien Stichting Leergeld deelname aan sport en culturele activiteiten voor kinderen regelt.

Schuldhulpverlening:

In 2014 is in het kader van bestrijding van armoede en schulden het Samenwerkingspact (SWP) Oosterhout opgezet. In deze netwerkorganisatie zijn 18 organisaties vertegenwoordigd die op een of andere wijze te maken hebben met mensen met schuldenproblematiek/armoede, variërend van banken en deurwaarders tot de oecumenische werkgroep armoede. Door elkaar te kennen, zijn er korte lijnen ontstaan en weet men welke organisatie te benaderen of naar door te verwijzen. In werkgroepen worden gerichte preventie/vroegsignalerings-acties opgezet en uitgevoerd.

In het basisonderwijs is op het gebied van preventie theater ingezet om kinderen vanaf groep 3 omgaan met geld bij te brengen. Dit wordt in 2015 verder opgepakt en samen met andere organisaties uit het SWP Oosterhout doorontwikkeld in het voortgezet onderwijs.

Met Thuisvester en Kredietbank NL is in 2014 een pilot vroegsignalering opgezet die in januari 2015 van start gaat.

Het inloopspreekuur budgetadvies op het stadhuis (verzorgd door Kredietbank NL) is uitgebreid met een extra medewerker tijdens de avondopenstelling. Dit spreekuur (op vier momenten in de week) wordt druk bezocht.

Jeugdzorg

Transitie Jeugdzorg: voorbereiden transitie Jeugdzorg door vaststellen beleidsnota Jeugdbeleid en van start gaan met besluitvorming over en voorbereiding van de concrete invulling van het nieuwe jeugdstelsel, de noodzakelijke overgangsmaatregelen, de inkoop van zorg en de doorontwikkeling van het huidige Centrum voor Jeugd en Gezin.

De decentralisatie van de jeugdhulptaken gaat niet alleen om een overheveling van bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheden (transitie) maar vooral ook om een verandering in denken en doen van zowel overheden, instellingen, professionals als burgers (transformatie).

De transitie jeugdhulp wordt in samenhang met de decentralisaties AWBZ, Werk en inkomen en passend onderwijs uitgevoerd.

Het beleidsplan, de verordening en het uitvoeringsbesluit zijn vastgesteld en de gezamenlijke inkoop is afgerond. Vanuit Oosterhout is er op WBO-niveau sterke inhoudelijke bijdrage geleverd aan de voorbereiding en uitvoering van het inkooptraject van specialistische hulp, zowel in menskracht als op inhoudelijk niveau. Er is een enorme berg werk verzet om zicht en overzicht te hebben en te krijgen op alle niveaus van de nieuwe taken (gegevensoverdracht, taakverdeling, contractvorming, monitoring etcetera). Daarbij is aandacht geweest voor de afstemming met de ontwikkelingen op het gebied van het passend onderwijs (oa via lokaal en regionaal OOGO)

De sociale wijkteams zijn in vliegende vaart gestart (de functie van het CJG is per 1 januari beëindigd en hierin opgenomen), hierover kunt u meer lezen onder het kopje sociale wijkteams.

Jeugdigen en ouders zijn geïnformeerd over de veranderingen in de jeugdzorg. De transitie is een feit nu is het tijd voor de transformatie.

Veiligheid

Meerjarenplan Integrale Veiligheid: uitvoeren uitvoeringsprogramma 2014 waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij partners en andere gemeenten in het nieuwe politiedistrict 'De Baronie'.

Het nieuwe meerjarenplan integrale veiligheid 2015-2018 is opgesteld waarin prioriteiten zijn vastgesteld..

Susteams: continueren inzet binnen het KLM gebied.

Vooral tijdens carnaval hebben de susteams in de binnenstad hun werk gedaan.

Cameratoezicht: handhaven van het bestaande camerabeleid en mogelijk het Santrijng gebied hieraan toevoegen

Het bestaande camerabeleid is gecontinueerd. Voorbereidingen voor uitbreiding binnen het Santrijng gebied zijn getroffen en worden medio 2015 uitgevoerd. Verder is het besluit genomen tot cameratoezicht bij het nieuwe busstation

Beleidsplan overlastgevenede jongeren: brede aanpak met nadruk op preventie met inzet van vele partners, met name de interventie gezinsmanagement en waar mogelijk repressief optreden. Conform voornemen is het beleidsplan geïntegreerd in het meerjarenplan integrale veiligheid.

Wet BIBOB: voorzetten stringente toepassing en breder binnen de organisatie toepassen.

In 2014 is een beleidsmedewerker aangesteld die zich met het BIBOB-beleid bezighoudt en zorgt voor verdere implementatie binnen de organisatie. Er is een start gemaakt voor een bredere implementatie wat begin 2015 moet leiden tot het vaststellen van het BIBOB-beleid voor horeca, bouwen, subsidies en evenementen.

Metingen

Outcome indicatoren

Burgerindicator (Burgerijenquête)	Score 2012	Score 2013	Score 2014
Voorzieningen voor senioren in de gemeente.	6,4	6,4	6,6
Welzijnsvoorzieningen in de gemeente	6,1	5,8	5,7
Gezondheidsvoorzieningen in de gemeente	7,4	6,9	7,0
Gevoel van veiligheid in de wijk	7,1	7,1	7,3
Veiligheidsgevoel in de gemeente	6,8	6,7	6,7
Aandacht gemeente voor veiligheid	6,0	6,0	5,9

Output-indicatoren

Overige indicatoren	Score 2012	Score 2013	Prognose 2014	Score 2014
Uitstroom naar werk in % van de totale uitstroom uit de uitkering		25%	31%	39%
% melders voor uitkering die door intakeprocedure geen aanvraag doen		86%	60%	57%
Percentage succesvolle uitstroom schuldregeling	84%	86%	75%	79% (t/m nov)
Aantal verstrekte vergunningen APV en bijzondere wetten	826	699	1.000	500**
Werkeloosheidspercentage ***	4,2%	6,1%	6,5%	7,5%
Aantal bijstandsgerechtigden per 1.000 inwoners	15,5	16,4	16,6	16,8
Aantal aanvragen schuldhelpverlening	249	216	280	248
Het aantal interne indicaties t.o.v. aantal externe indicaties (adviezen)	1.063/264	97%	90%	97%
Het totaal aantal uitstaande individuele voorzieningen	6.871	6.572	7.500	6.736
Percentage gebruikte deeltaxipassen Wmo*	33%	66%	68%	66%

*Dit is het percentage op jaarbasis van het aantal gebruikte deeltaxipassen Wmo ten opzichte van het aantal uitstaande deeltaxipassen Wmo. Per abuis is voor de score in 2012, het actieve gebruik per maand opgenomen.

**Het aantal verstrekte vergunningen APV en bijzondere wetten is lager dan geprognosticeerd. Enerzijds komt dit omdat in de prognose de aantallen kapvergunningen, in- en uitritvergunning en gebruik gemeentegrond meegenomen zijn. In 2014 is de behandeling van deze aanvragen overgedragen aan het team bouwen. In totaal gaat het om 307 verstrekkingen. Daarnaast zijn in 2014 alle drank- en horeca dossiers geactualiseerd. Omdat deze actualisatie kan leiden tot nieuwe vergunningsaanvragen, zijn hier aantallen voor meegenomen in de prognose. De actualisatie heeft tot minder nieuwe aanvragen geleid dan ingeschat.

*** Het aandeel niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking (alle 15 t/m 64 jarigen):

Wat heeft het gekost?

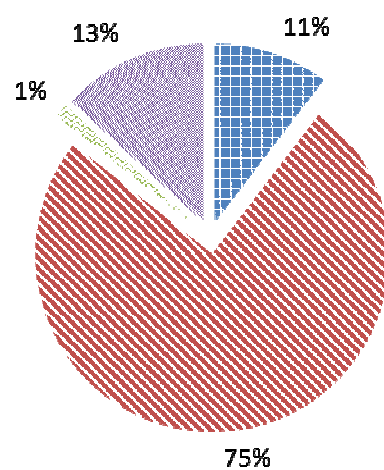
Kosten en opbrengsten

(bedragen * € 1.000)

Exploitatie	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014	Saldo 2014
Lasten	50.509	51.685	52.053	-368
Baten	25.420	23.692	26.898	-3.206
Saldo baten en lasten	25.089	27.993	25.155	2.838
Storting in reserves	54	0	0	0
Onttrekking aan reserves	426	355	367	-12
Resultaat	24.717	27.638	24.788	2.850
Specificatie lasten per thema				
Beheerskosten sociaal domein	220	278	174	104
Maatschappelijke zorg	16.197	15.625	15.276	349
Sociaal beleid	28.287	28.806	29.653	-847
Jeugdzorg	919	1.850	1.865	-15
Veiligheid	4.886	5.126	5.084	42
Specificatie baten per thema				
Beheerskosten sociaal domein	0	0	0	0
Maatschappelijke zorg	2.835	1.973	2.665	-692
Sociaal beleid	22.419	21.610	24.058	-2.448
Jeugdzorg	4	13	54	-41
Veiligheid	163	97	120	-23
Mutaties reserve(s)				
Investeringsprojecten	-361	-355	-367	12
Vrije reserve	-65	0	0	0
Bestemmingsreserve transitie AWBZ	54	0	0	0

Voor een toelichting op het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

Investerings- (* € 1.000)	Investerings- plan 2014	Gevoteerd 2014	Saldo 2014
Maatschappelijke zorg:			
- Wijkcentrum de Bunthoef renoveren elektra	73	73	-
- Oostquartier vervangen liftbesturing	18	-	18
- Aanschaf en kosten 10 AED's	27	27	-
Veiligheid:			
- Camerabeveiliging busstation Leijzenhoek	-	25	-25
Totaal	118	125	-7

■ Kosten derden ■ Inkomensoverdracht ■ Kapitaallasten ■ Apparaatskosten

Programma 3

Werkgelegenheid & economie

Portefeuillehouders: M.P.C. Willemsen / M.P. Vissers

Werkgelegenheid en economie

Wat willen we bereiken? (Effect)

Meting (Outcome)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Meting (Output)

Wat heeft het gekost?

Bedrijventerreinen

Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het faciliteren van nieuw vestiging of uitbreiding van bedrijven en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat.

- Betere afstemming economische ontwikkelingen en afstemming bedrijventerreinen conform de Bedrijventerreinenvisie Amerstreek.
- Voorbereiding verbeteringsmaatregelen Weststad I en II.
- Voorbereiding invoering Bedrijfsinvesteringszone op Weststad.

Aantal hectare direct uitgeefbare bedrijventerrein

Bruisende binnenstad

Versterken aantrekkelijkheid van het stadshart tot een bruisende, ondernemende binnenstad

- Tevredenheid over winkelaanbod in de gemeente
- Waardering stadscentrum
- Waardering winkels voor dagelijkse boodschappen in de woonbuurt

- Regionaal onderzoek uitgevoerd naar vitaliteit en toekomstbestendigheid winkelgebieden.
- Voorbereiding opstellen uitvoeringsprogramma voor de doorontwikkeling van de binnenstad.

	lasten	baten	Saldo
Middenstand	134	94	40
Totaal	134	94	40

Toerisme

Een goed toeristisch recreatief klimaat, waarbij de ligging van Oosterhout optimaal benut wordt.

- Samenwerking met externe partijen
- Opstelling Verordening met gewijzigde forfaitaire regeling toeristenbelasting 2015
- Diverse activiteiten ter promotie van Oosterhout

	lasten	baten	Saldo
Toerisme	134	0	134
Totaal	134	0	134

Ondernemen

Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het stimuleren van een duurzame economie, door het bevorderen van een goed ondernemersklimaat en door een goed relatiebeheer.

arbeidsparticipatie

- Werkeloosheidspercentage
- Aantal startende ondernemingen
- Aantal opheffingen

	lasten	baten	Saldo
Ondernemen	488	60	429
Nutsvoor- zieningen	93	0	93
Totaal	581	60	522

Wat willen we bereiken?

Bedrijventerreinen
Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het faciliteren van nieuwvestiging of uitbreiding van bedrijven en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat.
Bruisende binnenstad
Versterken aantrekkelijkheid van het stadshart tot een bruisende, ondernemende binnenstad.
Toerisme & recreatie
Een goed toeristisch recreatief klimaat, waarbij de ligging van Oosterhout optimaal benut wordt.
Ondernemen
Behoud en versterking van de werkgelegenheid door het stimuleren van een duurzame economie, door het bevorderen van een goed ondernemersklimaat en door een goed relatiebeheer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bruisende binnenstad

In 2014 is er binnen verschillende structuren intensief overleg gevoerd met de ondernemers uit de binnenstad. Vanuit de Rabobank is de 'retail-community' opgericht als orgaan voor overleg met ondernemers uit de gehele Amerstreek regio. Vanuit dit overleg heeft de Rabobank, samen met onder meer de gemeente Oosterhout en de Provincie, opdracht gegeven aan een extern bureau tot het doen van een onderzoek naar de vitaliteit en toekomstbestendigheid van de winkelgebieden. Aan het einde van 2014 is het rapport van dit onderzoek gepresenteerd aan ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeenten en zijn een aantal aanbevelingen gedaan.

De doorontwikkeling van onze binnenstad is bij uitstek een opgave die de gemeente vanuit de gedachte van "verbindend bestuur" willen aanpakken. De eerste gezamenlijke stappen kunnen daartoe worden gezet door in samenspraak met ondernemers en vastgoedeigenaren een uitvoeringsprogramma op te stellen. Een uitvoeringsprogramma waarin gezamenlijk keuzes worden gemaakt over de te ondernemen acties, prioriteiten worden gesteld en de financiering wordt geregeld. De eerste contouren van dit uitvoeringsprogramma dienen het voorjaar van 2015 in beeld te zijn.

Een belangrijke randvoorwaarde om vervolgens aan de slag te gaan met dit uitvoerings-programma is een slagvaardige regievoering waarbij de uitvoering integraal wordt gecoördineerd en aangepakt. Reden om nu te gaan werken aan een professionele en slagkrachtige uitvoeringsorganisatie, waarin alle betrokken partijen participeren (centrummanagement 2.0) . Doel is om met deze uitvoeringsorganisatie in 2016 van start te gaan.

Toerisme en recreatie

In 2014 is fors ingezet op samenwerking met externe partijen. Dat heeft geresulteerd in deelname aan de Liberation Route met drie points of information, plaatsing van nieuwe borden bij lokale monumenten, opknappen van het groen rond de jachthaven en verbetering van de bewegwijzering. Daarnaast zijn de VVV samen met Theek 5 en Uitpunt tijdelijk verhuisd naar de voormalige

Rabobank en is deelgenomen aan twee streeknetwerken (Biesbosch en Landstad de Baronie). Er is in goed overleg met de sector voor 2015 een nieuwe verordening met gewijzigde forfaitaire regeling toeristenbelasting opgesteld.

Diverse onderdelen ter promotie van Oosterhout: invoeren QR codes, branding Landschapspark De Open Linie en faciliteren ontwikkelingen jachthaven.

De bestaande QR codes worden onderhouden maar niet verder uitgebreid, omdat gebleken is dat deze minder gebruikt worden dan voorzien. Steeds vaker worden mobiele telefoons met internetverbinding gebruikt. Om die reden heeft de VVV geïnvesteerd in het upgraden van haar (mobiele) website.

Na realisatie van het landschapspark wordt sinds medio 2014 via activiteiten als een open dag voor publiek, publicaties in regionale bladen en de ontworpen website, promotie voor dit toegankelijke gebied gemaakt.

Bij de jachthaven is ter verbetering van de uitstraling een nieuw welkomstbord geplaatst en het hekwerk vervangen. Daarnaast wordt in dialoog met het bestuur van Sluis 1 gekeken of er uitbreiding van de steigers mogelijk is. Hierover zal in 2015 duidelijkheid komen

Ruimte om te ondernemen

Samenwerking Amerstreek: *Betere afstemming tussen de drie gemeenten op het gebied van bedrijventerreinen en overige economische ontwikkelingen cf "Bedrijventerreinen visie Amerstreek"*

De gezamenlijk vastgestelde Bedrijventerreinenvisie Amerstreek leidt tot betere afstemming van economische ontwikkelingen in zijn algemeen, en afstemming bedrijventerreinen in het bijzonder. De uitvoeringsagenda van deze visie wordt vanaf 2015 fasegewijs geïmplementeerd.

Verbeteringsmaatregelen Weststad I en II:

Het begin 2014 ingediende subsidieverzoek voor het project "verbeteringsmaatregelen Weststad I en II" is niet toegewezen. Binnen de mogelijkheden van het Jaarplan Openbare Ruimte (JOR) zullen vanaf 2015 de noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd.

Invoeren BIZ Weststad – De Wijsterd:

In 2014 is gestart met de voorbereidingen voor het invoeren van een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) via een standaardmodel op bedrijventerrein Weststad – De Wijsterd, in samenwerking met de bedrijvenvereniging Weststad – De Wijsterd. Dit zal op zijn vroegst in 2016 zijn beslag krijgen. Het model zal als opmaat gelden voor de uitrol over alle bedrijventerreinen van Oosterhout.

Convenant Havens Midden Brabant

Er is met Tilburg, Waalwijk en het bedrijfsleven een convenant gesloten om de samenwerking verder te ontwikkelen. Hiermee wordt Oosterhout als uitstekende vestigingslocatie gepositioneerd binnen het logistieke netwerk aansluitend op de havens Rotterdam en Antwerpen.

Acquisitie

Juist om de acquisitie voor nieuwe vestigers in oosterhout te versterken is een promotiefilm ontwikkeld die digitaal via de social media beschikbaar is gesteld.

Valueport

Vanuit midden en West Brabant is onder de werktitel Valueport fors ingezet om deze regio in economisch perspectief op de landelijke agenda te krijgen. Daarmee kan worden bereikt dat ook landelijk deze economische regio meer aandacht en ontwikkelmogelijkheden krijgt.

Werkgelegenheid

Om de tanende (locale) werkgelegenheid zo goed mogelijk te bestrijden is een gecoördineerde samenwerking tussen EZ en Sociale Zaken opgezet. De resultaten worden gemonitord en waar nodig de aanpak bijgestuurd. Daarnaast wordt het thema werkgelegenheid vast besproken tijdens de twee wekelijkse bezoeken van de wethouder economische zaken aan het bedrijfsleven.

Metingen

Outcome indicatoren

Burgerindicator (Burgerijenquête)	Score 2012	Score 2013	Score 2014
Tevreden over winkelaanbod in de gemeente	8,4	8,2	8,0
Waardering winkels voor dagelijkse boodschappen in de woonbuurt	8,3	8,4	8,4
Waardering stadscentrum	7,2	7,1	7,1
Arbeidsparticipatie	72%	73%	73%

Output-indicatoren

Overige indicatoren	Score 2012	Score 2013	Prognose 2014	Score 2014
Aantal hectare direct uitgeefbare bedrijventerrein	0,6 ha	0,6 ha	0,6 ha	6,1
Aantal startende ondernemers	407	360	200	440
Aantal opheffingen	349	336	300	279
Werkloosheidspercentage	6,3%	8,4%	6,5%	7,4%

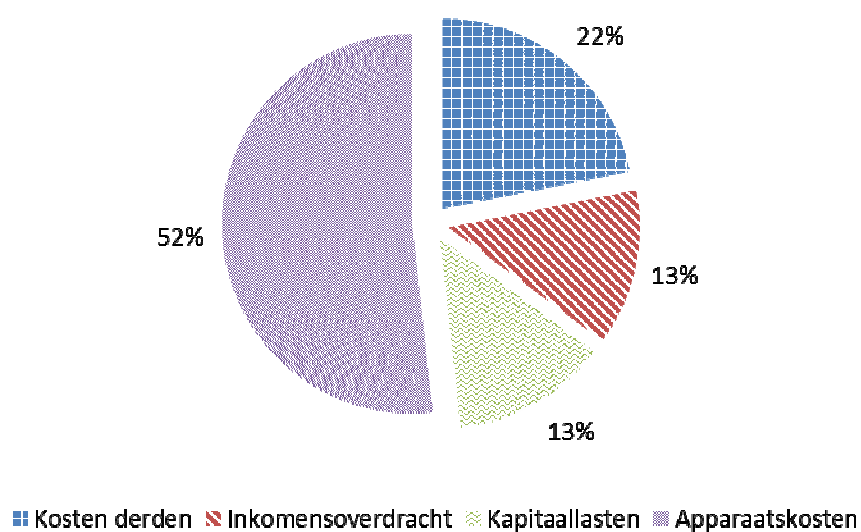
Wat heeft het gekost?

Kosten en opbrengsten

Exploitatie	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014	Saldo 2014
Lasten	824	808	849	-41
Baten	171	138	153	-15
Saldo baten en lasten	653	670	696	-26
Storting in reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	20	-20
Resultaat	653	670	676	-6
Specificatie lasten per thema				
De bruisende binnenstad	128	111	134	-23
Toerisme en recreatie	127	122	134	-12
Ruimte om te ondernemen	569	576	581	-5
Specificatie baten per thema				
De bruisende binnenstad	69	70	94	-24
Toerisme en recreatie	0	0	0	0
Ruimte om te ondernemen	103	68	60	8
Mutaties reserve(s)				
Vrije reserve	0	0	-20	20

Voor een toelichting op het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

Investerings- (* € 1.000)	Investerings- plan 2014	Gevoteerd 2014	Saldo 2014
Ruimte om te ondernemen:			
- Aanschaf stroomkasten markten	15	15	0
Totaal	15	15	0

Programma 4

De levendige gemeente

Portefeuillehouders: S.W.Th. Huisman, M. Janse-Witte, J.W.M. Peters, M.P.C. Willemsen

De levendige gemeente

Wat willen we bereiken? (Effect)

Meting (Outcome)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Meting

Wat mag het kosten?

Onderwijs & Jeugd:

Alle jeugdigen van 0-25 jaar in Oosterhout helpen wij op weg naar maatschappelijke zelfstandigheid en een positieve deelname aan het maatschappelijk leven. Het accent ligt daarbij op het vergroten van kansen en het voorkomen van (school)uitval.

- Onderwijsvoorzieningen in de gemeente
- Waardering basisonderwijs in de woonbuurt
- Voorzieningen voor jongeren in de gemeente
- Tevreden over culturele voorzieningen in de gemeente

- Vaststelling Beleidsplan Jeugd(hulp).
- Doorvoering veranderingen in registratie en handhaving en toezicht bij kinderopvang.
- Voorbereiding opstellen IHP 2015-2018
- Doorontwikkeling voorscholen.
- Afbouwen subsidies onderwijs
- Verlenging project onderwijstijdverlenging
- Verlenging dienstverleningsovereenkomst leerplicht
- Gestart met MBO opleiding
- Voorbereidig aansluiten inkoop volwasseneneducatie bij decentralisaties
- Nieuwe aanbesteding leerlingenvervoer

- % schoolverzuim
- Aantal scholen

	lasten	baten	Saldo
Onderwijs	4.648	509	4.139
Jeugd	159	0	159
Totaal	4.806	509	4.297

Cultuur & evenementen:

Het bevorderen van een gevarieerd en hoogwaardig aanbod van cultuur en evenementen, het ondersteunen van kwetsbare vormen van kunst en cultuur en het behoud van het cultureel erfgoed in de stad (inclusief het beheer van collecties).

- Tevredenheid aanbod en kwaliteit evenementen en festivals
- Aandeel 18+ dat minimaal één culturele voorziening bezocht
- Aandeel 18+ dat een voorstelling bezocht
- Aandeel 18+ dat minimaal één vorm van (amateur) kunst beoefent
- Tevredenheid over uitgaansmogelijkheden

- Voorbereiding onderzoek lokaties grootschalige evenementen
- Voorbereiding uitwerking bezuinigingsopdrachtr ondersteuning evenementen
- Vereenvoudiging vergunningenproces
- Vaststelling Preventie- en handavingsplan Alcohol en jeugd Oosterhout 2014-2017.
- Gestart met onderzoek Evaluatie cultuurnota
- Overgang en continuering beheer en exploitatie De Pannehoef
- Renovatie en uitbreiding De Bussel
- Besluitvorming verzelfstandiging De Bussel
- Besluitvorming toekomst H19 en H23

- % bevolking dat lid is van de bibliotheek
- Aantal ingeschreven leners
- Aantal bezoekers – uitleningen
- Aantal bezoekers musea
- Aantal evenementen
- Aantal verleende activiteitsubsidies

	lasten	baten	Saldo
Bibliotheek	1.747	59	1.688
Theater	1.774	417	1.357
Onderwijs	70	141	-70
Overige podia	1.494	29	1.465
Musea,archieven	393	187	205
Evenementen	399	159	240
Totaal	5.876	992	4.885

Sport

Het bevorderen van sportdeelname door inwoners van Oosterhout, zowel uit het oogpunt van volksgezondheid als vanuit sociaal perspectief (voorkomen maatschappelijk isolement, bevorderen integratie, tegengaan overlast).

- Tevredenheid over sportvoorzieningen

- Uitbreiding wijkgericht sport- en beweegaanbod gericht op jeugd
- Regionale samenwerking voor sport- en beweegaanbod voor mensen met functiebeperking.
- Uitvoering schouw gemeentelijke sportaccommodaties ten behoeve van ontwikkeling sportaccommodatiebeleid
- Oplevering sportpark De Contreie, afronding renovaties sportpark TSC en sportpark Slotbossetoren.
- Herinriching openbare ruimte gym- en turnzaal Strijen
- Uitvoering renovatie recreatieoord De Warande

- Bezoekersaantallen recreatieoord de Warande
- Bezoekersaantallen de Blikken (t/m april 2015)
- Bezoekersaantallen Arkendonk (t/m juli 2015)

	lasten	baten	Saldo
Stimulering	608	0	608
Sportparken	1.475	159	1.316
Sporthallen,gymzalen	1.635	502	1.133
Zwembad	3.477	805	2.673
Totaal	7.195	1.466	5.729

Wat willen we bereiken?

Onderwijs & jeugd
Alle jeugdigen van 0-25 jaar in Oosterhout helpen wij op weg naar maatschappelijke zelfstandigheid en een positieve deelname aan het maatschappelijk leven. Het accent ligt daarbij op het vergroten van kansen en het voorkomen van (school)uitval.
Cultuur & evenementen
Het bevorderen van een gevarieerd en hoogwaardig aanbod van cultuur en evenementen, het ondersteunen van kwetsbare vormen van kunst en cultuur en ijveren voor het behoud van het cultureel erfgoed in de stad (inclusief het beheer van collecties).
Sport
Het bevorderen van sportdeelname door inwoners van Oosterhout, zowel uit het oogpunt van volksgezondheid als vanuit sociaal perspectief (voorkomen maatschappelijk isolement, bevorderen integratie, tegengaan overlast).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderwijs & jeugd

Jeugdbeleid: participatie met jongeren omvormen van adhoc overleg naar vaste momenten en jongeren actief betrekken bij de gemeenteraadsverkiezingen. Afbouwen diverse subsidies Jeugdbeleid.

Het onderwerp participatie van jongeren is beschreven in het Beleidsplan Jeugd(hulp) dat in december 2014 door de raad is vastgesteld.

Per 1-1-2015 zijn de subsidies voor het Oosterhouts Netwerk Overleg, de speel-o-theek, activiteiten ten behoeve van het Casuïstiekoverleg jongeren in de openbare ruimte en de inzet van Avicenna ten behoeve van het CJG afgebouwd.

Kinderopvang: doorvoeren van de veranderingen in de wet- en regelgeving in het proces van toezicht en handhaving.

Kinderopvang is een terrein waar zowel op het gebied van registratie als van toezicht en handhaving (de taak van de gemeente) regelmatig veranderingen in wet- en regelgeving plaatsvinden. De veranderingen zijn gedurende 2014 tijdig doorgevoerd. De GGD voert namens de gemeente controles uit. Er zijn over 2014 geen bijzonderheden gemeld.

Onderwijshuivering: uitbreiden Marcoen in Dorst en opzetten IHP 2015-2018.

Door een wat langere besluitvormingstraject, is de start van de uitbreiding van de Marcoen door Delta onderwijs verschoven naar 2015.

De opzet voor het nieuwe IHP is in 2014 gestart. Gesprekken met alle schoolbesturen hebben plaatsgevonden. Besluitvorming van het IHP zal medio 2015 plaats gaan vinden.

Voorscholen: doorontwikkelen voorscholen, nadat subsidie per 1-1-2015 stopt, in samenwerking met scholen nagaan welke voorscholen in stand gehouden kunnen worden met aandacht op de kerkdorpen en gemengde groepen.

Samen met Delta-onderwijs is bekeken hoe de voorscholen in 2015 vanuit de rijksmiddelen onderwijsachterstanden in stand kunnen worden gehouden. De voorscholen in Oosterhout worden allemaal voorscholen waar peuters de mogelijkheid hebben om voorschoolse educatie te volgen. Daardoor kunnen deze voorscholen vanuit de rijksmiddelen onderwijsachterstanden bekostigd worden. Dit geldt ook voor de voorschool in Dorst. De voorscholen in Oosteind en Den Hout worden apart vanuit gemeentelijke middelen gesubsidieerd. Over de vorm en omvang van de rijkssubsidie voor de jaren 2016 -2020 is nog geen duidelijkheid.

Subsidies onderwijs: *verlengen subsidie project onderwijstijdverlenging (OTV) en afbouwen subsidies Brede Scholen, subsidie onderwijsbegeleiding, subsidie schoolmaatschappelijk werk en gemeentelijk onderwijsachterstandensubsidie.*

De subsidies voor brede scholen, onderwijsbegeleiding, schoolmaatschappelijk werk en de gemeentelijke onderwijsachterstandensubsidie zijn afgebouwd. Het project onderwijstijdverlenging is verlengd tot 2016.

Leerlingenadministratie: *evalueren regionalisering en besluitvormen over het vervolg.*

Na een positieve evaluatie is de dienstverleningsovereenkomst met het regionaal bureau leerplicht in 2014 verlengd.

MBO opleiding: *verkennen of het mogelijk is in 2014 te starten in Oosterhout met MBO opleiding logistiek medewerker en chauffeur goederenvervoer.*

Logistiek is in het schooljaar in 2014 gestart met de opleiding logistiek medewerker en chauffeur goederenvervoer. In samenwerking met een rijkschool, het ROC Tilburg en de vakopleiding Transport en in Oosterhout.

Volwasseneneducatie: *aansluiten inkoop volwasseneneducatie bij de decentralisaties in het sociale domein.*

Door de wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs (Web) krijgen gemeenten vanaf 1 januari 2015 meer bestedingsvrijheid bij het samenstellen van een educatieaanbod passend bij de diversiteit van de doelgroep. De verplichte inkoop bij de ROC's wordt stapsgewijs afgebouwd. In 2014 zijn vanuit de regio Breda, waar Oosterhout vanaf 2015 onderdeel van uitmaakt, afspraken gemaakt met het ROC West-Brabant over deze afbouwregeling. Vanaf 2015 wordt in regionaal verband gewerkt aan de inhoudelijke invulling van het educatieaanbod, waarbij de aansluiting wordt gemaakt met de decentralisaties in het sociale domein.

Leerlingenvervoer: *nieuwe aanbesteding vanaf schooljaar 2014.*

In 2014 heeft er een nieuwe aanbestedingsprocedure plaatsgevonden en worden alle drie de vervoerspercelen in Oosterhout voor de komende jaren bedient door één vervoerder. Daarnaast is de verordening leerlingenvervoer aangepast in verband met de invoering van het stelsel passend onderwijs. Om beter uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe verordening zijn tevens in 2014 de beleidsregels uitgebreid.

Cultuur en evenementen

Evenementen: *zoeken naar passende nieuwe locaties voor grootschalige evenementen, uitwerken bezuinigingsopdracht op ondersteuning evenementen, vereenvoudigen en gebruikersvriendelijker maken vergunningverlening, evalueren beleid in de nota 'Evenementen maken de stad', ontwikkelen programma ter voorkoming alcoholmisbruik tijdens evenementen en samenwerken op gebied van vergunningverlening met Drimmelen, Geertruidenberg, brandweer en politie.*

In 2014 werd en in 2015 wordt naar passende nieuwe locaties voor grootschalige evenementen gezocht. Hiermee kan men onder andere denken aan locaties buiten de gebaande paden'.

Begin 2015 volgt een collegevoorstel over de uitwerking van de bezuinigingsopdracht ondersteuning evenementen.

Voor het vereenvoudigen van het vergunningenproces is sinds 1 juli 2014 het digitaal aanvraagformulier 'live'. Naar verwachting zal eind eerste kwartaal 2015 het formulier geoptimaliseerd zijn.

De evaluatie van de nota "Evenementen maken de stad" volgt in het vierde kwartaal 2015.

In 2014 is het "Preventie- & handhavingsplan Alcohol en jeugd Oosterhout 2014 – 2017"

vastgesteld, mede als uitvoering van de lokale gezondheidsnota en op basis van de Drank en Horecawet. In dit plan, met als titel "Op je gezondheid!" zijn diverse acties en activiteiten opgenomen waaronder acties bij evenementen. 'Tijdens evenementen drinken jongeren t/m 18 jaar niet en jongeren van 18 t/m 23 jaar niet te veel.' is daarbij de doelstelling.

In het 2^e kwartaal 2015 zal mogelijk een verkenning plaatsvinden voor de samenwerking op het gebied van vergunningverlening met gemeenten Drimmelen/ Geertruidenberg. De samenwerking met de brandweer en politie is gerealiseerd, middels contact en overleg aangaande de vergunningverlening.

Cultuurnota 'Laat duizend bloemen bloeien': evalueren om na te gaan of actualisatie van de nota nodig is.

Medio 2014 is in opdracht van de gemeenteraad door de rekenkamer een onderzoek gestart met het onderwerp 'Evaluatie cultuurnota'. Dit rapport is begin 2015 gereed en dient mede als input voor het geactualiseerde cultuurbeleid. Daarnaast is er een projectopdracht Cultuurbeleid 3.0 opgesteld. Hierin staat beschreven op welke wijze en onder welke randvoorwaarden het cultuurbeleid geijkt zal worden. Belangrijk uitgangspunt bij het ontwikkelen van de actualisatie van het cultuurbeleid is dat van 'verbindend bestuur'.

De Nieuwe Pannehoef: onderzoeken welke beheer- en exploitatievorm kan bijdragen aan een bruisend cultureel centrum.

Medio 2014 zijn het beheer en de exploitatie van de Pannehoef overgegaan op een nieuwe stichting. Het jaar 2014 stond dan ook in het teken van deze overgang en de continuering van het beheer en de exploitatie van het pand. Op basis van onderzoek, advies en ervaring met het huidige beheer en exploitatie van het pand is het nieuwe bestuur een 'businessplan' aan het opstellen..

Toekomstbestendige bibliotheekvoorziening: uitbreiden centrale bibliotheekvoorziening als onderdeel van de herontwikkeling van het Santrijgebied en verhuizing centrale bibliotheek naar tijdelijke huisvesting.

In 2014 is gestart met de renovatie en uitbreiding van gebouw De Bussel. Bibliotheek Theek 5 is tijdelijk gehuisvest in het voormalige Rabobankkantoor aan het Arendsplein. In de zomer 2015 wordt het gebouw de Bussel bouwkundig opgeleverd en kan door het theater en de bibliotheek gestart worden met de verdere inrichting.

Toekomstig Centrum voor de Kunsten: voorbereiden toekomstbestendige voorziening kunst- en cultuureducatie, waarbij samenwerking tussen H19 en Theek5 een belangrijk onderdeel is en daarbij renoveren pand Heuvel 19 en afstoten pand Heuvel 23.

Begin 2014 heeft er definitieve besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van H19 en afstoten Heuvel 23. Hieraan lag een onderzoek ten grondslag naar de samenwerking tussen H19 en Theek 5. Vervolgens is er door een extern adviesbureau partners een businessplan voor H19 opgesteld. Dit businessplan vormde de onderlegger voor de besluitvorming over de taakstelling, de organisatieontwikkeling en de huisvesting van H19.

Dit alles is in het 2^e halfjaar 2014 door het college nader uitgewerkt in het programma van eisen Kunst- en cultuureducatie 2015-2018, welke als opdracht vanuit de gemeente is verstrekt aan H19. Tevens is in het laatste kwartaal 2014 begonnen met de renovatie van Heuvel 19 en heeft H19 onderdak gevonden op diverse (tijdelijke) locaties in Oosterhout.

Theater de Bussel: verbouwen van de Bussel als onderdeel van de herontwikkeling van het Santrijgebied. Tijdens de sluitingsperiode biedt theater De Bussel, waar mogelijk, alternatieve lokaties aan voor de huurders en organiseert zelf actief voorstellingen op andere locaties. Daarnaast op basis van de uitkomsten van het verzelfstandigingsonderzoek aanpassen van de organisatie van theater de Bussel.

Begin 2014 is gestart met de renovatie en uitbreiding van gebouw De Bussel. Theater de Bussel heeft een alternatief theateprogramma gemaakt met voorstellingen op diverse locaties in Oosterhout, variërend van bedrijven tot sportkantines tot huiskamers. Van september t/m december 2014 zijn er al een 15tal voorstellingen op deze manier gepresenteerd in de wijken Centrum, Slotjes Midden, Oosterheide, Weststad en Vrachelen Zuidwest. Het college heeft, met instemming van de gemeenteraad, definitief gekozen voor verzelfstandiging van Theater de Bussel. De voorbereidende werkzaamheden voor het ontvlechten van de organisatie en het oprichten van de nieuwe stichting zijn in 2014 gestart en leiden tot de verzelfstandiging medio 2015.

Sport

Sportnota "Samen werken aan sporten en bewegen": uitrollen van sport-en beweegaanbod gericht op jeugd, senioren en mensen met een functiebeperking en starten ontwikkeling van sportaccommodatiebeleid.

In het kader van het programma de Brede Buurt is er sinds 2013 sprake van een wijkgericht aanbod van sport- en beweegprogramma's gericht op jeugd. Dit programma heeft met de uitbreiding naar Vrachelen vanaf het schooljaar 2014-2015 een gemeentebrede dekking gekregen. Het sport- en beweegaanbod voor senioren werd tot op heden nog niet echt wijkgericht georganiseerd. In 2015 gaan de buurtsportcoaches nog meer een makelaarsrol in de wijk vervullen en gaan ze zich naast een programma voor de jeugd ook richten op een aanbod voor andere doelgroepen, zoals senioren. Op basis van een wijk- en buurtmonitor zal tevens worden bekeken of een focus op bepaalde aandachtswijken voor de hand ligt.

Het aanbod voor mensen met een functiebeperking wordt steeds meer regionaal opgepakt. In 2014 is het Sportloket Aangepast Sporten West-Brabant live gegaan. Dit loket bestaat uit een samenwerking tussen de gemeenten Breda, Etten-Leur, Roosendaal, Moerdijk en Oosterhout. Vooruitlopend op de ontwikkeling van een sportaccommodatiebeleid is er in 2014 gestart met een schouw van de gemeentelijke sportaccommodaties. De schouw wordt in het eerste kwartaal van 2015 afgerond en dient als basis voor het sportaccommodatiebeleid.

Buitensportaccommodaties: opleveren en ingebruik nemen sportpark De Contreie, afronden renovatie sportpark TSC incl. openbaar parkeerterrein en afronden renovatie sportpark en realisatie vernieuwbouw kleedgebouw sportpark De Twins.

Sportpark de Contreie is begin 2014 opgeleverd en in gebruik genomen. Het beschikbaar zijn van een nieuwe accommodatie op deze locatie heeft voor de vaste gebruikers van het sportpark geleid tot een forse toename van (jeugd)leden. De renovatie van het sportpark TSC incl. openbaar parkeerterrein aan de Warandelaan is afgerond en in de tweede helft van 2014 in gebruik genomen. De afbouw van het clubgebouw met een kantine op de verdieping zal door TSC in 2015 ter hand worden genomen.

Het Sportpark Slotbossetoren waar Twins Sporting Club haar thuisbasis heeft, is de afgelopen jaren gerenoveerd en in 2014 afgesloten met de realisatie van een nieuw kleedgebouw. Hierdoor is de accommodatie weer toegerust om, spelend op een hoog niveau, gebruikt te worden door de vereniging en bezoekers voor honk- en softbal. Door de vereniging zullen aansluitend nog de niet-sportgebonden voorzieningen (kantine c.a.) worden gerenoveerd.

Gym –en turmzaal Strijen: herinrichten omgeving na in gebruikname van de zaal.

Na de realisatie van de nieuwe accommodatie is in 2014 de openbare ruimte rondom de zaal onder handen genomen in combinatie met de herinrichting van de Patrijslaan e.o.

Zwembaden: starten renovatie recreatieoord de Warande, zodat gebruikname nieuwe overkapping kan plaatsvinden voor het zomerseizoen 2015 en binnenbad vanaf september 2015. Hierna sluiting zwembaden Arkendonk en de Blikken.

In het voorjaar 2014 is, voorafgaande het reguliere buitenseizoen, gestart met de sloopwerkzaamheden van de bestaande gebouwen op de Warande. Tijdens het seizoen hebben de eerste werkzaamheden voor de nieuwbouw plaatsgevonden. Overlast is hierbij tot een minimum beperkt. Direct na het buitenseizoen is gestart met de overige werkzaamheden, waaronder de renovatie en overkapping van het bestaande 50-meterbad en het entree- en horecagebied. Sluiting Arkendonk en Blikken gebeurt na oplevering.

Metingen

Outcome indicatoren

Burgerindicator (Burgerijenquête)	Score 2012	Score 2013	Score 2014
Onderwijs & Jeugd			
Onderwijsvoorzieningen in de gemeente	7,5	7,7	7,7
Waardering basisonderwijs in de woonbuurt	7,6	7,7	7,7
Voorzieningen voor jongeren in de gemeente	6,0	5,8	6,0
Tevreden over culturele voorzieningen in de gemeente	7,0	7,1	7,0
Cultuur			
Tevreden over aanbod en kwaliteit van evenementen en festivals in de gemeente	7,5	7,6	7,5
Aandeel 18-plussers dat in de afgelopen 12 maanden minimaal één culturele voorziening in Oosterhout heeft bezocht	66%	63%	58%
Aandeel 18-plussers dat in de afgelopen 12 maanden een voorstelling heeft bezocht in Oosterhout	49%	42%	37%
Aandeel 18-plussers dat in de afgelopen 12 maanden minimaal één vorm van (amateur) kunst heeft beoefent	31%	30%	28%
Tevreden over de uitgaansmogelijkheden in de gemeente	7,3	7,4	7,3
Sport			
Tevreden over sportvoorzieningen in de gemeente	7,7	7,8	7,8

Output-indicatoren

Overige indicatoren	Score 2012	Score 2013	Prognose 2014	Score 2014
Onderwijs & jeugd				
% schoolverzuim	2,5%	2,6%	2,5%	2,4%
Aantal scholen primair onderwijs	22	22	22	22
Aantal scholen voortgezet onderwijs	5	5	5	5
Aantal scholen (voortgezet)speciaal onderwijs	3	3	3	3
Cultuur & evenementen				
Percentage bevolking dat lid is van de bibliotheek	28,0%	24,3%	25,5%	26%
Aantal ingeschreven leners	15.058	13.040	13.800	13.952
Aantal bezoekers	233.593	232.430	225.000	267.313
Aantal uitleningen	522.015	492.178	520.000	489.171
Aantal voorstellingen de Bussel:				
- Professioneel	90	77	*	*
- Amateur	31	36		

Aantal kaarten	21.000	21.000		
Aantal bezoekers musea:				
- Huis voor Erfgoed/Speelgoed- en carnavalsmuseum	11.067	10.012	15.000	10.909
- Brabant Museum Oud Oosterhout (BMOO)	10.545	9.006	12.000	9.407
Aantal verleende activiteitsubsidies binnen dit programma	n.v.t.	29	30	27
Aantal evenementen met:				
-2.500 – 5.000 bezoekers	10	9	8	8
-meer dan 5.000 bezoekers	17	11	13	12**
Sport				
Aantal georganiseerde huurders binnensport	110	112	110	114
Bezoekersaantallen recreatieoord de Warande	76.536	77.926	85.000	75.234
Bezoekersaantallen zwembad de Blikken	36.956	36.628	35.000	35.379
Bezoekersaantallen zwemvoorziening Arkendonk	111.416	110.360	115.000	118.955

* I.v.m. de renovatie is het theater het seizoen 2014-2015 gesloten. Er zijn daarom geen cijfers opgenomen

** inclusief 3 braderieën binnenstad

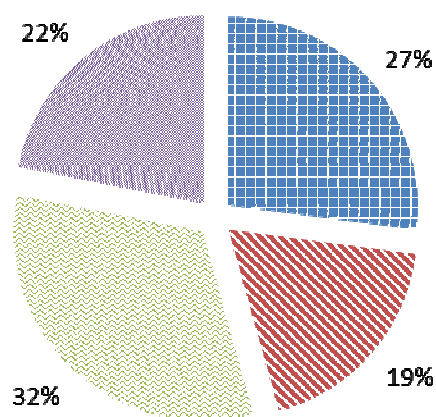
Wat heeft het gekost?

Kosten en opbrengsten

Exploitatie	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014	Saldo 2014
Lasten	17.811	18.787	17.878	909
Baten	3.340	3.239	2.966	273
Saldo baten en lasten	14.471	15.548	14.912	636
Storting in reserves	115	0	0	0
Onttrekking aan reserves	1.233	1.827	2.521	-694
Resultaat	13.353	13.721	12.391	1.330
Specificatie lasten per thema				
Onderwijs en jeugd	5.307	5.419	4.806	613
Cultuur en evenementen	6.029	6.464	5.876	588
Sport	6.475	6.904	7.195	-291
Specificatie baten per thema				
Onderwijs en jeugd	521	509	509	0
Cultuur en evenementen	1.370	1.329	992	337
Sport	1.449	1.401	1.466	-65
Mutaties reserve(s)				
Investeringsprojecten	-939	-1.826	-1.719	-107
Vrije reserve	0	0	-483	483
Bestemmingsreserve Santrijn	-262	0	-301	301
Bestemmingsreserve transitie Jeugdzorg	115	0	-18	18
Bestemmingsreserve combifuncties	-32	0	0	0

Voor een toelichting op het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

Investerings- plan 2014	Gevoteerd 2014	Saldo 2014
Investeringen (* € 1.000)		
Onderwijs & jeugd:		
- IHP	25	742
Sport:		
- Recreatieoord de Warande	450	450
Totaal	475	1.192

Programma 5

Ruimte & ontwikkeling

Portefeuillehouders: M. Janse-Witte, M.P.C. Willemsen, M.P. Vissers

Ruimte & Ontwikkeling

Wat willen we bereiken? (Effect)

Meting (Outcome)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Meting (Output)

Wat heeft het gekost?

Openbare Ruimte

Schone, hele en veilige buurten waarin het aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren. Bewoners willen veilig en rustig wonen in een goed verzorgde, groene omgeving. Bedrijven vragen om kwaliteit in winkelcentra en op bedrijfsterreinen. Het bereiken van deze doelstelling is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, burgers en ondernemers.

- Waardering groenvoorzieningen woonbuurt
- Waardering onderhoud groen woonbuurt
- Waardering schoon houden woonbuurt
- Waardering onderhoud fietspaden
- Waardering straatverlichting

- Uitbreiding activiteiten buurtbeheer
- Inspectie, onderhoud, renovatie en aanleg speelvoorzieningen.
- Handhaving kwaliteit openbaar groen binnen vastgestelde beeldniveaus.
- Uitvoering onderhoud en vervangingen wegen.
- Verbetering kwaliteit en uitvoering onderhoud openbare verlichting
- Implementatie nieuw materiaal en software gladheidbestrijding

- Aantal klachten en meldingen openbare ruimte
- Aantal uitgevoerde noodreparaties
- Gemiddelde actietijd gladheidsbestrijding
- Aantal buurtbeheerprojecten

	lasten	baten	Saldo
Wegen	7.808	824	6.984
Openbaar groen	4.876	11	4.865
Buurt- en wijkbeheer	365	0	365
Totaal	13.049	835	12.214

Verkeer & Mobiliteit

Het bereikbaar maken en houden van woningen, winkels en bedrijven (voor alle doelgroepen) op een zo efficiënt en veilig mogelijke wijze. Op deze manier de kwaliteiten van "Oosterhout Familiestad" als woon- en werkstad minimaal waarborgen en waar mogelijk verbeteren.

- Fietsmogelijkheden in de gemeente
- Verkeersveiligheid in de gemeente
- Parkeermogelijkheden in de gemeente
- Openbaar vervoer in de gemeente

- Realisatie 2 nieuwe haltes openbaar vervoer
- Start bouw nieuwe busstation en realisatie tijdelijk busstation
- Voorbereiding en uitvoering renovaties VRI's
- Voorbereiding reconstructies
- Start bouw parkeergarage Santrijn
- Voorbereiding vervanging parkeerverwijssysteem

- Parkeertarieven (hoog tarief en dagtarief)

	lasten	baten	Saldo
Verkeer	1.333	100	1.234
Openbaar vervoer	84	0	84
Parkeren	1.494	1.989	-494
Totaal	2.912	2.088	823

Natuur, Milieu & Afval

Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd.

- Waardering ophalen huisvuil in eigen woonbuurt

- Overdracht VTH milieutaken aan de OMWB
- Uitvoering werkprogramma en voorbereiding evaluatie beleidsvisie externe veiligheid
- Voorbereiding evaluatie risico-communicatieplan
- Uitvoering klimaat- en energieagenda waarbij samenwerking met partners is gezocht
- Onderzoeken verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Verdere optimalisatie afvalinzameling
- Waarborging bestaande rioolstelsel en voorbereiding en uitvoering projecten benoemd in het vGRP

	lasten	baten	Saldo
Milieu	1.982	187	1.795
Afvalverwijdering			
Water en riolering	5.893	2.062	3.831
Totaal	5.755	464	5.291
	13.630	2.713	10.918

Ruimtelijke ordening & Wonen

Via een gevarieerd aanbod van woningen en het creëren van ruimte voor bedrijven, ondersteunen van de ambities van "Oosterhout Familiestad". Op die manier wordt ervoor gezorgd dat Oosterhout een aantrekkelijke woon- en werkgemeente is en blijft voor alle categorieën inwoners.

- Waardering eigen woning

- Contreie: verkoop, aanbouw en oplevering woningen, stedenbouwkundige planvorming, voorbereidingen woonrijp maken, realisatie sportcomplex , aanleg park en deel ecologische verbindingszone
- Santrijn: start (ver)bouw Bussel en parkeergarage en vaststelling definitief ontwerp inrichtingsplan openbaar gebied.
- Zwaaikom: uitwerking Nota van Uitgangspunten en onderzoeken bestemmingsplan.
- Everdenberg-Oost: voorbereiding nieuwe toetsing MER en veiligstelling middelen aanpak N629.
- Slotjes Midden: aanvullende samenwerkings-overeenkomst opgesteld, start /oplevering woningen, gedeeltelijke herinrichting openbaar gebied, woonrijp maken en riolering
- Verweer zuidelijk hoogspanningstracé 380 kV
- Verkoop Slotje Brakestein

- Verhouding aantal koop- en huurwoningen
- Aantal nieuw toe te voegen woningen
- Diverse vergunningen
- Handhaving
- Dwangsom

	lasten	baten	Saldo
Ruimtelijke ordening	3.576	1.599	1.977
Huisvesting	1.435	2.364	-929
Grondexploitatie	6.452	6.276	176
Totaal	11.463	10.239	1.224

Wat willen we bereiken?

Openbare ruimte
Schone, hele en veilige buurten waarin het aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren. Bewoners willen veilig en rustig wonen in een goed verzorgde, groene omgeving. Bedrijven vragen om kwaliteit in winkelcentra en op bedrijfsterreinen. Het bereiken van deze doelstelling is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, burgers en ondernemers.
Verkeer & mobiliteit
Het bereikbaar maken en houden van woningen, winkels en bedrijven (voor alle doelgroepen) op een zo efficiënt en veilig mogelijke wijze. Op deze manier de kwaliteiten van "Oosterhout Familiestad" als woon- en werkstad minimaal waarborgen en waar mogelijk verbeteren.
Natuur, milieu & afval
Het beschermen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van het milieu en het langs deze weg leveren van een bijdrage aan een veilige en mensvriendelijke leefomgeving. In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd.
Ruimtelijke ordening & wonen
Via een gevarieerd aanbod van woningen en het creëren van ruimte voor bedrijven de ambities van "Oosterhout Familiestad" ondersteunen. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat Oosterhout een aantrekkelijke woon- en werkgemeente is en blijft voor alle categorieën inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Openbare ruimte

***Buurtbeheer:** inzetten buurtcoördinatoren ter verbinding tussen buurt en gemeente.*

Het afgelopen jaar zijn de buurtpreventiegroepen, de ZAP-pers en de afvalprojecten uitgebreid. De liaisonfunctie in de buurten is versterkt. Dit heeft geleid tot verschillende projecten. Zo is in Slotjes West (Houthaven) met de buurt gezocht naar mogelijkheden om de openbare ruimte te verbeteren; is in Oosterheide een buurtmoestuin opgezet; en zijn met de Centrum-Bewoners- Oosterhout verschillende actiepunten opgepakt.

Buurtbeheer geeft op een goede manier invulling aan verbindend bestuur. Er is bijvoorbeeld ingezet op het leggen van connecties tussen de verschillende buurtpreventiegroepen. Dit heeft geleid tot de 'Koepel Veiligheid Oosterhout'.

***Speelvoorzieningen:** aanpassingen binnen het reguliere beheer en onderhoud.*

Naast de periodieke inspecties en het dagelijks onderhoud van de speelvoorzieningen zijn in 2014 in totaal 9 speelplekken gerenoveerd/nieuw aangelegd. Het realiseren van uitdagendere speelvoorzieningen voor oudere kinderen, zoals genomen in het coalitieakkoord, was hierbij een belangrijk uitgangspunt.

***Openbaar groen:** binnen de onderhoudsstrategie, PLICHT variant, handhaven van de technische kwaliteit en aan de hand van de vastgestelde beeldniveaus uitvoeren dagelijks onderhoud.*

Door met name het dagelijks onderhoud van het openbaar groen, zoals schoffelen, snoeien, maaien etc. wordt er voor gezorgd dat de gemiddelde kwaliteit wordt gehandhaafd op een aanvaardbaar niveau. Op sommige onderdelen (o.a. kruidenrijk gras, stamschot op bomen en de kwaliteit van gazons) nadert dit het onderhoudsniveau C. Voorzieningen waarvan de technische levensduur is verstreken, worden met behulp van renovaties vervangen (investeringen en cyclisch onderhoud). In 2014 is onder andere gewerkt in het Hobbemaplantsoen, de Werkmansbeemd en de Biezenbeemd. In het onderhoud van kruidenrijke vegetaties is in 2014 voor het eerst, bij wijze van proef, gebruik gemaakt van begrazing door schapen; binnen de bebouwde kom en op moeilijk beheerbare locaties. De eerste resultaten daarvan, zowel technisch als maatschappelijk zijn veelbelovend. De waardering van onderhoud openbaar groen en het onderhoud van wegen en fietspaden is gedaald. Ten aanzien van het openbaar groen lijkt het erop dat de gevolgen van het verlagen van de onderhoudsniveau's van B naar C op sommige onderdelen zichtbaar begint te worden. Ten aanzien van het onderhoud van wegen is de achteruitgang mogelijk ook een gevolg van de PLICHT-beheerstrategie. Omdat daarin geen ruimte bestaat voor het doorvoeren van verbeteringen aan de openbare ruimte op het moment dat onderhoud wordt gepleegd, neemt de waardering langzaam af. De technische kwaliteit van de wegen zelf is niet merkbaar veranderd en ook in het dagelijksonderhoud hebben zich in 2014 geen bijzonderheden voor gedaan.

Wegen: binnen de huidige onderhoudsstrategie uitvoeren van onderhoud, en onderhoud mogelijk combineren met stedelijke ontwikkelingen.

Ook in 2014 heeft een verhoogde inzet plaatsgevonden in de woonbuurten ten opzichte van de hoofdwegestructuur. Dit is overeenkomstig de beheerstrategie PLICHT.

In het klein onderhoud zijn kleinschalige reparaties en verbeteringen doorgevoerd aan het wegen-areaal. Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen vonden zowel plaats in de woonomgeving, zoals de Herendam en parkeerterrein Zuiderhout, als op de hoofdwegestructuur, zoals reparaties aan de Weststadweg en de Bovensteweg.

Openbare verlichting: onderhoud integraal uitvoeren binnen het Jaarprogramma Openbare Ruimte, gericht op uitvoeren van strikt noodzakelijk onderhoud conform de onderhoudsstrategie.

Waar oude voorzieningen aan vervanging toe zijn, komen energiezuinigere en onderhouds-extensievere voorzieningen in de plaats. In 2014 is dit gebeurd bij parkeerplaats Zuiderhout, in de Lijndonk, in Den Hout en in Oosterheide. De kwaliteit van de openbare verlichtingen neemt daardoor fors toe, terwijl de benodigde onderhoudsinzet en het energieverbruik afneemt. In het dagelijks onderhoud worden storingen verholpen en wordt preventief onderhoud gepleegd. Ook ten aanzien van de onderhoudstoestand van de verkeersregelinstallaties is achterstalligheid ingelopen en zijn functionele verbeteringen doorgevoerd.

Gladheidbestrijding: binnen de consignatiedienst uitvoeren van gladheidbestrijding waarbij bestrijding in beginsel preventief is, de prioriteit van de te strooien wegen en fietspaden is vastgelegd in het strooiplan en de strooiroute afhankelijk is van de aard van de gladheid.

In 2014 is het nieuwe materieel en software ten behoeve van de gladheidsbestrijding geïmplementeerd. Met het nieuwe materieel wordt per strooiroede gemiddeld genomen 1 ton aan zout bespaard, doordat met behulp van GPS de strooibreedtes worden aangepast. De routes worden digitaal vastgelegd en kunnen daardoor beter worden geanalyseerd. In 2014 hebben 9 strooiacties plaatsgevonden (waarvan 1 actie 30 uren heeft geduurd (7 strooiroeden)).

Verkeer & mobiliteit

Openbaar vervoer: realiseren 2 nieuwe haltes, voorbereiden herinrichting busstation en in het kader daarvan realiseren tijdelijke haltes.

De nieuwe haltes aan de Europaweg / Beneluxweg zijn in 2014 gerealiseerd. Ook is in 2014 met de bouw van het nieuwe busstation gestart. Een tijdelijke busstation is gerealiseerd aan de Abdis van Thornstraat.

Verkeer: renoveren 2 VRI's en uitvoeren doorstroommaatregelen onderdeel uitmakend van het JOR. De VRI op het kruispunt Strijenstraat / Prins Frederikstraat is in 2014 vervangen. Vervanging van de VRI op het kruispunt Van Liedekerkestraat/Bredaseweg/Wilhelminalaan zal in 2015 plaatsvinden. De reconstructie van de Oostpolderweg is vertraagd als gevolg van bezwaren vanuit omwonenden en zal in 2015 plaatsvinden. Reconstructie van de rotonde bromtol zal niet voor 2016 plaatsvinden aangezien extra onderzoeken moe(s)ten worden uitgevoerd naar de verkeersveiligheid, de gevolgen voor het fietsverkeer en de te verwachten effecten van de reconstructie van het knooppunt Hooipolder.

Parkeren: realiseren parkeergarage in het kader van project Santrijngebied en hieraan gekoppeld realiseren parkeerverwijssysteem op de ring ter verbetering benutting parkeercapaciteit in de binnenstad.

In 2014 is met de bouw van de parkeergarage in het Santrijngebied gestart. Oplevering is voorzien in 2015. Ook met de vervanging van de parkeerverwijzing is in 2014 gestart. De nieuwe verwijzing zal begin 2015 worden geplaatst.

Natuur, milieu & afval

Omgevingsdienst Midden en West Brabant: uitvoeren alle milieutaken op het gebied van Vergunning, Toezicht en Handhaving.

Sinds 1 juni 2013 worden de VTH milieutaken voor de gemeente uitgevoerd door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). Tot de basistaken van de dienst behoren het afhandelen van vergunningsaanvragen en het houden van toezicht op (en indien nodig overgaan tot handhaving) bedrijven in de regio. Per 1 januari 2014 heeft er een bevoegdheidsverschuiving plaatsgevonden, waardoor een aantal bedrijven die voorheen onder de bevoegdheid van de provincie vielen nu onder de bevoegdheid van de gemeente vallen. Om de VTH milieutaken ook voor deze bedrijven op een adequaat niveau uit te kunnen voeren, krijgt de gemeente extra budget van het Rijk. Deze VTH milieutaken (en het bijbehorende budget) zijn aan de OMWB overgedragen.

Externe veiligheid: uitvoeren werkprogramma externe veiligheid, updaten Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS), uitvoeren risico-communicatieplan, uitvoeren inspectie risicovollebedrijven door de OMWB en inzet EV-deskundigheid bij actualisatie en herziening bestemmingsplannen en vrijstellingsprocedures.

Er is uitvoering gegeven aan het werkprogramma externe veiligheid. De geplande inspectie van risicovolle bedrijven is in 2014 door de OMWB uitgevoerd.

Het Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is actueel gehouden. Er zijn voorbereidingen getroffen om het risico-communicatieplan te evalueren en waar nodig te actualiseren. In 2014 heeft de evaluatie van de beleidsvisie externe veiligheid plaatsgevonden, waardoor in 2015 de nieuwe beleidsvisie kan worden opgesteld.

Bij actualisatie en herziening van bestemmingsplannen en vrijstellingsprocedures is externe veiligheid een aandachtspunt.

Klimaat- & energieagenda: uitvoeren klimaat- en energieagenda, o.a. uitbreiding windenergie, reststromenproject, green deal Knauf Insulation, De Contreie en Everdenberg Oost. Samenwerken met partners als ONE, burgers en bedrijfsleven.

De klimaat- en energieagenda van de gemeente Oosterhout wordt zowel op lokaal als op regionaal niveau uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma van de regionale Energieagenda wordt in meerdere jaren uitgevoerd. Overige regionale projecten zijn: (duurzame) mobiliteitsvisie, duurzaam bouwen en uitvoering van het regionale bod windenergie. Voor wat betreft de lokale agenda zijn de volgende acties te benoemen:

De tool GPR Stedenbouw wordt bij De Contreie en Zwaai kom ingezet om de scores op het gebied van duurzaamheid inzichtelijk te maken. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van De Contreie een hoge mate van duurzaamheid heeft. Voor de Zwaai kom zal bij de verdere ontwikkeling mede gestuurd

worden op de output van GPR Stedenbouw. Dit om evenals bij De Contreie een hoge mate van duurzaamheid te bereiken.

In 2014 zijn onderzoeken uitgevoerd ter verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed. Als eerste is het stadhuis onderzocht en er worden concrete plannen voorbereid om het stadhuis in hoge mate te verduurzamen. Dit zodat het gebouw kan dienen als voorbeeld voor de stad en zal voldoen aan het in 2014 gesloten regionale convenant Duurzaam Bouwen West-Brabant. Verder is besloten een trainee 'Verduurzamen gemeentelijk vastgoed' aan te stellen, die de komende twee jaar ondersteuning zal bieden bij het verduurzamen van de vastgoedportefeuille van de gemeente Oosterhout.

In 2014 is in samenwerking met de Avans Hogeschool, het CoEBBE (kennisinstituut voor Biobased economy) en het oosterhoutse bedrijf Rodenburg Biopolymers een proefproject opgestart om de mogelijkheden te onderzoeken, en uiteindelijk te komen tot toepassing van duurzame biobased materialen in de openbare ruimte. De Contreie is hiervoor als pilotproject aangewezen.

In 2014 is de samenwerking met stichting ONE (lokaal energie initiatief) gecontinueerd. Op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau vindt regelmatig overleg plaats en worden de activiteiten op elkaar afgestemd waar nodig.

Afvalinzameling: uitvoeren actiepunten van de evaluatie van het 1^e half jaar diftar en uitwerken verder optimalisatie van de afvalinzameling als geheel.

In 2014 is gestart met een nieuwe route-indeling. Dit heeft geleid tot een daling van de kosten voor inhuur. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de serviceniveaus voor de afvalinzameling. De resultaten van het onderzoek naar de rentabiliteit van de composteerinrichting zullen begin 2015 worden gepresenteerd.

Met de inzet van buurtbeheer zijn vanuit de NEDVANG subsidies verschillende projecten uitgevoerd op het gebied van de bestrijding van zwerfafval.

Eind 2014 is de Afvalwijzer gelanceerd. Over het algemeen kan gesteld worden dat de afvalinzameling goed loopt, waarbij er continu gekeken wordt naar een verdere verbetering van de bedrijfsvoering en dienstverlening. Dit geldt niet alleen van de inzameling, maar ook voor de milieustraat.

Riolering en Waterhuishouding: waarborgen van het bestaande rioolstelsel en uitvoeren van projecten binnen de kaders van het vGRP, en zoeken naar efficiëncyvoordelen door samenwerking met Waterschap en omliggende gemeenten.

Het functioneren van het bestaande rioolstelsel is gewaarborgd door het uitvoeren van de jaarlijkse reinigings-, inspectie- en renovatieprogramma's. Daarnaast zijn de in het JOR vastgestelde riool vervangingen uitgevoerd. De projecten zoals benoemd in het vGRP zijn uitgevoerd of in voorbereiding genomen. Door de investeringen in transport en berging van regenwater is tijdens de zeer zware regenval van 28 juli 2014 geen wateroverlast opgetreden waarbij enige schade door burgers gemeld is. Vergunningstrajecten of saneringen hebben bij enkele projecten tot vertraging geleid, maar de betreffende projecten worden in 2015 alsnog in uitvoering genomen. De samenwerking heeft ook geleid tot kleinschalige efficiëncyvoordelen. Zo heeft Gemeente Geertruidenberg onze kennis van rioolrenovaties gebruikt door aan te haken bij het uitvoeringsbestek voor het JOR-programma rioolrenovaties. Ook is in synergetische samenwerking met het Waterschap o.a. de watergang langs het Hobbemaplantsoen aangepast. Noemenswaardig is daarnaast de nominatie van het Lukwelpark voor de prijs "Mooi Brabant". Dit omdat met reëel lage kosten een bestaand park omgevormd is tot een modern park met een grote waterbergende functie.

Ruimtelijke ordening & wonen

Project de Contreie: in 2014 150 woningen in aanbouw nemen en 75 woningen opleveren, volgen van marktontwikkelingen wat kan leiden tot aanpassingen in de stedenbouwkundige opzet en,

afhankelijk van uitspraak van de Kroon, uitvoering geven aan de aanleg van de nieuwe Heijligerweg (Vrachelsestraat-Burg.Huijbregts Schiedonlaan) en herinrichting Vrachelsestraat (Heijligerweg-Bronstijd). Opleveren en ingebruiknemen van het sportpark.

De wijk begint steeds meer vorm te krijgen. De eerste woningen zijn opgeleverd en er is flink doorgewerkt aan de opbouw van de wijk: het sportcomplex de Contreie, het grootse deel van de ecologische verbindingszone en het park “de Weide” zijn aangelegd.

De bouw van de projectwoningen verloopt voorspoedig, dat wil zeggen in een hoger tempo dan gepland. De gemeente werkt intensief samen met woningcorporatie Thuisvester en met de ontwikkelaars Van Wanrooij en Vabo. De planning van de verkoop van de woning wordt in goed overleg tussen partijen afgestemd. Tevens zijn er met deze ontwikkelaars een tweetal verkoopacties geweest, die wegens succes in 2015 zullen worden voortgezet.

Bij twee locaties is een onteigeningsprocedure doorlopen, omdat minnelijke verwerving niet mogelijk is gebleken. Nadat de Kroon het bestemmingsplan en de onteigening had goedgekeurd, heeft ook de rechtbank in juni 2014 ingestemd met de onteigening van de gronden aan de Hoogte en de Heijligerweg. Een cassatieberoep van de eigenaren bij de Hoge Raad is op 9 januari 2015 afgewezen waardoor de betreffende gronden eigendom zijn geworden van de gemeente. Daardoor kunnen deze beide locaties ook in ontwikkeling genomen worden. Daarnaast zal een andere wooninvulling worden gezocht voor de locatie welke eerder gepland was voor vestiging van een vestiging van de Volkaert.

Tot en met 31 december 2014 zijn in totaal 296 woningen verkocht aan ontwikkelaars en particulieren en hiervan zijn per eind van 2014 173 woningen in aanbouw genomen c.q. opgeleverd. Omdat de verkoop van de projectwoningen sneller is verlopen dan aanvankelijk gedacht, is in het verslagjaar het gebied ten zuiden van de IJzertijd tussen de Herweg en het Vrachelsplein en de locatie Lanspunt bouwrijp gemaakt.

In 2014 is gestart met de stedenbouwkundige planvorming van de kreeklocatie (circa 120 woningen, met CPO voor circa 15 tot 20 starters) en de locatie tussen Vrachelsplein en BHSL (waaronder sociale huur, sociale koop, dure koop en een appartementsgebouw met 20 eenheden). Verder zijn qua infrastructuur voorbereidingen getroffen voor het woonrijp maken van de Slijpsteen, de aanleg van de Heijligerweg, de aanpassing van de Herweg en Vrachelsestraat (inclusief riolering) en de aanleg van de landbouwroute en de bouwweg aan de westkant van het plan.

Project Santrijngedied: 1^e kwartaal 2014 starten met renovatie en uitbreiding theater en bibliotheek, aanvangen met bouw parkeergarage 2^e helft 2014 en gefaseerd herinrichten gehele openbare gebied vanaf 2^e kwartaal 2015.

In 2014 is gestart met de (ver)bouw van de Bussel (deel gebouw is gesloopt, nieuwe fundering en verdiepingvloeren aangelegd en nieuwe gevel geplaatst) en de parkeergarage (damwanden en trekankers zijn geplaatst, bouwkuip is uitgegraven en onderwaterbron is gestort). Daarnaast is het definitieve ontwerp voor het inrichtingsplan openbaar gebied Santrijn door het college vastgesteld.

Project Zwaaiikom: voorleggen van een nieuw bestemmingsplan ter vaststelling aan de gemeenteraad uiterlijk september 2015.

In 2014 is de Nota van Uitgangspunten vastgesteld door de gemeenteraad, heeft uitwerking plaatsgevonden van Nota van Uitgangspunten in stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan samen met de ontwikkelende partijen plandeel Eiland en zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van bestemmingsplan.

Project Everdenberg-Oost: starten met het in procedure brengen van het ontwerp-bestemmingsplan, waarbij daadwerkelijke vaststelling en gronduitgifte volgend zijn op het vaststellen van het bestemmingsplan voor de nieuwe N629.

Door de provincie is aangegeven, dat de onderzoeksgegevens zoals die in de MER voor de N629 zijn opgenomen, op diverse onderdelen (m.n. ook de prognoses m.b.t. de verkeersintensiteiten) verouderd en achterhaald zijn. Reden waarom het niet verantwoord wordt geacht om deze gegevens ten grondslag te leggen aan de nog te nemen besluiten en te volgen planologische

procedures. Het MER zal opnieuw moeten worden getoetst (resultaten najaar 2015). Gelijktijdig zal er worden onderzocht of het haalbaar is om het bedrijventerrein Everdenberg Oost –in ieder geval tijdelijk- te ontsluiten op de bestaande Heistraat (resultaten voorjaar 2015). Provinciale Staten hebben het investerings-programma provinciale wegen (Bmit) vastgesteld, waarmee middelen voor de aanpak van de N629 werden veiliggesteld.

Project Slotjes Midden: starten bouw Loevepark, begeleiden ontwikkeling bouwplannen 3, afronden bouw fase 2 starterswoningen Harmoniestraat, herinrichten voorterrein Keiweg, starten herinrichting Harmoniestraat en starten bouw deelplan 2 Loevepark.

In 2014 is de aanvullende samenwerkingsovereenkomst opgesteld en door beide partijen ondertekend. In het Loevepark zijn 37 grondgebonden woningen opgeleverd en is gestart met de bouw van deelplan 2 (104 appartementen). In de Harmoniestraat is gestart met de bouw fase 2 Harmoniestraat (15 starterswoningen) en is de herinrichting (ondergronds) afgerond en het openbaar gebied voor de gerealiseerde 18 starterswoningen (aan de zijde van het zorgcomplex) woonrijp gemaakt. Verder is de riolering vervangen en uitgebreid in de Fagelstraat en gedeelte Heinsiusstraat.

Project Heihoef:

Nadat in 2014 een deel van het totale bedrijventerrein bouwrijp is gemaakt, is gestart met de bouw van een crematorium. De bouw is inmiddels afgerond en 1^e helft 2015 gaat dit in functie. Het overige deel van dit bedrijventerrein wordt in 2015 bouwrijp gemaakt en inmiddels is gestart met de uitgifte van deze kavels.

Bouwvergunningen: nagaan in welke mate de kostendekkendheid van de bouwleges verhoogd kan worden.

Bij de begrotingsbehandeling 2014 is besloten om dit onderzoek niet in 2014 maar in 2015 uit te voeren.

Extra aandachtspunten:

380kV hoogspanningsmasten

Eind augustus 2014 werd de gemeente onaangenaam verrast door een brief van het ministerie van EZ waarin werd medegedeeld dat in het dossier 380kV hoogspanningsmasten Zuid West het ministerie niet langer meer ging voor uitwerking van de noordelijke variant, maar voor de uitwerking van een zuidelijke variant. Deze laatste variant loopt langs de woonwijk Oosterheide, door en langs natuur- en recreatiegebieden en over golfbanen. De impact van dit besluit op het woon- en leefklimaat, op de natuur en recreatie is groot. Besloten is ons als gemeente “te verweren” tegen dit besluit om de gevolgen voor Oosterhout zo veel mogelijk te beperken. Dit betekent alle mogelijke (juridische) wegen en middelen worden onderzocht, o.a. door het inhuren van externe expertise inhuren van een lobbybureau en een juridisch bureau. De verdere begeleiding van dit dossier zal de komende jaren extra tijd en geld met zich meebrengen.

Slotje Brakestein

In mei 2008 heeft de gemeente Slotje en Park Brakestein gekocht. Het park is inmiddels volledig gerestaureerd en opengesteld voor de burgers van Oosterhout.

Voor wat betreft het slotje zelf is geruime tijd gezocht naar mogelijkheden om vanuit de gemeente functies in het slotje te kunnen onderbrengen. Dit bleek met het oog op facilitaire ondersteuning en vanwege de slechte toegankelijkheid voor minder-validen niet haalbaar.

Medio 2014 is het Slotje verkocht. Waardoor er vanaf dat moment geen exploitatielasten voor het slotje meer op de begroting drukken.

Belangrijk is bovendien dat met deze verkoop is bereikt dat dit karakteristieke pand behouden blijft voor de toekomst en een functie krijgt die passend is bij dit bijzondere monumentale gebouw.

Metingen

Outcome indicatoren

Burgerindicator (Burgerijenquête)	Score 2012	Score 2013	Score 2014
Waardering groenvoorzieningen in de woonbuurt.	7,6	7,6	7,9
Waarderen onderhoud groen in de woonbuurt	6,8	6,9	6,4
Waardering schoonhouden van de woonbuurt	6,8	6,9	6,5
Waardering onderhoud wegen en fietspaden in de woonbuurt	6,7	6,8	6,3
Waardering straatverlichting in de woonbuurt	7,8	7,9	7,8
Fietsmogelijkheden in de gemeente	7,8	7,9	7,9
Verkeersveiligheid in de gemeente	6,7	6,9	6,8
Parkeermogelijkheden in de gemeente	6,2	6,6	6,7
Openbaar vervoer in de gemeente	6,5	6,5	6,7
Waardering ophalen huisvuil in de woonbuurt	7,8	7,4	7,4
Waardering eigen woning	7,8	7,8	7,9

Output-indicatoren

Overige indicatoren	Score 2012	Score 2013	Prognose 2014	Score 2014
Aantal klachten en meldingen openbare ruimte				
- product wegen	2.718	2.798	2.800	1.046
- product openbaar groen	1.414	1.131	1.500	1.373
- product speelvoorzieningen	75	45	30	72
- product afval / ongedierte (nieuw)	--	--	--	1.866
- product verkeer (straatmeubilair, verkeerslichten, parkeerautomaten, stadsafsluitingen)	--	--	--	555
- product openbare verlichting	--	--	--	802
- product riolering en water	--	--	--	434
- product reiniging en onderhoud	--	--	--	554
- product gladheidsbestrijding	--	--	--	0
- product evenementen	--	--	--	6
Aantal speelvoorzieningen	120	140	130	136
Gemiddelde actietijd gladheidsbestrijding	2¼ uur	3 uur	3	2,5 uur
Aantal buurtbeheerprojecten (incl. buurtpreventie)	12	17	8	17
Aantal wijkteams	3	4	3	2
Parkeertarieven:				
- Hoog tarief (per uur)	€ 1,80	€ 1,90	€ 1,90	€ 1,90
- Laag tarief (per dag), tot 1 april 2012	€ 1,60	--	--	--
- Dagtarief op 8 locaties, vanaf 1 april 2012	€ 3,60	€ 3,80	€ 3,80	€ 3,80
Aantal blackspots*	1	0	0	0
Verhouding aantal koop- en huurwoningen	65-35	65-35	65-35	65-35
Aantal nieuw toe te voegen woningen	80	140	307	260
Aantal milieuvergunningen	26	16	18	25
Aantal beoordeelde AmvB-meldingen	44	49	90	103
Aantal beoordeelde meldingen 12-dagen regeling*****	--	--	60	13

Aantal controles bedrijven milieu	+/- 110	200	146	145
Aantal meldingen in kader van Besluit Bodemkwaliteit (aantal controles die daaruit volgen)**	--	--	50 (100-150)	47 (19)
Aantal milieuklachten***	84	nnb	120	205
Aantal bodemonderzoeken	64	62	55	66
Handhaving milieu dwangsom vooraankondiging*****	--	nnb	5	36
Aantal milieuadviezen bouwvergunning*****	92	72	72	136
Aantal hectare bedrijventerrein dat planologisch is veiliggesteld (uitwerkingsplan Breda-Tilburg)	20 ha	20 ha	20 ha	20 ha
Aantal monumenten (rijks en gemeentelijk)	260	260	261	263
Aantal verleende bouwvergunningen	355	276	300	304
Aantal sloopvergunningen/-meldingen	85	84	172	128
Aantal welstandsadviezen Oosterhout	314	198****	280	199
Aantal vrijstellingsprocedures	0		150	60
Aantal handhavingszaken BWT	250	440	250	441

* Een black-spot is een locatie (kruispunt of wegvak) waar in een periode van drie jaar zes of meer letselongevallen zijn gebeurd.

** Controles n.a.v. melding besluit bodemkwaliteit: Minder controles uitgevoerd dan geprognoseerd als gevolg van minder personele inzet hierop. In 2015 zal dit weer op adequaat niveau worden uitgevoerd

*** Over enkele bedrijven zijn zeer veel klachten binnengekomen welke allemaal los worden meegeteld en zo leiden tot een hoge realisatie ten opzichte van de begroting.

**** Dit is exclusief 60 aantal welstandsvrije plannen

***** De begroting is gebaseerd op het aantal uren dat aan het beoordelen van de meldingen besteed wordt, de realisatie betreft het daadwerkelijk aantal meldingen dat in 2014 gedaan is.

***** Naast dat de prognose laag ingeschat is, wordt de hoge realisatie mede veroorzaakt door het hoger aantal klachten dan verwacht, waar handhavingsacties uit voortvloeien

*****Dit betreft een optelling van alle bodemonderzoeken van omgevingsvergunningaanvragen, makelaars adviezen, overige adviezen (RO, Civiel) en adviezen tbv verkoop gronden.

Wat heeft het gekost?

Kosten en opbrengsten

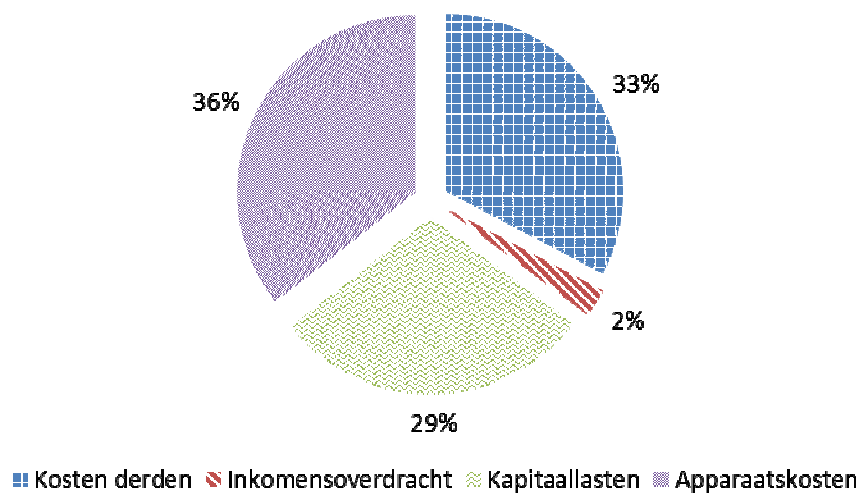
Exploitatie	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014	Saldo 2014
Lasten	36.304	46.087	41.054	5.033
Baten	7.277	20.671	15.875	4.796
Saldo baten en lasten	29.027	25.416	25.179	237
Storting in reserves	1.136	433	2.104	-1.671
Onttrekking aan reserves	5.142	189	3.509	-3.320
Resultaat	25.021	25.660	23.774	1.886
Specificatie lasten per thema				
Openbare ruimte	14.389	11.485	13.049	-1.564
Verkeer en mobiliteit	3.314	3.048	2.912	136
Natuur, milieu en afval	13.042	14.024	13.630	394
Ruimtelijke ordening en wonen	5.558	17.530	11.463	6.067
Specificatie baten per thema				
Openbare ruimte	735	893	835	58
Verkeer en mobiliteit	2.089	2.136	2.088	48

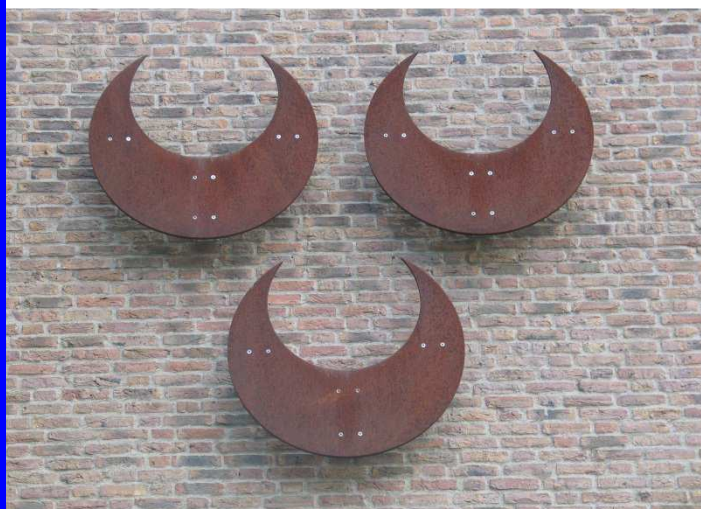
Natuur, milieu en afval	2.216	2.141	2.713	-572
Ruimtelijke ordening en wonen	2.236	15.501	10.239	5.262
Mutaties reserve(s)				
Investeringsprojecten	-28	-118	-134	16
Vrije reserve	-1.574	-71	-978	907
Bestemmingsreserve Alg. Bedrijfsreserve	-1.583	0	-139	139
Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorz.	-1.273	0	-75	75
Bestemmingsreserve Buiten Spelen	13	0	-32	32
Bestemmingsreserve dienstverlening	-48	0	-26	26
Bestemmingsreserve Groenfonds	109	0	-136	136
Bestemmingsreserve Parkeerbonds	377	433	506	-73
Bestemmingsreserve Boekwaarde panden verlagen	0	0	-392	392

Voor een toelichting op het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

Investerings- (* € 1.000)	Investerings- plan 2014	Gevoteerd 2014	Saldo 2014
Openbare ruimte			
Wijken en buurten:			
- Hildebrandlaan, Ockenburg	53	-	53
- Lijndonk renovatie en reconstructie	180	150	30
- Spaandonk	155	206	-51
- Rubenshof	45	65	-20
- Vrachelsedijk	161	-	161
waarvan bijdrage derden	-161	-	-161
- Fagelstraat (Slotjes Midden)	89	-	89
waarvan dekking uit GREX	-89	-	-89
Hoofdwegenstructuur en verkeersveiligheid:			
- Oostpolderweg West	308	-	308
waarvan Provinciale subsidie verkeersveiligheid	-60	-	-60
- Wegen bosgebied Dorst (Hoevestraat)	30	-	30
- Het Goorke	80	95	-15
- Wilhelminakanaal Noord fietspad onder Tilburgsebrug	60	-	60
- Burgemeester Huijbregts Schiedonlaan	65	-	65
- Reconstructie wegen JOR 2014: Elkhuisenlaan onderhoud fietspad, Slotjesveld inrichting park Zuid deel, Lijndonk integraal onderhoud		251	-251
- Herendam integraal groot onderhoud wegen	-	122	-122
- Hoofdwegenstructuur	33	30	3
Openbare verlichting:	560	529	31
- vervanging en vernieuwing van OV in de stad, parkeerterrein Zuiderhout, Oosterheide, Den Hout, Sterrenbuurt, Leijzenakkers, Dammenbuurt, Weststad (Koopvaardijweg), Hoofseweg Zuid			
Openbaar groen:			
- Reconstructies groen na afloop van JOR-projecten, grootschalige groenvervanging, Burg. Elkhuisenlaan, Prof. Beelhoek, Hoofseweg tunnelbak, Parkeerterrein Zuiderhout, Ockenburg, Slotjesveld inrichting Parkgebied	274	211	63
- Omvormen heesters naar gazon	400	525	-125
waarvan dekking binnen de exploitatie	-400	-525	125
- Landschapspark De Open Linie	-	515	-515
waarvan dekking uit Grex en provinciale subsidie	-	-515	515
Civieltechnische kunstwerken:		125	-125

- Voegovergangconstructie brug Wilhelminakanaal	-		
Verkeer en mobiliteit:			
- HOV bushaltes Beneluxweg en Europaweg	90	152	-62
- Oostpolderweg West	200	-	200
waarvan Provinciale bijdrage haltetoegankelijkheid	-40	-	-40
- Het Goorke	30	30	-
- VRI's Strijenstraat /Prins Frederikstraat en Wilhelminalaan	315	313	2
- Parkeerplaatsen OV'67	-	35	-35
- Parkeergarage Santrijn	-	7.300	-7.300
waarvan dekking binnen parkeereexploitatie	-	-7.300	7.300
Natuur, milieu & afval			
Afvalverwijdering:	400	-	400
- Aanschaf en plaatsing ondergrondse containers			
Afvalwaterzorgplicht:			
- Rioolvervanging	147	110	37
- Project Zuiderhout parkeerterrein en Vondellaan riolering	-	15	-15
- Renovatie Professor Beelhoek	-	8	-8
- Vervanging rioolput Houtse Heuvel	-	13	-13
- Programma rioolrelining	185	121	64
- Rioolreparaties	250	250	-
- Pompen en gemalen	40	45	-5
- Persleiding Oosterheide-RWZI (langs A27)	2.400	2.405	-5
- Harmoniestraat	20	18	2
waarvan bijdrage uit GREX Slotjes Midden	-20	-	-20
- Lage Molenpolderweg	10	-	10
- Rubenshof	60	75	-15
- Hildebrandlaan	160	-	160
- Molenstraat	115	315	-200
- Riool aanleg en vervanging 2014: Elkhuizenlaan en , Fagelstraat	-	88	-88
- Herontwikkeling Dija-terrein	60	38	22
Hemelwaterzorgplicht:			
- Park Slotjesveld	50	53	-3
Waarvan bijdrage derden		-35	35
- Riool aanleg en vervanging 2014: Slotjesveld inrichting Park Zuid deel	-	40	-40
- Hoofseweg Tunnelbak	800	-	800
- Wilhelminakanaal Zuid	15	-	15
Ruimtelijke ordening & wonen:			
- H.Hartfacade: renovatie	40	-	40
- Molen Den Hout	45	178	-133
Waarvan Provinciale subsidie en BRIM rijkssubsidie	-	-134	134
Bestemmingsreserves			
- Weststadweg ,rotonde bromtol (reserve Bovenwijkse voorzieningen)	2.400	-	2.400
- Aanschaf extra parkeerautomaten (parkeerbonds)	25	-	25
- Aanleg parkeerplaatsen Brakestein (bestemmingsreserve boekwaarde panden)	-	100	-100
- Landschapspark De Open Linie (groenbonds)	-	265	-265
- Aanschaf dynamisch parkeerverwijssysteem (parkeerbonds)	160	250	-90
Vrije reserve			
- Landschapspark De Open Linie (tlv vrije reserve)	-	100	-100
- Slotjesveld (parkeerterrein voorm. Brandweer kazerne)	-	95	-95
Totaal	9.740	6.727	3.013

Programma 6

Middelen

Portefeuillehouders: J.W.M. Peters, M. Janse-Witte

Middelen

Wat willen we bereiken? (Effect)

Meting (Outcome)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Meting (Output)

Wat mag het kosten?

Gemeentelijke organisatie

Het zo effectief en efficiënt mogelijk en pro-actief (intern) faciliteren van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

- Ontwikkeling en bredere inzetbaarheid medewerkers, o.a. door nieuw functiegebouw (HR21).
- Verdere rationalisering vastgoedportefeuille

- Aantal formatieplaatsen per duizend inwoners (exl.formatie unit Equalit)
- Ziekteverzuim
- Percentage bezwaarschriften tijdig afgedaan
- Percentage (on)gegronde bezwaarschriften
- Aantal WOB-verzoeken

	lasten	baten	Saldo
Sturing	3.463	0	3.463
Ondersteuning	9.292	1.969	7.323
Interne dienstverlening	6.562	235	6.328
Totaal	19.318	2.204	17.114

Dekkingsmiddelen

In dit onderdeel is met name een aantal belangrijke gemeentebrede inkomsten- en uitgavenramingen opgenomen, zoals de algemene uitkering gemeentefonds, algemene belastingen, rente-inkomsten en –uitgave. Ook worden in dit onderdeel stelposten opgenomen voor toekomstige gemeentebrede kostenposten als kapitaallasten e.d. die (nog) niet exact toe te delen zijn naar de overige programma's.

- Overdracht van de WOZ-taken aan de Belasting samenwerking West-Brabant (BWB)

- Tarieven belastingen

	lasten	baten	Saldo
Beleggingen	4	5.940	-5.936
Belastingen	605	11.762	-11.157
Gemeentelijke heffingen	217	10.822	-10.605
Algemene uitkering	0	50.609	-50.609
Algemene baten en lasten	-240	12	-252
Totaal	585	79.145	-78.559

Resultaat

Dit onderdeel bevat de stortingen en onttrekkingen aan reserves en het begrote resultaat van de gemeente.

	lasten	baten	Saldo
Resultaat	0	0	0
Reserves	5.607	7.909	-2.303
Totaal	5.607	7.909	-2.303

Wat willen we bereiken?

Gemeentelijke organisatie
Het zo effectief en efficiënt mogelijk en pro-actief (intern) faciliteren van de gemeentelijke bedrijfsvoering.
Administratieve doorbelastingen
Dit onderdeel heeft vooral een financieel technisch karakter en wijkt daarmee ook sterk af van de andere programma's doordat een inhoudelijk programma ontbreekt.
Dekkingsmiddelen
In dit onderdeel is met name een aantal belangrijke gemeentebrede inkomsten- en uitgavenramingen opgenomen, zoals de algemene uitkering gemeentefonds, algemene belastingen, rente-inkomsten en –uitgave. Ook worden in dit onderdeel stelposten opgenomen voor toekomstige gemeentebrede kostenposten als kapitaallasten e.d. die (nog) niet exact toe te delen zijn naar de overige programma's
Resultaat
Dit onderdeel bevat de stortingen en onttrekkingen aan reserves en het begrote resultaat van de gemeente.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Gemeentelijke organisatie

Personeelsbeleid: het vervullen van vacatures vanuit de interne organisatie en het ontwikkelen van medewerkers.

In 2014 is veel aandacht besteed aan de ontwikkeling en bredere inzetbaarheid van medewerkers. Er is o.a. een nieuw transparant en consistent functiegebouw opgezet, gebaseerd op HR21. Daarnaast is bij het invullen van vacatures heel nadrukkelijk gekeken naar het eigen medewerkersbestand. Ook als een medewerker niet direct inzetbaar bleek, door bijvoorbeeld een gebrek aan kennis, is gekeken naar de potentie op langere termijn en is geïnvesteerd om dergelijke loopbaanstappen mogelijk te maken.

Vastgoed: het rationaliseren van de vastgoedportefeuille, waarbij (pro)actief geadviseerd wordt wat het best gedaan kan worden met de individuele gebouwen.

De taakgroep is nadrukkelijker en in een eerder stadium aanwezig c.q. initiatiefnemer van diverse vastgoedprojecten (verbouw / nieuwbouw / huisvesting maatschappelijke organisaties). Hierbij wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met de beleidsafdelingen met betrekking tot huisvestingsvraagstukken. De sportaccommodaties hebben een bouwkundige inspectie ondergaan en worden periodiek opnieuw aan een bouwkundige schouw onderworpen. Hierdoor ontstaat een duidelijk beeld van de gehele portfolio en komt er actuele managementinformatie beschikbaar over contractbeheer en het onderhoudsniveau.

Dekkingsmiddelen

Gemeentelijke belastingen: het uitvoeren van de taken op het gebied van de WOZ door de BWB m.i.v. het belastingjaar 2014.

De WOZ-taken zijn met ingang van 1 januari 2014 overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Belasting samenwerking West brabant (BWB). Daarmee is het complete pakket aan belastingtaken van de gemeente Oosterhout overgedragen aan de BWB, en is de bilaterale samenwerking met de gemeente Breda op dit vlak beëindigd. Onderzoek van de waarderingkamer naar de kwaliteit van de overgedragen WOZ-bestanden heeft aangetoond dat de registratie van primaire en secundaire objectkenmerken nog niet op orde zijn. In 2015 wordt extra effort gepleegd om de registratie van de objectkenmerken op orde te krijgen.

Metingen

Output-indicatoren

Overige indicatoren	Score 2012	Score 2013	Prognose 2014	Score 2014
Gemeentelijke organisatie				
Aantal formatieplaatsen per duizend inwoners (<i>excl. formatie unit Equalit</i>)	7,6	7,3	7,2	7,2
Ziekteverzuim gemeente Oosterhout	5,94%	5,0%	5,1%	4,2%
Percentage bezwaarschriften dat binnen 18 weken na afloop van de termijn voor het indienen van bezwaar is afgedaan (binnen wettelijke termijn)	96%	95%	95%	97%
Percentage gegronde bezwaar –en beroepschriften Awb	16%	3,5%	15%	8%
Percentage ongegronde bezwaar –en beroepschriften Awb	84%	96,5%	85%	92%
Aantal WOB-verzoeken		54	55	67
Afhandelingstermijn bezwaren	Max.18 weken (=wettelijke termijn)	Max.18 weken (=wettelijke termijn)	Max.18 weken (=wettelijke termijn)	Max.18 weken (=wettelijke termijn)
Intern rentepercentage	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
Tarief OZB: eigendom woningen eigendom niet-woningen gebruik niet-woningen	0,1001% 0,1560% 0,1242%	0,1069% 0,1660% 0,1319%	Opbrengst + 2,00%	0,1169% 0,1731% 0,1384%
Tarief toeristenbelasting (p.p. nacht)	€ 0,67	€ 0,68	+ 2,00%	€ 0,69
Tarief hondenbelasting eerste hond tweede en volgende hond kennel	€ 58,56 € 117,12 € 373,68	€ 59,52 € 119,04 € 379,32	+ 2,00%	€ 60,72 € 121,44 € 386,88
Bedrag onvoorzien per inwoner	€ 5,00	€ 5,00	€ 5,00	€ 5,00

Wat heeft het gekost?

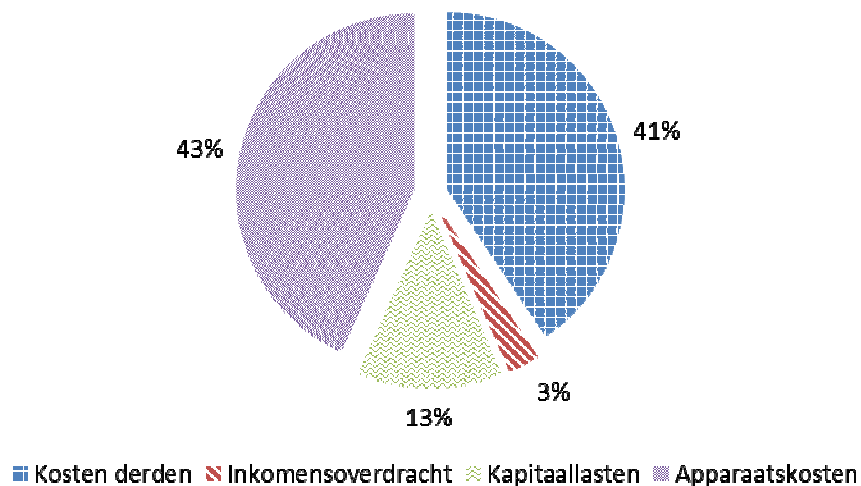
Kosten en opbrengsten

Exploitatie	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014	Saldo 2014
Lasten	24.236	19.228	24.234	-5.006
Baten	96.348	93.845	99.318	-5.473
Saldo baten en lasten	-72.112	-74.617	-75.084	467
Storting in reserves	1.913	2.881	2.914	-33
Onttrekking aan reserves	1.654	1.194	1.237	-43
Resultaat	-71.853	-72.930	-73.407	477
Specificatie lasten per thema				
Gemeentelijke organisatie	19.199	19.011	19.318	-307
Administratieve doorbelastingen	2.907	-204	4.331	-4.535
Dekkingsmiddelen	2.130	421	585	-164
Resultaat	7.371	4.576	5.607	-1.031
Specificatie baten per thema				
Gemeentelijke organisatie	2.503	1.348	2.204	-856
Administratieve doorbelastingen	17.053	14.887	17.970	-3.083
Dekkingsmiddelen	76.792	77.611	79.145	-1.534
Resultaat	9.098	4.664	7.909	-3.245
Mutaties reserve(s)				
Investeringsprojecten	-1.026	-1.048	-1.048	0
Rente reserves	1.519	2.259	2.442	-183
Vrije reserve	-40	0	-87	87
Bestemmingsreserve Businesscase 60+	-508	122	122	0
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling	11	0	-48	48
Bestemmingsreserve Iza gelden	-91	-146	-54	-92
Bestemmingsreserve panden verlagen	0	500	0	500
Mutatie BR SSC/ICT samenwerking	393	0	350	-350

Voor een toelichting op het resultaat wordt verwezen naar paragraaf 6.3.1.

Specificatie algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Algemene uitkering	0	50.609	-50.609	-49.171
Belastingen	605	11.762	-11.157	-10.673
Bespaarde rente	4	5.940	-5.936	-5.640
Stelposten	-240	12	-252	-649
Onvoorzien	0	0	0	53
Doorbelaste concernoverhead	1.308	15.390	-14.082	-14.787
Saldo kostenplaatsen	3.022	2.580	442	-304
Totaal (Excl. Resultaat en mutaties reserves)	4.699	86.293	-81.594	-81.171

Investerings- (* € 1.000)	Investerings- plan 2014	Gevotee rd 2014	Saldo 2014
Gemeentelijke organisatie:			
- Projecten informatieplan (ICT investeringsprogramma 2014)	170	170	0
- Nieuwe GBA	190	190	0
- Gemeentewerf	96	65	31
- Digitalisering bouwvergunningen en milieuvergunningen	120	116	4
- Tractiemiddelen	547	342	205
Vrije reserve:			
- Sloop brandweerkazerne	300	305	-5
Bestemmingsreserve:			
- Uitwerking HRM visie	-	146	-146
Totaal	1.423	1.333	89

5. Paragrafen

De volgende paragrafen zijn opgenomen in de programmarekening. Deze zijn verplicht conform de wettelijke voorschriften.

78	Lokale heffingen
82	Weerstandsvermogen en risicobeheersing
97	Onderhoud kapitaalgoederen
108	Treasury (financiering)
111	Bedrijfsvoering
114	Verbonden partijen
118	Grondbeleid
121	Subsidies
123	EMU-saldo
125	Klachtafhandeling

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Gezien het belang van de betrokken onderwerpen en vanwege het feit dat de raad in het duale stelsel kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en voor die onderwerpen een instrument heeft om de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren.

5.1 Lokale heffingen

Overzicht gemeentelijke heffingen

Er zijn diverse gemeentelijke heffingen. In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste gemeentelijke heffingen weergegeven.

bedragen * € 1.000

	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Onroerende zaakbelasting	10.641	11.007	11.248
Afvalstoffenheffing	3.708	4.804	4.669
Rioolheffing	4.751	6.520	5.980
Hondenbelasting	308	287	306
Toeristenbelasting	192	178	209
Precario	54	74	79
Leges vergunningverlening openbare orde en veiligheid	32	22	32
Leges burgerzaken	827	937	930
Leges bouwvergunningen	789	955	936
Marktgelden	60	68	60
Parkeer opbrengsten (parkeerautomaat, vergunning en naheffing)	2.083	2.069	1.989
Totaal	23.445	26.921	26.438

Onroerende zaakbelasting

Bij het opstellen van de begroting werden de volgende uitgangspunten vastgesteld ten aanzien van de belastingopbrengsten OZB:

- de tarieven stijgen met het inflatiepercentage van 2,00%.

De belangrijkste ontwikkelingen voor de onroerende zaakbelastingen in 2014 is de herwaardering per 1 januari 2013.

Bedragen * € 1.000

	Begroting 2014	Rekening 2014	Verschil
Eigendom	8.916	9.135	-219
Gebruik	2.091	2.113	-22
Totaal	11.007	11.248	-241

Voor een toelichting op dit voordeel van € 241.000 wordt verwezen naar de toelichting op programma 6 Middelen.

Afvalstoffenheffing

Het beleid is gericht op 100% kostendekkendheid. De afvalstoffenheffing moet dus zowel in de begroting als de rekening kostendekkend worden opgenomen. Als de baten de lasten overtreffen of andersom wordt er respectievelijk een bedrag gestort dan wel onttrokken aan de voorziening reiniging. Het jaar 2014 werd voor de afvalstoffenheffing afgesloten met een positief saldo van € 8.358. Dit saldo is gestort in de voorziening reiniging, conform het geldend beleid.

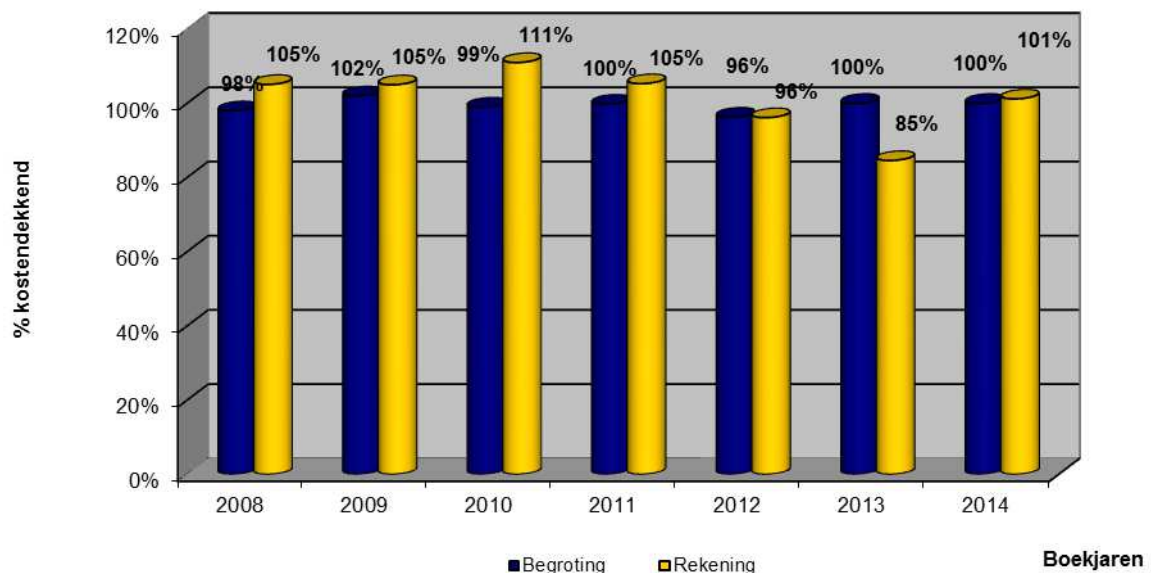
Bedragen * € 1.000

	Begroting 2014	Rekening 2014	Verschil
(Meer) jarenplan afvalverwijdering	26.419	72.095	-45.676
Inzamelen Huisvuil	3.107.723	3.530.615	-422.892
Inzameling via Milieustraat	1.028.948	1.106.856	-77.908
Inkomsten droge componenten, milieustraat en bedrijfsafval	-1.231.799	-1.612.133	453.621
Veegkosten	346.906	299.795	47.111

Totale kosten activiteiten	3.278.197	3.397.228	-119.031
Kapitaallasten	464.487	396.762	67.725
Kosten van aanslagoplegging en -inning	163.964	145.893	18.071
Kosten van kwijtschelding	279.000	235.930	43.070
Kosten van oninbaarheid	19.000	41.982	-22.982
BCF (compensabele BTW)	599.669	524.243	75.426
Totale kosten	4.804.317	4.742.038	62.279
Netto opbrengst	4.804.317	4.750.396	-53.921
Mutatie voorziening	-	-8.358	8.358

Voor de verklaring van het nadeel van € 54.000 wordt verwezen naar de toelichting op programma 6 Middelen.

In de onderstaande grafiek wordt een beeld gegeven van de mate van kostendekkend zijn van de afvalstoffenheffing in de jaren 2008 tot en met 2014, hierbij wordt het percentage aangegeven bij de begroting en de jaarrekening. Percentages kleiner dan 100% betekenen dat de lasten de baten overstijgen, terwijl percentage hoger dan 100% inhouden dat de baten hoger zijn dan de lasten.

Rioolheffing

Het beleid is gericht op 100% kostendekkendheid. De rioolheffing moet dus zowel in de begroting als de rekening kostendekkend worden opgenomen. Als de baten de lasten overtreffen of andersom wordt er respectievelijk een bedrag gestort dan wel onttrokken aan de voorziening riolering.

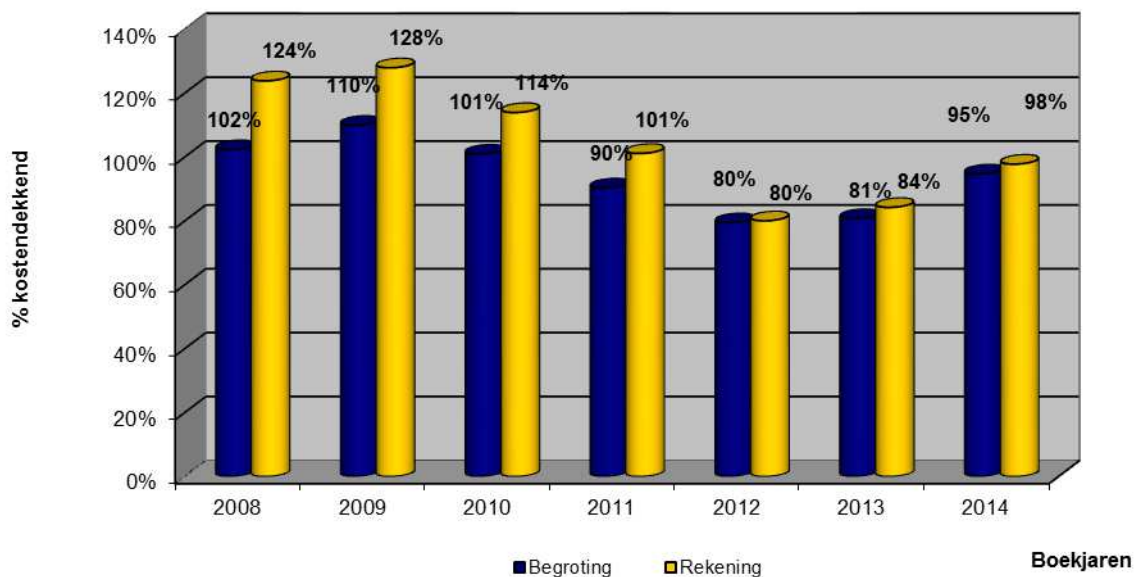
Het jaar 2014 werd voor de rioolheffing afgesloten met een negatief saldo van € 132.904. Dit saldo is onttrokken aan de voorzieningen riolering, conform het geldend beleid.

Bedragen * € 1.000			
	Begroting 2014	Rekening 2014	Verschil
Jaarplanrioleringenwater	963.334	810.944	152.390
Verzamelenrioolbeheergegevens	24.850	25.960	-1.110
Monitoringentelemetrie	55.000	49.313	5.687
Onderhoudpompenengemalen	136.588	185.642	-49.054

Reinigingsriolering	237.296	186.614	50.682
Onderhoudriolering	134.384	154.069	-19.685
Veegkosten	346.906	299.795	47.111
Kosten van water	376.619	276.633	99.986
Totale kosten activiteiten	2.274.977	1.988.969	286.008
Kapitaallasten	3.295.389	3.101.902	193.487
Zakelijke lasten CWA	31.500	46.438	-14.938
Kosten van aanslagopleggingen-inning	50.238	62.444	-12.206
Kosten van kwijtschelding	170.000	239.561	-69.561
Kosten van oninbaarheid	12.000	37.087	-25.087
BCF ('fictieve' compensabele BTW)	685.710	673.791	11.919
Totale kosten	6.519.814	6.150.192	369.622
Netto opbrengst	6.179.814	6.017.289	-162.525
Mutatie voorzieningen	340.000	132.904	207.097

Voor de verklaring van dit nadeel van € 163.000 wordt verwezen naar de toelichting op programma 6 Middelen.

In de onderstaande grafiek wordt een beeld gegeven van de mate van kostendeckend zijn van het rioolrecht in de jaren 2008 tot en met 2014, hierbij wordt het percentage aangegeven bij de begroting en de jaarrekening. Percentages kleiner dan 100% betekenen dat de lasten de baten overstijgen, terwijl percentage hoger dan 100% inhouden dat de baten hoger zijn dan de lasten.

Afvalverwijdering en riolering in relatie tot BTW compensatiefonds (BCF)

Evenals elders binnen onze gemeentelijke exploitatie is binnen afvalverwijdering en riolering vanaf 2003 de BTW door ons terug te krijgen bij het BCF. Hiermee worden onze lasten "netto" verantwoord en ontstaat een positief saldo op de producten, aangezien de BTW wel in rekening wordt gebracht ("bruto" lasten worden in rekening gebracht). De wetgever heeft deze uitzondering in haar regelgeving opgenomen, daar er anders een aanzienlijk gat in de gemeentelijke exploitatie zou ontstaan. Immers ten einde de BTW te kunnen terugvragen heeft er een uitname uit de algemene uitkering plaatsgevonden. Het niet meer in rekening mogen brengen van de BTW op afvalstoffenheffing en rioolrecht zou daardoor een dubbel nadeel inhouden.

Hondenbelasting

De tarieven voor de hondenbelasting zijn voor 2014 verhoogd met 2,0%. Uiteraard is hierbij afgerond naar bedragen deelbaar door 12 termijnen aangezien de belastingplicht geldt voor het aantal maanden dat honden worden gehouden.

Bedragen * € 1.000

	Begroting 2014	Rekening 2014	Verschil
Netto opbrengst	287	306	-19

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf door personen in Oosterhout die niet in de gemeentelijke bevolkingsadministratie staan ingeschreven wordt toeristenbelasting geheven. Deze belasting wordt geheven aan campings en hotels, die gevestigd zijn in Oosterhout. Vooraf wordt op basis van een forfaitair aantal overnachtingen een aanslag opgelegd. De definitieve afrekening vindt plaats op basis van het werkelijk aantal overnachting middels het door de instellingen ingediende aangiftebiljet.

Bedragen * € 1.000

	Begroting 2014	Rekening 2014	Verschil
Netto opbrengst	178	209	-31

Kwijtschelding

Voor mensen uit de lagere inkomensgroepen, die te maken hebben met bijzondere omstandigheden, bestaat de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding aan te vragen van het Rioolrecht, de Afvalstoffenheffing, de Onroerende zaakbelastingen of de Hondenbelasting voor de eerste hond.

De gemeenteraad heeft (evenals verreweg de meeste gemeenten) besloten dat bij de beoordeling de 100%-bijstandsnorm wordt gehanteerd. Dit in afwijking van de landelijke norm van 90%. Hierdoor kan iemand met nagenoeg geen vermogen en een inkomen op bijstandsniveau volledige kwijtschelding krijgen van de gemeentelijke heffingen.

Mensen, die een uitkering ontvangen, worden automatisch kwijtgescholden. Zij ontvangen dan ook geen aanslagbiljet.

Bedragen * € 1.000

	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	243.417	279.000	235.930
Kwijtschelding rioolheffing	160.949	170.000	239.561
Kwijtschelding hondenbelasting	9.422	6.000	11.892
Totaal	413.788	455.000	487.383

5.2 Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt de financiële robuustheid van de begroting weergegeven. Onder weerstandsvermogen wordt in algemene zin verstaan de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen. De paragraaf weerstandsvermogen dient volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ten minste de volgende inhoud te bevatten:

- A. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- B. Een inventarisatie van risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie;
- C. Het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

A. Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit wordt bedoeld de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen structurele en incidentele weerstandscapaciteit. Met het eerste worden de middelen bedoeld die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. Met de incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken op het geldende niveau.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit:

- 1. De post onvoorzien. Deze bedraagt € 270.000;
- 2. De onbenutte belastingcapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De Incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende onderdelen:

- 3. Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserves;
- 4. Eventuele stille reserves.

De post onvoorzien

In de begroting is jaarlijks een post onvoorzien opgenomen van € 5,00 per inwoner. Deze post bedraagt jaarlijks € 270.000. In 2014 is daadwerkelijk € 217.500 ten laste van deze post gebracht.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft een indicatie van de mogelijkheden, die een gemeente heeft om haar inkomsten via extra belastingopbrengsten te verhogen. De belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente Oosterhout zijn OZB-inkomsten, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

De afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn beiden begroot op een kostendekkend niveau. Dit betekent dat hierin geen onbenutte capaciteit aanwezig is.

In het bestuursakkoord tussen de regering en de VNG is meegenomen dat met ingang van 2008 de verhoging van de OZB-tarieven niet meer is gemaximeerd. Het vervallen van de limitering OZB mag echter niet leiden tot een onevenredige stijging van de collectieve lastendruk. Het instellen van een macronorm moet dat voorkomen. Als de ontwikkeling van de lokale lasten tot overschrijding van die norm leidt, kan het Rijk ingrijpen via correctie van het volume van het gemeentefonds. Binnen de OZB is er dus wel sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Onderstaand is berekend dat er een onbenutte belastingcapaciteit is van circa € 3,2 miljoen. Dit is de ruimte ten opzichte van de tarieven die landelijk vastgesteld zijn om te kunnen worden toegelaten als artikel 12 gemeente.

Voorgaande jaren werd de ruimte nog berekend ten opzichte van landelijk vastgestelde maximale tarieven, echter aangezien de maximalisering is opgeheven is dit niet meer zinvol. Aansluiting bij het zogenaamde artikel 12 tarieven is dan meer voor de hand liggend.

Bedragen * € 1.000

	Waarde 2014	Tarief 2014	Tarief artikel 12	Bruto Opbrengst 2014	Bruto opbrengst tarief art 12	Onbenutte capaciteit
- woningen eigenaar	5.149.080	0,1169%	0,1540%	5.998	8.938	2.940
- niet woningen eigenaar	1.644.099	0,1731%	0,1540%	2.918	2.768	-150
- niet woningen gebruiker	1.589.589	0,1384%	0,1540%	2.091	2.533	442
Totaal				11.007	14.240	3.232

De tarieven zijn overigens weergegeven als percentage van de waarde van de onroerende zaak.

Een andere manier om naar de onbenutte belastingcapaciteit te kijken is om de jaarlijkse stijging te vergelijken met de macronorm vanuit het Rijk. De macronorm voor het begrotingsjaar 2014 is door het Rijk berekend op 3,00% (junicirculaire). Dit betekent dat het Rijk landelijk gezien niet wil dat de lokale lasten met meer dan dit percentage stijgen.

In de begroting 2012 is voor de gemeente uitgegaan van een stijging van de OZB opbrengst met 2,0 %. Dit is dus 1,0 % lager dan de macronorm. De onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van deze macronorm is in dit geval circa € 108.000.

Het vrije deel van de algemene reserve, de vrije reserve en de bestemmingsreserves

Algemene reserve

De doelstelling van de algemene reserve is:

1. het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten. De benodigde omvang is sterk afhankelijk van de interne beheersing van de bedrijfsprocessen. Als de planning- en controlcyclus goed functioneert dan zullen via bijsturing tekorten/overschotten in de uitvoering van de begroting met behulp van een aanpassingsproces in uiterlijk 2 à 3 jaar weer worden gecorrigeerd.
2. onvoorzienbare externe ontwikkelingen op te vangen.

Het minimale niveau van de algemene reserve is in 2010 door de gemeenteraad vastgesteld op € 5 miljoen. Iedere vier jaar wordt de hoogte van de algemene reserve heroverwogen. De algemene reserve is en blijft te allen tijde vrij besteedbaar.

Vrije reserve / bestemmingsreserves

De vrije reserves en bestemmingsreserves (m.u.v. reserve investeringsprojecten) zijn allen vrij te besteden voor de diverse doeleinden. De bestemmingsreserves zijn wel gelabeld voor bepaalde doeleinden, maar de raad kan te allen tijde besluiten hier een ander doel aan te geven. De ontwikkeling van de vrije reserve is beschreven in het hoofdstuk investeringen van de financiële begroting. De reserves hebben zich als volgt ontwikkeld:

Bedragen * € 1.000

Incidentele weerstandscapaciteit	Ultimo 2011	Ultimo 2012	Ultimo 2013	Ultimo 2014
Algemene reserves	5.027	5.077	5.129	5.231
Vrije reserve	29.760	25.581	17.739	14.685
Reserve grondexploitatie	20.751	21.466	19.856	20.040
Overige bestemmingsreserves*	21.690	25.553	25.565	21.899
Totaal	77.228	77.677	68.289	61.855

* De reserve investeringsprojecten en SSC/ICT worden bij de bepaling van het weerstandsvermogen buiten beschouwing gelaten.

In bovenstaande berekening van de weerstandscapaciteit worden vrijwel alle reserves meegenomen. Dit is ook toegestaan bij het bepalen van het weerstandsvermogen; de raad kan immers bepalen de reserves voor een andere doel in te zetten. Het is echter zo dat er reeds bestedingsdoelen aan de bestemmingsreserves hangen en dat geldt ook voor een groot deel van de vrije reserve. Als de incidentele weerstandscapaciteit wordt gezuiverd van deze 'claims' ontstaat het volgende beeld:

Bedragen * € 1.000

Incidentele weerstandscapaciteit	Ultimo 2014
Algemene reserves	5.231
Vrije reserve*	8.200
Reserve grondexploitatie**	14.567
Overige bestemmingsreserves***	2.095
Totaal	30.093

* Binnen de vrije reserve is alleen het gedeelte waar nog geen claim op ligt meegenomen.

** Bestaat uit de algemene bedrijfsreserve van de GREX en het niet-geclaimde deel van BoVo.

*** Betreft bestemmingsreserve sociaal domein

Bij het vaststellen van de nota risicomanagementbeleid, zal ook worden vastgelegd hoe het weerstandsvermogen binnen de gemeente Oosterhout wordt bepaald.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake als de marktwaarde van de bezittingen (activa) van de gemeente de boekwaarde daarvan overstijgt, het kan hier zowel gaan om vaste activa (panden) als financiële activa (aandelenkapitaal). Voorwaarde voor het opvoeren van deze stille reserves in de weerstandscapaciteit is dat de activa direct verkoopbaar zijn indien de gemeente dat zou willen. De aandelen die in het bezit zijn van de gemeente zijn momenteel niet vrij verhandelbaar. Ook de gemeentelijke gebouwen kunnen een stille reserve bevatten, echter omdat deze veelal nodig zijn voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken, zijn zij niet direct te gelde te maken. De conclusie is dat we wel een stille reserve bezitten, deze is echter slechts deels aanwendbaar in onze weerstandscapaciteit, omdat de aandelen en een groot deel van de gemeentelijke panden niet direct verhandelbaar zijn.

Bedragen * € 1.000

Post	Totaal Eigen Vermogen*	Aandeel Oosterhout	Boekwaarde Oosterhout	Stille reserve Oosterhout
Brabant Water NV	476.267	2,78%	238	13.240
NV Bank Nederlandse Gemeenten	3.430.000	0,06%	88	2.058
Rewin NV	542	5,92%	9	32

Totaal	3.906.809	335	15.330
---------------	------------------	------------	---------------

* Gebaseerd op jaarrekeningen 2013

Dit betekent dat er stille reserves zitten in het Oosterhoutse aandelenbezit van ruim € 15,3 miljoen. Omdat deze 'stille reserves' echter niet direct verhandelbaar zijn, kiezen wij ervoor om deze niet direct te betrekken bij het weerstandsvermogen.

Conclusie weerstandscapaciteit

Bedragen * € 1.000

Post	
Structurele weerstandscapaciteit	3.232
Incidentele weerstandscapaciteit	30.093
Totale weerstandscapaciteit	33.325

De gemeente Oosterhout beschikt hiermee over een weerstandscapaciteit van € 33,3 miljoen. Op diverse reserves liggen momenteel al claims, vanwege geplande uitgaven, maar de gemeenteraad kan besluiten om de reserves op een andere manier in te zetten. Dit vraagt dan uiteraard wel om een herprioritering. Duidelijk is dat de Oosterhoutse ambitie om te investeren in de stad op termijn leidt tot een kleinere reservepositie en dus een lagere weerstandscapaciteit.

B. Risico's

Tegenover de hierboven geïnterpreteerde weerstandscapaciteit staan de risico's die de gemeente loopt. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen gevormd. De risicoparagraaf geeft een inventarisatie van de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Mogelijke voor- of nadelen op exploitatieposten worden hier niet als risico gedefinieerd.

De onderstaande risico-inschatting is gestoeld op diverse aannames. De globale inschatting van kans en omvang is tijdsgebonden, waarbij het (voortschrijdend) inzicht sterk afhankelijk is van vele onzekere toekomstige factoren. Onder dergelijke risico's verstaan wij derhalve: alle redelijk voorzienbare onzekerheden die niet direct vooraf kwantificeerbaar zijn. Daarom kunnen er geen voorzieningen voor worden gevormd.

Het gaat om de volgende zaken:

Algemene uitkering	
Omschrijving:	Het gemeentefonds is onderverdeeld in 16 clusters en 60 verdeelmaatstaven. Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar scheefgroei in deze clusters. Dit onderzoek is inmiddels vrijwel volledig afgerond.
Impact:	De laatste tranche van de clusters van de algemene uitkering zijn herijkt. Waar de vorige ronde een nadeel opleverde voor onze gemeente (€ 220.000), levert deze herijking is (klein) voordeel op van naar verwachting zo'n € 37.000. De definitieve cijfers hiervan zullen in de mei-circulaire 2015 worden verwerkt.
Maatregelen:	Dit risico is hiermee afgewikkeld.

Herijking verdeelmodellen transitie	
Omschrijving:	In 2015 krijgen gemeenten het historisch budget toegekend. Zij moeten immers de lopende zorgcontracten in 2015 overnemen en hiervoor moeten ze beschikken over voldoende geld. Daarom is men van historische budgetten uitgegaan. Daarna moeten gemeenten geleidelijk

	overgaan op een budget, dat wordt vastgesteld op basis van een objectief verdeelmodel. Dit verdeelmodel wordt ontwikkeld door SCP en Cebeon. De mei-circulaire 2015 zal de definitieve objectieve verdeelmodellen bevatten. Dit gaat herverdeeleeffecten tussen alle gemeenten tot gevolg krijgen.
Impact:	De kortingen die opgelegd worden, zijn niet op te vangen door te blijven bieden wat we altijd al boden. Keuzes zijn nodig en onvermijdelijk. De eerste jaren dient bovendien nog rekening gehouden te worden met de kortingen van het totaalbudget zoals deze eerder al zijn aangekondigd.. De herverdeeleeffecten zijn als gevolg van afspraken met de VNG momenteel gemaximaliseerd op 15 euro per inwoner per jaar. Voor Oosterhout kan dit dus een verandering van maximaal zo'n € 825.000 (positief of negatief) op jaarbasis bedragen.
Maatregelen:	Het weerstandsvermogen van de gemeente Oosterhout is bij de jaarrekening 2013 verhoogd door het positieve saldo grotendeels toe te voegen aan de vrije reserve. Uitgangspunt is en blijft dat de transities worden gefinancierd met de budgetten die de gemeente van het rijk ontvangt. Als blijkt dat die gelden niet toereikend zijn, zal het beleid moeten worden aangepast. Zo'n beleidswijziging is echter niet van de ene op de andere dag ingevoerd en heeft ook niet van de ene op de andere dag (financieel) effect.

Decentralisatie van taken richting gemeenten	
Omschrijving:	Per 1 januari 2015 worden er taken op het gebied van jeugdzorg, AWBZ en de participatiewet overgeheveld van het Rijk naar de gemeenten. In de eerste jaren na de overgang van deze taken richting de gemeente zijn (financiële) nadelen ten opzichte van de begroting niet ondenkbaar.
Impact:	AWBZ • Sinds het voornemen om extramurale begeleiding te decentraliseren zijn er diverse keren wijzigingen aangebracht in de transitie AWBZ-Wmo. Op 8 juli 2014 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de nieuwe Wmo 2015, die per 1 januari 2015 wordt ingevoerd. Vanaf die datum houdt de huidige AWBZ op te bestaan en wordt nieuwe Wet langdurige zorg van kracht (behandeling in de Eerste Kamer dient nog plaats te vinden). Vanaf die datum verdwijnt ook de functie extramurale begeleiding uit de AWBZ en krijgen gemeenten een uitbreiding van hun verantwoordelijkheid in het kader van de Wmo. Er is dus geen sprake van het overnemen van deze functie of taak door de gemeente. • In de meicirculaire 2014 is het definitieve bedrag voor de transitie AWBZ-Wmo 2015 bekend gemaakt. Dit bedrag bedraagt ongeveer € 7,2 miljoen. • Deze nieuwe verantwoordelijkheid gaat gepaard met een efficiencykorting van in het eerste jaar 11% op de AWBZ-uitgaven aan extramurale begeleiding (oplopend tot 25% in de komende jaren). * Naast deze nieuwe taak wordt tegelijkertijd vanaf 1 januari 2015 een bezuiniging van 32% op het budget Huishoudelijke Hulp ingevoerd, oplopend naar 40% vanaf 2016. • Voor bestaande cliënten is er sprake van een overgangsrecht. Voor cliënten met een indicatie voor extramurale begeleiding houdt het overgangsrecht in dat zij hun recht op hun huidige zorg behouden tot uiterlijk 1/1/2016 of tot het einde van hun indicatie in 2015. Voor cliënten beschermd wonen waarvoor hun recht op beschermd wonen komt te vervallen geldt een overgangstermijn van ten minste vijf volle

	kalenderjaren. Dit betekent dat de gewenste omslag die van gemeenten wordt verwacht om de nodige transformatie (en daarmee bezuiniging) uit te voeren slechts voor een deel vanaf 1 januari 2015 kan plaats vinden. Alleen voor nieuwe cliënten kan deze verandering direct worden ingezet. Jeugdzorg • In de meicirculaire 2014 heeft het Rijk het verdeelmodel van de middelen per gemeente bekend gemaakt. Gemeente Oosterhout krijgt op basis van deze gegevens een bedrag van € 13 miljoen in het jaar 2015. • De taakstelling van 15% wordt gefaseerd over drie jaar doorgevoerd, te weten 4% in 2015, 9 % in 2016 en 15% vanaf 2017. • Vanaf 2016 wordt het budget voor jeugdzorg over de gemeenten verdeeld op basis van een nieuw objectief verdeelmodel. Deze herverdeling kan een grote impact hebben op de financiën van de gemeente. • In de Startnotitie Jeugdzorg is een risico-inventarisatie opgenomen. Participatiewet Met de komst van de Participatiewet is er geen instroom in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) meer mogelijk. De Participatiewet biedt echter wel de mogelijkheid van een vorm van beschut werk. Personen die op 31 december 2014 een Wsw-dienstbetrekking hebben, behouden hun oude rechten Vanaf 1 januari 2015 zal de Wajong alleen nog toegankelijk zijn voor personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. Personen die niet tot deze categorie behoren kunnen geen beroep meer doen op de Wajong en zullen voor ondersteuning onder de Participatiewet vallen. Personen die op 31 december 2014 een Wajong-uitkering ontvangen, zullen worden herkeurd. In tegenstelling tot eerdere plannen zal de groep Wajongers waarvan na herkeuring wordt vastgesteld dat er arbeidsmogelijkheden zijn, niet worden overgeheveld van de Wajong naar de Participatiewet. Deze groep behoudt dus een (verlaagde) Wajong-uitkering. Bij het aan het werk helpen van personen met een arbeidsbeperking wordt een belangrijke rol toebedeeld aan regionale werkbedrijven.
Maatregelen:	In de begroting 2015 zijn de drie transitie budgetneutraal opgenomen. Bij de jaarrekening 2013 is een groot deel van het positief saldo toegevoegd aan de vrije reserve om als zodanig het weerstandsvermogen te vergroten. Daarnaast is er een bestemmingsreserve sociaal domein gevormd van € 2,5 miljoen. Hierdoor kunnen eventuele tegenvallers op het gebied van de transitie worden opgevangen.

Huisvesting statushouders	
Omschrijving:	Oosterhout heeft een taakstelling gekregen ten aanzien van het huisvesten van statushouders. Voor 2015 bedraagt dit aantal 90 en is hoger dan voorheen. Dit brengt extra kosten voor uitkeringen, huisvesting en maatschappelijke begeleiding met zich mee.
Impact:	Voor wat betreft de uitkeringskosten is het de vraag hoe de ontwikkeling van de uitkeringen binnen onze gemeente zich verhoudt tot de landelijke ontwikkelingen. Alle gemeenten hebben te maken met een extra taakstelling voor huisvesting van statushouders. Het macrobudget zal dan

	hieraan aangepast worden en dit betekent dan ook voor Oosterhout een aanpassing van het budget. Voor wat betreft de kosten van inrichting is het uitgangspunt dat hiervoor leenbijstand wordt verleend. Deze dient dus door betrokkene terugbetaald te worden. Er zal wel sprake zijn van extra kosten voor maatschappelijke begeleiding (uitgevoerd door Surplus Welzijn). Vergoeding die hiervoor van het rijk ontvangen worden € 1.000 per statushouder, zal niet toereikend zijn. Op dit moment signaleert Surplus al een stijgende behoefte aan maatschappelijke begeleiding.
Maatregelen:	De realisatie van het aantal gehuisveste statushouders monitoren en bij dreigende achterstanden tijdig het Rijk en de provincie informeren.

VTH kwaliteitscriteria

Omschrijving:	De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is de basis voor een groot deel van de vergunningen in het domein van de fysieke leefomgeving ¹ . De regelgeving in het Wabodomein is complex. Het gevolg daarvan is dat de landelijke uitvoering van deze regelgeving niet altijd even transparant en voorspelbaar is en dat er onvoldoende sprake is van een gelijkmatige aanpak. Om de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) in het Wabo-domein eenduidiger te maken, zijn landelijk kwaliteitscriteria opgesteld. Deze kwaliteitscriteria maken inzichtelijk welke kwaliteit verwacht mag worden bij de uitvoering of de invulling van de VTH-taken.
Impact:	Uit de VTH-kwaliteitscriteria komen tal van verbeterpunten naar voren die opgepakt dienen te worden. De beoogde datum van inwerkingtreding van de wet is niet behaald, waardoor het ook nog niet volledig duidelijk is wat de impact is van deze wet op onze organisatie.
Maatregelen:	Niet in alle gevallen is op dit moment al een keuze te maken in de oplossingsrichting. In de komende periode wordt dit verder onderzocht en geïmplementeerd. In het verbeterplan is daartoe per verbeteractie een mogelijke oplossingsrichting met de bijbehorende risico's vastgelegd.

Opvang dak- en thuislozen

Omschrijving:	Het Stedelijk Kompas regio Breda wordt op dit moment vanwege de veranderingen in de Wmo aangepast. De gemeente Breda als centrumgemeente stelt voor de regio een "Beleidskader kwetsbare groepen" op als doorontwikkeling van het Stedelijk kompas dat loopt t/m 2015. Binnen dat beleidskader is ook de nieuwe taak "Beschermd wonen" opgenomen. Dit is ook een verantwoordelijkheid van de centrumgemeente. In dat nieuwe beleidskader wordt gewerkt vanuit verantwoordelijkheden centrumgemeente en regiogemeenten en zal duidelijk worden hoe verder om te gaan met kwetsbare groepen waaronder dak- en thuislozen. Wat is en wordt de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente en wat is en wordt de verantwoordelijkheid van de regiogemeenten?
Impact:	In die situatie bestaat evenzeer een verantwoordelijkheid voor Oosterhout maar het is momenteel nog onduidelijk welke consequenties deze precies heeft. Het nieuwe beleidskader Kwetsbare groepen regio Breda zal hierin meer duidelijkheid brengen.
Maatregelen:	De eventuele financiële consequenties van de veranderingen in dit beleidskader zullen taakstellend moeten worden opgevangen binnen de WMO.

Parkeergarage Santrijn	
Omschrijving:	Als gevolg van de conjuncturele ontwikkelingen staan parkeeropbrengsten (tijdelijk) onder druk. Op zichzelf hoeft dat geen probleem op te leveren voor de realisatie van een parkeergarage in het Santrijngebied. Op het moment dat echter besloten zou worden tot verlaging van de parkeertarieven, zou het Parkeerfonds ernstig onder druk komen staan en de realisatie van de parkeervoorziening in gevaar komen.
Impact:	De parkeergarage Santrijn kent een onrendabele top, welke gedekt wordt uit het parkeerfonds. Wanneer de parkeerinkomsten (en daarmee de vulling van het parkeerfonds) achterblijft, betekent dit een verlies voor de gemeente.
Maatregelen:	Het parkeerfonds wordt periodiek geactualiseerd op basis van recente ontwikkelingen. Op deze manier worden problemen tijdig gesignaleerd.

Invoering Vennootschapsbelasting	
Omschrijving:	Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De nieuwe wet bepaalt dat concurrerende en/of op winst gerichte ondernemingsactiviteiten van overheden vanaf 1 januari 2016 voortaan belastingplichtig zijn. Dat wil zeggen, tenzij kan worden aangetoond dat ze onder één van de drie vrijstellingsgronden vallen. Omdat die vrijstellingen vrij algemeen zijn geformuleerd, zal daar naar verwachting nog heel veel (juridische) discussie over ontstaan.
Impact:	De vennootschapsbelasting bedraagt 25% over de fiscale winst. Er zijn echter nog onduidelijkheden rondom de omvang van de VPB-heffing, in welk jaar deze zich zullen manifesteren en wat de gevolgen zijn voor het resultaat.
Maatregelen:	Een eerste inventarisatie over welke activiteiten onder de VPB gaan vallen is intern inmiddels afgerond. Deze inventarisatie zal worden beoordeeld door een gespecialiseerd bureau. De output hieruit zal de basis vormen voor de afspraken die we met de belastingdienst gaan maken op het gebied van de VPB.

Ontwikkeling WSW bedrijf WAVA/ !GO	
Omschrijving:	Het budget dat wij van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) maakt vanaf 2015 onderdeel uit van de integratie-uitkering sociaal domein. De middelen die hierin zitten voor uitvoering van de Wsw zijn onvoldoende om de uitvoering hiervan door WAVA te dekken. Dit betekent dat er sprake is van een aanvullende gemeentelijke bijdrage. Op basis van de WAVA-begroting 2015 gaat het om een bedrag van ruim € 600.000. Ons aandeel hierin bedraagt zo'n 45%. De Participatiewet zal grote gevolgen hebben voor WAVA. Als gevolg van de Participatiewet stopt vanaf 1 januari 2015 de instroom in de Wsw. De Participatiewet biedt slechts voor een beperkte groep personen de mogelijkheid van een vorm van beschermt werk. Daarnaast speelt een rol dat het Rijk de Rijksbijdrage per Wsw-er de komende jaren zal verlagen.
Impact:	Groot
Maatregelen:	De zes Dongemondgemeenten trekken gezamenlijk op in de voorbereiding op de komst van de Participatiewet. Een aspect dat hierbij

	aan bod komt is de toekomstige rol van WAVA. Deze rol zal echter mede afhankelijk zijn van de rol die de regionale werkbedrijven krijgen. In 2015 zullen er door de in WAVA deelnemende gemeenten keuzes gemaakt moeten worden over de toekomst van WAVA. De keuze die hierbij wordt gemaakt zal ook financiële consequenties hebben. Deze financiële consequenties zullen meegewogen moeten worden bij de uiteindelijke keuze.
--	---

Attero	
Omschrijving:	Attero heeft alle Brabantse gewesten een naheffing opgelegd, vanwege de Brabant brede vermeende onderaanlevering van huishoudelijk restafval. In eerste instantie geldt de naheffing van 2011 tot en met 2013. Het is thans nog onduidelijk of de naheffing terecht is. Juridisch advies, ingewonnen door zowel de Vereniging van Contractanten als de gemeente Oosterhout, maakt duidelijk dat er voldoende grond is voor het voeren van juridisch verweer. Momenteel wordt ertussen de gewesten gezamenlijk opgetrokken in het bepalen van een juridische strategie.
Impact:	Attero heeft een claim van € 166.000 neergelegd bij onze gemeente (periode 2011-2013). Voor het jaar 2014 is door Attero een factuur ingediend die voor het Gewest Marb neerkomt op € 1.209.885,24 (excl. BTW). De verwachting is dat Attero dit jaarlijks zal blijven doen tot 2017. Dit komt neer op een jaarlijkse risico van € 200.000. Reden hiervoor is dat het afvalbeleid niet gaat wijzigen en er dus discussie blijft met Attero over de hoeveelheden. Het totale risico (2011-2017) komt dan uit op ca. € 1.000.000.
Maatregelen:	Alle Brabantse gewesten handelen gezamenlijk richting Attero in een aanhangig gemaakte arbitragezaak.

Achtervang gewaarborgde geldleningen	
Omschrijving:	De gemeente staat – via een achtervangconstructie – samen met het rijk borg / garant voor de betaling van rente en aflossing van een afgesloten geldlening voor woningbouw die aan corporaties zijn verstrekt via het waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarnaast staan gemeente en Rijk garant voor hypotheekleningen die aan particulieren zijn verstrekt via het Nationaal Hypotheek Garantiefonds (NHG). Het primaire risico ligt bij de betreffende corporaties c.q. de particulieren zelf. Met betrekking tot de WSW betreft het een getrappt systeem waarbij de eerste lijn is: als een corporatie niet langer beschikt over voldoende geld, en dus niet meer aan rente- en aflossingsverplichting kan voldoen, kan deze een beroep doen op het saneringsfonds van Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) al dan niet met extra geborgde financiering via WSW. Daarna (tweede lijn) kan de corporatie een beroep doen op aanvullende steun vanuit de buffers van het WSW en de gezamenlijke corporaties. Als deze tweede lijn ook niet toereikend is, kunnen rijk en de gezamenlijke gemeenten worden aangesproken op hun achtervangfunctie (derde lijn). Deze achtervangfunctie bestaat uit het verstrekken van renteloze leningen aan het WSW. Het WSW zal deze leningen te zijner tijd terugbetalen. Daarbij geldt de volgende verdeelsleutel: 50% voor rekening van het rijk, 25% voor rekening van de schadegemeenten en 25% voor rekening van de gezamenlijke Nederlandse Gemeenten. Het

	verlies blijft door deze constructie beperkt tot een klein aandeel in de rente van de extra geldleningen. Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld. Bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten kan het WEW een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%).
Impact:	Het totaal aan gewaarborgde geldleningen met achtervangconstructie bedraagt € 340,6 miljoen (per 31 december 2014). Dit bestaat voornamelijk uit Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Over dit bedrag staat de gemeente voor 50% (€ 170,3 miljoen) borg.
Maatregelen:	Het WSW heeft ten doel woningbouwcorporaties tegen een zo laag mogelijke rente geld te laten lenen op de kapitaalmarkt, om zo de kosten van sociale woningbouw te kunnen drukken. Door het risico met andere gemeenten te delen, wordt hierbij het risico van individuele gemeenten beperkt. Bij opzegging van de overeenkomst met WSW zal de gemeente Oosterhout of zelf leningen moeten gaan verstrekken of zelf direct garant moeten gaan staan in de richting van (vooral) Thuisvester dat het risico vergroot. De claim op WSW dient nauwlettend te worden gemonitord. Gezien het feit dat er sprake is van een getrappt systeem is het risico niet theoretisch, maar ook niet groot.

Garantstellingen	
Omschrijving:	De gemeente staat garant voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen aan instellingen, stichtingen of verenigingen die een doel nastreven met een maatschappelijk belang. In alle gevallen geldt dat er sprake moet zijn van bijzondere omstandigheden. Die bijzondere omstandigheid bestaat veelal daarin dat de instelling geen of onvoldoende zekerheid aan de bank kan verstrekken. Daar waar mogelijk vestigt de gemeente zekerheidsrechten.
Impact:	Samenstelling van de gewaarborgde geldleningen bestaat uit de volgende hoofdposten: ▪ Zorgsector: ▪ Volkshuisvesting particulieren (door langdurige aflossing op geldleningen en stijging huizenprijzen risico nagenoeg nihil) ▪ Volkshuisvesting Thuisvester; ▪ Milieu ▪ Sport/ Welzijn Tezamen vertegenwoordigen deze (1 januari 2015) een waarde van € 16,5 miljoen.
Maatregelen:	Aan elke garantstelling gaat een draagkrachtoets vooraf en worden waar mogelijk zekerheidsrechten gevestigd. Voorts wordt bedongen dat op leningen wordt afgelost waardoor het risico voor de gemeente afneemt.

Grondexploitaties algemeen	
Omschrijving:	Een belangrijk risico is dat de inkomsten uit grondverkoop onder druk komen te staan als gevolg van de economische ontwikkelingen. Via scenarioanalyses en het periodiek doorrekenen van deze projecten ontstaat er goed inzicht in de risico's. Daarnaast wordt in het MPG per project en totaal specifieke berekeningen gemaakt inzake risico's en weerstandsvermogen.

	De Contreie is het grootste project binnen onze gemeente met een boekwaarde (geïnvesteed bedrag per 1-1-2015) van ruim € 31,7 miljoen. Deze wordt hieronder specifiek toegelicht. Van de overige projecten zijn met name de projecten Santrijn en Zwaai kom risicovol, waarbij hier ook een belangrijke component ligt in het risico van afzet van de woningen en bij Zwaai kom ook in de verdere ontwikkeling van het plan. Tenslotte is er ook voor Slotjes Midden een toelichting opgenomen.
Impact:	Het benodigde weerstandsvermogen is berekend op basis van de zogenoemde IFLO-methode. Daaruit blijkt dat het benodigde weerstandsvermogen € 7,82 miljoen is (gebaseerd op cijfers meerjaren perspectief (MPG) september 2014).
Maatregelen:	De plannen worden periodiek doorgerekend op basis van actuele inzichten, waarbij meerdere scenario's in beeld worden gebracht. Los hiervan blijft op dit moment de afzet van gronden het meest kritieke in de totale grondexploitatie.. Binnen de vrije reserve worden de bedragen binnen de P&C cyclus steeds geactualiseerd, hetgeen zorgt voor de periodiek afstemmingsmoment tussen de uitgaven en inkomsten. Daarnaast is er binnen de grondexploitatie een algemene bedrijfsreserve beschikbaar ter hoogte van circa € 11,5 miljoen en zijn er reeds voorzieningen getroffen ter hoogte van ruim € 5,6 miljoen (met name voor Everdenberg Oost).

De Contreie	
Omschrijving:	De belangrijkste risico's voor de Contreie zijn: - Afzet van de vrije kavels in dit gebied - Kostenstijging door langere fasering en noodzakelijke (marktconforme) aanpassingen van het plan - Leefbaarheid in de wijk door langere fasering
Impact:	Gezien bovenstaand risico ten aanzien van de afzet van de vrije kavels is in 2014 extern advies gevraagd om tot een (her)beoordeling te komen van de inkomsten en uitgaven van de grondexploitatie. Er is een aantal scenario's doorgerekend. Het onderzoek is ultimo 2014 afgerond. Het resultaat van de grondexploitatie ad circa € 10,3 miljoen de Contreie (basis geactualiseerde grondexploitatie zonder beleidswijzigingen maart 2015) zal naar beneden moeten worden bijgesteld. Op basis hiervan is een risicobuffer binnen de vrije reserve aangehouden van € 5 miljoen.
Maatregelen:	Bij iedere actualisatie wordt er, naast de reguliere toets van hoogte en planning van kosten, extra kritisch gekeken naar de prognose van de afzet van de woningen, met name ook naar de afzet van de vrije kavels, omdat dit het grootste effect op de eindwaarde heeft. Op basis van de externe check worden maatregelen getroffen tot beheersing van de kosten en stimulering van de woningbouw.

Ontwikkeling Santrijngebied	
Omschrijving:	<i>Gebouw De Bussel</i> Verwachte risico's zijn: - Aanbestedingsrisico m.b.t. theatertechnische installaties - Afronding inrichting gebouw

	<i>Parkeergarage en woningen</i> Verwachte risico's zijn: - Afzetbaarheid woningen - Bezettingsgraad parkeervoorziening - Wijziging uitgangspunten parkeertarief <i>Openbaar gebied</i> Verwachte risico's zijn: - Hogere kosten aanleg openbaar gebied - Opleveren van het openbaar gebied rondom de Bussel na opening gebouw de Bussel - Uitgifte parkappartementen: Wenselijk is dat hier appartementen komen die in de middendure en dure categorie (zoals gedefinieerd in de woonvisie) vallen. Of dit haalbaar is, is afhankelijk van de markt en het moment van uitgifte. Op dit moment is uitgegaan van uitgifte in 2017 of 2018. De opbrengst en het moment van ontvangst is bepalend voor de uiteindelijke eindwaarde.
Impact:	<i>Bussel</i> - Budgetoverschrijding mbt theatertechnische installaties. - Inrichting niet geheel afgerond. <i>Parkeergarage en woningen</i> - Indien de woningen niet aansluitend op bouw parkeergarage worden gerealiseerd zal omliggend gebied tijdelijk moeten worden ingericht, daardoor: • Langer bouwactiviteiten in het gebied • Gemeente ontvangt later de koopsom voor deze grond - Bij lagere bezettingsgraad dan verwacht zal er jaarlijks meer geld vanuit het parkeerfonds moeten worden onttrokken om tekort exploitatiekosten van de parkeergarage te dekken. <i>Openbaar gebied/</i> - Kosten aanleg openbaar gebied zijn hoger dan begroot - Openbaar gebied rondom de Bussel is niet gereed bij opening gebouw de Bussel - Planning uitgifte parkappartementen nog onzeker.
Maatregelen:	<i>Bussel</i> - Te hoge aanbesteding zal leiden tot budgetoverschrijding en in dat geval zal er niet gegund worden en de opdracht moeten worden aangepast. - Inrichtingsvoorstel aanpassen aan budget. <i>Parkeergarage en woningen</i> - Bij stagnatie bouw woningen boven parkeergarage zal omliggende gebied tijdelijk moeten worden ingericht. - De parkeergarage blijft in eigendom van de gemeente. De gemeente zal een plan van aanpak (incl. communicatie) opstellen om de bezettingsgraad zo snel mogelijk op minimaal peil te krijgen. <i>Openbaar gebied/ Grex</i> - Er zal een aanbesteding plaatsvinden zodat er concurrerend ingeschreven kan worden. - De planning zal onderdeel uitmaken van de aanbesteding. - Start uitgifte parkappartementen op het juiste moment (waarde grond en vraag naar appartementen)

Zwaaikom	
Omschrijving:	De belangrijkste risico's binnen het project Zwaaikom zijn: 1. Samenwerkingsovereenkomst 2005: geen overeenstemming over aanpassing. 2. Subsidies: vervallen van subsidies. 3. Verwachtingen bewoners bestaande wijk met betrekking tot verdwijnen betonfabriek, bestemmingsplanprocedure.
Impact:	1. Financiële gevolgen van juridische procedure. 2. Financiële consequenties, haalbaarheid plan. 3. Mogelijke planschadeclaims en procedures: financiële consequenties en vertraging in de realisatie.
Maatregelen:	1. Meenemen ontwikkelaars in planvorming en zo veel mogelijk gezamenlijk keuzes en besluiten te nemen. 2. Overleg met Provincie over nieuwe subsidiemogelijkheden. 3. Bewoners meenemen in planvorming, aandacht voor communicatie.

Herontwikkeling Slotjes Midden	
Omschrijving:	De belangrijkste risico's voor Slotjes Midden zijn: 1. Uitstel/verdere bijstelling plannen op grond van veranderde woningmarkt; 2. Kostenstijging herinrichting openbaar gebied door langere looptijd; 3. Leefbaarheid in de wijk door langere looptijd
Impact:	In het kader van de bijstelling van de oorspronkelijke herstructureringsplannen voor Slotjes Midden is ook de grondexploitatie geactualiseerd. De eindwaarde van de grondexploitatie was en blijft nihil. Eventuele verdere bijstelling van de plannen kan consequenties hebben.
Maatregelen:	Regelmatig overleg en afstemming met Thuisvester ten aanzien van de planning en de gemaakte afspraken vastleggen. - Goed inzicht in en zonodig bijstellen van uitgaven voor herinrichting openbaar gebied. - In nauw overleg met de buurtcoördinator de leefbaarheid van de wijk blijven volgen en zonodig aanvullende maatregelen treffen.

Totaaloverzicht van onderkende risico's:

Het risico wordt bepaald door de risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet. Voor de beoordeling is de onderstaande schaalindeling gehanteerd.

Kans	Omschreven als	Geschatte kans dat het risico zich in werkelijkheid zal voor doen
Zeer klein	Zeer onwaarschijnlijk	1%
Klein	Onwaarschijnlijk	10%
Gemiddeld	Aannemelijk	50%
Groot	Waarschijnlijk	80%

In onderstaande tabel zijn de onderkende risico's zoveel mogelijk gekwantificeerd en ingedeeld per type risico.

Nr	Item	Maximaal risico	Kans	I/S	Impact
Bedrijfsrisico's					
1	Algemene uitkering	0	Gemiddeld	S	0
2	Objectieve verdeelmodellen transitie	825.000	Groot	S	660.000
3	Transities	4.150.000	Groot	S	3.320.000
4	Huisvesting statushouders	pm	Klein	S	pm
5	VTH kwaliteitscriteria	pm	Gemiddeld	I	pm
6	Opvang dak- & thuislozen	pm	Klein	S	pm
7	Parkeergarage Santrijn	pm	Klein	S	pm
8	Invoering vennootschapsbelasting	pm	Groot	S	pm
Beleidsrisico's					
9	WAVA / Go	pm	Groot	S/I	pm
Aansprakelijkheidsrisico's					
10	Attero	1.000.000	Gemiddeld	I	500.000
11	Achternvang gewaarborgde geldleningen	170.300.000	Zeet klein	I	1.703.000
12	Garantstellingen	16.500.000	Zeet klein	I	165.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit excl. grondexploitaties					6.348.000
Risico grondexploitaties					7.820.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit					14.168.000

Wanneer de risico's maal de kans berekend wordt ontstaat er een benodigd weerstandsvermogen van € 14,2 miljoen om de onderkende risico's af te dekken. Let wel dat in de hierboven beschreven risico's een aantal posten nog niet gekwantificeerd zijn (op PM staan) en dat een aantal posten structureel (S) doorwerkt indien er niet tijdig bijgestuurd kan worden. Dit zorgt ervoor dat er feitelijk een hoger weerstandsvermogen benodigd is dan de berekende € 14,2 miljoen.

C. Confrontatie weerstandsvermogen en risico's

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie wordt weergegeven in onderstaand figuur.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortkomt, zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Voor deze zogenoemde ratio weerstandsvermogen wordt een ratio > 1,0 nagestreefd.

	Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigde weerstandscapaciteit	Weerstands-ratio
Netto weerstandsvermogen	33,3 mln	14,2 mln	2,3

Het netto weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit gezuiverd voor de 'claims' welke reeds op de Oosterhoutse reserves aanwezig zijn. Dit biedt een beter inzicht welke tegenvallers we op kunnen vangen, zonder dat dit impact heeft op de reeds bestaande plannen. Daarom wordt in de risicoparagraaf alleen nog het netto weerstandsvermogen berekend en gepresenteerd.

We kunnen concluderen dat we momenteel met dit ratio over voldoende weerstandscapaciteit beschikken. Het is echter wel zo dat niet alle risico's financieel zijn vertaald; een aantal posten laat

zich op dit moment nog niet goed financieel vertalen. Deze zijn met PM aangeduid in de risicotabel. Daarnaast zijn er een aantal risico's benoemd welke een structurele doorwerking hebben. Wanneer we er, indien deze risico's zich voordoen, niet in slagen deze snel genoeg door te vertalen in beleid drukken de structurele risico's langer op het weerstandsvermogen. Om deze redenen is het verstandig om een ratio aan te houden die hoger is dan 1,0. Het moge ook duidelijk zijn dat de keuze om geld vanuit de reserves in te zetten om te investeren in de stad op termijn leidt tot een kleinere reservepositie en dus een lagere weerstandscapaciteit.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf gaat in op de onderhoudstoestand en de kosten van groen, wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken, etc. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. Achtereenvolgens zal worden ingegaan op de kapitaalgoederen:

- o Groen
- o Wegen
- o Riolering
- o Water
- o Speelvoorzieningen
- o Openbare verlichting
- o Verkeersregelininstallaties
- o Gebouwen
- o Civieltechnische kunstwerken

De hieronder genoemde bedragen zijn de in de exploitatie opgenomen bedragen. Deze zijn exclusief de in de investeringsplanning 2015 opgenomen bedragen.

Kapitaalgoed	Groen		
Areaal		<i>binnen de kom</i>	<i>buiten de kom</i>
	bomen	26.000	4.700
	beplantingen	126 ha	122 ha
	gras	195 ha	71 ha
Begroting onderhoud 2014	€ 1.838.609		
Werkelijke kosten 2014	€ 2.006.320		
Doelstelling			
Het zorgen voor een aantrekkelijke en overzichtelijke, groene leefomgeving en het bieden van recreatieve gebruiksmogelijkheden.			
Beleidskader			
▪ Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte ▪ Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte ▪ Groenbeheerplan c.q. groenbeheersysteem ▪ Groenstructuurplan ▪ Ecologische visies GroenBlauw en GroenGoud ▪ Landschapsbeleidsplan ▪ Richtlijn Bomencompensatie ▪ Prioriteit voor de Renovatie van de Inrichting van de Openbare ruimte in de directe woonomgeving (PRIO) ▪ Rapport “Bezuinigingsmogelijkheden door verlaging onderhoudsniveau”			
Financiële consequenties beleidskader			
Onderhoud groen vindt grotendeels plaats op basis van onderhoudsbestekken. Het onderhoud zoals dat is beschreven in bovengenoemde beleidskaders, is direct of indirect vertaald in onderhoudsmaatregelen en bijbehorende onderhoudsintensiteit in het beheersysteem en aansluitend in de bestekken.. Structureel onderhoud van gazons vindt in eigen beheer plaats. Onderhoud aan bomen, maaien van bermen en sloten en de inboet wordt steeds opnieuw aanbesteed (meervoudig onderhands). Al het overige onderhoudswerk is ondergebracht bij !Go.			

Incidenteel onderhoudswerk vindt plaats door aannemers, !Go of in eigen beheer (klachten, meldingen van burgers, etc.).

Stand van zaken

Bij renovaties of reconstructies van de openbare ruimte, is het beperken van onderhoudskosten een continu punt van aandacht. Er wordt naar gestreefd zoveel mogelijk werkzaamheden (intern en extern in te kopen diensten) in contractstukken te beschrijven, waarbij in de besteksvorm zaken op een heldere en eenduidige wijze kunnen worden vastgelegd. Op die wijze wordt gestreefd naar een verdere professionalisering van de organisatie.

In het kader van de reorganisatie worden het beleid, planmatig onderhoud en dagelijks onderhoud bij verschillende afdelingen ondergebracht. Een juiste en praktische afstemming van die onderdelen zal continue de nodige aandacht behoeven.

Kapitaalgoed	Wegen
Areaal	Verharde rijbanen 361 km¹ Fietspaden 104 km¹ Andere verharde oppervlakken zoals pleinen, bushavens, voetpaden etc. 394.841 m²
Begroting onderhoud 2014	€ 1.722.029
Werkelijke kosten 2014	€ 1.905.941
Doelstelling	
Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van wegen, paden en pleinen voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.	
Beleidskader	
Gemeente Oosterhout streeft een duurzame ontwikkeling en instandhouding van wegen en paden na, zodat een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen wordt gegarandeerd, die bijdraagt aan een aantrekkelijke en functionele leefomgeving. De marges voor beleid op dit product worden bepaald door de volgende nota's, wetten en regelingen: - Beheerplan Wegen; - Gladheidbestrijdingsplan; - Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte - Prioriteit voor de Renovatie van de Inrichting van de Openbare ruimte in de directe woonomgeving (PRIO)	
Financiële consequenties beleidskader	
Eens in de 3 jaar (elk jaar 1/3^e deel) wordt het gehele areaal verharding geïnspecteerd op basis van technische normen voor stroefheid, vlakheid en samenhang. Op basis van de vastgestelde schadebeelden en de kennis en ervaring van de beheerder worden vervolgens de noodzakelijke groot onderhoudsmaatregelen gepland. Deze planning wordt zoveel mogelijk afgestemd op het groot onderhoud aan de onderliggende rioleringen en het beschikbare budget. Aanvullend op het groot onderhoud voert de gemeente waar nodig tussentijds kleine herstelwerkzaamheden uit, zoals het verhelpen van plaatselijke verzakkingen, problemen met wortelopdruk, e.d.. Dit wordt zoveel mogelijk gedaan door de eigen gemeentelijke onderhoudsploeg. Uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats op basis van eigen waarnemingen en meldingen van burgers. In de jaren zeventig en tachtig heeft Oosterhout een groeispurt gekend. In de openbare ruimten in deze stadsuitbreidingen ligt meestal nog de oorspronkelijke inrichting. Natuurlijk wordt er in de loop der jaren wel op diverse delen onderhoud gepleegd. Binnen het jaarprogramma Openbare Ruimte wordt op basis van de technische staat van onderhoud de	

volgorde van projecten bepaald. Daarmee wordt gewaarborgd dat achterstallig onderhoud niet verder toeneemt en zelfs afneemt. Toch valt te verwachten dat binnen nu en 10 à 15 jaar renovatie noodzakelijk is.

Er is een analyse uitgevoerd naar de onderhoudstoestand van de openbare ruimte en de beschikbare middelen, in relatie tot de beleidsambities. Deze is beschreven in de beleidsrapportage PRIO. De gemeenteraad heeft op basis van deze analyse besloten dat vanaf dat moment inzet op onderhoud in, met name de woonbuurten, wordt gedaan.

Renovaties op de hoofdwegenstructuur moeten worden getemporiseerd. In 2013 heeft een evaluatie van deze onderhoudsstrategie plaats gevonden. Belangrijkste conclusies zijn dat:

- het verschuiven van de nadruk van de onderhoudsinzet van de hoofdwegen naar de woonomgeving is doorgevoerd;
- het strikt hanteren van de PLICHT-variant in veel gevallen technisch niet mogelijk is, zodat toch integraliteit in de projecten voorkomt;
- het maatschappelijk draagvlak ontbreekt voor het niet realiseren van relatief eenvoudige verbeteringen;
- de financiële middelen ontoereikend zijn om op elk moment op elke plek in de stad te voldoen aan het ambitieniveau B, maar voldoende zijn om een gemiddeld kwaliteitsniveau B voor elke wijk te realiseren.

Stand van zaken

Het budget voor groot onderhoud wegen is in 2014 besteed aan de volgende projecten: Programma asfaltreparaties, Programma markeringen, Lijndonk, Gooikensdam, Zuiderhout, Biezenbeemd, Hoevestraat, Ketenbaan, Weststadweg, Prof. Beelhoek, Statendamweg en de Strijenstraat.

Met het budget voor klein onderhoud wegen is in 2014 incidenteel straatwerk in opdracht gegeven aan stratenmaker bedrijven. In 2015 is voorzien per kwartaal een bestek op te stellen en in aanbesteding te brengen.

Kapitaalgoed	Riolering
Areaal	Ca. 218 km gemengde riolering Ca. 64 km vuilwaterriool Ca. 82 km regenwaterriool Ca. 53 km drukriolering Ca. 22 km persleiding 235 drukrioleringspompen 45 rioolgemalen 6 bergbezinkbassins 67 overstorten naar oppervlaktewater
Begroting onderhoud 2014	€ 525.507
Werkelijke kosten 2014	€ 472.727
Doelstelling	
In het belang van de volksgezondheid wordt een adequate inzameling en transport van rioolwater naar de rioolwaterzuivering nagestreefd. Om de burger te beschermen tegen de gevolgen van overvloedige regenval wordt er naar gestreefd om geen overlast te laten optreden met een financieel gevolg. Er wordt met de waterpartners samengewerkt om, met een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen, een schone en veilige leefomgeving te behouden.	
Beleidskader	
In maart 2012 is het vigerende verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2016 (vGRP)	

vastgesteld. Daarin is het aantal beleidsvoornemens toegenomen, als gevolg van nieuwe wetgeving. Betrof het voorheen slechts de zorg voor afvalwater (afvalwaterzorgplicht), tegenwoordig dient de gemeente, vanwege de verbrede watertaken, tevens zorg te dragen voor afvloeiend hemelwater (hemelwaterzorgplicht) en grondwater (grondwaterzorgplicht). In het vGRP wordt aandacht gegeven aan thema's als wateroverlast ten gevolge van de klimaatverandering, grondwateroverlast en ontvlechting van schone en verontreinigde waterstromen.

Met het Waterschap is in 2011 een Waterakkoord gesloten. In dit akkoord wordt aangegeven hoe, door onderlinge samenwerking, projecten effectiever en doelmatiger kunnen worden opgepakt. Watersamenwerking is als gevolg van de rijksopdracht Samenwerking Water met "werkeenheden 4" in West-Brabant nog verder vormgegeven.

Financiële consequenties beleidskader

Onderhoud en beheer van het rioolstelsel wordt in onze gemeente al sinds jaren op basis van een onderhoudsplan gedaan. Dit onderhoudsplan is er steeds meer op gericht om investeringen uit te stellen. In het VGRP is een budget gereserveerd voor kleinschalige onderhoudsmaatregelen waardoor vervangingen uitgesteld kunnen worden.

Met de aanschaf in 2014 van een interactief beheersysteem voor pompen en gemalen is een verbetertraject ingezet in het monitoren van de onderhoudstoestand voor de mechanische onderdelen. Vanaf 2016 zal dit leiden naar de meest efficiënte onderhoudsstrategie.

Ook is in 2014 gestart met de aanleg van de oostelijk persleiding. Met het aansluiten van de nieuwbouwlocaties Contreie en Zwaaiakom op de westelijke persleiding wordt de afvoercapaciteit te klein. De nieuwe persleiding zorgt ervoor dat de afvoer van afvalwater vanuit Oosterheide naar de waterzuivering gewaarborgd blijft.

Het beheer van openbare voorzieningen voor de inzameling, berging en het transport van hemelwater vergt meer aandacht dan in het verleden. Dit komt omdat de systemen die we aanleggen ten opzichte van het verleden complexer van karakter zijn.

Het beheerproces in onze gemeente bestaat uit de volgende vijf (herhalende stappen):

- Onderzoek (inventarisatie, inspectie, berekenen en controle);
- Beoordelen van de onderzoeksresultaten;
- Planvorming onderhoudsmaatregelen;
- Uitvoering van de maatregelen;
- Meten van het resultaat van de maatregel.

Een belangrijke voorwaarde voor een goed beheerproces is een efficiënt gegevensbeheer in combinatie met gestructureerde planvorming. In 2014 is een nieuw integraal beheersysteem aangeschaft voor de vastlegging van alle beheergegevens. Dit was noodzakelijk omdat de software verouderd was en niet meer ondersteund werd door de leverancier.

Het periodiek vaststellen van de benodigde financiële middelen en de wijze van kostendekking is ook een onderdeel in het beheerproces. Mede omdat hierbij bepaald wordt welke middelen aangewend kunnen worden voor onderhoud.

Stand van zaken t.o.v. doelstelling

In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2016 hebben rioleringsaspecten op een concrete en uitvoeringsgerichte manier aandacht gekregen, voor wat hemelwater en afvalwater betreft. Door het inspecteren, renoveren en vervangen is de riolering kwalitatief op

peil gebleven.

De inspanningen op het gebied van riolering hebben een positief resultaat. Tijdens de zeer extreme regenval op 28 juli 2014 zijn er voor het eerst geen meldingen binnengekomen van inpandige wateroverlast. Wel heeft er op tal van plaatsen water op straat gestaan. Monitoren blijft raadzaam met het oog op toenemende regenval en toenemend verhard oppervlak als gevolg van ontwikkelingen in de stad.

Kapitaalgoed	Water
Areaal	• Vijvers in gemeentelijk beheer: 25 stuks; • Wadi's: 10 stuks; • Waterlopen (niet watervoerend) in gemeentelijk beheer 85.660 m1; • Waterlopen (niet watervoerend) in gemeentelijk beheer, handmatig onderhoud 955 m1; • Waterlopen (watervoerend) in gemeentelijk beheer langs spoorlijn Weststad 7.775 m1; • Duikers: 528 stuks. Totale lengte: 5.807m1; • Duikers in waterloop spoorlijn Weststad: 10 stuks. Totale lengte: 132 m1.
Begroting onderhoud 2014	€ 207.950
Werkelijke kosten 2014	€ 136.655
Doelstelling	
Gemeente Oosterhout beschouwt oppervlaktewater als belangrijke pijler om de klimaatsverandering te kunnen ondergaan. Het waarborgen van een goede afwatering en doorstroming en het handhaven van een minimum waterkwaliteit is van groot belang. Daarnaast is water een drager van de kwaliteit van de openbare ruimte omdat water bijdraagt aan de identiteit en sfeer van parken, straten en wijken. Samen met de waterpartners wordt gewerkt aan schoon en veilig oppervlaktewater met genoeg bergend vermogen voor de toenemende regenval.	
Beleidskader	
Water(management) heeft op de verschillende bestuursniveaus de laatste jaren steeds meer aandacht gekregen. Het taakveld is op alle niveaus nog volop in ontwikkeling. De gemeente Oosterhout benadert het watersysteem en de waterketen vanuit Europese en nationale wet- en regelgeving steeds integraler. Een voorbeeld hiervan is de verbreding van onze watertaken. Betrof het voorheen "slechts" de afvalwaterzorgplicht, tegenwoordig valt daar ook de hemelwaterzorgplicht en de grondwaterzorgplicht onder. Gemeente Oosterhout beschikt over een breed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) waarin deze zorgplichten verder zijn uitgewerkt. In dit plan is de wijze waarop de gemeente Oosterhout met water om zou willen gaan aangegeven. Hierin speelt ook "waterkwaliteit" een belangrijke rol. Met het Waterschap is een Waterakkoord gesloten, hierin wordt aangegeven hoe, door onderlinge samenwerking, projecten effectiever en doelmatiger kunnen worden opgepakt.	
Financiële consequenties beleidskader	
In zijn algemeenheid zijn watervoorzieningen met een functie in de waterafvoer in beheer en onderhoud van het Waterschap met uitzondering van het constructieve deel van de duikers. Watergangen moeten periodiek uitgebaggerd worden om de afvoercapaciteit te waarborgen.	

Als het Waterschap deze baggerwerkzaamheden uitvoert dan heeft de gemeente de financiële verplichting om de stortkosten van de uitkomende bagger voor zijn rekening te nemen.

Alle overige waterpartijen zijn in beheer en onderhoud bij de Gemeente. Dit zijn met name vijvers in parken of sloten in het buitengebied. De gemeentelijke sloten worden in een regulier onderhoudsprogramma op voldoende kwaliteitsniveau gehouden. Hierdoor is de waterafvoer en/of –berging gegarandeerd.

Op kwetsbare locaties (zoals het stadspark) zijn vijvers op biologische wijze gebaggerd. Hierbij worden natuurlijke bacteriën toegevoegd aan de waterbodem welke de sliblaag als het ware opeten. De resultaten hierbij zijn bevredigend terwijl de kosten, overlast en procedures verminderd worden.

Voor de infiltrerende voorzieningen (zoals wadi's) zijn, vaak in overleg met Provincie, beheer- en monitoringsplannen opgezet omdat deze grotendeels in het beschermingsgebied van de drinkwaterwinning liggen.

Nu er een nieuw integraal beheersysteem aangeschaft is, kunnen de beheergegevens van waterpartijen ook digitaal vastgelegd worden. Verwacht wordt dat hierdoor beheer en onderhoudsopgaven beter inzichtelijk worden.

Stand van zaken t.o.v. doelstelling

In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2016 hebben wateraspecten op een concrete en uitvoeringsgerichte manier aandacht gekregen, voor wat betreft grondwater, hemelwater en stedelijk water.

Door het aanleggen van een aantal waterbergingsvoorzieningen is verder invulling gegeven aan de klimaatadaptatie. Hierdoor wordt het mogelijk om schoonwater gescheiden in te zamelen en af te voeren waardoor er ook minder overstorten plaatsvinden vanuit het gemeentelijke rioolstelsel. Dit heeft weer tot gevolg dat de kwaliteit van het oppervlaktewater toeneemt.

Door de extremere regenval zijn er verschillende meldingen binnen gekomen van grondwateroverlast. Aandachtspunt hierbij is de afvoer van overtollig regenwater dat soms niet weg kan zakken in de bodem. Dit komt doordat in de bodem ondoorlatende kleilagen voorkomen waardoor het regenwater niet kan wegzakken en het lijkt alsof het grondwater heel hoog staat. Dit betreft geen gebieden waar infiltratie plaatsvindt na het afkoppelen van verhard oppervlak.

Met het Waterschap zijn verkennende gesprekken gestart waarin bekeken wordt of er een gezamenlijk waterbeheer en/of onderhoudsplan kan worden opgezet. Gezien de cultuurverschillen binnen de beide organisaties heeft het tijd nodig om hier goed vorm aan te geven.

Kapitaalgoed	Speelvoorzieningen
Areaal	In totaal 136 speelplekken, zijnde 98 speeltuinen met daarin 417 speeltoestellen 34 sportterreinen met daarin 100 sportelementen

	• 4 skateterreinen • 1 Cruyff Court
Begroting onderhoud 2014	€ 166.500
Werkelijke kosten 2014	€ 194.867
Doelstelling	
Het aanbieden van gevarieerde en veilige speelvoorzieningen met als doel dat kinderen en jeugd zich sociaal en fysiek kunnen ontwikkelen en ontspannen.	
Beleidskader	
Beleidsnota: Buiten spelen in Oosterhout, september 2007. Is gericht op kwaliteitsverbetering van het aanwezige speelvoorzieningenareaal. Gestreefd wordt overal in de stad een voldoende gevarieerd en gespreid speelaanbod in stand te houden. Openbaar groen wordt ook speelgroen.	
Financiële consequenties beleidskader	
Het areaal aan speelvoorzieningen dient als basis voor de bepaling van de grootte van het jaarlijkse onderhoudsbudget. Het beschikbare budget wordt ingezet voor enerzijds regulier onderhoud en anderzijds voor vervanging. Regulier onderhoud omvat onder andere: wettelijk verplichte veiligheidsinspecties, onderhoud als gevolg van vandalisme of slijtage en onderhoud van veiligheidsondergronden bijvoorbeeld zandreiniging. Voor vervanging van versleten voorzieningen is een meerjarenplan opgesteld. De omvang van de benodigde vervangingsinvesteringen fluctueert in jaren fors. Het gemiddelde van de investeringen is jaarlijks beschikbaar in de exploitatiebegroting. Fluctuaties in uitgaven worden gereguleerd via de reserve Buiten Spelen.	
Stand van zaken t.o.v. doelstelling	
Het areaal aan speelvoorzieningen is op orde. Op basis van het huidige areaal is de onderhouds- en vervangingsbehoefte in kaart gebracht. Voor vervanging is een doorkijk van 5 jaar gemaakt (2010-2015), de budgetten zijn daarop afgestemd. In het Jaarprogramma Openbare Ruimte is aandacht voor speelvoorzieningen in de vorm van het programma speelvoorzieningen.	

Kapitaalgoed	Openbare verlichting
Areaal	12.500 masten
Begroting onderhoud 2014	€ 286.776
Werkelijke kosten 2014	€ 391.806
Doelstelling	
Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van openbare verlichting voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.	
Beleidskader	
• Beleidsplan openbare verlichting (onder meer gebaseerd op richtlijnen Nederlandse Stichting van Verlichtingskunde); • Beleidsplan Veilige Elektrotechnische Bedrijfsvoering.	
Financiële consequenties beleidskader	
Alle wijk- en stroomwegen zijn energiezuinig verlicht. Doelstelling is om steeds meer CO2-besparing te realiseren en de kosten van energie terug te dringen. Bij vervanging van verlichting in buurten worden lampen met een zeer lange levensduur toegepast. De stuksprijs is hoger, maar omdat de levensduur 3 keer zo lang is, wordt bespaard op de installatie- en beheerkosten. Het onderhoud van de lichtmasten en armaturen vindt sinds juni 2014 plaats volgens een	

nieuwe aanbesteding. Door een goed onderhoudsniveau te hanteren wordt de levensduur van het areaal geoptimaliseerd.

Het beheersysteem openbare verlichting wordt continu geüpdatet en aangevuld en de beschikbare informatie wordt aangewend voor beheer- en onderhoudsplannen.

Stand van zaken

Alle wijk- en stroomwegen zijn energiezuinig verlicht en er wordt geïnvesteerd in de verbetering van de verlichting in de buurten.

Door de ontwikkelingen op het gebied van LED-technologie is de keuze gemaakt om deze technieken standaard toe te passen in de projecten in het jaarplan. Daar waar LED nog niet toepasbaar is, zijn verbeterde lichttechnologie met inductie-verlichting onderzocht. Het resultaat uit dit onderzoek is dat er projectmatig vervangingen plaats kunnen vinden naar inductie voor een energiebesparing van 50% en een verlenging van de levensduur van armaturen met 10 tot 15 jaar. Daarnaast wordt gekeken naar de tussentijdse lampvervangingen naar LED-lampen in bestaande armaturen.

Door goed schilderonderhoud te plegen kan de gestelde levensduur op 40 jaar voor masten worden gehandhaafd. Om de storingsafwikkeling beter te stroomlijnen en de apparaatskosten te drukken is dit in 2014 geautomatiseerd: via het Meldpunt openbare ruimte wordt een storing direct gemeld aan de aannemer. Om dit verder te verfijnen wordt gewerkt om de storingsgang zo veel mogelijk LEAN te maken. Het areaal is technisch helemaal op orde. Het achterstallig onderhoud is vrijwel ingelopen.

In het kader van NEN3140 zijn alle medewerkers die aan de installaties werken opgeleid middels (her)instructie en is het beleidsplan elektrotechnische bedrijfsvoering geüpdatet.

Dit zal in 2015 vastgesteld worden en ingebed worden in de bedrijfsvoering.

In navolging van de PRIO-aanpak wordt ingezet op onderhoud met name in de woonbuurten.

In het JOR 2014 is gewerkt aan de openbare verlichting in de Donkenbuurt, de Dammenbuurt, de Sterrenbuurt, Leijzenakkers, Slotjes, Oosterheide, Den Hout en Dorst.

Kapitaalgoed	Verkeerstechnische installaties
Areaal	50 Parkeerautomaten 25 Verkeersregelinstallaties 11 Verzinkbare palen 6 oversteekplaatsen met LED lights/ dynamische markering 10 Dynamische Route Informatie Displays (DRIS) 1 Dynamisch parkeerverwijssysteem
Begroting onderhoud 2014	€ 152.273
Werkelijke kosten 2014	€ 188.557
Doelstelling	
Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van verkeerstechnische installaties voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.	
Beleidskader	
• Parkeerautomaten en PRIS: Parkeernota "Stil staan in de toekomst" • Verkeersregelinstallaties: Mobiliteitsnota 2007-2015, Sturingsstrategie Oosterhout. • Openbaar vervoer: Kwaliteitsslag openbaar vervoer (Provinciaal beleid)	
Financiële consequenties beleidskader	
Het onderhoud van de technische installaties is in handen van gespecialiseerde bedrijven. Er zijn onderhoudscontracten afgesloten waarin een vast bedrag per jaar of per maand is bepaald. Op deze manier is de continuïteit in de werking van de installaties gewaarborgd. Aan de parkeerautomaten wordt structureel en incidenteel klein onderhoud gedaan door de eigen dienst. In geval van calamiteiten zijn daardoor de automaten snel weer in werking te brengen.	

Stand van zaken t.o.v. doelstelling

Parkeerautomaten

Na de invoering van het betalen voor parkeren per mobiele telefoon (belparkeren) begin 2013 zijn de inkomsten van belparkeren in het afgelopen jaar verder gegroeid. Belparkeren heeft gemiddeld over 2014 een aandeel van 9,5% onder de betaalwijzen.

Per 1 januari 2015 zal de chipknip landelijk komen te vervallen. De software is hier in 2014 op aangepast. Dit levert géén lagere jaarlijkse kosten op. Communicatiekosten moeten nog steeds worden gemaakt (v. bv. Maestro/ PIN). De verwachting is dat het eerste alternatief voor de chipknip Maestro(PIN) is.

Verkeersregelinstallaties

Elke verkeersregelinstallatie wordt eens in de 10 jaar à 12 jaar vervangen i.v.m. technische levensduur. De afgelopen jaren zijn veel oude verkeersregelinstallaties vervangen en een aantal nieuwe verkeersregelinstallaties bijgeplaatst. In het investeringsprogramma openbare ruimte is structureel ruimte gereserveerd voor groot onderhoud en vervanging van de VRI's.

In 2014 is de verkeersregelinstallatie op het kruispunt Strijenstraat/ Prins Frederikstraat vervangen door een nieuwe installatie. Hierbij zijn ook de oude lantaarns vervangen door LED lantaarns.

Het beheer wordt in 2015 opgenomen in een beheersysteem dat voor de PRIS-masten is aangekocht. In 2015 worden alle installaties hieraan gekoppeld om meer inzicht en snellere afwikkeling van storingen te verwezenlijken.

Bewegwijzering

In 2015 wordt de vervanging van een aantal verouderde (verlichte) ANWB masten voortgezet vanwege het bereiken van de technische levensduur (programma bewegwijzering).

De fietsbewegwijzering is in 2014 verbeterd (o.a. fietsroute naar Dongen).

Palenplan (selectieve stadsafsluiting)

Door aanrijdingen waarbij de dynamische palen beschadigd raken is het noodzakelijk onderdelen van de stadsafsluiting geheel of gedeeltelijk te vervangen door nieuwe onderdelen. Vaak is de dader van de aanrijding niet bekend waardoor de kosten van vervanging niet verhaald kunnen worden.

DRIS (openbaar vervoer)

Het technisch onderhoud van de dynamische OV reisinformatie (DRIS) is contractueel geregeld met de provincie. Gemeente Oosterhout draagt daartoe financieel bij. Sinds december 2014 is de HOV lijnvoering (route via de oostzijde van Oosterhout) aangepast. Op korte termijn wordt het aantal DRIS-palen uitgebreid. Daarmee zal de bijdrage veranderen. Afspraken daaromtrent moeten nog worden gemaakt.

Parkeerverwijssysteem

In 2014 is een parkeerverwijssysteem naar de grotere parkeerterreinen en garages in het centrum van Oosterhout aangeschaft en is de plaatsing ervan voorbereid.

Het parkeerverwijssysteem draagt bij aan een stuk informatievoorziening en service voor bezoekers van de binnenstad. Op een aantal strategische locaties worden bezoekers via borden geïnformeerd over de parkeermogelijkheden die er in de binnenstad zijn en de te volgen routes. Voorts wordt met het parkeerverwijssysteem geanticipeerd op de opkomst van mobiele informatiedragers zoals smartphones. Daartoe wordt de dynamische informatie van de parkeergarages beschikbaar gesteld voor toepassingen van derden.

Kapitaalgoed	Civieltechnische kunstwerken
Areaal	3 tunnels 8 bruggen 2 viaducten 3 geluidschermen 37 kleine bruggen
Begroting onderhoud 2014	€ 73.464
Werkelijke kosten 2014	€ 170.231
Doelstelling	
Een duurzame ontwikkeling en instandhouding van civieltechnische kunstwerken voor een veilige en comfortabele bereikbaarheid van woningen en voorzieningen.	
Beleidskader	
In het meest recente inspectierapport uit 2014 staan de resultaten met betrekking tot de onderhoudstoestand van de kunstwerken beschreven. Onderhoudsmaatregelen worden in volgorde van urgentie uitgevoerd.	
Financiële consequenties beleidskader	
De kosten voor onderhoud bestaan grotendeels uit klein herstel (oorzaak vandalisme en slijtage), schilderen, graffiti-bestrijding, etc. Uit de in 2014 gehouden inspectie blijkt dat er in 6% van het areaal sprake is van achterstallig onderhoud. Voorstellen voor maatregelen zijn in het rapport opgenomen en zullen worden uitgevoerd, daarvoor is het huidige budget voldoende. De achterstalligheid zal worden weggewerkt.	
Stand van zaken t.o.v. doelstelling	
Elk jaar worden in het Jaarprogramma openbare ruimte in het zogenoemde Programma Civieltechnische kunstwerken de locaties ingepland voor onderhoud die het meest technisch urgent zijn. In 2014 is bijvoorbeeld de voegovergang Weststadbrug en is het beton van het viaduct over de Bovensteweg gerepareerd.	

Kapitaalgoed	Gebouwen
Areaal	200 vastgoedobjecten ¹
Begroting onderhoud 2014	€ 584.297
Werkelijke kosten 2014	€ 433.085
Doelstelling	
Het beheren en onderhouden van accommodaties gemeentelijk vastgoed	
Beleidskader	
Sinds 2010 wordt gewerkt volgens het plan van aanpak "Vastgoed ge(re)organiseerd". Het beleidskader is uitgewerkt in een stappenplan. Onder regie van de stuurgroep is met de invulling van het stappenplan begonnen. Onder het gemeentelijk vastgoed vallen de gebouwen voor de eigen dienst, kunst- en cultuur, monumenten, binnensport, zwembaden en kunstwerken. Het gemeentelijk vastgoed raakt veel afdelingen. Trekker is de afdeling Service en Ondersteuning, Unit Beheer.	
Financiële consequenties beleidskader	
De gebouwen worden zowel op bouwkundig als installatietechnisch gebied onderhouden op basis van meerjaren onderhoudsplanningen. Hieronder vallen ook vervangingen en renovatie van gebouwonderdelen en/of installatiecomponenten. Kunstwerken worden op basis van schouwingen onderhouden.	

¹ Het hier genoemde areaal en de onderhoudsbegroting hebben betrekking op de panden die onder de centrale budgetten vallen. Dit betreft zo'n 200 objecten met een verzekerde waarde van 300 miljoen euro. De gebouwen van buitensport, grondexploitatie, onderwijs en asielwoningen zijn separaat begroot op betreffende programma's, zo'n 112 objecten.

De diverse gebouwbudgetten zijn geactualiseerd en worden op een goede manier beheerd. Aan de opbrengstenkant wordt steeds gestreefd naar een kostprijs dekkende huur.

Stand van zaken t.o.v. doelstelling

Taakgroep Gebouwen en Installaties heeft zich het afgelopen jaar opnieuw geprofessionaliseerd en ook komend jaar zal deze ontwikkeling zich voortzetten. De taakgroep is nadrukkelijker en in een eerder stadium aanwezig c.q. initiatiefnemer van diverse vastgoedprojecten (verbouw / nieuwbouw / huisvesting maatschappelijke organisaties) De onderhoudsbudgetten worden op een goede manier beheerst en beheerd en de implementatie van een update van het vastgoedbeheersysteem Planon is grotendeels afgerond. Bouwkundige inspecties vinden in eigen beheer plaats om een adequaat beeld te houden van de staat van onderhoud van het vastgoed. Hierdoor ontstaat een duidelijk beeld van de gehele portfolio en komt er actuele managementinformatie beschikbaar over contractbeheer en onderhoudsniveau. Dit alles zorgt ervoor dat we onze gemeentelijke gebouwen op een meer pro-actieve manier kunnen beheren met een zo optimaal mogelijk rendement. Vastgoed dat door herontwikkeling c.q. verbouwing van bestaand vastgoed overtollig raakt, wordt af gestoten.

5.4 Treasury

De uitgaven en de inkomsten van de gemeente lopen niet synchroon in de tijd. De gemeente leent soms geld om tijdig betalingen te kunnen verrichten en soms heeft ze (tijdelijk) overtollige liquide middelen.

De gemeente Oosterhout hanteert een systeem van centrale financiering. In dit systeem bestaat er geen direct verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financieringsmiddelen. Alle rentelasten en rentebaten worden verzameld en daarna toegekend aan de gemeentelijke producten op basis van een zogenoemde omslagrente. Voor 2014 bedroeg deze omslagrente 4,5%. Alle geldstormen van de gemeente lopen via de centrale treasuryfunctie. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de gemeentelijke rentelasten zo laag mogelijk blijven.

Rentebeeld 2014

Looptijd:	1 januari 2014	1 juni 2014	31 december 2014
één maand	0,2 %	0,1 %	0,0 %
drie maanden	0,3 %	0,2 %	0,0 %
zes maanden	0,4 %	0,3 %	0,0 %

Looptijd:	1 januari 2014	1 juni 2014	31 december 2014
vijf jaar	1,3 %	0,8 %	0,6 %
tien jaar	2,2 %	1,3 %	1,0 %
vijftien jaar	2,7 %	1,7 %	1,3 %

Financieringsrisico's

Bij het risicobeheer op de gemeentelijke financiering wordt onderscheid gemaakt in kortlopende financiering en langlopende financiering. Kortlopende financiering (ook wel vlottende schuld genoemd) heeft betrekking op leningen met een looptijd korter dan één jaar. Leningen met een looptijd van langer dan één jaar vallen onder de langlopende financiering.

Renterisico's op korte financiering (kasgeldlimiet)

Het renterisico op kortlopende financiering wordt beperkt door de kasgeldlimiet. De totale omvang van de kortlopende schuld mag maximaal 8,5% van het begrotingstotaal bedragen. De kasgeldlimiet voor Oosterhout bedroeg voor 2014 €12,1miljoen (8,5% van € 142 miljoen).

Gemiddeld per kwartaal mag de gemeente geen grotere schuld hebben dan deze kasgeldlimiet. In onderstaand overzicht wordt de stand van de korte schuld weergegeven ten opzichte van de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet 2014	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1. Vlottende schuld	10,8	6,6	11,5	14,8
2. Vlottende middelen	-	-	-	-
3. Netto vlottende schuld (1-2)	10,8	6,6	11,5	14,8
4. Kasgeldlimiet	12,1	12,1	12,1	12,1
5. Onder- of overschrijding	-/- 1,3	-/- 5,5	-/- 0,6	+/- 2,7

Artikel 4.2. van de wet Fido schrijft voor dat bij het derde achtereenvolgende kwartaal overschrijding van de kasgeldlimiet de toezichthouder op de hoogte wordt gesteld. De gemeente Oosterhout voldoet hieraan.

Renterisico's op lange financiering (renterisiconorm)

De maximale toegestane omvang van langlopende financiering is gekoppeld aan de renterisiconorm. De renterisiconorm geeft het maximale geleende bedrag aan dat per jaar onderhevig mag zijn aan rentewijzigingen. De renterisiconorm bevordert de spreiding van de afloop van aangegane leningen en daarmee de renterisico's over de jaren. De renterisiconorm is 20% van het begrotingstotaal. Voor 2014 bedroeg de renterisiconorm voor Oosterhout € 28,4 miljoen.

Renterisiconorm	2012	2013	2014	2015
1. Begrotingstotaal	148	150	142	162
2. Percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1*2)/100	29,6	30,0	28,4	32,4
4. Rentehervorming	-	-	-	-
5. Aflossingen	5,5	7,5	17,5	12,5
6. Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (4+5)	5,5	7,5	17,5	12,5
7. Ruimte onder renterisiconorm (3-6)	24,1	22,5	10,9	19,9

Renteresultaat

De rentelasten voor 2014 waren (voor de korte en de lange financiering) begroot op €10,3 miljoen. De gerealiseerde rentelast bedraagt € 8,9 miljoen. Een voordeel van € 1,4 miljoen. Dit voordeel is vooral toe te schrijven aan de ingenomen korte financiering binnen de toegestane kasgeldlimiet, oftewel het zoveel mogelijk met korte geldleningen financieren van de behoefte.

Leningportefeuille

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de aangetrokken lange financieringen.

Leningportefeuille	2013	2014	2015
Saldo 1 januari	51,9	54,4	81,9
-/- aflossingen	7,5	17,5	12,5
+/- nieuwe leningen	10,0	45,0	20,0
Saldo 31 december	54,4	81,9	89,4

Verantwoord schuldenniveau

Om te sturen op een verantwoord schuldenniveau kan het kengetal schuldratio gehanteerd worden. Dit kengetal geeft de netto schuld weer als aandeel van de exploitatie. Bij het bepalen van de nettoschuld geen rekening gehouden met leningen uit hoofde van publieke taken (zgn doorschuifleningen). Bij het bepalen van de exploitatie zijn de lasten exclusief de inzet van reserves het uitgangspunt. Een schuldratio kleiner dan 100% is wenselijk.

Schuldratio	2012	2013	2014
A. Vaste schulden	51.927	54.444	81.959
B. Voorzieningen	5.754	2.744	2.542
C. Vlottende schulden	24.250	29.665	18.726
D. Overlopende passiva	9.381	10.754	10.181
E. Langlopende uitzettingen	23.650	23.981	21.369
F. Liquide middelen	126	106	123
G. Kortlopende vorderingen	5.819	6.150	8.172
H. Overlopende activa	9.504	12.792	15.266
Netto schuld (A+B+C+D-E-F-)	52.213	54.578	68.478

G-H)			
Exploitatie	138.056	135.521	143.268
Netto schuld/exploitatie	37,8%	40,3%	47,8%

Hieruit blijkt dat de schuldratio van de gemeente Oosterhout verslechtert.

Kredietrisico's

De gemeente heeft in het verleden leningen en garanties aan derden verstrekt.

Verstrekte leningen

Begin 2014 van er voor € 17,3 miljoen aan leningen verstrekt. In 2014 is voor € 0,4 miljoen afgelost, waardoor er eind 2014 € 16,9 miljoen uitstaat.

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2014	Aflossing 2014	Stand per 31-12-2014
Woningbouwcorporaties	17.700	347	16.822
1/3 regelingen	129	24	105
Overig	20	0	20

Gegarandeerde leningen

De gemeente heeft in het verleden – onder voorwaarden – geldleningen gegarandeerd van derden, met name voor woningbouw door corporaties of het kopen van woningen door particulieren. De leningen van woningcorporaties worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De leningen van particulieren worden gegarandeerd door het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Samen met het Rijk en andere gemeenten zit Oosterhout in de zogenoemde achtervang. Dit betekent dat de gemeente pas wordt aangesproken als de genoemde waarborgfondsen hun verplichtingen niet kunnen nakomen. In de praktijk is dit nog niet voorgekomen. Een overzicht van de gewaarborgde geldleningen is opgenomen in de toelichting op de balans.

Schatkistbankieren

Wanneer de gemeente een (tijdelijk) overschot heeft aan liquide middelen is zij verplicht deze tegoeden te storten op een rekening bij de Nederlandse schatkist. In 2014 heeft dit zich slechts incidenteel voorgedaan.

5.5 Bedrijfsvoering

In het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) is bepaald dat in de begroting paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen worden vastgesteld voor beheersmatige aspecten. Doel van de paragraaf is dat informatie die anders versnipperd in de begroting is opgenomen op één plek gebundeld staat. Hierdoor krijgt de raad voldoende inzicht in de betreffende onderwerpen.

Personeel & Organisatie

Wat willen we bereiken:	
We willen dat onze medewerkers betrokken zijn bij onze stad en met trots voor deze stad werken, zij zijn hierbij dienstverlenend en resultaatgericht. Zij voelen zich verantwoordelijk voor hun werk en zijn hierop aanspreekbaar. De stad Oosterhout en haar burgers staat in hun werken voor de gemeente centraal.	
Wat hebben we ervoor gedaan:	Toelichting:
Verzuimbeleid: <i>In 2013 zijn beleid en instrumenten ontwikkeld en worden complexe langdurige dossiers aangepakt. Het project heeft een doorlooptijd tot halverwege 2014.</i>	In 2011 werd het hoge ziekteverzuim een speerpunt van het HRM beleid binnen de gemeente Oosterhout door middel van het project verzuim. Door inzet van de vele middelen en instrumenten binnen het project verzuim is het verzuimpercentage is van 7,2% teruggebracht naar 4,2% over 2014. Daarmee behoort de gemeente Oosterhout tot de best scorende gemeenten. Hiermee zijn medewerkers beter inzetbaar geworden en hebben we uiteraard een behoorlijke productiviteitswinst geboekt. Midden 2014 is het project verzuim afgerond door middel van een laatste grote analyse van het verzuim binnen de organisatie. Alle ontwikkelde instrumenten en beleid vanuit het project verzuim zijn geborgd binnen de organisatie.
Strategische personeelsplanning: <i>Zowel bezuinigingen als de toekomstige arbeidsmarkt maken SPP noodzakelijk. Ook zal dit instrument een belangrijke leveren aan interne mobiliteit en ontwikkeling van medewerkers.</i>	In 2014 is met name een kwantitatieve doorkijk gemaakt naar de komende vijf jaar. Op basis van verwachte formatiewijzigingen en verwachte uitstroomcijfers is voor een aantal afdelingen inzichtelijk gemaakt binnen welke vakgebieden in de (nabije) toekomst een tekort of overschot aan personeel is te verwachten is. Op grond van deze kennis wordt ingezet op mobiliteit en ontwikkeling van medewerkers, zodat de kennis en vaardigheden van het personeelsbestand aansluiten bij de vraag op langere termijn.
Generiek functiehuis: <i>Omzet van het huidige functieboek naar het sectorale generieke systeem HR21. Verwachte afronding in de loop van 2014.</i>	In 2014 zijn alle voorbereidingen getroffen om HR21 ook daadwerkelijk in te kunnen voeren. We hebben o.a. het voormalige functieboek omgezet naar een HR21 functieboek, een externe indelingscommissie heeft alle indelingen getoetst, het

	functieboek is voor advies voorgelegd aan de Ondernemingsraad en er is overeenstemming bereikt met het Georganiseerd Overleg over de conversietabel. In januari 2015 wordt HR21 uitgerold binnen de organisatie en worden medewerkers geïnformeerd over de individuele gevolgen van HR21.
--	---

Kengetallen

Omschrijving	Realisatie 2013	Prognose 2014	Realisatie 2014
Ziekteverzuimpercentage	5,0%	5,2%	4,2%

Planning & Control

Wat willen we bereiken:	
De doelstelling van onze organisatie is jaarlijks een structureel sluitende begroting te verwezenlijken. Daarbij willen we kwalitatief hoogwaardige informatie aandragen zodat de gemeenteraad in staat is zijn kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen.	
Wat hebben we ervoor gedaan:	Toelichting:
Opzet begroting en jaarrekening: <i>In 2014 zal gewerkt gaan worden aan een nieuwe opzet van de begroting en de jaarrekening. Deze nieuwe opzet zal voor het eerst in de begroting 2015 worden toegepast.</i>	De begroting 2015 en jaarrekening 2014 zijn opgezet conform de nieuwe indeling van het coalitieakkoord.
Interne controle: <i>Met het oog op een efficiëntere uitvoering van de gemeentebrede controles is er voor gekozen om per 1 september 2013 alle interne controles te centraliseren en onder te brengen bij de afdeling BCA. Er is een projectopdracht geschreven waarin de beoogde doelstellingen en op te leveren resultaten zijn weergegeven.</i>	In 2014 zijn de beoogde resultaten op het gebied van interne controle gerealiseerd en zijn kwalitatief goede producten opgeleverd. In december 2014 is dan ook besloten de tijdelijke centralisatie van de auditfunctie om te zetten in definitieve positionering bij BCA.

Kaderstellende beleidsnota's

- Nota reserves en voorzieningen (september 2010)
- Treasurystatuut 2011-2014 (april 2011)
- Planning & controlcyclus (maart 2012)
- Financiële verordening gemeente Oosterhout.

ICT

Wat willen we bereiken:	
Het leveren van toegevoegde waarde aan primaire processen met effectieve en efficiënte informatievoorzieningen.	
Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting:
In 2014 zal Oosterhout het technisch fundament gebruiken om digitaal/zaakgericht te werken. Hiermee kan de gemeente ook uitvoering geven aan de verplichtingen in het kader de van NUP projecten: <i>Het technisch fundament is opgeleverd en overgedragen aan Equalit. De componenten uit het technisch fundament zijn gebruiksklaar gemaakt voor de procesinrichting. Op deze wijze kan ICT worden ingezet als ondersteuning van het traject van procesverbetering (LEAN maken van de processen. In 2014 zullen de gemeentelijke processen digitaal en zaakgericht worden ingericht zodat er een integraal klantbeeld kan ontstaan.</i>	In 2014 is de basis gelegd voor de digitale overheid. De eerste processen zijn gedigitaliseerd (subsidies, verloren en gevonden voorwerpen, meldingen openbare ruimte) en er is een begin gemaakt met het Antwoordportaal zodat de eerste lijn de vragen die de gemeente (telefonisch) krijgt, beter en efficiënter kunnen beantwoorden. Dit is de basis waarop in 2015 verder gebouwd wordt aan de digitale overheid van de gemeente Oosterhout.

Kaderstellende beleidsnota's

- Informatiebeleidsplan 2009-2014
- Strategische kadernota 2009
- Informatiebeveiligingsplan

5.6 Verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Oosterhout participeert in verschillende verbonden partijen. Een verbonden partij is een partij waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en/of waarin zij een financieel belang heeft. Het uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking moet resulteren in het opstellen en/of uitvoeren van beleid wat voor een individuele gemeente als de gemeente Oosterhout niet zelfstandig mogelijk is (vanwege financiële overwegingen, het borgen van een kwaliteitsniveau, het ontbreken van specifieke expertise, etc.). Hier staat tegenover dat bepaalde vormen van samenwerking ook risico's met zich brengen. Over het algemeen betreft het hier financiële en/of bestuurlijk/politieke risico's.

De nota verbonden partijen zal halverwege 2015 geactualiseerd worden.

Kerncijfers

In een samenvattend overzicht staan de bijdragen aan de samenwerkingsverbanden in de vorm van een privaatrechtelijke rechtspersoon (tabel 1) en verbonden partijen (tabel 2) weergegeven, zodat in één oogopslag inzichtelijk is welke opbrengsten worden verkregen uit de deelnemingen (gemeente als aandeelhouder) en wat de jaarlijkse bijdragen zijn voor taken die door de verbonden partijen worden uitgevoerd (mede) namens de gemeente Oosterhout.

VERBONDEN PARTIJEN RECHTSPERSONEN	FINANCIELE RISICO'S	ONTVANGEN DIVIDEND JAARREKENING 2014	GERAAMD DIVIDEND BEGROTING 2014
Brabant water NV	-		-
Bank Nederlandse Gemeenten	-	€ 44.577	€ 40.029
Intergas NV	Verkocht in 2011	-	-

In 2014 hebben rondom de verbonden partijen de volgende (financiële) ontwikkelingen plaatsgevonden:

Rechtspersonen

De aandelen Intergas Energie BV zijn in 2011 verkocht aan Enexis Holding BV.

De dividenduitkering van de BNG is door de huidige economische tijd naar beneden bijgesteld. De BNG zal meer winst inhouden om aan de gestelde eisen, de hoogte van het eigen vermogen, te kunnen voldoen.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor een gedetailleerde weergave van de inhoudelijke thema's verwijzen wij u naar de jaarrekeningen verbonden partijen van juni 2015.

Op hoofdlijnen heeft 2014 voor Regio West-Brabant (RWB) in het teken gestaan van de implementatie van de uitkomsten van de Redesign discussie, besluitvorming voeding Regiofonds en de start van de actualisatie van het Uitvoeringsprogramma (kaders) van de Strategische Agenda West-Brabant.

In 2014 zijn de WOZ-taken van de gemeente Oosterhout, die eerder door de gemeente Breda werden uitgevoerd, overgeheveld naar de Belastingssamenwerking West-Brabant. In 2014 heeft de Belastingssamenwerking extra kosten gemaakt vanwege tegenvallers op ICT-gebied.

De GGD is in 2014 enkele experimenten gestart op gebied van 1. Technische Hygiëne Zorg kinderopvang, 2. Maatwerk preventieprogramma's en 3. Rol en functie van de GGD in het sociale domein.

Het doel hiervan is om in het GGD-pakket een flexibiliseringsslag te maken met meer lokale inbreng. Daarnaast heeft de GGD de landelijke beleidsnota "Gezondheid dichtbij" vertaald in negen speerpunten waarvan enkele aandachtspunten zijn:

- het streven naar duurzame gezondheid;
- de slimme samenwerking tussen lokale partners;
- het versterken van de eigen kracht van burgers.

De Veiligheidsregio heeft zich in 2014 met name gericht op de verdere professionalisering van de Bevolkingszorg en de transitie (fusie) van de meldkamer te Tilburg met die van Middelburg. Daarnaast is de aandacht uitgegaan naar het vormgeven van bovenregionale samenwerking met omringende Veiligheidsregio's en grensoverstijgende samenwerking tussen België en Nederland.

De regionale ambulancevoorziening heeft zich gericht op het meer efficiënt inzetten van de ambulances en het realiseren van betere prestaties op gebied van spoedvervoer en het behalen van een dekkingsgraad van 95%. Naast de Veiligheidsregio is ook de RAV betrokken geweest bij de transitie van de meldkamers.

De belangrijkste wijziging voor de Omgevingsdienst Midden en West-Brabant (OMWB) is dat per 1 januari 2014 een bevoegdheidsverschuiving heeft plaatsgevonden. Hierdoor vielen een aantal bedrijven voorheen onder de bevoegdheid van de provincie, maar sinds 2014 vallen die nu onder de bevoegdheid van de gemeente. Om de vergunning, toezicht en handhaving (VTH) milieutaken ook voor deze bedrijven op een adequaat niveau uit te kunnen voeren, krijgt de gemeente extra budget van het Rijk. Deze VTH milieutaken (en het bijbehorende budget) zijn aan de OMWB overgedragen.

Buro HALT is per 1 januari 2015 geen gemeenschappelijke regeling meer. De activiteiten en de subsidie van Bureau HALT lopen in 2015 echter wel door.

GEMEENSCHAP- PELIJKE REGLINGEN	BEGROTING 2014 Verbonden partij		BETAALDE BIJDRAGE JAARREKENING 2014	
GR Regio West-Brabant	Apparaatskosten € 292.450	Programmakosten € 864.777	Apparaatskosten € 290.637	Programmakosten € 870.234
Apparaatskosten	€ 202.124		€ 200.311	
<i>Algemeen Bestuur</i>	-	-	-	
<i>Kleinschalig Collectief Vervoer</i>	-	€ 780.570	-	€ 770.153
<i>Sociaal Economische Zaken</i>	+ REWIN € 90.326	€ 23.867	+ REWIN € 90.326	€ 25.502 Extra REWIN € 5.000
<i>Middelen</i>	-	€ 12.000 € 32.750	-	€ 35.825
<i>Zorg, Welzijn en Onderwijs Jeugd</i>	-	€ 5.676 (jeugd)	-	€ 5.676
<i>Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen</i>	-	€ 24.590	-	€ 4.328 Regioarcheoloog
<i>Duurzaamheid</i>	-	-	-	€ 0
<i>Mobiliteit</i>	-	-	-	€ 0
<i>Gebiedsgerichte Aanpak</i>		-	-	€ 0

<i>Mobiliteitscentrum</i>	-	€ 23.750	-	€ 23.750
GR Nazorg gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen		€ 23.916		€ 23.916
GR Veiligheidsregio Midden en West- Brabant		€ 2.475.820		€ 2.503.702
GR Werkvoorziening schap Arbeid voor Allen (WAVA!GO)		€ 694.108 en Rijksbijdrage		€ 755.935
GR Regionale Ambulance voorziening Brabant Midden West Noord		€ 0		€ 0
GR Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GGD)		€ 999.035		€ 1.049.015 (inclusief extra inspecties Kinderopvang)
GR Omgevingsdienst Midden en West- Brabant		€ 920.226		€ 1.133.722
Belastingsamen- werking West- Brabant		€ 1.021.736		€ 895.816 (inclusief WOZ taken)
Veilinghuis Buro HALT Slachtofferhulp				€ 27.068 € 18.686 € 7.758

Het betreft hier nog geen definitieve gegevens (december 2014), de gegevens kunnen wijzigingen a.d.h.v. de definitieve cijfers van de verbonden partijen.

Gemeenschappelijke regelingen (Bedragen x € 1.000)

NAAM	OPENBAAR BELANG	Wijziging belang verbonden partij in begroting jaar	EIGEN VERMOGEN		VREEMD VERMOGEN		RESULTAAT
			01-01-14	31-12-2014	01-01-14	31-12-14	
Regio West Brabant te Etten-Leur	Bijdrage leveren bij boven- gemeentelijke beleidsmatige en strategische vraagstukken	Door uittreden van Kamer van Koophandel in REWIN is het belang van de RWB in REWIN groter.	€ 537	€ 564	€ 12.834	€ 11.656	€ 273
Werkvoorzie- ningschap Arbeid voor Allen (WAVA!GO te Oosterhout	Op doelmatige wijze behartigen van gesubsidieerde arbeid en arbeidsintegratie	n.v.t	€ 967	€ 1.908	€ 9.313	€ 7.750	€ 932
Regionale Ambulance voorziening Brabant Midden West Noord te Tilburg	Het verlenen of doen van ambulancezorg	n.v.t.	€ 9.350	€ 10.019	€ 18.430	€ 23.138	€ 668
Openbare Gezondheids- zorg West- Brabant (GROGZ) te Breda	Samenwerking op het gebied van openbare en preventieve gezondheidszorg	n.v.t.	€ 3.464	€ 3.616	€ 13.283	€ 12.903	€ 278
			01-01-13	Eigen vermogen 31-12-2013	01-01-13	Vreemd vermogen 31-12-2013	
Belasting- samen- werking West- Brabant (BWB) te Etten-Leur	Kwalitatief goede en bedrijfszekere aanslagoplegging aan burgers en bedrijven	Uitbreiding aantal deelnemers en WOZ taken van Oosterhout zijn overgegaan.	€ 3.865	€ 2.951	€ 1.806	€ 1.129	€ - 1.066
Veiligheids- regio Midden - en West Brabant te Tilburg	Vergroten fysieke veiligheid en verbeteren kwaliteit rampenbestrijding / crisisbeheersing	n.v.t	€ 18.545	€ 34.411	€ 10.191	€ 9.700	€ 3.690
Omgevingsdi- enst Midden en West Brabant	Regionale uitvoering van VTH-taken	n.v.t.	n.v.t. opgericht begin 2013	€ 444	n.v.t. opgericht begin 2013	€ 3.921	€ 300

5.7 Grondbeleid

Algemeen

Grond vormt de basis voor de ontwikkeling van ruimtelijke plannen en geeft zeggenschap.

Grondbeleid is geen doel op zich, maar een middel om het ruimtelijk beleid op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze te realiseren.

Samengevat zijn de doelen van het gemeentelijk grondbeleid de volgende:

- het bevorderen van maatschappelijk gewenst ruimtegebruik;
- het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap van de burgers en de marktwerking op de grondmarkt;
- het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten van gebruikers, eigenaren, ontwikkelaars en de gemeente;
- het genereren van inkomsten ten algemeen nut.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 26 maart 2013 de Nota Grondbeleid 2013-2017 vastgesteld.

De nota is kaderstellend. Dat wil zeggen, zij geeft de uitgangspunten voor het te voeren grondbeleid weer. Tevens biedt zij structuur bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen.

Belangrijke punten uit de Nota Grondbeleid zijn:

- ❑ **Maatwerk**; per project of plan zal bekeken worden welke vorm van grondbeleid het meest passend of gewenst is. Voor de reeds lopende projecten blijft de gemeente actief grondbeleid voeren, bij nieuwe projecten wordt in beginsel faciliterend grondbeleid gehanteerd.
- ❑ Bij actief grondbeleid wordt er een verwervingsstrategie vastgesteld. Uitgangspunt is dat de gemeente altijd zal trachten om minnelijke overeenstemming te bereiken met als ultimum remedium een onteigening.
- ❑ De gemeente stelt zich terughoudend op ten aanzien van strategische en anticiperende grondverwerving vanwege de grote financiële risico's die de gemeente daarbij kan lopen.
- ❑ Bij faciliterend grondbeleid verhaalt de gemeente haar kosten. Het heeft de voorkeur om een anterieure overeenkomst met de grondeigenaar te sluiten. Indien er geen zicht is op anterieur contracteren stelt de gemeente gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan een exploitatieplan vast.
- ❑ De gemeente continueert het beleid van aanbesteden van een locatie, waarbij door marktpartijen een bod gedaan wordt op de grond en eventueel de aanleg van het openbaar gebied. Hierbij worden kwaliteit en duurzaamheid als subgunningscriteria opgenomen waarbij gegund wordt op basis van economisch meest voordelige inschrijving (EMVI).
- ❑ Indien er geen aanbesteding plaatsvindt dan zal de verkoopprijs van gronden welke verkocht worden aan een onderneming door middel van taxatie worden bepaald.
- ❑ In geval van projectbouw hanteert de gemeente het grondquote- systeem voor de koopsector en huursector bij complex(woning)bouw. De gemeente heeft goede ervaringen met dit systeem en blijft dit hanteren.
- ❑ Het college stelt jaarlijks de gronduitgifteprijs vast, uitgangspunt is dat deze prijzen marktconform zijn.
- ❑ In het kader van het budgetrecht stelt de raad zolang er nog geen grondexploitatie is vastgesteld het krediet beschikbaar voor grondaankopen. Het college is bevoegd tot aankopen passend binnen een door de raad vastgestelde grondexploitatie.

De gemeente heeft apart beleid ten aanzien van het kostenverhaal bij kleine plannen (faciliterend grondbeleid). In de praktijk is gebleken dat de kosten die op grond van de wet verhaald kunnen worden bij kleine plannen disproportioneel zijn. Anticiperend op een op handen zijnde wetswijziging

is door het college het kostenverhaal kleine plannen vastgesteld. Het kostenverhaal bij kleine plannen ligt tussen de € 6.000,-- en € 9.500, --.

Tevens heeft de gemeente apart beleid ten aanzien van de uitgifte van grondstroken met een maximale grootte van 100 m².

Volgens de BBV dient in deze paragraaf te worden opgenomen een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie alsmede een onderbouwing van de geraamde winstneming. Hiervoor verwijzen wij u naar paragraaf 6.4 waar deze informatie integraal is opgenomen.

Financieel beleid

RESERVES

De **Algemene Bedrijfsreserve** (ABR) is de belangrijkste gemeentelijke reserve in relatie tot het grondbeleid. Door het instellen van een aparte reserve voor het grondbedrijf worden de financiële resultaten en risico's van het grondbedrijf gescheiden van de financiële huishouding voor de overige gemeentelijke taken. De ABR vormt een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als onderdeel van het risicomanagement wordt een gewenste hoogte voor de ABR bepaald.

Als een gemeentelijke grondexploitatie positief wordt afgesloten, wordt de winst vaak toegevoegd aan de ABR. Als op een gemeentelijke grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening gecreëerd die van de ABR wordt afgeschreven.

Voor het grondbeleid is een genormeerde algemene bedrijfsreserve (ABR) vastgesteld. De inzetbaarheid van de algemene bedrijfsreserve beperkt zich tot zaken die een duidelijk raakvlak hebben met het taakgebied grondexploitatie. Deze reserve kan worden aangewend voor het voeren van een actief grondbeleid, maar dient tevens als buffer voor het afdekken van mogelijke verliezen en risico's.

Voor de algemene bedrijfsreserve wordt (mede met in achtnaam van IFLO norm) de volgende norm gehanteerd:

- Maximum € 12,5 miljoen
- Minimum € 9 miljoen
- Absoluut minimum € 6 miljoen

Voor zover het saldo van deze reserve uitstijgt boven het maximum zal het meerdere worden afgestort aan de Vrije reserve. Een saldo beneden het minimum is tijdelijk toegestaan. Echter, als het saldo van de reserve grondexploitatie zich gedurende drie jaren beneden dit minimum bevindt, dan dient het saldo vanuit de Vrije reserve van de gemeente aangevuld te worden tot dit minimum. Hierbij moet tevens rekening gehouden worden met getroffen voorzieningen om nadelige exploitatieresultaten op te vangen. Als het saldo van de reserve grondexploitatie op enig moment minder dan € 6 miljoen bedraagt, dan dient onmiddellijk aanvulling vanuit de Vrije reserve van de gemeente plaats te vinden. De feitelijke hoogte bedroeg per 31-12-2014 € 11,5 milj. .

Binnen de grondexploitatie is daarnaast een reserve **Bovenwijkse voorzieningen** opgenomen. Deze reserve is vanaf de jaren 90 gevormd voor de geraamde investeringen voor met name de aanpassingen aan de infrastructuur zoals opgenomen in de structuurvisie Vrachelen.

Deze reserve wordt gevoed door bij iedere positieve grondexploitatie een bedrag van € 10,-- per m² uitgeefbare grond in deze reserve te storten. Afwijking hiervan alleen mogelijk bij een negatieve exploitatie en separate besluitvorming door de Raad.

VOORZIENINGEN GRONDEXPLOITATIE

Verliezen worden genomen als uit de financiële verkenning of grondexploitatie blijkt dat er een negatief resultaat te verwachten is. Dit kan zijn op moment van aankoop van perceel of moment van openen c.q. actualisatie van grondexploitatie. Wanneer het verlies vaststaat, moet het verlies meteen afgeboekt worden. In het geval dat er een nadelig saldo wordt verwacht, maar het niet uit te sluiten is dat dit nog omgebogen wordt in een sluitend geheel, dan kan volstaan worden met het vormen van een voorziening voor de afdekking van het verwacht verlies. Indien blijkt dat het verlies lager uitvalt, valt de gevormde voorziening weer ten dele vrij. De gevormde voorziening die op dat moment nog niet feitelijk is ingezet kan gezien worden als een correctie op de boekwaarde, en derhalve als een vermindering van de voorraad.

De overige beleidskaders zijn vanuit de BBV vastgelegd en via de nota grondexploitatie vertaald naar een feitelijke toepassing binnen onze gemeente.

RENTEBELEID

In het kader van provinciaal begrotingstoezicht heeft de provincie gewezen op dat wij als gemeente in werkelijkheid rente toerekende aan de grondexploitaties van (nacalculatorisch) 4,5%.

Volgens de provincie is een reëel percentage 3 tot 3,5% met een maximum van 4%.

Gezien de feitelijke rente-ontwikkeling hebben wij het rentebeleid aangepast.

Hierbij maken we onderscheid in de rente die daadwerkelijk wordt toegerekend (nacalculatorisch) en de rente die voorcalculatorisch bij herijkingen (looptijd van soms 8 tot 10 jaar vooruit) wordt toegepast.

Deze laatste is namelijk verstandig om op dit moment vast te houden aan het percentage van 4,5 aangezien dit de rente is die voor langere tijd wordt toegepast. Hierbij ben je voor de langere termijn in de complexen minder afhankelijk van het renterisico.

Samengevat is via de methodiek van een collegebesluit juni 2012 het volgende besloten:

- ❖ De rekenrente voor de reguliere begroting bedraagt 4,5%
- ❖ De voorcalculatorische rekenrente voor lange termijn prognoses bedraagt 4,5%
- ❖ De voorcalculatorische rekenrente voor eerste twee jaar is 3,5%
- ❖ De rente op grondexploitaties in de jaarrekening (nacalculatorisch) bedraagt 3,3%

De hoogte van 3,3% is gebaseerd op de rente van het eigen vermogen, de rente op vreemd vermogen en de verhouding hiervan (op basis van de balans van de jaarrekening 2013)

Het gewogen gemiddelde is dan 3,3%.

5.8 Subsidies

In 2014 zijn 108 structurele en 72 incidentele subsidies verstrekt. De spelregels voor de subsidieverlening zijn vastgelegd in de algemene subsidieverordening Oosterhout 2012 en in de beleidsregels voor subsidieverstreking 2014.

Algemene subsidieverordening Oosterhout 2012

De algemene subsidieverordening Oosterhout 2012 (ASV) is in januari 2012 door de gemeenteraad vastgesteld en biedt daarmee het kader waarbinnen de subsidieverlening van de gemeente Oosterhout dient plaats te vinden. In de ASV is bepaald voor wie de te verstrekken subsidie bestemd is (bevolking van Oosterhout), hoe de subsidie aangevraagd kan worden (termijnen, voorwaarden) en welke informatie de subsidieaanvrager moet geven om in aanmerking te komen voor subsidieverstreking. Daarnaast is in de verordening opgenomen dat de gemeenteraad het subsidieplafond vaststelt in de begroting en het beleid vaststelt in de verschillende beleidsnota's (sport, cultuur, WMO, etc).

De verordening gaat dus over het proces van subsidieverlening en over verantwoordelijkheden en niet over inhoudelijke criteria voor subsidieverlening. Deze criteria staan in de beleidsregels voor subsidieverstreking die door het college worden vastgesteld, met in achtname van de door de raad gestelde kaders zoals opgenomen in:

- De algemene subsidieverordening
- De begroting met de daarin opgenomen subsidieplafonds
- Het gemeentelijk beleid zoals verwoord in de diverse beleidsnota's

Beleidsregels voor subsidieverstreking 2014

In de ASV staat opgenomen dat het college nadere regels kan stellen ten aanzien van de subsidieverleningen. Deze nadere regels staan opgenomen in het document Beleidsregels voor subsidieverstreking 2014. De beleidsregels worden jaarlijks opnieuw door het college vastgesteld. In de beleidsregels staan per subsidievorm en per beleidsveld de nadere regels opgenomen, zoals o.a. de doelstellingen, de doelgroep, het subsidieplafond en de rekenregels.

Subsidieverlening 2014

Subsidievorm	Beleidsregel	Subsidieplafond	Subsidietoekenning
Waarderingsubsidie			
	3.3.1.1 Culturele verenigingen	€ 49.500,00	€ 43.460,00
	3.4.1.1 Bewonersgroepen	€ 45.000,00	€ 10.500,00
	3.4.1.2 Ouderenbonden	€ 11.000,00	€ 9.630,50
	3.4.1.3 Zorgverenigingen	€ 4.000,00	€ 2.940,00
	3.4.1.4 Veteranenverenigingen	€ 1.000,00	€ 1.000,00
	3.5.1.1 Scoutingverenigingen	€ 8.500,00	€ 7.775,00
	3.8.1.1 Verkeersregelaars	€ 1.750,00	€ 1.750,00
	3.8.1.2 Buurtbusverenigingen	€ 8.534,00	€ 3.668,00
		€ 129.284,00	€ 80.723,50
Exploitatiesubsidie			
	3.2.1.1 Sportverenigingen	€ 82.000,00	€ 81.456,65
	3.2.1.2 Sportgala	€ 5.000,00	€ 5.000,00
	3.3.2.1 Jeugdcircus	€ 12.500,00	€ 12.500,00
	3.3.2.2 Openlucht theater	€ 6.000,00	€ 6.000,00
	3.3.2.3 Musea	€ 121.830,00	€ 123.940,00
	3.3.2.4 Heemkundekringen	€ 5.000,00	€ 4.165,00
	3.3.2.5 Open monumentendag	€ 5.000,00	€ 5.000,00
	3.3.2.6 Volksfeesten	€ 10.000,00	€ 10.000,00
	3.3.2.7 Huis voor Amateurs	€ 130.000,00	€ 130.000,00
	3.4.2.1 EHBO	€ 8.000,00	€ 6.200,00

	3.4.2.2 Goederenbank	€ 5.000,00	€ 5.000,00
	3.5.2.1 Speelgoeduitleen	€ 2.500,00	€ 2.500,00
	3.8.2.1 Verkeersveiligheid en -educatie	€ 25.000,00	€ 0,00
		€ 417.830,00	€ 391.761,65

Outputsubsidie			
	3.1.1. Voorschoolse educatie	€ 810.000,00	€711.000,00
	3.1.2. Voorscholen	€ 288.000,00	€280.000,00
	3.1.3. Brede school	€ 49.000,00	€50.000,00
	3.1.4 Schoolmaatschappelijk werk	€ 48.000,00	€ 47.890,00
	3.1.5 Schoolbegeleiding	€ 135.000,00	€135.001,00
	3.1.6 Niet aanspreekbare zij-nstromers	€ 35.000,00	€35.000,00
	3.1.7 Verzuimpreventie	€ 60.000,00	€60.000,00
	3.3.3.1 Bibliotheek	€ 1.484.500,00	€ 1.484.500,00
	3.3.3.2 Centrum voor de kunsten	€ 666.406,00	€ 786.406,00
	3.4.3.1 Maatschappelijke ondersteuning	PM	€ 2.228.572,00
	3.4.3.2 Leergeld	€ 97.750,00	€ 97.750,00
	3.6.1.1 VVV	€ 61.446,00	€ 66.446,00
	3.7.1.1 Milieueducatie en Kinderboerderij	€ 56.948,00	€ 56.948,00
		€ 3.792.050,00	€ 6.039.513,00

Totaal structurele subsidie	€ 4.339.164,00	€6.231.998,15
------------------------------------	-----------------------	----------------------

Subsidievorm	Beleidsregel	Subsidieplafond	Subsidietoekenning
---------------------	---------------------	------------------------	---------------------------

Activiteitsubsidie			
	4.1.1 Programmering van de stad	€ 93.000,00	€ 89.419,74
	4.1.2 Lokaal sociaal beleid	€ 25.000,00	€ 18.184,96
		€ 118.000,00	€ 107.604,70

Zapbudget			
	4.2.1 Buurtzapbudget	€ 10.000,00	€ 4.209,00
	4.2.2 Jong zapbudget	€ 5.000,00	€ 2.195,00
	4.2.3 Buitenspeeldag	€ 10.000,00	€ 7.100,00
		€ 25.000,00	€ 13.504,00

Investeringsubsidie	€ 0,00	€ 10.000,00
----------------------------	---------------	--------------------

Totaal incidentele subsidie	€ 143.000,00	€131.108,70
------------------------------------	---------------------	--------------------

Toelichting:

Uit bovenstaand overzicht lijkt het of er een forse overschrijding is van het vastgestelde subsidieplafond. Dit is niet juist. De overschrijding komt doordat er in het document Beleidsregels voor Subsidieverstrekking 2014 het subsidieplafond voor de outputsubsidie Maatschappelijke Ondersteuning op PM was gesteld. Wanneer we deze subsidie buiten beschouwing laten is er juist sprake van een onderschrijving van het subsidieplafond van € 67.629,15
De subsidie voor voorschoolse educatie is nog niet volledig betaald in 2014. De subsidiëring loopt over meerdere jaren.

5.9 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid; de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en de sociale fondsen.

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% BBP mag zijn. Daarnaast is in het Groei- en Stabiliteitspact afgesproken dat op lange termijn naar een tekort dicht bij 0% of een overschot moet worden gestreefd.

Hebben gemeenten tekorten op hun begroting, dan is dat van invloed op de hoogte van het EMU-saldo. Daarom is afgesproken dat gemeenten vanaf 2006 het EMU-saldo opnemen in hun begroting en jaarrekening.

Om het EMU-saldo van alle Europese landen vergelijkbaar te maken, is afgesproken om dit saldo allemaal op dezelfde manier te berekenen. Het EMU-tekort van de gemeenten is op twee manieren te berekenen.

Die berekening verschilt op een aantal punten van de wijze waarop we het normale exploitatieresultaat berekenen. De onderstaande tabel geeft aan op welke wijze vanuit het exploitatieresultaat het EMU-saldo wordt berekend:

EMU-saldo		Jaarrekening 2014
	Exploitatieresultaat na mutaties in reserves	7.311
-	(Per saldo) onttrekkingen aan reserves	2.302
	Exploitatieresultaat voor mutaties in reserves	-5.009
-	Onttrekkingen aan voorzieningen	415
+	Toevoegingen aan voorzieningen	216
+	Afschrijvingen op activa	13.549
-	Investerings in activa via investeringsplafond	21.655
-	Investerings in activa via reserves	11.309
+	Bijdragen Rijk, provincie, EU t.b.v. investeringen	2.587
+	Opbrengsten uit desinvesteringen in activa	1.390
-	Boekwinst op desinvesteringen in activa	0
-	Aankoop gronden, bouw- en woonrijp maken e.d.	2.034
+	Opbrengsten uit verkopen	7.222
-	Boekwinst op grondverkoop	1.105
-	Betalingen GREX ten laste van voorzieningen	0
-	Betalingen GREX direct ten laste van reserves	0
	Berekend EMU-saldo	-16.563

Hieruit volgt een EMU-tekort van € 16,5 miljoen. Hoe dit tekort te interpreteren wordt vastgelegd in de Wet Hof.

Wet HOF (Houdbare OverheidsFinanciën)

Op dit moment is de hele sturing op EMU-saldi, macronormen in het bestuurlijk overleg door het Rijk “afgesproken met” dan wel “opgelegd aan” de VNG. Een wettelijke basis hiervoor ontbreekt. De Wet Houdbaarheid overheidsfinanciën (Hof) moet deze lacune invullen.

De wet Hof bepaalt dat rijk en decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning gaan leveren om het tekort weer volgens Europese afspraken terug te dringen. De term “gelijkwaardig” biedt de mogelijkheid voor zowel Rijk als gemeenten om hier een “op maat gesneden” invulling aan te geven. De wet Hof ligt momenteel (maart 2013) bij de 2^e kamer. Recentelijk zijn door het Kabinet wijzigingsvoorstellen gedaan waarbij er onder andere meer ruimte in het bestuurlijk overleg wordt geboden indien tekorten ontstaan door noodzakelijke investeringen.

Wat blijft is dat er een maximum van het nationale begrotingstekort komt voor alle decentrale overheden samen. Dat moet aan het begin van elke nieuwe kabinetsperiode worden bepaald, maar ligt voor dit en volgend jaar in elk geval op 0,5 procent van het BBP, wat neerkomt op ongeveer 3 miljard euro.

Deze 0,5 procent wordt als volgt verdeeld over de lagere overheden; gemeenten: 0,35 procent van het bruto binnenlands product. Provincies: 0,07 procent. En waterschappen: 0,05 procent. Dit zou betekenen dat de gemeenten samen maximaal € 2,23 miljard tekort mogen hebben met een “gelijkwaardige” inspanning om dit tekort in een aantal jaren naar nul te reduceren. Het is nog de vraag of en hoe dat dit ‘quotum’ verder gaat worden verdeeld en hoe er gaat worden gesanctioneerd. Maar relateren we dit bijvoorbeeld aan de omvang van de algemene uitkering, dan zou dit betekenen dat het Oosterhoutse aandeel in dit begrotingstekort maximaal ongeveer € 6,1 miljoen zou mogen bedragen. Gezien het EMU-saldo 2014 van € 16,9 miljoen tekort, zou Oosterhout in dat geval dus niet aan deze norm voldoen.

5.10 Klachtenafhandeling

Door het indienen van een klacht geeft een inwoner een signaal af. Klachten maken veelal zichtbaar dat er (terecht of onterecht) gevoelens van onvrede zijn over bepaalde gedragingen van de medewerkers van de gemeente. Klagen is dan ook een vorm van communiceren. Soms is sprake van de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet overlopen, soms zijn er misverstanden en onduidelijkheden die op eenvoudige wijze kunnen worden opgehelderd. Door deze signalen kan de gemeente Oosterhout zich in de toekomst op verschillende gebieden verder verbeteren en ontwikkelingen. De digitalisering, waaronder de website www.oosterhout.nl, is een voorbeeld van een ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening die aansluit bij de behoefte van de klanten, inwoners en bedrijven.

Dit jaarverslag wordt opgesteld door de klachtencoördinator, beleidsadviseur en de Commissie Ombudsman. Door het gezamenlijk opstellen van het jaarverslag door de gemeentelijke organisatie en de Commissie Ombudsman, wordt inzicht gegeven in de totale klachtenafdoening van het afgelopen jaar.

Klacht of geen klacht?

Hieronder wordt kort uitgelegd wanneer een klacht onder de verordening klachtenregeling 2012 (zie website gemeente Oosterhout) valt. Niet iedere uiting van onvrede van een inwoner, bedrijf of instantie aan het adres van de gemeente is een klacht in de zin van de Klachtenregeling.

Het moet gaan om een *gedraging, dat wil zeggen een handeling, mondeling of schriftelijk* of juist de *afwezigheid daarvan, al of niet ondanks toezegging van een handeling*. In dit jaarverslag wordt dan ook over klachten gerapporteerd die strikt aan deze eis voldoen. Dit impliceert dat niet alle “klachten” in dit jaarverslag inzichtelijk worden gemaakt. Bijvoorbeeld “meldingen openbare ruimte”, bezwaarschriften, signalen die binnenkomen bij het servicepunt en “algemene onvrede over beleid” zijn niet opgenomen in dit jaarverslag. Deze “klachten” vormen natuurlijk evenzo een belangrijk signaal.

Soms gaan ingediende klachten over organisaties waarmee de gemeente een relatie heeft, maar waarvoor geen verantwoordelijkheid wordt gedragen. Dergelijke klachten worden dan doorgestuurd en de indiener van de klacht wordt daarover geïnformeerd.

De klachtencoördinator draagt zorg voor de algemene coördinatie van de algehele gemeentelijke klachtenprocedure. De klachtenaccounts van de afdelingen vormen het aanspreekpunt voor de klachtencoördinator. Er wordt gestreefd naar een uniforme werkwijze voor het oplossen van een klacht, echter waar nodig wordt van deze standaard methodiek afgeweken. Tot slot van rekening is niet elke klacht hetzelfde en zal bij de afwikkeling van klachten altijd rekening worden gehouden met de betreffende specifieke situatie.

Commissie Ombudsman

Gedurende het verslagjaar 2014 was de Commissie Ombudsman als volgt samengesteld:

- mevrouw D.G. Smiers, voorzitter;
- de heer M.A.A.M. Simons, lid;
- de heer A.A.M.A.G. Buijs, lid (tot juli 2014).

De Commissie Ombudsman vormt de tweede lijnsvoorziening voor klachtrecht. Bij de vaststelling van de verordening is destijds niet voor gekozen om aansluiting te zoeken bij de Nationale Ombudsman.

Mediation

Mediation of conflictbemiddeling is een proces waarin partijen die met elkaar een conflict hebben met behulp van een onafhankelijke derde (de mediator) door onderhandelen proberen zelf een oplossing voor dat conflict te vinden. Het is een vorm van buitengerechtelijke geschiloplossing, gericht op het overbruggen van tegenstellingen tussen partijen en op een door beide partijen gewenste oplossing van het conflict.

Resultaten 2014

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de klachtenafdoening over 2014 weergegeven. Hierbij wordt telkens de vergelijking getrokken met eerdere jaren. Hierdoor ontstaat inzicht in de ontwikkeling van het aantal klachten en de afhandeling hiervan.

Overzicht Klachten

In het jaar 2014 werden in totaal 73 klachten ontvangen. In de meeste gevallen werden deze klachten via bemiddeling (68) (eerste fase klachtafhandeling) naar tevredenheid van de klager afgehandeld. In 2 gevallen werd de volledige procedure doorlopen, waarbij de klachten ongegrond (1), gegrond (0) en niet-ontvankelijk (1) zijn bevonden. Daarnaast heeft de Commissie ombudsman eenmalig opgetreden als mediator om een geschil te bemiddelen en twee klachten staan nog ter afhandeling open voor 2015.

	2014	2013	2012
Totaal aantal klachten	73	50	42
Bemiddeling	68	40	30
Volledige procedure	2	8	12
Gegrond	-	3	4
Ongegrond	1	4	5
Niet-ontvankelijk	1	1	2
Mediation	1	1	1
Commissie Ombudsman			
Niet afgerond in 2014	2	2	-

Tabel Aantal klachten

De belangrijkste oorzaken voor het indienen van een klacht over de gemeentelijke organisatie zijn:

- 1) De klant voelt zich onheus bejegend;
- 2) De klant wacht te lang op afhandeling/antwoord, zonder dat hij er een verklaring voor krijgt;
- 3) De klant heeft het idee dat hij niet de juiste informatie heeft gekregen.

Overzicht verzoeken Commissie Ombudsman Oosterhout

Hieronder volgt het onafhankelijke verslag van de Commissie Ombudsman over de bevindingen inzake het klachtrecht in tweede instantie in het jaar 2014 voor de gemeente Oosterhout.

Jaarverslag Commissie Ombudsman Oosterhout

Hieronder volgt het onafhankelijke verslag van de Commissie Ombudsman over de bevindingen inzake het klachtrecht in tweede instantie in het jaar 2014 voor de gemeente Oosterhout.

Algemeen

De taak van de Commissie Ombudsman is om een aan haar voorgelegde klacht over het gedrag van ambtenaren en bestuurders te onderzoeken en hierover een oordeel te geven. Heeft de ambtenaar of de bestuurder zich in de voorgelegde kwestie behoorlijk gedragen?

Door het onderzoek te doen, probeert de commissie een goede verstandhouding tussen de burger en de overheid te bewerkstelligen. De commissie heeft ook dit jaar weer mogen ervaren dat het

vertrouwen van de burger in de overheid alleen dan wordt hersteld als je zegt wat je doet en doet wat je zegt. Overigens is herstel van het vertrouwen alleen mogelijk als ook een burger naar de redelijkheid van zijn of haar verzoek kan kijken. In hoeverre is het de verantwoordelijkheid van de overheid, dan wel: waar houdt deze op?

Naast het herstel van de verhoudingen, wil de commissie met de oordelen en de aanbevelingen bijdragen aan een verbeterde dienstverlening. De commissie heeft gemerkt dat deze doelstelling vaak ook het achterliggende streven van een klager is, onder het mom: "het is nu mij overkomen, maar ik wil dat dit een ander bespaard blijft".

De ambtelijke organisatie heeft ook dit jaar weer de bereidheid getoond om informatie of gegevens te verstrekken op het moment dat de commissie daar om vroeg. De intentie om oplossingsgericht te werken, is zeker aanwezig en de commissie ervaart deze houding als prettig.

Niettemin zijn er wederom dit jaar verbeterpunten aan de orde gekomen. De commissie heeft de uitnodiging om zowel op ambtelijk niveau als ook op bestuurlijk niveau beelden te delen en aanbevelingen te bespreken, als erg constructief ervaren. Door de dialoog aan te gaan kunnen de verbeterpunten die terugkomen in de rapportages nog beter hun werk doen.

Verzoeken

In 2014 hebben zich 16 verzoekers gemeld bij de Commissie Ombudsman.

Doorverwijzingen en interventies: 14 verzoeken

Elf verzoeken zijn niet door de commissie in behandeling genomen omdat het verzoek de inhoud van het beleid van de gemeente Oosterhout betrof, of omdat een eenvoudige interventie voldoende was. Een doorverwijzing naar de juiste afdeling of naar een andere rechtsmogelijkheid was in dat geval voldoende.

In een drietal andere verzoeken waarbij de commissie benaderd werd, bleek het om kwesties te gaan die in 2013 al tot een klachtafhandeling in beroep hadden geleid. In het ene geval was nog immer het inhoudelijke punt dat klager aandroeg, niet opgelost. Verzoeker wilde er verder niets meer mee te maken hebben, maar zijn signaal was voor de commissie aanleiding om zich toch weer in verbinding te stellen met de gemeente. Hierop zijn verbeterpunten gekomen die aan de commissie zijn teruggekoppeld.

In het andere geval betrof het een kwestie die aanverwant was aan een eerder afgeronde klachtbehandeling. Al spoedig bleek dat verzoeker daartoe eveneens een juridische procedure inzette. Dit was reden voor de commissie om het onderzoek niet verder voort te zetten. Immers, een juridische procedure en een klachtbehandeling over één en dezelfde kwestie gaan niet samen. Het past in een dergelijk geval om de klachtbehandeling te stoppen.

De derde kwestie betrof een naamketenvermelding van een Egyptische man in de basisregistratie van de gemeente die vervelende gevolgen had voor zijn naamsvermelding op de verblijfsvergunning die de IND had afgegeven. De commissie bracht een en ander onder de aandacht bij de gemeente, maar er bleek een wettelijke grondslag te zijn voor hoe de gemeente de naamketenvermelding hanteerde. Dat dit nadelige gevolgen had voor hoe de IND de gegevens vervolgens gebruikte, kon niet voor rekening komen van de gemeente. Deze nadere uitleg bleek voldoende voor verzoekster. Zij zou zich voor het resterende deel van haar klacht tot de IND richten.

Beroepszaken: 2 verzoeken

In 2014 hebben zich 2 verzoekers in hoger beroep gewend tot de Commissie Ombudsman.

In de eerste kwestie legde verzoeker de klacht voor dat hij in zijn ogen hij niet hetzelfde was behandeld als anderen gegadigden in een kwestie rondom de mogelijke exploitatie van een pand van de gemeente. Daarnaast wilde verzoeker onderzocht hebben of de gemeenteraad juist en volledig geïnformeerd was.

Het bleek de commissie dat verzoeker in het verleden negatieve ervaringen had opgedaan met de gemeente. Hieruit ontstond een houding waarbij met wantrouwen werd gekeken en waarbij verzoeker zich overigens in sommige gevallen op een disrespektvolle wijze uitliet jegens en over de medewerkers van de gemeente, hetgeen de commissie niet passend achtte. Het is de commissie niet gebleken dat verzoeker anders werd behandeld dan anderen, dan wel dat de informatie waarom de raad verzocht had, niet of niet volledig zou zijn overlegd. Beide klachten werden derhalve ongegrond verklaard.

In het tweede verzoek bracht verzoekster een boete voor foutparkeren op een invalideparkeerplaats onder de aandacht van de commissie. Zij stelde dat zij wel degelijk in bezit was van een invalideparkeerkaart en dat deze ook zichtbaar in de auto aanwezig was geweest. Zij vermoedde echter dat er sprake was van belangenverstrengeling, omdat zij familiebanden zag tussen de verbalisant van de gemeente en een andere inwoner van de gemeente waarmee zij beroepshalve in een juridisch geschil beland was. De commissie heeft binnen haar bevoegdheden een onderzoek gedaan en geen enkele aanleiding gevonden om ervan uit gaan dat de verbalisant vanwege belangenverstrengeling of wraak haar een boete had gegeven voor parkeren zonder zichtbare invalideparkeerkaart. De kwestie was overigens inhoudelijk ook voor bezwaar voorgelegd aan de Officier van Justitie, reden waarom de commissie verder geen uitspraken heeft gedaan over de geldigheid van de boete.

Bemiddeling

De commissie is in 2014 één maal verzocht om een bemiddeling vorm te geven tussen twee burens. Dit heeft de commissie opgepakt. Er zijn individuele gesprekken gearrangeerd. Omdat één van de betrokken burens de rechtsmiddelen die ingezet konden worden, ook eerst uitputtend wilde aangrijpen om de kwestie tussen de burens onderling uitgezocht te krijgen, heeft de commissie de opdracht weer neergelegd. Een juridische aanpak verhoudt zich nu eenmaal niet met een bemiddelingspoging.

De Commissie Ombudsman vertrouwt erop hiermee een getrouw beeld te hebben gegeven van de verzoeken in de meest brede zin van het woord en het verloop ervan, die zij in 2014 mocht ontvangen van burgers van de gemeente Oosterhout.

Jaarrekening (financieel)

130	Inleiding
130	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
134	Overzicht van baten en lasten
134	Analyse op hoofdlijnen
152	Grondexploitaties
159	Investeringsen
162	Balans
192	Rechtmatigheid en SiSa
205	Controleverklaring

6. Jaarrekening (Financieel)

6.1. Inleiding

Mede op advies van de rekenkamer is ook in deze jaarrekening een strikte scheiding doorgevoerd tussen een beleidsmatig deel (jaarverslag) en het financiële gedeelte. In hoofdstuk 4 treft u onder ieder programma een overzicht van baten en lasten aan van het betreffende programma. In dit hoofdstuk worden de cijfers op gemeentebreed niveau toegelicht.

De jaarrekening 2014 geeft samengevat het volgende beeld:

(bedragen * € 1.000)

Exploitatie	Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Lasten	135.552	143.268	141.861
Baten	133.384	143.181	146.870
Totaal saldo van baten en lasten	1.718	87	-5.009
Storting in reserves	3.568	3.902	5.607
Onttrekking aan reserves	9.098	4.663	7.909
Resultaat	-3.812	-674	-7.311

6.2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Voorschriften

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de volgende wettelijke en andere voorschriften in acht genomen:

- De gemeentewet;
- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- De door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordeningen ex artikel 212, 213, en 213a;
- Het in 2005 door de gemeenteraad vastgestelde normenkader rechtmatigheid voor de accountantscontrole;
- Het op 25 december 2014 door het College van B&W geactualiseerde normenkader rechtmatigheid voor de accountantscontrole 2014;
- Overige (financiële) afspraken, zoals de vastgestelde Planning & Controlcyclus, de nota reserves en voorzieningen, de nota investeringen en afschrijvingsbeleid en de nota inkoop en aanbesteding.

Financieel verslag

Het financieel verslag bevat de balans, de exploitatierekening en de toelichting daarop. De voorgeschreven overzichten zijn afzonderlijk opgenomen in de bijlagen.

Grondslagen voor waardering

Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen nominale waarde.

Activering en waardering van activa

- Onderscheid activa met economisch en maatschappelijk nut.

In de jaarrekening wordt conform de voorschriften onderscheid gemaakt tussen activa met een economisch nut en activa met een maatschappelijk nut. Activa met een economisch nut zijn activa die gelden genereren of waar een aspect van verhandelbaarheid inzet. Deze activa moeten worden geactiveerd. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht en resultaatafhankelijk afschrijven is definitief verboden.

Activa met een maatschappelijk nut mogen worden geactiveerd en reserves worden hierop in mindering gebracht. Ook is het hier toegestaan om resultaatgericht af te schrijven. Het betreft

hier bijvoorbeeld investeringen in wegen, water, bruggen, parken etc. Voor deze activa met maatschappelijk nut (in de openbare ruimte) is de beleidslijn vastgesteld om deze activa netto te activeren en dus de reserves in één keer af te schrijven. Veelal vindt deze afschrijving plaats ten laste van de vrije reserve.

➤ Algemene waardering

De immateriële- en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen, subsidies, bijdragen en onttrekkingen aan de reserves. De afschrijvingen zijn gebaseerd op economische levensduur volgens de lineaire methode. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De erfpachtsgronden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs waarvan, ingevolge de algemene erfpachtsvoorwaarden voor een aantal percelen de grondwaarde is aangepast.

➤ Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De activa Besluit Woninggebonden subsidies zijn gewaardeerd tegen de annuïteiten. De leningen u/g en de overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, waarbij rekening is gehouden met vermoedelijke oninbaarheid.

Bijdragen, die worden verstrekt aan derden ten behoeve van een investering vallen onder financiële vaste activa. Deze bijdragen mogen alleen worden geactiveerd als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er moet sprake zijn van een investering door derden;
- Deze investering draagt bij aan de publieke taak;
- Deze derde heeft zich verplicht te investeren op een wijze die wordt beoogd door de gemeente;
- De gemeente kan de bijdrage of het actief terugvorderen indien de derde in gebreke blijft.

➤ Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs.

➤ Onderhanden werk grondexploitatie

De nog niet in bouwexploitatie genomen gronden, te weten de verspreide percelen en gronden (nog) zonder kostprijsberekening, zijn gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten en voor zover van toepassing verminderd met opbrengsten wegens grondverkoop, bijdragen en subsidies. De in bouwexploitatie genomen gronden zijn opgenomen tegen historische kostprijs verminderd met de opbrengsten wegens grondverkoop, bijdragen en subsidies. In de specificaties van de grondexploitatie zijn de opbrengsten opgenomen tegen de te verwachten uitgifteprijs, terwijl de nog uit te geven bedragen zijn ontleend aan de exploitatieoverzichten c.q. tussencalculaties.

Winst wordt binnen een grondexploitatie opgenomen als deze daadwerkelijk is gerealiseerd (realisatieprincipe). Gedeeltelijke winstneming wordt toegepast als het geïnvesteerde vermogen is omgeslagen in een 'tegoed' (negatieve boekwaarde). Van dat 'tegoed' worden alle nog te maken kosten afgetrokken. Als er een voordeel resteert wordt dat bestempeld als winst.

Verliezen worden genomen als uit de financiële verkenning of grondexploitatie blijkt dat er een negatief resultaat te verwachten is. Dit kan zijn op moment van aankoop van perceel of moment van openen c.q. actualisatie van grondexploitatie.

Bij projecten die verliesgevend lijken te zijn, is het verplicht om een voorziening te vormen op het moment dat verlies wordt verwacht. Dit is ook gebruikelijk in Oosterhout en dit doen we ook. De gevormde voorziening die op dat moment nog niet feitelijk is ingezet, kan gezien worden als een correctie op de boekwaarde, en derhalve als een vermindering van de voorraad.

➤ Vorderingen

De vorderingen worden in de jaarrekening 2013 gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

➤ Langlopende schulden

De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het gedeelte van de langlopende schulden met een looptijd korter dan een jaar wordt onder de kortlopende

schulden verantwoord. De schulden aan particulieren en woningbouwverenigingen inzake Besluit Woninggebonden subsidies wordt gewaardeerd tegen annuïtaire waarde.

➤ **Reserves en voorzieningen**

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is strikt toegepast. Wanneer de raad de bestemming van gelden kan veranderen is er sprake van een reserve. Wanneer de bestemming van deze gelden niet meer door de raad kan worden veranderd is er sprake van een voorziening. Hierbij is er sprake van 'gebondenheid', hetgeen betekent dat middelen moeten worden teruggegeven om het moment dat ze niet worden uitgegeven aan een specifiek doel waarvoor ze geheven zijn.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald overeenkomstig algemene verslaggevingsvoorschriften en de hieronder opgenomen specifieke uitgangspunten. Daarnaast is een aantal posten overeenkomstig besluitvorming aan de (bestemmings)reserves onttrokken c.q. toegevoegd.

Baten en lasten

De baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht het moment waarop de gelden worden ontvangen c.q. betaald.

Algemene uitkering

M.b.t. de verwerking van de Algemene uitkering heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat in de Jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling (september-circulaire 2014). De gemeente Oosterhout heeft in afwijking van deze richtlijn bij de berekening van de algemene uitkering 2014 zoals die is verwerkt in de jaarrekening 2014, aansluiting gezocht bij de december-circulaire. Deze sluit beter aan bij de actualiteit.

Afschrijvingen

De investeringen worden lineair afgeschreven waarbij voor de rente de rekenrente is gehanteerd. Hierop is wat afschrijvingsmethodiek betreft een uitzondering gemaakt voor de investeringen ten behoeve van de composteerinrichting. Hier wordt annuïtair op afgeschreven. Ten aanzien van de rentetoerekening zijn meerdere uitzonderingen gemaakt.

In de nota investeringen en afschrijvingsbeleid is vastgesteld dat in het algemeen wordt gestart met het afschrijven van activa wanneer daadwerkelijk gebruik kan worden gemaakt van het nut van het actief. In de praktijk is dit moment vaak moeilijk te bepalen. Vandaar dat, uit praktisch oogpunt, dit moment bepaald wordt op basis van de voortgang van het reeds uitgegeven krediet. Wanneer het krediet voor 80% is uitgegeven vinden de eerste afschrijvingen plaats.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur of nuttigheidsduur. Op basis van de nota investeringen en afschrijvingsbeleid zijn de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- Immateriële vaste activa: 5 jaar
- Automatisering: 5 jaar;
- Gebouwen nieuwbouw: 40 jaar;
- Openbaar groen: 15 jaar;
- Openbare verlichting (aanleg): 25 jaar;
- Riolering (aanleg en vervanging): 50 jaar;
- Wegen: 25 jaar.

Resultaatbestemming

Het voordelig rekeningresultaat van de rekening van baten en lasten is afzonderlijk in de balans onder het eigen vermogen verantwoord. Bij vaststelling van de jaarrekening zal de gemeenteraad een nadere bestemming geven aan het rekeningsaldo. In de loop van 2015 wordt het rekeningresultaat van 2014 bestemd.

Om transparant te laten zien hoe reserves worden gevormd of worden benut, lopen alle mutaties in de reserves via een apart product "980 mutaties in de reserves" lopen. Hierdoor is er op één product inzicht in alle mutaties.

In 2011 is de nota reserves en voorzieningen opnieuw vastgesteld door de raad. Hierin zijn een aantal reserves 'gesloten circuits' geworden. Dit betekent dat het aanwezige saldo op die beleidsgebieden binnen de jaarrekening in de reserve / voorziening wordt gestort. Deze vallen in principe dus buiten de resultaatbestemming. Het betreft:

- Bestemmingsreserve SSC Equalit
- Bestemmingsreserve inkomensdeel WWB
- Bestemmingsreserve Combifuncties
- Reserve investeringsprojecten
- Voorziening exploitatie reiniging
- Voorziening exploitatie riolering

Daarnaast zijn bij de jaarrekening 2012 de volgende bestemmingsreserve als 'gesloten circuit' aangemerkt:

- Bestemmingsreserve transitie jeugdzorg
- Bestemmingsreserve transitie AWBZ

6.3 Overzicht van baten en lasten

Onderstaand is een overzicht gegeven van de totale lasten en baten van de programma's voor de rekening 2014, in vergelijking met de begroting 2014 en de jaarrekening 2013.

Bedragen * € 1.000

Programma		Rekening 2013	Begroting 2014	Rekening 2014
Verbindend bestuur	Lasten	5.869	6.674	5.793
	Baten	1.279	1.596	1.659
	Saldo	4.590	5.078	4.134
Sociaal domein	Lasten	50.509	51.685	52.053
	Baten	25.420	23.692	26.898
	Saldo	25.089	27.993	25.155
Werkgelegenheid en economie	Lasten	824	808	849
	Baten	171	138	153
	Saldo	653	670	696
De levendige gemeente	Lasten	17.811	18.787	17.878
	Baten	3.340	3.239	2.966
	Saldo	14.471	15.548	14.912
Ruimte en ontwikkeling	Lasten	36.304	46.087	41.054
	Baten	7.277	20.671	15.875
	Saldo	29.027	25.416	25.179
Middelen	Lasten	24.235	19.228	24.234
	Baten	96.348	93.846	99.318
	Saldo	-72.113	-74.618	-75.084
Totaal saldo van baten en lasten	Lasten	135.552	143.269	141.861
	Baten	133.835	143.182	146.870
	Saldo	1.718	87	-5.009
Stortingen in reserves	Lasten	3.568	3.902	5.607
Onttrekkingen uit reserves	Baten	9.098	4.664	7.909
Saldo mutatie reserves	Saldo	-5.530	-762	-2.302
Resultaat	Lasten	139.120	147.171	147.468
	Baten	142.932	147.845	154.779
	Saldo	-3.812	-674	-7.311

Voor de staat van incidentele baten en lasten wordt verwezen naar paragraaf 6.8.

6.3.1 Analyse op hoofdlijnen

In onderstaande tabel is een samenvattend overzicht gegeven van het resultaat. Voor de vergelijkbaarheid zijn tevens de afwijkingen opgenomen zoals deze bij de tweede concernrapportage 2014 bekend waren.

Bedragen * € 1.000

Programma's	belangrijke afwijkingen		
	jaarrekening 2014	voor-/ nadeel	2e rapportage
Verbindend bestuur	-517	V	50
Sociaal domein	-2.738	V	-1.465
Werkgelegenheid en economie	53	N	0
De levendige gemeente	-179	V	194
Ruimte en ontwikkeling	-1.709	V	34
Middelen	-2.814	V	-1.414
Personele kosten	-71	V	0
Doorberekende personele kosten	639	N	0
Kapitaallasten	699	N	0
Primaire begroting 2014	-674	V	-674
Totaal resultaat exploitatie	-7.311	V	-3.275

Bovenstaande afwijkingen zijn een optelling van de grote afwijkingen per programma. Hiermee wordt het positieve rekeningresultaat van € 7,3 miljoen cijfermatig verklaard.

Bij de 2^e corap 2014 was een voordeel geprognostiseerd van € 3,3 miljoen. Het verschil ten opzichte van de jaarrekening wordt op hoofdlijnen verklaard door de onderstaande posten:

- **Maatschappelijke zorg € 600.000:**
Vanwege de ontwikkelingen binnen de transities zijn bepaalde taken minder of niet uitgevoerd of verschoven. Verder is het resultaat bij de post Voorzieningen aan mensen met beperking afhankelijk van de vraag die niet te beïnvloeden is en tevens heeft in het 4^e kwartaal een eenmalige verrekening over 2010-2014 plaatsgevonden.
- **Sociaal beleid € 500.000:**
Bij de 2^e corap was voor de posten Inkomensregelingen, Reïntegratie, Minimabeleid en Schulpulpverlening in totaal een voordeel van ca € 1,0 miljoen opgenomen. In het 4^e kwartaal zijn de uitgaven van de Inkomensregeling lager uitgevallen en zijn er minder reïntegratie-trajecten opgestart dan was voorzien.
- **Ruimtelijke ordening en wonen: € 1.100.000.**
Bij de accountantscontrole is naar voren gekomen dat de bate als gevolg van de verkoop van de aandelen van het Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeente (HNG) in december 1995 voor het volledige bedrag in 1995 verwerkt had moeten worden. De jaarlijks te ontvangen betaling wordt wel als bate in de exploitatie geraamd en ingerekend. Bij de jaarrekening 2014 is het bedrag van de resterende termijnen (€ 1.155.000) alsnog als bate verantwoord met hier tegenover een langlopende vordering als een zelfde bedrag. Bij de Saldobestemming 2014 wordt voorgesteld om voor dit bedrag een bestemmingsreserve te vormen.
- **Algemene uitkering: € 500.000**
Bij de jaarrekening is uitgegaan van de decembercirculaire waarbij aanpassingen hebben plaatsgevonden op de WOZ waarden en de uitkering WMO ten opzichte van de septembercirculaire, die gehanteerd is bij de 2^e corap.
- **Mutaties reserves: € 1.500.000.**
Per saldo is in 2014 ruim € 1.500.000 meer onttrokken aan de reserves dan begroot. Enerzijds is sprake van een € 1,7 miljoen hogere storting, maar bij de onttrekkingen zien we een € 3,2 miljoen hogere onttrekking.

Onderstaand lichten we per programma de grootste verschillen toe tussen de begroting en de jaarrekening. De verschillen in de apparaatskosten en de kapitaallasten worden ook per programma aangegeven maar worden als totaal in resp. paragraaf 6.3.2. en 6.3.3 toegelicht.

Programma 1: Verbindend bestuur

Bedragen * € 1.000

Nr	Omschrijving	2014	Voor- Inadeel
X	Apparaatskosten	-248	V
X	Kapitaallasten	-197	V
	Relatie burger en bestuur	-8	V
	Regionale samenwerking	-8	V
	Dienstverlening:	-501	V
1	Beheer GEO basisbestanden	-22	V
2	Dienstverlening	-542	V
3	Documenten burgerzaken	147	N
4	Leidingvergunningen GEO	-56	V

Toelichting:

- X Apparaatskosten: binnen de afdeling ISC zijn aan circa 1.400 uur besteed aan de verkiezingen; deze waren niet begroot (in de begroting 2015 zijn deze wel opgenomen).. Als gevolg van vacatureruimte en langdurig ziekteverzuim zijn de productieve uren minder dan begroot (totaal ISC € 51.000V). Bij de afdeling RBW zijn minder uren verantwoord door o.a. vacatureruimte i.v.m. interne verschuiving medewerkster naar de 1^e lijn (€ 80.000 V). De uren van BCA worden met ingang van 2014 verantwoord binnen programma 6 (€ 69.000 V). De afdeling S&O kent een overschrijding voornamelijk veroorzaakt door de overgang van Functioneel Beheer naar deze afdeling (€ 87.000) .
- X Kapitaallasten: De achterblijvende kapitaallasten hebben vooral betrekking op de businesscase dienstverlening. Een groot deel van de geplande investeringen wordt pas in 2015 afgerond, waardoor er in 2014 sprake is van lagere kapitaallasten. Er wordt echter ook minder uit de bestemmingsreserve onttrokken, waardoor dit per saldo neutraal is voor het resultaat.
 1. Beheer GEO bestanden: Er zijn geen kosten door het Kadaster in rekening gebracht voor afgenomen informatie, omdat dit sinds dit jaar wordt verrekend via de Algemene Uitkering (€ 10.000 V) Tevens zijn er nog inkomsten van het Kadaster geweest voor verrichte metingen (€ 10.000 V).
 2. Dienstverlening. De uitvoering van de businesscase dienstverlening verloopt voorspoedig. Zoals eerder gecommuniceerd is het mogelijk om de businesscase eerder terug te betalen dan oorspronkelijk begroot. Hierdoor is ook in 2014 minder benodigd dan in de begroting was opgenomen. Dit betekent ook dat er minder geld onttrokken is aan de bestemmingsreserve, waardoor dit per saldo neutraal verloopt.
 3. Documenten burgerzaken: De verwachte verschuiving van identiteitskaarten naar paspoorten is uitgebleven. Het aantal verstrekte paspoorten is conform begroting (circa 5.900) echter het aantal verstrekte identiteitskaarten blijft 2.400 stuks achter op de begroting (€ 85.000 N). De opbrengsten uit rijbewijzen voor de gemeente zijn achter gebleven op de begroting (€ 63.000 N) Dit wordt veroorzaakt door het feit dat begroot is op basis van het tarief 2013 (€ 36,50) terwijl na het vaststellen van de begroting de tarieven naar beneden zijn bijgesteld (€ 28,78) en er zijn minder rijbewijzen vertrekt dan begroot (5.300).
 4. Leidingvergunningen GEO : De (leges)inkomsten m.b.t. leidingvergunningen als gevolg van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI) overschrijden de begroting (o.a. aanleg glasvezelkabels).

Programma 2: Sociaal domein

Bedragen * € 1.000

Nr	Omschrijving	2014	Voor- /nadeel
X	Apparaatskosten	-105	V
X	Kapitaallasten	6	N
	Maatschappelijke zorg incl. beheerskosten sociaal domein	-1.126	V
1	Maatschappelijke zorg (gedeelte beheerskosten sociaal domein; sterke samenleving; zorg en ondersteuning)	-141	V
2	Voorzieningen aan mensen met beperking	-972	V
	Sociaal beleid:	-1.486	V
3	Inkomensregelingen WWB (inkomensdeel)	-738	V
4	Reintegratie en inburgering	-385	V
5	WSW		
6	Minimabeleid (bijzondere bijstand, minimaregelingen, eenmalige koopkrachtregeling)	-171	V
7	Schuldhelpverlening	-217	V
	Jeugdzorg:	-78	V
8	Pijler 3: zorg en ondersteuning	-78	V
	Veiligheid:	-48	V
9	Integrale veiligheid / bovenlokale samenwerking	-29	V
10	Verlenen vergunningen controle naleving	-23	V

Toelichting:

- X Apparaatskosten: door de afdeling ISC is er binnen dit programma voor € 316.000 minder aan productieve uren gemaakt dan in de begroting was voorzien. In 2014 is het cluster interne controle van de afdeling ISC naar de afdeling BCA gegaan en de functioneel beheerders van de afdeling ISC naar de afdeling S&O. Bij S&O hierdoor € 85.000 meer aan uren.
- Door de afdeling SCW zijn er meer uren besteed aan het programma Sociaal Domein (€ 47.000 nadeel) in verband met de transitie jeugdzorg. Deze uren zijn minder besteed op programma 4.
- Bij de unit Veiligheid zijn meer uren besteed (€ 106.000 N), doordat de meeste medewerkers meer productieve uren hebben gemaakt en er een trainee werkzaam is waarvan de uren niet geraamd worden.
- Verder is de verrekening kosten onderhoud brandweerkazernes lager doordat in de begroting nog rekening was gehouden met de kosten voor de oude kazerne aan het Slotjesveld (€ 40.000 V).
- X Kapitaallasten: geen opmerkingen
1. Maatschappelijke zorg (gedeelte beheerskosten sociaal domein; sterke samenleving; zorg en ondersteuning): Binnen het sociaal domein zijn vanwege ontwikkelingen binnen de transities op een aantal terreinen bepaalde taken door andere prioritering niet/minder uitgevoerd, doorgeschoven of binnen andere budgetten opgevangen o.a. algemene communicatie WMO, gereserveerd budget voor externe ondersteuning WMO, dekking inzet dementieconsulent (€ 100.000 V). Verder zijn er minder aanvragen geweest voor een subsidie. (€ 20.000 V). Deze middelen zijn voor 2015 wel noodzakelijk ter dekking van de uitvoering van het programma.
 2. Voorzieningen aan mensen met een beperking :In de begroting is het budget voor huishoudelijke verzorging verhoogd in verband met de verwachte groei van de doelgroep door personen die voorheen vanuit de AWBZ ondersteuning ontvingen. Deze verwachte groei is echter niet terug te zien in de werkelijke cijfers, waardoor dit budget wordt onderschreden met € 450.000. De ontvangsten in de vorm van eigen bijdragen voor diverse voorzieningen zijn € 150.000 meer dan begroot. De vervoersvoorzieningen worden met € 72.000 onderschreden vooral veroorzaakt door lagere kosten van het kleinschalig collectief vervoer (deeltaxi). Dit is veroorzaakt door een terugloop in het aantal verreden ritten. De uitgaven voor de woonvoorzieningen zijn € 48.000 meer dan begroot. Dit is veroorzaakt door

een nafacturering over het jaar 2013 van Thuisvester van € 102.000. Hiernaast zijn in 2014 boetegelden ontvangen (€ 276.000) van Welzorg i.v.m. verrekening van de teveel betaalde ouderdomskorting hulpmiddelen over de periode 2010 tot 2014.

Het restant van de onderschrijding is verdeeld over diverse voorzieningen waaronder rolstoelvoorziening(€ 30.000) en externe advisering (€ 28.000).

3. Inkomensregelingen WWB: € 740.000 positief. Het ontvangen rijksbudget is in de loop van 2014 definitief bijgesteld naar € 14 miljoen (€ 1.208.000 V). Het werkelijk gemiddeld aantal uitkeringen is iets lager dan begroot. Begroot was een gemiddeld aantal uitkeringen van 950 en dit is uitgekomen op een gemiddeld aantal van 931. Hier staat echter tegenover dat de gemiddelde prijs per uitkering hoger was dan begroot. Begroot was € 14.500 per uitkering en dit is € 15.010 geworden. In de begroting was rekening gehouden met een tekort t.o.v het rijksbudget van € 922.000. Als alleen de directe uitkeringskosten worden afgezet tegen het rijksbudget is er sprake van een overschot van ongeveer € 85.000. In 2014 hebben er echter nog projecten gelopen waarvan de kosten ten laste van het inkomensbudget zijn gebracht omdat deze projecten tot een directe vermindering van het beroep op uitkering hebben geleid en is de Bbz beginnend zelfstandigen ingevoerd. Hiermee was in totaal een bedrag van € 270.000 en € 44.020 gemoeid. Hierdoor is er ten opzichte van het definitieve rijksbudget sprake van een tekort van € 247.293 maar ten opzichte van de begroting een overschot van € 675.386. Hiernaast heeft er een vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren plaatsgevonden van € 63.284.

	begroot	werkelijk	verschil
lasten uitkeringen	13.776.115	13.995.771	219.656-
lasten projecten	-	269.243	269.243-
BBz beginnend zelfstandigen		44.020	44.020-
rijksuitkering	12.853.436-	14.061.741-	1.208.305
subtotaal	922.679	247.293	675.386
Vrijval vz dub debiteuren		63.284-	63.284
Totaal	922.679	184.009	738.670

4. Re-integratie: Het participatiebudget van het Rijk is 2 ton hoger dan begroot. Er is intensieve uitvoering gegeven aan de diverse re-integratie-activiteiten. De kosten hiervan blijven onder het Rijksbudget waardoor er € 114.000 wordt onderschreden.
Hiernaast is er bij de jaarrekening 2013 rekening gehouden met een eventuele terugbetaling binnen de reserveringsregeling. Dankzij een positieve uitkomst van een bezwaarprocedure is dit vervallen en vallen deze middelen vrij (€ 224.000 V).Deze middelen blijven beschikbaar voor re-integratie-activiteiten in 2015.
Binnen de inburgering lopen de activiteiten langzaam af (€ 48.000 V). In 2014 is er naast de in de reguliere inburgeringstrajecen ook geïnvesteerd in alfabetiseringscursussen.
5. WsW: Het bedrijfsplan van Wava en hiermee ook de begroting van Oosterhout is uitgegaan van een negatief resultaat van € 1.671.500. Het aandeel voor Oosterhout hierin is circa € 670.000. Het jaarrekeningresultaat van de Wava is minder negatief uitgevallen dan begroot. Voor Oosterhout betekent dit een verwacht voordeel van circa € 225.000. Het Wava-bestuur zal echter bij de vaststelling van de jaarrekening van Wava een beslissing moeten nemen over de bestemming van het gunstigere resultaat. Er is op dit moment nog niet duidelijk of dit uiteindelijk terug zal vloeien naar de gemeenten. Voor 2014 is alleen het gemeentelijke aandeel in de jaarrekening verwerkt.
6. Minimabeleid: De overschrijdingen als gevolg van de kosten van minimaregelingen (€ 48.000) en meer uitgaven stichting leergeld (€ 21.000) kunnen opgevangen worden binnen de extra ontvangen rijks gelden (€ 251.000 voor kwetsbare doelgroepen en armoedebestrijding). Het restant van de extra rijks gelden is onbenut € 151.000.
Op 8 juli jl. heeft de Eerste Kamer het Wetsvoorstel koopkrachttegemoetkoming lage inkomens aanvaard. Op grond van deze wet hebben personen met een inkomen van ten hoogste 110 % van de van toepassing zijnde bijstandsnorm recht op een koopkrachttegemoetkoming in het jaar 2014. Hiervoor is € 96.000 uitgekeerd ten opzichte vanuit het Rijk ontvangen gelden (€ 174.000). Het ter beschikking

gestelde bedrag is inclusief de uitvoeringskosten van de gemeente. In werkelijkheid is dit circa € 32.000 geweest waardoor er een overschot is van € 47.000.

7. Schuldhulpverlening: voordeel € 217.000. Er is een dalende lijn te zien in de kosten van de schuldhulpverlening (2012, 2013,2014 respectievelijk € € 676.000, € 488.000, € 432.500). In 2014 is een belangrijke wijziging in de Wet Bewindvoering ingegaan. Hierdoor zijn er in 2014 mensen onder bewind gesteld die vervolgens niet meer bij de gemeentelijke schuldhulpverlening terecht komen. Wel kunnen zij een beroep doen op bijzondere bijstand voor kosten voor bewindvoering. In 2014 zijn weer meer bezoekers op het spreekuur Budgetadvies van de gemeente gekomen (in 2013: 405 en in 2014: 440). Tijdens dit spreekuur wordt mensen geadviseerd hoe zij met hun financiële vraagstuk kunnen omgaan. Niet altijd resulteert dit bezoek in het aanvragen van een schuldregeling. Vanuit het spreekuur zijn er ten opzichte van 2013 wel meer aanvragen schuldregeling ingediend.
8. Pijler 3: zorg en ondersteuning (Jeugdzorg): Er is een voordeel bij het leerlingenvervoer in verband met een voordelige aanbesteding vanaf het schaaljaar 2014-2015 (€109.000); Verder zijn er kosten gemaakt voor de transitie jeugdzorg (€ 25.000 N)
9. Integrale veiligheid/ bovenlokale samenwerking: Er zijn geen kosten gemaakt voor het hercertificering van de winkelcentra/ bedrijventerreinen en het convenant veilig uitgaan (€ 8.000 V); Er zijn minder kosten gemaakt voor de lokale rampenbestrijding (€ 8.000 V). Het bedrag dat beschikbaar is gesteld vanuit de post onvoorzien voor de aanstelling van een bibob-coördinator is niet geheel nodig geweest door een latere aanstelling van de medewerker (€ 14.000 V);
10. Vergunningverlening/controle naleving: het positieve resultaat van € 23.000 is met name het gevolg van minder kosten handhaving (extern) dan voorzien (€ 9.000) en een eenmalige ontvangen dwangsom van € 10.000.

Programma 3: Werkgelegenheid en economie

Bedragen * € 1.000

Nr	Omschrijving	2014	Voor- nadeel
X	Apparaatskosten	-35	V
X	Kapitaallasten	4	N
	De bruisende binnenstad:	-3	V
	Toerisme & recreatie:	13	N
1	Uitvoering toerisme & recreatie	20	N
	Ruimte om te ondernemen:	43	N
2	Markten	18	N
3	Uitvoering economie	24	N

Toelichting:

- X Apparaatskosten: De beperkte afwijking wordt met name veroorzaakt door het tijdelijk niet invullen van een vacature bij economische zaken, deze is begin 2015 ingevuld.
- X Kapitaallasten: Geen afwijkingen
- 1. Toerisme & recreatie: Door deelname aan de Liberation Route is een niet voorzien bedrag van bijna € 20.000 betaald. Hiervoor is via 6980 dekking vanuit vrije reserve beschikbaar gesteld.
- 2. Markten: De inkomsten van de markten blijven door minder interesse achter op de raming, terwijl de kosten van onder andere elektriciteit hoger zijn.
- 3. Uitvoering economie: De uitgaven zijn hoger dan begroot, door de kosten voor acquisitie (€ 13.500) die in 2014 nog niet begroot waren (in 2015 structureel budget van € 20.000 opgenomen) en door projectkosten vanuit de GR Regio West Brabant die niet vooraf voorzien waren, alsmede door het niet opzeggen van een samenwerkingsverband (€ 5.000).

Programma 4: De levendige gemeente

Bedragen * € 1.000

Nr	Omschrijving	2014	Voor- /nadeel
X	Apparaatskosten	-592	V
X	Kapitaallasten	133	N
	Onderwijs & jeugd	-234	V
1	Leerplicht	-77	V
2	Onderwijshuisvesting	-106	V
3	Beleid jeugd / Jong	-56	V
	Cultuur en evenementen	-44	V
4	De Bussel	-119	V
5	Onderhoud kunst en cultuur	-73	V
6	Uitvoering cultuur	62	N
7	Onderhoud musea/streekarchief/archeologie/monumenten	-26	V
8	Evenementen	120	N
	Sport	99	N
9	Sporthallen en gymzalen	-39	V
10	Zwembaden	140	N

Toelichting:

- X Apparaatskosten: De onderschrijving is voornamelijk veroorzaakt door minder uren van de afdeling SCW (€ 560.000 V). Bij het sportbedrijf zijn door ziekte en vacatureruimte minder uren doorberekend en is i.v.m. de nieuwe organisatie terughoudend omgegaan met de invulling van openstaande vacatures (€ 82.000 V). Ook bij het Theater de Bussel zijn er minder productieve uren toegeschreven, doordat door de sluiting diverse medewerkers andere werkzaamheden binnen de organisatie zijn gaan doen en openstaande vacatures niet ingevuld zijn.(€ 192.000 V). En bij de taakgroep welzijn zijn er minder uren toegeschreven aan onderwijs en jeugd doordat er uren toegeschreven zijn aan programma 2 i.v.m. de transitie jeugdzorg. Door vacatures en doordat er medewerkers zijn gedetacheerd, zijn er veel minder productieve uren doorberekend (€ 286.000 V).
- X Kapitaallasten: De boekwaarde van zwembad Arkendonk wordt versneld afgeschreven i.v.m. de verwachte sloop in 2016 (€ 386.000 N). Door een vertraging in de uitvoering van de renovatie/aanleg van sportpark Contreie en TSC zijn de geboekte kapitaallasten lager dan begroot.(€ 202.000 V). Voor onderwijshuisvesting zijn de kapitaallasten lager doordat de geraamde investeringen vanuit het IHP voor 2014 niet zijn geheel zijn uitgevoerd.
- 1. Leerplicht :Binnen onderwijs en jeugd heeft er een eenmalige correctie in de afrekening RMC/leerplicht met Breda plaatsgevonden (€ 77.000 V).
- 2. Onderwijshuisvesting: nog niet alle schoolbesturen hebben de vergoeding voor OZB gedeclareerd (€ 26.000 V). Doordat de aanslagen rechtstreeks naar de schoolbesturen wordt gestuurd en de scholen tot 5 jaar nadien de kosten kunnen declareren is het niet mogelijk hiervoor een balanspost op te nemen. De kosten als gevolg van vandalisme zijn positief laag gebleken in 2014 (€ 71.000 V).
- 3. Beleid jeugd/jong: vanwege de nadruk op de ontwikkeling Jeugdzorg in relatie tot participatie is er een onderbesteding geweest. I.v.m. personele capaciteit zijn bepaalde beleidsvoornemens niet uitgevoerd. Deze middelen worden in 2015 ingezet voor (jongeren)participatie.
- 4. De Bussel heeft in 2014 een goede programmering neergezet (lagere inkoopkosten)en is tevens ruim binnen het budget gebleven door de sluiting van het gebouw i.v.m. de renovatie van het gebouw (€ 119.000 V).
- 5. Onderhoud kunst en cultuur: Lagere onderhoudskosten voor het Openluchttheater vanwege de verbouwing in 2013 (€ 12.000) en lagere onderhoudskosten voor culturele gebouwen (H19 en H23) vanwege de renovatie (€ 54.000).
- 6. Uitvoering cultuur: Bij de Pannehoef is bovenop de reguliere subsidie een extra bedrag van € 15.000 uitgekeerd inzake frictiekosten van het oude bestuur. Dit betreft afvloeiingskosten van een

personeelslid. Dit is gedekt uit het jaarrekeningresultaat 2013. Met betrekking tot H19 is bovenop de reguliere subsidie een voorschot verleend van € 35.000 voor de frictiekosten en is er een onderzoek uitgevoerd door een extern bureau naar de eventuele samenwerking van Theek 5 en H19 voor een bedrag van € 10.000. Deze bedragen worden gedekt uit de bestemmingsreserve Santrijn.

7. Onderhoud musea/streekarchief/archeologie/monumenten: Lagere onderhoudskosten voor de Molen Den Hout. Veel kosten zijn meegenomen in het restauratieplan.
8. Evenementen: De ombuigingen op het gebied van evenementen zijn in 2014 nog niet gerealiseerd, hierdoor is de taakstelling in 2014 niet gehaald. Dit betreft de ondersteuning evenementen (€ 100.000) en het doorrekenen van de kosten van de stroomkasten (€ 20.000). Deze ombuiging is in de begroting 2015 inmiddels geschrapt. Er wordt gewerkt aan een nieuw voorstel voor mogelijke ombuigingen op dit gebied. Dit voorstel zal bij de perspectiefnota 2016 worden betrokken.
9. Sporthallen: er zijn extra huurinkomsten ontvangen door meer vraag naar ruimte (€ 20.000V). Er is minder uitgegeven aan energie in verband met de zachte winter.
10. Zwembaden: Kosten voor inhuur van extra vervangend personeel derden wegens vacatureruimte, vacaturestop in kader van de kwartiermakersplannen en ziekte personeel (€ 57.000 N). Voor bouwkundig onderhoud is € 11.000 extra uitgegeven aan de binnenzwembaden i.v.m. onvoorzien meerwerk n.a.v. inspectie provincie (verlichting, binnenschilderwerk, isoleren koelleidingen). En € 17.000 extra aan de buitenzwembaden vanwege opknappen tijdelijke kleedruimtes (onvoorzien) en het coaten van de vloer van het peuterbad (met 1 jaar vervroegd) op De Warande. Verder was de begrotingspost rioolheffing door de nieuwe grondslag op basis van gebruik water nog niet opgehoogd (€ 10.000 N).
Vanaf september 2013 zijn de sterk teruglopende zwemlessen van de Blikken stop gezet. Een deel hiervan wordt gecompenseerd door verhuur aan derden. De toenmalige klanten zijn overgezet naar zwembad Arkendonk. Door de beperkte zwemwater capaciteit op zwembad Arkendonk leidt de overheveling van de zwemlessen niet tot een substantiële omzet verhoging op Arkendonk. (€ 30.000 N)

Programma 5: Ruimte en ontwikkeling

Bedragen * € 1.000

Nr	Omschrijving	2014	Voor- /nadeel
X	Apparaatskosten (excl. afvalinzameling, riolering en Grex)	-1.194	V
X	Kapitaallasten (excl. afvalinzameling, riolering en Grex)	2.710	N
	Openbare ruimte	678	N
1	Openbare verlichting	130	N
2	Wegen	338	N
3	Gladheidbestrijding	-33	V
4	Havens	34	N
5	Civieltechnische kunstwerken	97	N
6	Openbaar groen	186	N
7	Onderhoud fiets en wandelpaden	-88	V
8	Speelvoorzieningen	30	N
9	Buurt- en wijkbeheer	-16	V
	Verkeer & mobiliteit	32	N
10	Beleid verkeer en verkeersveiligheid	-48	V
11	Uitvoering verkeersmaatregelen	15	N
12	Parkeercontrole	-15	V
13	Parkeeropbrengsten	80	N
	Natuur, milieu & afval	-95	V
14	Adviezen bedrijven	-13	V
15	Externe veiligheid milieu	-90	V

16	Geluid	16	N
17	Waterhuishouding beleid, onderhoud en beheer	-8	V
	Afvalinzameling (100% kostendekkendheid)	51	N
18	Apparaatskosten	-69	V
19	Kapitaallasten	-68	V
20	Beleid afvalverwijdering	46	N
21	Composteerinrichting	6	N
22	Inzamelingen	136	N
	Riolering (100% kostendekkendheid)	-464	V
23	Apparaatskosten	-291	V
24	Kapitaallasten	-193	V
25	Beleid, onderhoud en reiniging riolering	-29	V
26	Pompen en gemalen	49	N
	Ruimtelijke ordening & wonen	-2.061	V
27	Beheer gronden en gebouwen	-772	V
28	Structuur en bestemmingsplannen	-55	V
29	Beleid wonen	-62	V
30	Bouwvergunningen	-15	V
31	Uitvoeren wonen	-1.157	V
	Grondexploitatie (zie ook separate toelichting)	150	N
31	Apparaatskosten	-193	V
32	Kapitaallasten	-555	V
33	Investerings GREX gedekt door reserves	898	N

Toelichting:

- X Apparaatskosten: Minder doorberekende uren van de afdeling ISC (€ 609.000 V) met name op de terreinen parkeercontrole (€ 134.000), milieubeleid en beheer (€ 390.000) en bouwvergunningen (€ 117.000). Na het opstellen van de begroting is er definitief formatie overgegaan naar de omgevingsdienst. Hiernaast zijn er vacatures geweest en meer ziekteverzuim. Ook minder uren van de afdeling RBW (€ 670.000 V), hoofdzakelijk op de onderdelen wegen (€ 281.000), openbaar groen (€ 287.000) en waterhuishouding (€ 91.000). Deze onderschrijding wordt grotendeels veroorzaakt door openstaande vacatures en (langdurig) ziekteverzuim.
- X Kapitaallasten: Een nadeel van € 1,3 miljoen door het versneld afschrijven van Slotje Brakestein. In 2014 zijn voor diverse projecten kosten gemaakt die worden gedekt uit een reserve en waarop direct wordt afgeschreven, zoals Reconstructie Bovensteweg/ Weststadweg € 445.000, Openbare ruimte rondom gymzaal Hoofseweg € 80.000, Landschapspark Oosterhout-Breda € 300.000, EVZ Contreie € 391.000 en de natuurbuffer Hannebroeck € 116.000. Daarnaast zijn de programma's openbare verlichting uit 2014 geheel gereed gekomen, wat niet als zodanig was ingeschat. Dit resulteert in een niet begrote kapitaallast van € 90.000.
 1. Openbare verlichting: Het budget onderhoud openbare verlichting is overschreden als gevolg van het opstellen van het beleidsplan elektrotechnische installaties (€ 13.000), het completeren van gegevens in het beheersysteem (€ 47.000), groepsremplace verlichting (€ 20.000), het aanleggen van verlichting in de fietserstunnel onder de Slotlaan (€ 15.000) en het uitwisselen van armaturen op de industrieterreinen Everdenberg en Vijf Eiken (€ 35.000). Bovenstaande werkzaamheden zijn niet in de reguliere onderhoudsbudgetten voorzien, maar waren noodzakelijk voor respectievelijk een goede bedrijfsvoering en een adequaat en veilig verlichte openbare ruimte.
 2. Wegen: Als gevolg van de veranderde heffingsberekening van Waterschap Brabantse Delta zijn de waterschapslasten voor wegen gestegen met € 35.000. De post Groot onderhoud wegen is in totaal met € 150.000 overschreden. De oorzaken hiervan zijn dat de kosten voor het overlagen van de Groenendijk zijn op deze post geboekt, maar worden gedekt uit de onderschrijding op recreatieve fietspaden (zie punt 7); er zijn werkzaamheden noodzakelijk geweest i.k.v. verkeersveiligheid op de rotonde Max

Havelaardreef en betonreparaties aan de Weststadweg. Er zijn extra uitgaven klein onderhoud wegen geweest (€ 60.000) vanwege wegwerken van achterstallig onderhoud beneden minimum kwaliteits/veiligheidseisen in Looierijstraat, Vondellaan, Julianalaan en Prins Hendrikstraat. Tevens lagere toerekening straatreiniging met name doordat minder productieve uren zijn besteed aan dit product (€ 94.000 N). In verband met efficiency opdracht is terughoudend omgegaan met het invullen van vacatures.

3. Gladheidbestrijding: Door de zeer zachte winter zowel begin als eind 2014 laten de kosten een onderschrijding zien.
4. Havens: Het college heeft toegezegd de exploitant van de laad- en loskade geen exploitatiekosten c.q. huur in rekening te brengen tot 1 maart 2015. De reden hiervoor is het geringe ladingaanbod. Met de exploitant wordt nu bezien hoe middels een (tijdelijke) oplossing wel een rendabele exploitatie kan worden gerealiseerd.
5. Civieltechnische kunstwerken: In verband met betonrot is het noodzakelijk geweest om de tunnel Bovensteweg te repareren. Dat was niet opgenomen in het JOR2014, maar onvermijdelijk i.v.m. verkeersveiligheid.
6. Openbaar groen: In het kader van de opdracht Omvormen heesters naar gazon was in 2014 € 100.000 taakstellend op het onderhoudsbudget gekort. Omvorming vindt echter pas plaats in 2015, zodat de taakstelling in 2014 niet is gerealiseerd. Tevens vallen de storkosten € 130.000 tegen t.o.v. de begroting. Verder laat de post onderhoud bomen een onderschrijding zien (€ 50.000) doordat er minder werkzaamheden zijn uitgevoerd, o.a. meer uitstel geplande zomersnoei en rooien in de Vlindervallei. Het voordeel op onderhoud bomen heft de bovenstaande nadelen gedeeltelijk op.
7. Onderhoud fiets en wandelpaden: Het overlagen van de Groenendijk (JOR-project) was voorzien te dekken uit het budget voor recreatieve fietspaden. De kosten zijn echter geboekt op onderhoud wegen wat ook bij heeft gedragen aan de overschrijding aldaar (zie toelichting punt 2).
8. Speelvoorzieningen: Voor vervanging van speelvoorzieningen is een meerjarenplan o.b.v. economische levensduur opgesteld. De daadwerkelijke vervanging wordt bepaald o.b.v. inspectiegegevens over de technische staat van de voorzieningen. Fluctuaties in uitgaven worden gereguleerd via de reserve Buiten Spelen. Het tekort op deze post ad € 30.000 is onttrokken uit de bestemmingsreserve.
9. Buurt- en wijkbeheer: Het budget IBOR is niet benut (€ 19.000), 3^e kwartaal 2014 is besluit genomen over toekenning aan buurtcoördinatie en projectvoorbereiding JOR. Daarnaast extra uitgaven buurtbeheer voor de vuurwerkcampagne en het jaarlijkse 'handgeld' (€ 3.000).
10. Beleid verkeer en verkeersveiligheid: Ten aanzien van verkeersmaatregelen is terughoudend omgegaan met het plaatsen en vernieuwen van verkeersborden, voordeel € 35.000. Het voordeel op bewegwijzering bedraagt € 11.000 a.g.v. complete vernieuwing in 2013.
11. Uitvoering verkeersmaatregelen: Er is een nadeel op het onderhoud palenplan van € 24.000, met name veroorzaakt door hogere kosten elektra, schades en storingsafhandeling. Verder waren er minder uitgaven voor Wegmarkeringen en belijningen € 10.000
12. Parkeercontrole: Als gevolg van minder inzet van de handhavers ten opzichte van de begroting zijn de kosten en inkomsten achtergebleven.
13. Parkeeropbrengsten: De meer inkomsten uit parkeervergunningen € 56.000 vallen weg tegen de minder opbrengsten uit de parkeerautomaten € 65.000. De terugval hangt samen met het afschaffen van betaald parkeren op de koopzondagen en het afnemend winkelend publiek. Verder minder opbrengsten uit mulderfeiten (€ 16.000) en uit naheffingen (€ 54.000) vanwege minder inzet van handhavers. Het saldo op het product parkeren wordt verrekend met de bestemmingsreserve parkeerfonds.
14. Adviezen bedrijven: Het beperkte niet bestede deel (€ 12.000) is benut om tegenvaller binnen geluid te dekken.
15. Externe veiligheid milieu Voor het project veiligheid is een niet geraamde subsidie ontvangen van € 90.000 die de gemaakte ambtelijke kosten dekken.
16. Geluid: In 2014 zijn kostengemaakt voor onderzoek geluidsscherm die niet waren begroot..
17. Waterhuishouding: Het budget voor inspectie en reparatie van duikers is in 2015 niet nodig gebleken (€ 36.500 V), evenals een deel van het budget voor het afvoeren van baggerslib (€ 72.500V). In de begroting is rekening gehouden met de doorbelasting van 60% van alle kosten aan riolering. Deze is lager uitgevallen, mede door het feit dat de werkelijke bestede uren aan riolering rechtstreeks

verantwoord zijn bij riolering (€ 99.000 N)

Afvalinzameling

18. Apparaatskosten: er zijn voor afvalinzameling minder productieve uren gemaakt dan begroot, dit resulteert in een voordeel van € 69.000. De oorzaak is vacatureruimte. Er is meer gebruik gemaakt van inhuur.
19. Kapitaallasten: een voordeel van € 62.000 door lagere afschrijving op ondergrondse containers (€ 34.000) en op de herinrichting milieustraat (€ 28.000).
20. Beleid afvalverwijdering: een nadeel van € 46.000 vanwege externe advieskosten voor het project stroomlijnen en optimalisatie dftar.
21. Composteerinrichting: Het nadeel van € 104.000 wordt veroorzaakt door minder inkomsten (€ 11.000), extra kosten onderzoek en adviezen door derden (onderzoek rentabiliteit composteerinrichting € 15.000), scheur en verzakking in de asfaltverharding (€ 37.000), extra huur en lease (€ 35.000) en reparaties. Door de hogere kosten derden is de doorberekening naar de gemeentelijke producten openbaar groen, waterhuishouding en afvalinzameling hoger dan geraamd (voordeel € 98.000).
22. Inzamelingen: Er is een nadeel van € 122.000 op inhuur van derden met name veroorzaakt door openstaande vacatureruimte (dekking in PBS). Daarnaast blijkt dat na evaluatie en een behaalde efficiency slag (efficiëntere routes) de structurele verlaging (2013) niet (volledig) haalbaar te zijn. Ondanks extra incidentele kosten zijn door de behaalde efficiëncyslag de kosten tov 2013 niet gestegen. Incidentele kosten betreffen: vervanging van vast personeel tijdens (eenmalige) opleiding voor alle medewerkers en tijdens opname verlofoverschot. Er is een nadeel van € 61.000 vanwege externe advieskosten (advocaatkosten inzake aanleververplichting Attero, onderzoek serviceniveaus afval). Hogere storkosten door hoger aanbod (GFT € 40.000, overige fracties milieustraat € 25.000). Lagere Inkomsten voor papier door lagere papierprijs (€ 135.000). Een voordeel van € 250.000 door ontvangen inkomsten Nedvang (papier, glas, kunststof) voor het 3e en 4e kwartaal 2013. Een voordeel van € 40.000 vergoeding kunststof 2014; weliswaar een lagere vergoeding per ton, echter er is een hoger tonnage kunststof ingezameld.

Riolering

23. Apparaatskosten riolering: Als gevolg van langdurig ziekteverzuim bij de afdeling RBW zijn er minder productieve uren dan begroot toe te schrijven naar riolering € 131.500. Tevens lagere toerekening kosten straatreiniging en waterhuishouding (€ 159.000 V).
24. Kapitaallasten: De onderschrijving op de kapitaallasten worden voornamelijk veroorzaakt doordat de uitvoering van het zuidelijk tracé van de oostelijke persleiding in de begroting was opgenomen voor € 122.000, maar in 2014 is uitgebleven.
25. Beleid, onderhoud en reiniging riolering De onderschrijving wordt voornamelijk veroorzaakt door reinigen kolken / eindriolen. Doordat baggeren door het Waterschap is uitgesteld tot 2015, zijn hiervoor in 2014 geen storkosten voor het baggerslib gemaakt.
26. Pompen en gemalen Nadat een buitendienstmedewerker met FPU is gegaan begin 2014 is er meer gebruik gemaakt moeten worden van externe partijen in geval van reparaties en storingsen (€ 24.000 N). Ook is het budget voor elektriciteit overschreden met € 13.000 en zijn er vervangingen aan pompen gedaan voor in totaal € 12.000.
27. Beheer gronden en gebouwen: Kosten externe inhuur ad € 80.000 gedekt via PBS van afdeling STO. Kosten bodemsanering Geertstraat zijn vooraf begroot op € 55.000,-- maar bleken door meer verontreiniging € 30.000 duurder te zijn. Daarnaast is door de verkoop van het pand Ridderstraat 88 een positief resultaat van € 875.000 ontstaan.
28. Structuur en bestemmingsplannen Ontvangen bijdrage kostenverhaal via anterieure overeenkomsten, die vervolgens zijn doorgestort naar de reserves Groenfonds en Bovenwijkse Voorzieningen (€ 178.000). Daarnaast positief resultaat door extra inkomsten planschade (ontvangsten uit vorige jaar), maar door een recent toegekende planschade is uiteindelijk een tekort van € 138.000 ontstaan. Ook zijn in 2014 al meer kosten voor onderzoek naar 380 KV uitgevoerd dan op voorhand ingeschat, hetgeen een negatief resultaat van € 12.000 oplevert. Maar er waren wel minder kosten voor het opstellen bestemmingsplannen door externen en meer ontvangsten van leges voor bestemmingsplanwijzigingen, hetgeen in totaal circa € 27.000 extra voordeel betekent.
29. Beleid wonen :Extra inkomsten door verkopersbijdrage bij aangaan startersleningen (nieuw beleid in 2014), daarnaast een niet voorziene ontvangst vanuit anti-speculatiebeding
30. Bouwvergunningen: In 2014 is er geld beschikbaar (€ 100.000) gesteld voor de implementatie van de VTH kwaliteitscriteria Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Deze middelen waren bestemd voor

externe inhuur. De implementatie heeft minder externe uren inzet gevergd dan vooraf ingeschat, omdat veel van de verbeteracties in het kader van kwaliteitsverbetering al deels intern in gang waren gezet. Ook de verdere uitrol van de verbeteracties wordt grotendeels binnen de beschikbare reguliere capaciteit uitgevoerd; Voordeel ten opzichte van de begroting van € 70.000. In 2014 hebben er diverse onderzoek- en advieswerkzaamheden plaatsgevonden in het kader van geluidsoverlastproblematiek welke niet was begroot (€ 55.000 N).

31. Uitvoering wonen: De eenmalige baten betreft het opnemen van het restant bedrag van de verkoop van de aandelen van het Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten (HNG). De jaarlijkse bijdrage (€ 192.000) is structureel opgenomen in de begroting. Echter bij de verkoop van de aandelen in 1995 had de opbrengst ineens als gerealiseerd beschouwd moeten worden en ten gunste van het resultaat 1995 gebracht moeten worden, dit heeft alsnog in 2014 plaatsgevonden (€ 1.150.000 V).

Grondexploitatie

32. GREX Apparaatskosten: lager dan begroot door het niet verder ontwikkelen van Everdenberg Oost vanwege besluitvorming inzake verkeersafwikkeling door de provincie en door stagnatie in de planontwikkeling van de projecten Zwaaiikom en Slotjes Midden, hetgeen met name te maken heeft met de gewijzigde markt voor woningen.
33. GREX kapitaallasten: Doordat er voorcalculatorisch is gerekend met 4,5% over prognose van de boekwaarde per 1-1 van betreffend boekjaar, terwijl nacalculatorisch met 3,3 % is gerekend over de feitelijke boekwaarde per 1-1, ontstaat er een positief verschil van ruim 1,1 miljoen. Doordat er bij de terugbetaling van een eerder ontvangen subsidie van de provincie de wettelijke rente in rekening wordt gebracht, terwijl dit niet begroot was, is dit positief voordeel met bijna 6 ton gecorrigeerd.
34. Neutrale verwerking GREX : De apparaatskosten, kapitaallasten en overige uitgaven en inkomsten worden via onttrekkingen en stortingen in de reserve bovenwijkse voorzieningen en de algemene bedrijfsreserve neutraal in de gemeentelijke exploitatie opgenomen.
De grondexploitatie wordt verder toegelicht in paragraaf 6.4

Programma 6: Middelen

Bedragen * € 1.000			
Nr	Omschrijving	2014	Voor- nadeel
X	Apparaatskosten (excl. adm doorbelastingen)	-269	V
X	Kapitaallasten	-1.030	V
	Gemeentelijke organisatie	-584	V
1	Automatisering	-321	V
2	Bestuurs- en managementondersteuning	-32	V
3	Financiële ondersteuning en uitvoering	-87	V
4	Personeel en organisatie	30	N
5	Statistiek	-16	V
6	Telefonie	-28	V
7	Facility management	70	N
8	Tractie	40	N
9	Accommodatiebeheer	-133	V
10	Bestuur, control en advies	-106	V
	Dekkingsmiddelen	-689	V
11	Belastingen	-393	V
12	Afvalstoffenheffing	104	N
13	Rioolheffing	406	N
14	Algemene uitkering	-1.438	V

15	Onvoorzien	-53	V
16	Stelposten	-348	V
	Resultaat	-1.541	V
17	Mutaties reserves	-1.541	V

Toelichting:

X Apparaatskosten:

De onderschrijving op de apparaatskosten is meerledig. De afdeling S&O heeft minder uren verantwoord voor inkoop omdat een aantal vaste medewerkers is ingezet voor de projecten inzake de transitie (€ 120.000 V), minder uren voor exploitatie gebouwen o.a. door sloop sloop van brandweerkazerne en –stalling Slotjesveld en minder gebruik Outflow (€ 62.000 V), minder uren aan Facility door openstaande vacatureruimte (€ 87.000V) en het cluster P&O heeft meer uren besteed aan advisering doorontwikkeling afdelingen en project HR21 (€ 70.000 N). Het voordeel bij de Directie is ontstaan door openstaande vacatures (€ 321.000 V). Bij de afdeling ISC is cluster interne controle overgegaan naar de afdeling BCA en deze uren zijn verschoven van programma 2 naar programma 6 (€ 187.000 N). De pensioenuitkeringen politieke ambtsdrager zijn geraamd binnen de apparaatskosten, maar verantwoord als overige kosten derden (€ 150.000 V) en de salariskosten tbv de non-activiteiten zijn geboekt als apparaatskosten, maar geraamd als overige derden (€ 75.000 N) (zie onderdeel Personeel en organisatie).

X Kapitaallasten: Een voordeel van € 90.000 is ontstaan door het niet inzetten van het restant krediet Uitwerking HRM visie. Het restant krediet zal ingezet worden voor het aanstellen van 4 trainees (directiebesluit november 2014). De kapitaallasten tractie zijn lager vanwege later aanschaffen van een aantal tractiemiddelen uit de investeringsplanning (€ 50.000 V). Daarnaast hogere kapitaallasten van de brandweerkazerne en –stalling i.v.m. sloop (€ 156.000 N). Binnen dit programma is de stelpost kapitaallasten opgenomen (€ 375.000). Deze wordt niet hier, maar verspreid over de gehele begroting gerealiseerd. Verder is binnen dit programma de stelpost onderuitputting kapitaallasten opgenomen. Deze wordt niet hier maar verspreid op de hele begroting gerealiseerd (€ 1.250.000).

1. Automatisering: Betreft voornamelijk een voordeel op het aandeel kosten van de gemeente Oosterhout in Equalit.
2. Bestuurs- en managementondersteuning: Minder uitgaven communicatie en promotionele activiteiten doordat veel activiteiten in het kader van de transitie via projectbudgetten zijn bekostigd (€ 30.000). Daarnaast waren er minder commissievergaderingen van de adviescommissie bezwaarschriften (€ 5.000).
3. Financiële ondersteuning en uitvoering: Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door de kosten voor de belastingheffing. In 2014 is de WOZ-taak overgeheveld van de gemeente Breda naar de BWB. Voor deze overstap waren extra middelen in de begroting gereserveerd. De kosten voor deze taakoverdracht zijn echter vrijwel allemaal reeds in 2013 gemaakt (€ 75.000 V).
4. Personeel en organisatie: Het PMO (periodiek medisch onderzoek) dat eens in de 4 jaar wordt uitgevoerd, vindt in 2015 plaats (€ 40.000 V). Het centrale opleidingsbudget is niet geheel benut (€ 45.000 V) Verder is er een nadeel op de pensioenen politieke ambtsdragers (€ 196.000), voornamelijk veroorzaakt door aanvulling pensioenvoorziening (€ 104.000). De raming voor de kosten van de politieke ambtsdragers was apparaatskosten opgenomen (€ 150.000), zie apparaatskosten. De uitkeringen van de verzekeringsproducten lopen niet jaarlijks gelijk met de betalingen aan de politieke ambtsdragers. De uitgaven voor het non-activiteitenfonds zijn geboekt als apparaatskosten maar onttrokken uit de voorziening non-activiteitenfonds (€ 103.000 V).
5. Statistiek: Een onderschrijving van de kosten voor onderzoeken en adviezen van derden doordat in 2014 met name onderzoeken in eigen beheer zijn gedaan.
6. Telefonie: Lagere kosten mobiele telefonie door de afname van het aantal mobiele abonnementen en minder vergoedingen in het kader van Bring Your Own Device (€ 25.000) Daarnaast een lagere bijdrage dan begroot aan Equalit voor het onderhoud telefonielijnen en een nadeel vaste telefonie vanwege toenemend gebruik voor verbindingen mb.t. pin, alarm en internet.
7. Facility management: een overschrijving (€ 30.000) vanwege de implementatie van Planon (applicatie voor facility) en de herstructurering van facility. De ingeboekte besparing op het bedrijfsrestaurant is niet behaald doordat de mogelijkheden voor bezuinigingen op het bedrijfsrestaurant nog in onderzoek zijn (€

70.000 N). Verder hogere kosten voor bewaking (€ 18.000 N) door inzetten beveiligingsbedrijf bij opening- en sluitronde en tijdens avondopenstellingen i.v.m. veiligheid. Dit geldt ook voor de raadsvergaderingen. Voordelen zijn lagere kosten voor drank- en snoepautomaten door nieuwe aanbesteding, voordeel schoonmaakkosten door minder inzet !GO op sommige momenten, lagere uitgaven kantoorartikelen. Per saldo een nadeel van € 70.000

8. Tractie: Een voordeel van € 50.000 door lagere brandstofprijzen. Daarnaast hogere onderhoudskosten in verband met einde technische levensduur van meerdere tractiemiddelen (€ 90.000 N)..
9. Accommodatiebeheer: Er zijn lagere onderhoudskosten voor het stadhuis, omdat kosten via het krediet noodzakelijk onderhoud stadhuis zijn uitgegeven (€ 71.000 V). Er is een voordeel van € 80.000 op exploitatie gebouwen vanwege extra huurinkomsten pand Ridderstraat 34 door de huurovereenkomst met nieuwe huurder (€ 40.000), een voordeel op de onderhoudskosten van de brandweerkazerne Slotjesveld i.v.m. sloop (€ 32.000) en lagere kosten Outflow door lager gebruik van dit gebouw. Er is een nadeel op onderhoud & beheer gemeentewerf (€ 20.000), met name veroorzaakt door hogere kosten onderhoud vanwege aanpassen kantoren / vergaderruimtes (€ 6.500) en aanschaf afzetpalen i.v.m. veiligheid bezoekers milieustraat. Tevens hogere kosten schoonmaak.
10. Bestuur, control en advies: Er werden voordelen behaald als gevolg van minder fiscale adviezen (€ 4.000), teruggave van de BTW 2014 voor de BNG (€ 11.000), een post voor de inhuur van een stadsmanager (€ 80.000) is niet benut, maar vanuit het PBS bekostigd en er zijn minder activiteiten georganiseerd in het kader van voorzieningen en verbindend bestuur (€ 11.000).
11. Belastingen: De opbrengsten onroerend zaakbelasting zijn € 241.000 hoger dan begroot. Verder een voordelige afrekening BTW belastingdienst (€ 103.000) en hogere opbrengsten uit hondenbelasting (€ 17.000) en toeristenbelasting (€ 30.000).
12. Afvalstoffenheffing : De baten uit de afvalstoffenheffingen blijven € 126.000 achter bij de raming. De afvalstoffenheffing is een sluitend systeem, het totale voordeel € 8.000 is gestort in de voorziening reiniging.
13. Rioolheffing: € 406.000 N. De baten uit de rioolheffing blijven € 163.000 achter bij de raming . De rioolheffing is een sluitend systeem , het totale nadeel (€ 133.000) is onttrokken aan de voorziening riolering.
14. Algemene uitkering: Er werd in 2014 € 1,4 meer ontvangen aan algemene uitkering dan geraamd. Dit voordeel komt voort uit de afrekening van voorgaande jaren die met name door de woz-waarden gunstiger uitviel (€ 403.000). De aanpassingen aan de uitkeringsfactor in de decembercirculaire 2014 geresulteerde in een voordeel (€ 393.000). Het grootste voordeel is ontstaan door de ontvangen integratie uitkering WMO (€ 619.000), waarmee bij de 2^e concernrapportage al deels rekening werd gehouden (€ 500.000).
15. Onvoorzien: Van de stelpost onvoorzien (€ 270.000) is € 52.500 niet benut.
16. Stelposten: de stelposten prijscompensatie en ombuigingen zijn niet volledig benut voor resp. € 187.000 en € 161.000.
17. Mutaties reserves. Per saldo is in 2014 € 1.541.000 meer onttrokken aan de reserves dan begroot. Enerzijds is sprake van een € 1,7 miljoen hogere storting, maar bij de onttrekkingen zien we een € 3,2 miljoen hogere onttrekking. De stortingen en de onttrekkingen zijn op de programma's toegelicht.

6.3.2 Kapitaallasten

De kapitaallasten hebben betrekking op de lasten (afschrijving en rente) die voortkomen uit investeringen. Deze kapitaallasten zijn in principe berekend op 4,5%. Per saldo zijn de kapitaallasten € 0,9 miljoen nadeliger dan in de begroting 2014 is opgenomen. Dit nadeel bestaat uit de volgende componenten:

Bedragen * € 1.000

Item	Voor-/nadeel	2014
Lagere rentekosten	Voordeel	135
Hogere kapitaallasten	Nadeel	-834
Lagere kapitaallasten parkeren	Nadeel	-13
Lagere kapitaallasten rioolheffing	Nadeel	-193
Lagere kapitaallasten afvalstoffenheffing	Nadeel	-68
Hogere kapitaallasten Equalit	Voordeel	85
Effect op rekeningresultaat	Nadeel	-888

De totale kapitaallasten zijn € 135.000 minus € 834.000 hoger dan begroot, dus € 699.000. Het voordeel op de rente- en kapitaallasten komt niet geheel terug in het resultaat. Een deel van dit voordeel zit namelijk in kosten voor parkeren, riolering, afvalinzameling en grondexploitatie. Voor- en nadelen bij deze producten worden geëgaliseerd via voorzieningen voor riolering en afvalinzameling (100% kostendekkendheid) respectievelijk via waardering van gronden voor de grondexploitatie.

Lagere rentekosten

De lagere rente kosten worden veroorzaakt door een voordeel op de bespaarde rente van € 296.000. Er is in 2014 totaal € 2.442.000 rente bijgeschreven op de reserves.

Het restant van het rentevoordeel wordt veroorzaakt door de lagere rentepositie op dit moment. De gemiddelde renteomslag komt in 2014 uit op 3,6%.

Hogere kapitaallasten

In onderstaande tabel worden de werkelijke kapitaallasten vergeleken met de begrote kapitaallasten.

Bedragen * € 1.000

Item	Begroot	Werkelijk	Verschil
Totale kapitaallasten	18.104	20.279	-2.175
Dekking: inzet reserves	-3.473	-4.814	1.341
Nadeel kapitaallasten	14.631	15.465	-834

Voor circa € 1,0 miljoen zijn de afschrijvingen op de activa van Equalit in 2014 opgenomen in onze exploitatie. Deze hogere afschrijvingen zijn gedekt binnen de gesloten exploitatie van Equalit, dat wil zeggen ze zijn gedekt door de opbrengsten van Equalit.

6.3.3. Personele lasten

Volgens het PBS (Personeelskosten Budgettering Systeem) krijgt elke afdeling een budget op basis van de vastgestelde formatie, waarbij het budget wordt berekend aan de hand van het vastgestelde functieniveau (schaal) en een periodieke verhoging van het maximum van de schaal minus één periodiek.

De volgende tabel geeft een overzicht van de begrote formatie versus de werkelijke bezetting per 31 december 2014.

	Formatie begroting	Wijziging	Formatie begroting (na wijziging)	Werkelijke bezetting	Vacature-ruimte
Totaal	393,03	-3,45	389,58	352,12	37,46

Formatiewijziging

De formatie is ten opzichte van de begroting per saldo met 3,45. fte gedaald. Dit wordt veroorzaakt door:

- Directie: - 0,5 fte afdelingsmanager
- RBW: - 1,0 fte allround medewerker buitendienst
- S&O: + 0,5 fte senior P&O adviseur
- S&O: - 0,05 fte P&O adviseur
- S&O: - 0,4 fte installatiedeskundige
- S&O: - 0,67 fte onderhoudsmedewerker stadhuis
- S&O: - 0,67 fte medewerker facilitaire ondersteuning
- S&O: - 0,44 fte allround medewerker DIV
- BCA: - 1,00 fte directiesecretaris
- BCA: + 0,8 fte senior medewerker planning & control

Via de selectieve vacaturestop is ook nadrukkelijk gestuurd op de hoogte van de werkelijke bezetting. Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van deze bezetting.

Per einde	Bezetting in fte's (excl. Equalit)
December 2012	384,8
September 2013	372,4
December 2013	371,3
April 2014	358,3
September 2014	353,3
December 2014	352,1

Ontwikkeling personeelskosten

Binnen de personele kosten is sprake van voordeel van € 71.000. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de begrote personele budgetten afgezet tegen de werkelijke kosten in 2014. In de 2^e corap was aangegeven dat de verwachting was binnen het PBS uit te komen.

Bedragen * € 1.000			
Item	Begroting	Werkelijk	Verschil
Personele kosten	23.648	23.541	107
Tijdelijk personeel	369	909	-540
Algemene afdelingskosten	524	748	-224
Specifieke afdelingskosten	274	23	251
Totale kosten	24.815	25.221	-406
Inkomsten	-383	-1.047	664
Inzet reserves	0	0	0
Doorbelasting investeringen	-833	-646	-187
Saldo	23.599	23.528	71

De lonen en salarissen laten een onderschijding zien wat het saldo is van openstaande vacatures en het CAO effect 2014.

De hogere inkomsten die met name het gevolg zijn van detachingsvergoedingen voor diverse medewerkers, vergoedingen voor inzet van medewerkers uit andere budgetten en een eenmalige bijdrage uit een voorziening.

De inhuur van tijdelijke krachten betreft voornamelijk vervanging van openstaande vacatures en vervanging bij detachering. De kosten van inhuur tijdelijk personeel worden in principe meegenomen in het pbs tenzij expliciet budgetten beschikbaar zijn. De analyse van de kosten van de tijdelijke krachten binnen de exploitatie is opgenomen bij de analyse van de programma's (zie 6.3.1)

Wet Normering Topinkomens

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. Deze wet stelt een maximum aan de bezoldiging van (top)functionarissen in de publieke en semipublieke sector. Dit maximum is voor 2014 vastgesteld op € 230.474. Uit de WNT volgt de verplichting voor de gemeente om in de jaarrekening melding te maken van:

1. Alle (gewezen) topfunctionarissen en hun bezoldiging;
2. Overige medewerkers in dienst van de gemeente welke de norm overschrijden;
3. Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband van alle topfunctionarissen en van alle andere medewerkers indien deze uitkering de norm overschrijdt.

De gemeente Oosterhout kent in 2014 twee topfunctionarissen, te weten de gemeentesecretaris en de griffier (zie paragraaf 6.10).

Naast de hiervoor genoemde grensbedragen kent de WNT een verbod op winstdelingen, bonussen en elke andere vorm van prestatietoelagen, tenzij:

- De afspraken vallen onder het overgangsrecht doordat deze incidentele, variabele beloningen vóór inwerkingtreding van de WNT per 1 januari 2013 zijn overeengekomen en de hoogte en de voorwaarden voor een variabele beloning uit deze overeenkomst blijken; of
- Sprake is van winstdelingen, bonussen en elke andere vorm van variabele beloning die betrekking heeft op krachtens algemene maatregel van bestuur bepaalde uitzonderingen (deze zijn vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit WNT en betreffen de jubileumuitkering bij een diensttijd van 12½, 25, 40 en 50 jaar, de eenmalige mobiliteitstoelage en de eenmalige bindingspremie.

6.3.4. Doorberekende lasten

Binnen onze gemeentelijke exploitatie is een aantal producten waarvan de lasten worden gedekt uit tarieven en/of opbrengsten. Dit houdt in dat het meer of minder doorbelasten naar deze producten een positief dan wel negatief effect op onze exploitatie heeft. Deze producten en het effect in de jaarrekening 2014 zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Bedragen * € 1.000

Item	Begroot	Werkelijk
Afvalverwijdering	3.208	3.032
- personeel	899	843
- overhead	902	902
- kosten belastingen	164	146
- tractie	617	605
- veegkosten	347	300
- kwijschelding	279	236
Riolering	1.913	1.704
- personeel	536	404
- overhead	390	390
- kosten belastingen	50	62
- tractie	43	31
- veegkosten	347	300
- onderhoud sloten	377	277
- kwijschelding	170	240
Grondexploitatie / projecten	1.460	1.319
- personeel	871	730
- overhead	589	589
Parkeren	489	376
- personeel	232	120
- overhead	248	248

- tractie	9	8
Totaal		
Toe- of afname		639

Conclusies

Op basis van dit overzicht kan worden geconcludeerd dat er in de jaarrekening er een lagere toerekening aan deze producten heeft plaatsgevonden en dat dit per saldo een negatieve invloed heeft op het jaarrekeningresultaat van € 639.000. Dit voordeel is verdeeld over diverse posten en producten zoals in de tabel aangegeven.

Oorzaken van deze lagere doorrekening zijn:

Afvalverwijdering

Binnen afvalverwijdering wordt € 176.000 minder doorberekend dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door minder bestede uren (€ 56.000), veegkosten (€ 47.000) en kwijtschelding (€ 43.000).

Riolering

Binnen het product riolering wordt € 209.000 minder doorberekend dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder uren zijn besteed (€ 132.000), veegkosten (€ 47.000) en waterhuishouding (€ 100.000). Daar tegenover stonden meer kwijtscheldingen (€ 70.000).

Grondexploitaties

In 2014 wordt in werkelijkheid € 141.000 minder doorbelast naar de grondexploitaties dan begroot. Ook dit wordt veroorzaakt door een lagere doorbelasting van het aantal uren. Met name vanuit de afdeling Stedelijke Ontwikkeling zijn in 2014 minder uren doorbelast dan begroot.

Parkeren

Binnen parkeren is sprake van een iets lagere inzet van personeel, waardoor er per saldo € 112.000 minder aan personele kosten wordt doorberekend.

6.3.5. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedragen * € 1.000

Toevoeging aan de reserves per programma	Raming 2014 na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2014	Waarvan structureel
Verbindend bestuur	588	0	588	0
Sociaal domein	0	0	0	0
Werkgelegenheid en economie	0	0	0	0
De levendige gemeente	0	0	0	0
Ruimte & ontwikkeling	433	0	2.105	0
Middelen	2.881	2.259	2.914	2.442
Totaal	3.902	2.259	5.607	2.442

Toelichting:

De structurele toevoeging betreft de rentebijschrijving op de reserves.

Onttrekking aan de reserves per programma	Raming 2014 na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2014	Waarvan structureel
Verbindend bestuur	1.099	125	256	51
Sociaal domein	355	355	367	367

Onttrekking aan de reserves per programma	Raming 2014 na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2014	Waarvan structureel
Werkgelegenheid en economie	0	0	20	0
De levendige gemeente	1.827	1.827	2.521	1.719
Ruimte & ontwikkeling	189	118	3.509	134
Middelen	1.193	1.048	1.236	1.048
Totaal	4.663	3.473	7.909	3.319

Toelichting:

De structurele onttrekkingen betreft de onttrekking aan de reserve investeringsprojecten op de diverse programma's.

Voor verdere toelichting van de reserves wordt verwezen naar paragraaf 6.7 Toelichting op de balans.

6.4 Grondexploitaties

Algemeen

Onderstaand is een toelichting gegeven omtrent de grondexploitaties. Voor een meer beleidsmatige toelichting wordt verwezen naar het programma Bouwen en Wonen en naar de paragraaf grondbeleid. Teneinde de leesbaarheid te vergroten is hier getracht een totaalbeeld te scheppen, dus zowel inhoudelijk als financieel, waarbij naast een toelichting van de kosten en opbrengsten in 2014 een overzicht is opgenomen van de betreffende reserves en voorzieningen en het verwachte verloop (en mogelijke winstnemingen) van de geopende grondexploitaties. Deze gegevens werden in eerdere jaarrekeningen ook deels bij de paragraaf grondbeleid toegelicht.

Daarnaast is zoals gebruikelijk in het bijlagenboek van de jaarrekening een overzicht van de gemaakte kosten en opbrengsten per project opgenomen voor zowel de geopende grondexploitaties als de projecten betreffende "niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)".

Per 31 december 2014 zijn er in totaal 7 complexen waar een exploitatieberekening voor is opgesteld. Daarnaast zijn er 6 complexen die in beheer (strategische of historische aankopen) of in planontwikkeling zijn. Het laatste complex bevat erfpachtgronden. Per saldo zijn er ten opzichte van 2013 twee complexen afgesloten (St. Josephstraat en Vlindervallei) en een complex is overgeboekt van NIEGG naar BIE (De Heihoef).

Financieel verloop en toelichting 2014

De totale boekwaarde op 31 december 2014 bedroeg € 49,589 miljoen. Dit is een stijging van ruim € 2,1 miljoen ten opzichte van 31 december 2013, en procentueel een stijging van 4,5%.

De totale investering in grondexploitaties uitgedrukt in bedrag per inwoner bedraagt circa € 918,00.

Onderstaand wordt de toename samenvattend toegelicht en vervolgens per post een korte toelichting:

Bedragen * € 1.000

Saldo voorraad (de boekwaarde) per 1 januari 2014		47.443
Verwerving grond	38	
Bouw- en woonrijp maken	1.997	
Planontwikkelingskosten	1.295	
Kapitaallasten	1.558	
Administratiekosten	273	
Beheer terreinen	36	
Ontvangen huren en inschrijfgelden	-200	
Mutatie saldo op basis van structurele kosten		52.440
Winstneming		1.105
Storting Bovenwijkse voorzieningen		224
Storting groenfonds		21
Resultaat erfpachtsgronden		60
Derhalve in totaal		53.850
Verkopen	7.222	
Afboeking boekwaarde vanuit ABR	344	
Correctie boekwaarde via balanspost	-7	
Overige inkomsten en correctie inbrengwaarden	-3.298	
Saldo voorraad (de boekwaarde) per 31 december 2014		49.589
Waarvan erfpachtsgronden		2.333
Saldo voorraad exclusief erfpachtsgronden per 31 dec. 2014		47.256

Verwerving grond

De totale kosten voor verwerving hadden in 2014 geen betrekking op feitelijke aankopen van onroerende zaken: deze hebben niet plaatsgevonden. Wel zijn als onderdeel van verwerving de sloopkosten en de voorbereidingen hiervoor opgenomen. Dit geldt voor de sloopkosten van de opstallen van het voormalig voetbalcomplex aan de Heihoef, waar een toekomstig bedrijventerrein komt te liggen. Deze totale kostenpost voor sloop bedroeg € 68.000. In dit bedrag zijn ook opgenomen de kosten voor onderzoeken voorafgaand aan de sloop. Daarnaast is voor een onteigeningsprocedure binnen het project de Contreie advies ingehuurd en zijn deskundige vergoedingen betaald, voor een bedrag van totaal € 42.000, en binnen dit project zijn ook sloopkosten opgenomen voor een bedrag van € 14.000.

Door de besluitvorming is de grondexploitatie van de Heihoef van NIEGG tegen boekwaarde overgeboekt naar BIE, tegen een negatieve boekwaarde van 105.000, terwijl ook de laatste kavel van de Vlindervallei door afsluiting van dit project is overgeboekt naar het complex Overige Gronden tegen de boekwaarde van bijna € 16.000. Door deze interne overboekingen zijn de bovengenoemde gemaakte kosten van € 110.000 per saldo binnen de post verwerving gronden gecorrigeerd. Ook is een afwaardering van gronden met een bedrag van bijna € 80.000 toegepast ten gevolge van afwaardering van 9.759 m2 met agrarische bestemming tot bestemming natuur.

Per saldo resulteren bovengenoemde wijzigingen in een totaalpost van € 38.000.

Bouw- en woonrijp maken

In 2014 hebben de kosten van bouwrijp maken met name betrekking op de herinrichting van het openbaar gebied binnen 5 projecten:

- Santrijng gebied, hier is het bouwrijp maken van het plangebied afgerond. Door tegenvallende kosten ten gevolge van vervuilde grond bedragen de totale kosten bouwrijp maken € 470.000. Hiermee is het bouwrijp maken voor het grootste gedeelte van het plangebied afgerond en zal in 2015 worden gestart met woonrijp maken. Het bouw- en woonrijp maken van het gebied waar de parkappartementen zijn voorzien, zal worden uitgevoerd zodra de planning van de bouw van deze appartementen bekend is.
- Bij het plan St. Josephstraat heeft de ontwikkelaar het totale woongebied -rondom de nieuwbouw van ruim 50 woningen- in opdracht van de gemeente woonrijp gemaakt. Dit was bij de aanbesteding van de gronden voor uitgifte al overeengekomen. De kosten voor het woonrijp maken zijn ook bij de aanbesteding vastgelegd. In 2014 zijn de werkzaamheden van de ontwikkelaar afgerond en heeft de gemeente de laatste betaling verricht. Om die reden is nu ook het project afgesloten.
- In de Contreie is in 2014 de volgende fase bouwrijp gemaakt (aanleg ondergrondse infra, -zoals riolering- en verharding), omdat de ondergrond was uitgegeven, en er gebouwd kon gaan worden. Hiervoor is voor ruim € 635.000 kosten gemaakt. Gezien de voortvarende uitgaven van gronden zijn deze kosten zeer voorzienbaar en passend binnen totaalbudget
- In Slotjes Midden zijn onder andere kosten gemaakt voor de afronding van een deel van het Loevepark, en rondom de gerealiseerde nieuwbouw aan het voormalige Dija terrein. Ook hier is het gebied nog niet afgerond. Het moment van afronden wordt met name bepaald door de oplevering van de nieuwbouw. De totaal gemaakte kosten voor bouw en woonrijp maken bedragen € 150.000..
- Alhoewel in de Vlindervallei geen grote werkzaamheden meer zijn uitgevoerd zijn er toch kosten gemaakt voor woonrijp maken. Deze kosten zijn in totaal ruim € 130.000 en hebben betrekking op een oude verplichting voor het compenseren van verloren groen. Door deze gelden in te zetten voor de realisatie van een deel van het landschapspark de Open Linie is aan de oude verplichting voldaan, en hierdoor heeft het landschapspark ook meer investeringsruimte gekregen. Na deze overboeking is het project eind 2014 afgesloten.

Planontwikkelingskosten

De totaal benodigde plankosten in 2014 (bijna € 1,3 miljoen) zijn voor ruim de helft aan het project de Contreie toe te schrijven, nl. € 0,69 miljoen. In de totale kosten zitten ook de interne apparaatskosten voor de planontwikkeling (o.a. uren van de projectmanagers en medewerkers). De overige projecten die hiermee belast zijn, zijn Santrijng gebied (€ 170.000) Zwaai kom (€ 180.000) Slotjes Midden (€ 69.000), Oosterhout

Oost en Everdenberg Oost (samen € 70.000), Beneluxweg Zuid en bedrijventerrein Heihoef (samen € 30.000), Overige gronden (€ 53.000) en dan nog beperkte kosten op de projecten Vlindervallei, Veekestraat en St. Josephstraat.

De totale kosten van bijna € 1,3 miljoen zijn onder te verdelen in:

- interne kosten van planontwikkeling door alle vakdisciplines en projectleiding: € 1,073 miljoen;
- Kosten voor bodemonderzoek: circa € 10.000. Dit betreft bodemonderzoeken die zijn opgesteld ten behoeve van de verkoop van een perceel grond aan de Vlindervallei en in Slotjes Midden;
- Kosten voor archeologie: € 30.000, geheel binnen het project de Contreie;
- Het restant betreft kosten voor stedenbouwkundige bureaus alsmede de advieskosten inzake juridische en advieskosten voor o.a. de verwerving van nog te verwerven gronden, het begeleiding van de juridische procedures binnen diverse projecten, de inzet van een supervisor alsmede de externe projectleiding van deze projecten.

Overige lasten (incl. financieringskosten)

De aan de projecten toegerekende financieringskosten zijn 3,3%. Dit is een verlaging ten opzichte van eerdere jaren. Zie voor een toelichting op dit beleid de paragraaf grondbeleid

De huidige rentetoevoegingen zijn berekend over de boekwaarde per 1 januari 2014 van de onderscheiden complexen. De totale rente over deze boekwaarden bedroeg in 2014 circa € 1,489 miljoen, excl. financiering complex erfpachtgronden, en in totaal € 1,558 miljoen.

De administratie en beheerskosten zijn, voor zover mogelijk, direct aan de betreffende complexen toegerekend. De indirecte kosten zijn volgens een verdeelsleutel toegerekend.

In totaal zijn de overige lasten circa € 266.000 (excl. erfpachtgronden). Dit is circa 20% hoger dan in 2013. Deze kosten zijn over alle complexen verdeeld maar met name De Contreie (€ 203.000), Heihoef (€ 17.000), Slotjes Midden (€ 8.500) en Santrijgebied (€ 16.000) en Overige gronden (€ 15.000) zijn belast. Dit is gebaseerd op een verdeelsom per complex waarbij de aan- en verkopen van de afgelopen 3 boekjaren de verdeling grotendeels bepalen. Op de overige projecten zijn deze kosten per project lager dan € 10.000. De beheerskosten voor panden en terreinen (totaal € 36.000) zijn met name gemaakt voor panden binnen de projecten de Contreie, Oosterhout Oost en Zwaaiikom. Hier staan weer inkomsten van huren en erfpachtcanons tegenover alsmede rente- en optievergoedingen van totaal € 56.000 (excl. erfpachtscanon).

Uitgiften

Er zijn grondverkoop geweest die ruim € 7,2 miljoen opleverden. Deze zijn als volgt te splitsen:

▪ Verkoop grond aan projectontwikkelaars in de Contreie	€ 4,82 miljoen
▪ Verkoop grond op Heihoef t.b.v vestiging crematorium	€ 1,07 miljoen
▪ Verkoop kavels in met name de Contreie	€ 1.008.000
▪ Verkoop diverse stroken grond	€ 183.000
▪ Overboeking grond t.b.v realisatie landschapspark	€ 124.000

Overige inkomsten en correctie inbrengwaarden

De totale overige inkomsten bedragen bijna 3 miljoen negatief.

Er zijn exploitatiebijdragen ontvangen binnen het project Slotjes Midden (€ 0,5 miljoen) en vanuit het rekeningresultaat is er een bijdrage voor gemaakte kosten voor munitieonderzoeken binnen het project de Contreie overgeboekt (€ 341.000).

Daarnaast zijn er diverse bedragen vanuit de Algemene Bedrijfsreserve (ABR) ingezet ter vermindering van de boekwaarde van een project, te weten Oosterhout-Oost. Hierdoor is de stand van de ABR met € 344.000 verminderd. Ook is naar aanleiding van actualisaties van twee grondexploitaties de voorziening grondexploitatie verhoogd met € 900.000 ten laste van de ABR. Binnen het project de Zwaaiikom is eerder een voorwaardelijke subsidie toegekend en uitbetaald in het kader van "Mooi Brabant". Gezien het feit dat de gemeente niet aan de voorwaarden kon voldoen is in 2014 de subsidie verhoogd met de wettelijke rente terugbetaald. Dit leidt tot een correctie van de boekwaarde van het project de Zwaaiikom met € 4,32 miljoen.

Winstneming

In de 2^e concernrapportages 2014 is aangegeven dat er over 2014 geen winstneming werd voorzien. Na afronding van de verkoop van grond binnen het project Heihoef, ten behoeve van de vestiging van een crematorium (verkoop kavel 1 en bouw en woonrijp maken van directe omgeving) zijn in 2014 de ontvangsten gestort in het groenfonds en reserve Bovenwijkse Voorzieningen en een winstneming ten gunste van de ABR.

Bedragen * € 1.000

Grondexploitatie	Winstneming
Heihoef	810
Overige gronden	315
St. Josephstaat	-20
TOTAAL	1.105

In het bijlagenboek is per project een financiële toelichting over het boekjaar 2014 opgenomen.

Reserves en voorzieningen

Voor een algemene toelichting op de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid, waarin de beleidsaspecten zijn opgenomen.

Hier wordt met name ingegaan op het feitelijk verloop van deze reserves en voorzieningen met betrekking tot de grondexploitaties.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen (BoVo)

In 2014 zijn er vanuit diverse stedelijke ontwikkelingen stortingen in deze reserve gedaan:

Bedragen * € 1.000

Grondexploitatie/ruimtelijke ontwikkelingen	Storting BoVo
Ontvangsten via anterieure overeenkomsten	110
Ontvangsten vanuit grondverkoop	235
Rentetoevoegingen	176
TOTAAL	521

In 2014 zijn de volgende posten ten laste van deze reserve gebracht:

Bedragen * € 1.000

Grondexploitatie	Onttrekking BoVo
Bovensteweg/Weststadweg (afronding project)	418
TOTAAL	

Voor de volledigheid is hieronder een overzicht van toekomstige verwachte uitgaven van deze reserve opgenomen, waarbij de geraamde investeringen hieruit voornamelijk voor aan te leggen/aan te passen infrastructuur vanuit de structuurvisie Vrachelen zijn.

Bedragen * € 1.000

Stand op 31 december 2014	8.927
Aanpassing kruispunten t.g.v Zwaaiikom	830
Aansluiting Weststadweg op A 59	1.875
Aanpassing rotonde Weststadweg/Technologieweg	2.500
Reconstructie aansluiting O'hout-Dongen op A 27	500
Aanpassing infra particuliere ontwikkelingen (Statendam)	145
Totale begrote kosten	5.850
Nog beschikbaar	3.077

Deze posten omvatten in totaal ruim € 5,8 miljoen. De overige ruim € 3 miljoen zijn niet specifiek benoemd, maar zijn wellicht nodig om bovenstaande werken uit te voeren, gezien het feit dat de benoemde infrastructuurprojecten deels nog in de planvormingsfase of nog in verkennende fase zijn.

Voorziening grondexploitatie

Op basis van dit beleid is er een voorziening grondexploitatie opgenomen met een stand op 31 december 2014 van € 5,65 miljoen ten behoeve van met name de projecten Everdenberg Oost, Veekestraat en Oosteind.

In 2014 is voor een risicoafdekking de voorziening grondexploitatie ten opzichte van vorig jaar verhoogd met € 0,9 miljoen ten laste van de ABR.

Algemene bedrijfsreserve (ABR)

Ter uitvoering van het beleid zoals beschreven in de paragraaf grondbeleid is de stand op 31 december 2014 € 11,1 miljoen.

Bedragen * € 1.000	
Verloop ABR	Storting/onttrekking
Stand 31 december 2013	11.032
Toevoeging winstneming 2014	1.125
Toevoeging rente	220
Onttrekking correctie boekwaarde 2014	364
Overboeking naar voorziening grondexploitatie	900
TOTAAL	11.113

Weerstandsvermogen

Bedragen * € 1.000		
Specificatie reserves grondexploitatie	31 december 2013	31 december 2014
Algemene bedrijfsreserve	11.032	11.113
Bovenwijkse voorzieningen	8.824	8.927
Totaal	19.856	20.040

Zoals in het meerjaren perspectief grondexploitatie (MPG) is toegelicht kan het weerstandsvermogen als volgt worden bepaald:

Het weerstandsvermogen bestaat uit het verschil tussen de aanwezige weerstandscapaciteit (reserves & voorzieningen) en de vereiste weerstandscapaciteit (dekking verliezen & risico's).

Op 31 december 2014 bedroeg de hoogte van de aanwezige weerstandscapaciteit:

Bedragen * € 1.000	
Aanwezige weerstandscapaciteit	Bedragen 31-12
Algemene bedrijfsreserve	11.113
Bovenwijkse voorzieningen	8.927
Voorziening grondexploitatie	5.655
TOTAAL	25.694

De vereiste weerstandscapaciteit kan snel worden bepaald aan de hand van de IFLO-norm (IFLO: Inspectie Financiën Lagere Overheden).

De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarden van de complexen in exploitatie en de nog te maken kosten.

De norm bestaat dus uit twee elementen

- 10% van de boekwaarden van de exploitaties.
- 10% van de nog te maken kosten in deze exploitaties.

De IFLO-norm is een eenvoudige en snelle manier om het risico te berekenen maar geeft dan ook slechts een indicatieve en minimale schatting. Ten eerste levert de methode geen maatwerk ten opzichte van de risico's die worden gelopen. Ten tweede houdt de IFLO-norm onvoldoende rekening met jaarlijkse fluctuaties in de twee gebruikte grootheden, de uitkomst is dus slechts een momentopname. Ten derde worden de

risico's van aankomende exploitaties nog niet meegenomen. Toepassing van deze norm betekent voor onze gemeente per 31 december 2013

- 1) 10% van de boekwaarde ad. € 47,24 miljoen is € 4,75 milj.
- 2) 10% van de nog te maken kosten in deze exploitaties circa € 3,05 milj.

Derhalve bedraagt het benodigde weerstandsvermogen voor de grondexploitaties totaal circa € 7,80 milj.

Geconcludeerd kan worden dat het op deze manier bepaalde weerstandsvermogen (aanwezig versus vereiste weerstandscapaciteit) ruim 3 bedraagt.

Bij een weerstandsvermogen hoger dan 1, dus bij meer aanwezig weerstandscapaciteit dan vereist, is sprake van een gezonde financiële situatie. Bij de eerstvolgende MPG zal ook een berekening via de risicokaart worden gemaakt

Risico's binnen grondexploitaties

Binnen de grondexploitaties zijn De Contreie en Santrijn momenteel de twee grote projecten binnen onze gemeente. Voor de overige projecten is het risico beperkt te noemen. Zij zijn beperkt van omvang en hebben momenteel nauwelijks tot geen boekwaarden.

In 2015 zullen met name voor de Contreie gronden worden uitgegeven voor woningbouw. Voornamelijk de afzetbaarheid hiervan is gezien de economische situatie een risico.

De beheersing van deze risico's wordt met name bereikt door de opbrengsten van de gronden niet te hoog in te schatten en het verwachte tempo van de afzet te matigen. Hier wordt bij iedere actualisatie nadrukkelijk op toegezien en wordt aangesloten op de, op moment van actualisatie, geldende marktomstandigheden. Als voorbeeld noemen we de Contreie. De feitelijke opbrengst die in het afgelopen jaar is gerealiseerd, komt vrijwel overeen met de prognose van de opbrengst van de eerste projecten van drie ontwikkelaars in de Contreie zoals in de laatste actualisatie opgenomen.

Prognose vastgestelde grondexploitaties

Overzicht nog te verwachten kosten en opbrengsten per complex

Bedragen * € 1.000

Complex	laatste actualisatie	Nog te maken kosten	Nog te ontvangen baten	Verwacht resultaat	Toelichting onderbouwing
Santrijn	Maart 15	3.708	5.614	171	Grondexploitatie in juni 2012 vastgesteld; een groot deel van de kosten en opbrengsten moeten nog worden gerealiseerd
Veerseweg	Maart 15	9	115	6	Nog een kavel te verkopen, zijn gegadigden voor. Gronden voor uitbreiding begraafplaats zijn overgeboekt
Slotjes Midden	Maart 15	5.494	4.446	60	Gelden vanuit vrije reserve ingezet om deel kosten in openbaar gebied te dekken
De Contreie	Maart 15	19.643	61.732	10.393	Betreft totale kosten van bouw en woonrijp maken, alsmede de laatste aankopen en de uitgifte van het gehele gebied
Veekestraat	Maart 15	135	774	-621	De uitgifte van de kavels is voorzien in 2014 en 2015. Voor verlies is voorziening opgenomen
Beneluxweg-Zuid	Maart 15	361	889	530	Eerste kavel kosten en opbrengsten afgehandeld. jaar afhankelijk van uitgifte tweede kavel
Heihoef	Maart 15	3.624	6.081	2.473	Eerste kavel voor crematorium is verkocht, rest moet nog bouwrijp worden gemaakt alvorens met uitgifte kan worden begonnen

Verwachte exploitatieresultaten per project

Uit bovenstaande tabel blijkt ook de te verwachte exploitatieresultaten per complex op basis van de huidige inzichten, verkoopprognoses van gronden en verwachte kostenramingen. Hierin zitten natuurlijk aanzienlijke risico's in, voornamelijk risico's wanneer de resultaten later in de toekomst worden gerealiseerd.

6.5 Investerings

6.5.1. Voortgang investeringsplan 2014

In het MJBP is opgenomen dat het structurele investeringsniveau in principe gemaximaliseerd is op € 4,1 miljoen, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering. Deze investeringen worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief. Verhoging van het structurele investeringsniveau is alleen acceptabel voor investeringen in de openbare ruimte (wegen, groen en speeltoestellen).

Afwegingscriteria

Naast de investeringen welke voortvloeien uit het meerjarenbeleidsplan met hoge prioriteit zijn de volgende criteria toegepast bij de afweging van investeringen:

- noodzakelijke vervangingsinvesteringen;
- noodzakelijke instandhouding van voorzieningen;
- investeringen voortkomend uit een beheersprogramma;
- directe impact op burgers qua service & resultaat;
- investeringen die qua uitvoering doorlopen, maar waarvoor reeds eerdere kredieten beschikbaar zijn gesteld.

Nota investerings- en afschrijvingsbeleid

Bijna drie jaar geleden is door het College en de Raad de nota investerings- en afschrijvingsbeleid vastgesteld, met daarin spelregels over investeringskredieten. In de praktijk blijkt dat er nog steeds spanning is met name op het gebied van de uitvoeringsdeadline, die is ingesteld voor projecten (1 mei van het jaar volgend op de kredietaanvraag). Vanuit deze nota is een eerste start gemaakt met de dossiervorming conform deze richtlijnen met hierin de financiële en beleidsmatige verantwoording bij het afsluiten van projecten/kredieten.

Investeringskredieten

In de onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht betreffende de kredieten gepresenteerd. Hieruit blijkt dat er gedurende het jaar 2014 circa € 31,7 miljoen beschikbaar was voor de uitvoering van kredieten, voor een bedrag van € 17,3 miljoen zijn er werkelijke lasten en baten geboekt op deze kredieten. Daarnaast zijn er in 2015 nog voor € 248.067 facturen die betrekking hadden op werkzaamheden uitgevoerd in 2014. De afgesloten kredieten per ultimo 2014 tonen per saldo een negatief resultaat, ten opzichte van aangevraagde budgetten (€ 726.581). Hierna resteert voor een totaalbedrag van € 15,1 miljoen aan restant kredieten als beginstand per 1 januari 2015.

Omschrijving	Bedrag
Restant kredieten per 1 januari 2014	15.108.248
Gevoteerde kredieten 2014	16.598.515
Totaal beschikbaar in 2014	31.706.989
Werkelijke uitgaven en inkomsten in 2014	17.340.989
Nog in 2015 te ontvangen facturen	248.067
Per saldo resultaat op afgesloten kredieten 2014	-726.581
Restant kredieten per 31 december 2014	14.844.514
<i>Verwachte baten en lasten</i>	<i>15.219.175</i>

Belangrijkste posten resultaat afgesloten kredieten

Op de in 2014 afgesloten kredieten werd een negatief resultaat geboekt van € 726.581. Hieronder worden kort de opvallende resultaten toegelicht.

Herinrichten Milieustraat

Tijdens bouw en ingebruikname waren onvoorziene aanpassingen nodig in verband met onvolkomenheden: loods duurder dan begroot, hogere kosten advies en externe directievoering door langere looptijd project, extra veiligheidsmaatregelen. Dit heeft geresulteerd in een nadeel van € 305.000.

Project Ridderstraat West riool

Als gevolg van te late levering rioolbuizen stagnatiekosten, door wateroverlast meerwerk en aanbestedingsnadeel ontstond een nadeel van € 115.000.

Afkoppeling regenwater Santrijgebied

In verband met vervuilde grond moeten bij ondergrondse werkzaamheden in het Centrum deze in BUS worden uitgevoerd. De extra kosten die dit met zich mee heeft gebracht van € 147.000

6.5.2. Voortgang investeringsplan 2014

In de onderstaande tabel zijn per beleidsterrein de totalen aangegeven met betrekking tot het uitvoeringsplan 2014.

Beleidssterrein	Totaal cf begroting	Beschikbaar Gesteld	Restant	Doorgeschoven naar 2015
Openbare ruimte	2.375.350	2.337.100	38.250	-
Sport	450.000	450.000	-	-
Afvalverwijdering	67.000	-	67.000	-
Riolering	4.292.000	3.556.250	735.750	-
Informatisering	360.000	360.000	-	-
Accommodatiebeheer	271.700	182.072	89.628	-
Integraal Huisvestingsplan	25.000	741.825	-716.825	-
Incidentele (bijzondere) investeringen	182.000	683.167	-501.167	-
Tractiemiddelen	546.750	341.885	204.865	-
Sub-totaal	8.569.800	8.652.299	-82.499	-
Activering personele kosten	750.000	646.211	103.789	-
Totaal	9.319.800	9.298.510	21.290	-

Niet aangevraagde kredieten 2014

In de uitvoeringsplanning 2014 was een aantal projecten opgenomen waarvoor geen krediet is aangevraagd gedurende 2014. Op basis van het vastgestelde beleid (Nota investerings- en afschrijvingsbeleid 2003) valt deze niet benutte investeringsruimte in principe vrij. De overige projecten komen ten laste van de investeringsplafonds van het jaar 2014.

Hieronder worden per beleidsterrein wat opmerkelijke zaken met betrekking tot de voortgang genoemd:

Algemeen:

Het totale reguliere investeringsplan voor 2014 bedroeg € 8,6 miljoen. In totaliteit voor uitvoering € 8,7 miljoen beschikbaar gesteld. Dit betekent dat er voor een bedrag van € 0,1 miljoen meer is aangevraagd dan begroot in het investeringsplan.

Openbare ruimte

In 2014 zijn de volgende in het oog springende kredieten beschikbaar gesteld:

- Lijndonk renovatie en reconstructie € 182.000;
- Spaandonk € 206.000;
- Vervanging verkeersregelinstallaties € 312.500;
- HOV bushaltes Beneluxweg en Europaweg € 152.000;
- Vervangen voegovergangconstructie brug Wilhelminakanaal € 125.000.

Sport

Het volledige krediet is in 2014 aangevraagd.

Afvalverwijdering

In 2014 zijn er geen kredieten beschikbaar gesteld.

Riolering

In 2014 is het volgende in het oog springende krediet beschikbaar gesteld:

- Persleiding Oosterheide-RWZI (langs A27) € 2.404.600.

Informatisering

Het volledige krediet is in 2014 aangevraagd.

Accommodatiebeheer

In 2014 is het volgende in het oog springende krediet beschikbaar gesteld:

- Vervanging dakbedekking en aanbrengen valbeveiliging gemeentewerf € 65.096.

Integraal huisvestingsplan

In 2014 is het volgende in het oog springende krediet beschikbaar gesteld:

- Uitbreiding Marcoen Dors € 741.825.

Incidenteel

In 2014 is het volgende in het oog springende krediet beschikbaar gesteld:

- Bestek omvormen groen naar gazon € 525.167, kapitaallasten worden gedekt vanuit besparingen in de exploitatie.

Tractiemiddelen

In 2014 zijn geen in het oog springende kredieten beschikbaar gesteld.

Investeringen volgende uit samenwerking op ICT-gebied

In het kader van het Shared Service Center (SSC) ICT zijn de investeringen, welke buiten het investeringsplafond gepland waren, meegenomen als exploitatielasten van het SSC.

Het SSC kent een aparte begroting en administratie.

6.6 Balans

Balans per
(bedragen)

ACTIVA	31 december 2014	31 december 2013
VASTE ACTIVA	186.734	171.295
Immateriële vaste activa	382	112
Kosten onderzoek en ontwikkeling	382	112
Materiële vaste activa	163.827	147.202
Investerings met economisch nut	90.553	122.760
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	49.326	0
Investerings met maatschappelijk nut	23.948	24.442
Financiële vaste activa	22.525	23.981
Kapitaalverstrekkings, deelnemings	2.076	2.076
Verstrekte langlopende geldlenings	16.928	17.300
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	20	20
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.597	3.853
Starterslenings (in 2012 nog onder Overige vorderings)	749	732
Depot HNG	1.155	0
VLOTTENDE ACTIVA	65.080	59.381
Vorrads	41.577	40.333
Gereed product en handelsgoederen	-23	-22
Bouwgronden, niet in exploitatie genomen	8.489	9.435
Bouwgronden, in exploitatie genomen	33.111	30.920
Vorderings	7.850	6.150
Debiteurs publiekrechtelijke lichamen	1.229	1.318
Debiteurs privaatrechtelijk	6.576	4.793
Rekening-courantverhoudings	7	7
Overige vorderings	38	32
Liquide middelen	123	106
Kas- bank- en girosaldi	151	108
Kruisposts	-28	-21
Deposito`s en spaarrekenings	0	19
Overlopende activa	15.530	12.792
Vooruitbetaalde bedragen	3.499	1.407
Nog te ontvangen bedragen	11.742	11.131
Overige overlopende activa	289	254
TOTAAL ACTIVA	251.814	230.676

december 2014

x € 1.000)

PASSIVA	31 december 2014	31 december 2013
VASTE PASSIVA/ FINANCIERINGSMIDDELEN	222.508	190.257
Eigen vermogen	138.078	133.069
Algemene reserves met als onderverdeling:	55.925	58.868
Algemene reserve	5.231	5.129
Financieringsreserve	36.000	36.000
Vrije reserve	14.694	17.739
Reserves grondexploitatie met onderverdeling:	20.040	19.856
Algemene bedrijfsreserve	11.113	11.032
Bovenwijkse voorzieningen	8.927	8.824
Overige bestemmingsreserves	54.802	50.533
Exploitatiesaldo	7.311	3.812
Voorzieningen	2.471	2.744
Voorzieningen (eigen middelen)	425	573
Voorzieningen (middelen derden)	2.046	2.171
Langlopende schulden (> 1 jaar)	81.959	54.444
Onderhandse geldleningen	81.958	54.442
Besluit woninggebonden subsidies (BWS)	1	2
Waarborgsommen	0	0
VLOTTENDE PASSIVA	29.306	40.419
Kortlopende schulden (< 1 jaar)	18.404	29.665
Crediteuren publiekrechtelijke lichamen	3.654	1.496
Crediteuren privaatrechtelijk	8.400	9.635
Kasgeldlening o/g	-3	10.000
Overige kortlopende schulden	6.353	8.534
Overlopende passiva	10.902	10.754
Vooruit ontvangen bedragen	2.559	1.665
Nog te betalen bedragen	5.446	5.695
Overige overlopende passiva	2.897	3.394
TOTAAL PASSIVA	251.814	230.676
<i>Gewaarborgde geldleningen buiten de balans</i>	<i>357.114</i>	<i>335.815</i>

6.7 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn kapitaaluitgaven waar geen bezittingen tegenover staan. Er wordt onderscheid gemaakt in kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen inclusief disagio en in de kosten voor onderzoek en ontwikkeling. De immateriële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen * € 1.000

Immateriële vaste activa	2013	2014
Kosten onderzoek en ontwikkeling	33	461
Totaal	33	461
Kosten onderzoek en ontwikkeling(activering van prestatie 2013 (factuur verwerkt in 2014)	79	-79
Totaal	112	382

Verloopoverzicht van de immateriële vaste activa	Kosten onderzoek ontwikkeling
Boekwaarde 01-01-2014	112
+ Investeringsen	550
-Investeringsen activering van prestatie 2013 (factuur verwerkt in 2014)	-79
- Afschrijvingen	2
- Afschrijvingen ten laste van reserves	-132
- Bijdrage van derden	-71
Boekwaarde 31 december 2014	382

Toelichting immateriële vaste activa:

Kosten onderzoek en ontwikkeling

De investeringen voor onderzoek en ontwikkeling voor 2014 bedragen € 550.000

Belangrijke investeringen zijn o.a.:

o Realisatie overslagkade Vijf Eiken	€ 268.000
o Landschapspark Oosterhout Breda planvorming	101.000
o Uitwerken HRM-visie	54.000
o Doorontwikkeling organisatie	48.000

Investeringsen ten laste van de vrije reserve:

Landschapspark Oosterhout-Breda planvorming € 30.000

Investerings HRM –visie ten laste van bestemmingsreserve IZA gelden	54.000
Investerings Doorontwikkeling organisatie ten laste van bestemmingsreserve doorontw.	48.000

Bijdrage van derden betreft o.a.:

Landschapspark Oosterhout-Breda planvorming subsidie van de Provincie	71.000
---	--------

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen de kapitaaluitgaven waar tegenover een actief staat met een nuttigheidsduur over meerdere jaren. Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut. Investerings met economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of verhandelbaar zijn. Ook zijn er investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven. Investerings met een maatschappelijk nut zijn investeringen die geen middelen genereren, maar wel duidelijk een publieke taak vervullen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om investeringen in water, wegen en pleinen. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling staan in een afzonderlijk hoofdstuk vermeld. In onderstaande overzichten worden de boekwaarden van de investeringen in de openbare ruimte onderverdeeld in economisch en in maatschappelijk nut, daarna worden de boekwaarden nader onderverdeeld en wordt vervolgens het verloop van de boekwaarden weergegeven. De overzichten bevatten cijfermatige gegevens die eveneens nader worden toegelicht.

Bedragen * € 1.000

Boekwaarde investeringen in de openbare ruimte	31 december 2013	Herrubricering i.v.m. wijz. BBV	1 januari 2014	31 december 2014
Investerings met economisch nut *	122.432	76.534	76.534	90.881
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	0	45.898	45.898	49.326
Investerings met maatschappelijk nut	24.424		24.424	23.966
Totaal investeringen	146.856		146.856	164.173
Activering prestaties 2013(Facturen verwerkt in 2014) econ nut	328		328	-328
Activering prestaties 2013(Fact.verwerkt in 2014) maatsch.nut	18		18	-18
Totaal investeringen	147.202		147.202	163.827

Overzicht onderverdeling van de investeringen met economisch nut

Bedragen * € 1.000

Boekwaarde investeringen openbare ruimte met	31 december 2013	Herrubricering i.v.m. wijz.	1 januari 2014	31 december 2014
--	------------------	-----------------------------	----------------	------------------

economisch nut	BBV			
Gronden en terreinen	11.451		11.451	11.767
Bedrijfsgebouwen	48.387		48.387	61.169
Grond- weg en waterbouw	55.162	9.795	9.795	11.127
Grond- weg en waterbouw mbt investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		45.367	45.367	48.851
Vervoersmiddelen	670		670	557
Machines, apparaten en installaties	5.496	5.400	5.400	5.534
Machines, apparaten en installaties, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		96	96	86
Overige materiële vaste activa	1.266	831	831	727
Overige materiële vaste activa, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		435	435	389
Totaal	122.432		122.432	140.207
Activering van prestaties 2013 (Facturen verwerkt in 2014)	328		328	-328
Totaal	122.760		122.760	139.879

Overzicht van het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut (exclusief de herrubricering en uitsplitsing naar investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)

Bedragen * € 1.000

Investerings met economisch nut	Boek- waarde 31 december 2013	Investe- ringen	Des- Investe- ringen	Afschrij- vingen	Extra afschrij- ving ten laste van reserves	Bij- drage van derden	Boek- waarde 31 december 2014
		Toenam e	afname	afname	Afname	Afnam e	
Gronden/ terreinen	11.451	315	0	0			11.767
Bedrijfsgebouwen	48.387	18.418	1.383	2.340	1.959	12	61.111
Grond- weg- en waterbouw	55.162**	6.969	0	1.658	333	433	59.708**
Vervoersmiddelen	670		0	112			557
Machines/appara- ten/installaties	5.496**	2.214	7	1.545	538		5.620**
Overige materiële vaste activa	1.266**	77	0	216		11	1.116**
Activering van prestaties 2013 (Facturen verwerkt in 2014)	328	-328					
Subtotaal	122.760	27.665	1.390	5.871	2.830	456	139.879

Nogmaals het overzicht van het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut, inclusief de her-rubricering per 1-1-2014 i.v.m. wijziging BBV m.b.t. uitsplitsing naar investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven**.

Bedragen * € 1.000

Investerings met economisch nut	Boek-waarde 1-1-2014	Investe-ringen	Des- Investe-ringen	Afschrij-vingen	Extra afschrij-ving ten laste van reserves	Bij-drage van derden	Boek-waarde 31 december 2014
		Toenam e	afname	afname	Afname	Afnam e	
Gronden/ terreinen	11.451	315	0	0			11.767
Bedrijfsgebouwen	48.387	18.419	1.383	2.340	1.959	12	61.111
Grond- weg- en waterbouw	9.798	2.107	0	290	333	425	10.857
**Grond- weg- en waterbouw, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	45.367	4.862		1.368		9	48.851
Vervoersmiddelen	670		0	112			557
Machines/appara-ten/installaties	5.399	2.214	7	1.545	538		5.534
**Machines/apparat en/installaties, waarvoor ter be-strijding vd kosten een heffing kan worden geheven	96			0			86
Overige materiële vaste activa	831	61	0	166			727
**Overige materiële vaste activa, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	435	15		50		11	389
Activering van prestaties 2013 (Facturen verwerkt in 2014)	328	-328					
Subtotaal	122.760	27.665	1.390	5.871	2.830	456	139.879

Toelichting tabel verloop boekwaarde investeringen met economisch nut

In 2014 is er voor een bedrag van € 25.302.000 geïnvesteerd in investeringen met economisch nut.

Er heeft een correctie plaatsgevonden m.b.t. de boekwaarde van basisschool de Touwbaan (€ 2.363.000) van balanspost bijdrage activa derden naar bedrijfsgebouwen economisch nut. Er is voor een bedrag van € 1.390.000 gedesinvesteerd.

Van de investeringen in 2014 betref het € 4.877.000 investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Er heeft een activering van prestaties in 2013 plaatsgevonden van € 328.000, waarvan de facturen verwerkt zijn in 2014.

Op basis van vastgestelde afschrijvingstermijnen is € 5.871.000 aan waarde afgeschreven.

M.b.t bedrijfsgebouwen is er voor € 1.959.000 aan afschrijvingen tlv de reserve investeringsprojecten gebracht en m.b.t. grond- weg- en waterbouw € 333.000.

Voor machines, apparaten en installaties is er € 538.000 tlv deze reserve gebracht.

Onder bijdragen van derden zijn de ontvangsten van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Het betreft hier o.a. de bijdrage van de provincie voor project realisatie langshaven Vijf Eiken en de doorlevering van een aangekocht perceel. Het project is nu afgerond.

De investeringen worden hieronder per categorie inhoudelijk nader toegelicht.

Toelichting onderverdeling investeringen openbare ruimte met economisch nut:

Gronden en terreinen

In 2014 is er grond aangekocht inzake busstation Leijzenhoek voor een bedrag van € 315.000.

De waarde van de erfpachtgronden (€ 2.098.000) behoren tot de materiële vaste activa en zijn ondergebracht onder gronden en terreinen met economisch nut. De reserve herwaardering erfpachtgronden is in mindering gebracht op de historische kostprijs.

Zie onderstaand overzicht voor de berekening van de historische kostprijs.

De waarde van de erfpachtgronden per 31 december 2013:

Historische kostprijs erfpachtgronden	€ 2.333.000
-/- reserve herwaardering erfpachtgronden	<u>-/- € 235.000</u>
	€ 2.098.000

Bedrijfsgebouwen

Er is in 2014 voor € 16.056.000 geïnvesteerd in (bedrijfs)gebouwen en er heeft correctie plaatsgevonden m.b.t. boekwaarde basisschool Touwbaan € 2.363.000. Tezamen zorgt dit voor toename van € 18.419.000.

De belangrijkste investeringen zijn o.a.:

o Aankoop en modernisering busstation	€ 963.000
o Parkeergarage Santrijn	€ 2.732.000
o Sportpark TSC kleedlokaal	€ 1.012.000
o Sportpark de Contreie gebouw	€ 1.075.000
o Realisatie kleedgebouw Twins	€ 348.000
o Concentratie zwembaden Warande (bouw)	€ 4.640.000
o Santrijn renovatie en uitbreiding de Bussel	€ 3.876.000
o Aanpassing activiteitencentra	€ 912.000

De belangrijkste desinvestering betreft de verkoop van Slotje Brakestein.

Verder is de oude brandweerkazerne Slotjesveld gesloopt, waardoor ook hieromtrent desinvestering heeft plaatsgevonden.

De boekwaarde van basisschool de Touwbaan valt onder bedrijfsgebouwen. In het verleden was dit verantwoord onder bijdrage activa van derden, doordat de uitvoering van dit bouwplan destijds in handen was van Stichting Huisvesting Onderwijs Oosterhout. Dit jaar heeft deze correctie plaatsgevonden.

Grond-, weg en waterbouw

De totale investeringen in deze activasoort bedragen € 6.969.000.

De investeringen zijn hoofdzakelijk de investeringen, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (€ 4.862.000) zoals rioolwerkzaamheden.

De belangrijkste investeringen hiervoor zijn o.a.;

o Project concentratie zwembad Warande	€ 271.000
o Project realisatie kade Vijf Eiken	€ 159.000
o Project sportpark TSC velden	€ 324.000
o Project sportpark de Contreie velden	€ 780.000
o Project sportpark de Conteie kunstgrasveld	€ 284.000
o Project herinrichting milieustraat	€ 203.000
o Aanleg oostelijke persleidingen	€ 2.313.000
o Riool aanleg en vervanging 2013 diverse straten	€ 1.220.000
o Riool aanleg en vervanging 2013 diverse straten	€ 703.000

Vervoersmiddelen

Er is € 112.000 afgeschreven op de vervoersmiddelen en er zijn geen vervoersmiddelen aangeschaft in 2014.

Dit brengt de boekwaarde per 31 december 2014 op € 557.000.

Machines, apparaten en installaties

De investeringen in deze categorie bedragen € 2.214.000.

De belangrijkste investeringen zijn o.a.:

o SSC/Equalit	€ 1.448.000
o ICT programma 2013/2014	€ 103.000
o NUP –BGT project+ICT Planon	€ 104.000
o Vervanging beheersysteem openbare ruimte	€ 77.000
o Vervanging koffieautomaten	€ 66.000
o Heftruck, kunstmeststrooier,laadschop,grasmaaiers	€ 65.000
o Technisch fundament PIM 2.0, algemeen, WABO,E-dienstverlening	€ 82.000
o Vervanging parkeerverwijssysteem	€ 68.000

Overige materiële vaste activa

De belangrijkste investeringen in 2014 zijn o.a.

o Bijplaatsen fietsrekken centrum	€ 35.000
o Aanschaf AED's	€ 26.000

Overzicht onderverdeling van de investeringen met maatschappelijk nut

Bedragen * € 1.000

Boekwaarde investeringen met maatschappelijk nut	31 december 2013	31 december 2014
Gronden en terreinen	227	226
Bedrijfsgebouwen	0	0
Grond-, weg en waterbouw	19.511	18.722

Machines, apparaten en installaties	4.131	4.668
Overige materiële vaste activa	555	350
Totaal	24.424	23.966
Activering van prestaties 2013 (Facturen verwerkt in 2014)	18	-18
	24.442	23.948

Overzicht van het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut

Bedragen * € 1.000							
Investeringsmaatschappelijk nut	Boekwaarde 31 december 2013	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Extra afschrijving ten laste van reserve	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31 december 2014
		Toename	Afname	afname	afname	Afname	
Gronden en terreinen	227	0		1			226
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0			0
Grond- weg en waterbouw	19.511	3.944		1.590	1.104	2.057	18.704
Machines apparaten Installaties	4.131	902	0	307	55	3	4.668
Overige materiële vaste activa	555	0	0	205	0	0	350
Activering van prestaties 2013 (Facturen verwerkt in 2014)	18	-18					
Totaal	24.442	4.828	0	2.103	1.159	2.060	23.948

Toelichting bovenstaande tabel; verloop boekwaarde investeringen met maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut is afgenomen met € 494.000

Er is voor een bedrag van € 4.828.000 geïnvesteerd in investeringen met maatschappelijk nut.

Er heeft een activering van prestaties in 2013 plaatsgevonden van € 18.000, waarvan de facturen verwerkt zijn in 2014.

Er is op basis van vastgestelde afschrijvingstermijnen € 2.103.000 aan waarde afgeschreven.

Een bedrag van € 1.159.000 is als extra afschrijving ten laste van de reserves gebracht.

Een bedrag van € 2.060.000 is opgenomen onder bijdragen van derden.

Toelichting onderverdeling investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut:

Gronden en terreinen

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Grond-, weg en waterbouw

Er is in 2014 voor € 3.944.000 geïnvesteerd in grond- weg en waterbouw.

Belangrijke investeringen zijn o.a. voor:

- o Reconstructie Bovensteweg-Weststadweg € 211.000
- o Project Herendam Willem Dreeslaan € 289.000
- o Reconstructie wegen JOR (jaarplan Openbare ruimte2013) € 588.000
- o Reconstructie wegen JOR (jaarplan Openbare ruimte2014) € 895.000

o Landschapspark Oosterhout-Breda	€ 444.000
o Waterberging Lukwelpark	€ 137.000
o Ecologische verbindingszone Contreie	€ 261.000
o JOR projecten openbaar groen	€ 359.000
o Natuurbuffer Hannebroeck	€ 282.000

De bijdragen van derden bedraagt € 2.060.000.

Van de provincie Noord-Brabant zijn er in 2014 subsidies ontvangen voor o.a.:

o Project Reconstructie Bovensteweg-Weststadweg	€ 1.183.000
o Landschapspark Oosterhout Breda	€ 175.000
o Ecologische verbindingszone Contreie	€ 522.000

De volgende investeringen komen o.a. ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen

o Reconstructie Bovensteweg- Weststadweg	€ 328.000
--	-----------

Ten laste van de vrije reserve komt in totaal € 586.000 o.a. voor:

o Ecologische verbindingszone contreie	€ 359.000
o Natuurbuffer hannebroeck	€ 46.000
o Landschapspark Oosterhout-Breda	€ 125.000

Machines, apparaten en installaties

De belangrijkste investeringen in 2014 zijn voor openbare verlichting en verkeersregelininstallaties o.a voor:

• Vervanging VRI kruispunt Strijenstraat -Pr. Frederikstraat	€ 134.000
• Openbare verlichting JOR projecten	€ 683.000

Financiële vaste activa

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële vaste activa. Dit zijn de activa die een financiële waarde of bezit vertegenwoordigen. In de balans wordt de financiële vaste activa onderscheiden in kapitaalverstrekkingen en leningen met een looptijd langer dan 1 jaar. Een onderdeel is ook de bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Bedragen * € 1.000		
Financiële vaste activa	31 december 2013	31 december 2014
Kapitaalverstrekkingen, deelnemingen	2.076	2.076
Verstrekke langlopende geldleningen aan woningcorporatie Thuisvester	17.170	16.823
Verstrekke langlopende geldleningen aan sportverenigingen	130	105
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	20	20
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.853	1.597
Startersleningen (in 2012 nog onder overige vorderingen)	732	749
Depot HNG	0	1.155
Totaal	23.981	22.525

Toelichting onderverdeling financiële vaste activa:

Kapitaalverstrekkingen, deelnemingen

De kapitaalverstrekkingen door de gemeente bestaan uit onderstaande deelnemingen:

Bedragen * € 1.000

Onderverdeling van de kapitaalverstrekkingen, deelnemingen	Boekwaarde 31 december 2013	Boekwaarde 31 december 2014
Aandelenkapitaal REWIN	9	9
Aandelenkapitaal waterleidingsmaatschappij	70	70
Aandelenkapitaal i.v.m. fusie Brabant water	168	168
Aandelenkapitaal Intergas	1.741	1.741
Aandelenkapitaal BNG	88	88
Totaal	2.076	2.076

Verstreckte langlopende geldleningen

De verstreckte langlopende geldleningen kunnen worden onderverdeeld in:

Bedragen * € 1.000

Verstreckte langlopende geldleningen	Boekwaarde 31 december 2013	Verstreckte leningen	Aflossingen	Boekwaarde 31 december 2014
Woningbouwcorporaties	17.170	0	347	16.823
1/3 regelingen	129	0	24	105
Overige geldleningen	1	0	1	0
Totaal	17.300	0	372	16.928
Startersleningen (in 2012 onder overige vorderingen)	732	17	0	749
Totaal	18.032	17	372	17.676

De gemeente verstreckt langlopende leningen in het kader van de 1/3-regeling en bij schuldhelpverlening

Onder de verstreckte langlopende geldleningen zijn ook opgenomen de vorderingen op particulieren voor verstreckte startersleningen voor woningbouw (€ 749.000). Dit bedrag staat vanaf 2013 onder financiële vaste activa op de balans. Voorheen stond dit onder overige vorderingen. De gemeente verstreckt hiervoor bijdragen uit het stimuleringsfonds volkshuisvesting.

Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar

De uitzettingen met een looptijd > 1 jaar kunnen worden onderverdeeld in:

Bedragen * € 1.000

Onderverdeling van de uitzettingen	Boekwaarde 31 december 2013	Aflossingen	Boekwaarde 31 december 2014
Beleggingen	0	0	0
Effecten / legaten	20	0	20
Totaal	20	0	20

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de boekwaarde van de bijdragen aan activa in eigendom van derden weergegeven.

Bedragen * € 1.000

Verloopoverzicht	Boekwaarde 31 december 2013	Netto- investe- ringen	Inkomsten	Afschrij- ving	Boekwaarde 31 december 2014
Totaal bijdragen	3.853	205	0	98	1.597
*Correctie touwbaan			2.363		
Totaal	3.853	205	2.363	98	1.597

*De boekwaarde van basisschool de Touwbaan valt onder bedrijfsgebouwen. In het verleden was dit verantwoord onder bijdrage activa van derden, doordat de uitvoering van dit bouwplan destijds in handen was van Stichting Huisvesting Onderwijs Oosterhout.

Depot HNG

Op 22 december 1995 (effectief 1 januari 1996) werd besloten de aandelen van HNG over te dragen aan NV Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. De koopprijs werd niet in één termijn betaald, maar uitgesmeerd over 25 gelijke jaarlijkse termijnen (eerste termijn 1996, laatste termijn 2020). Om aan de verplichtingen te voldoen heeft de koper (Bouwfonds) een bedrag in depot geplaatst bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Jaarlijks wordt 1/25 deel van dit depot vrijgemaakt en beschikbaar gesteld aan de verkoper (HNG). Het HNG boekt per dezelfde datum de ontvangen verkooptermijn door naar de diverse gemeenten, naar rato van hun aandeel in de koopprijs. Aan Oosterhout wordt tot 2020 jaarlijks € 192.000 overgemaakt.

Tot en met de jaarrekening 2013 is jaarlijks de ontvangen betalingstermijn als bate in de exploitatie verwerkt alsook meerjarig als jaarlijkse bate ingerekend. De transactie is echter gesloten en volledig gerealiseerd in 1995 en had bij een juiste verwerking in 1995 ineens voor het volledige bedrag van de koopprijs als bate moeten worden verantwoord met hier tegenover een langlopende vordering onder de financiële vaste activa. In de jaarrekening 2014 is dit hersteld door de resterende termijnen ad € 1.155.000 alsnog ineens als bate te verantwoorden met hier tegenover een langlopende vordering voor hetzelfde bedrag.

Flottende activa

• Voorraden

In de voorraden zijn de voorraden van gereed product en handelsgoederen en de voorraden van de grondexploitatie opgenomen.

Voorraden	31-12-2013	31-12-2014
Gereed product en handelsgoederen	-22	-23
Grondexploitatie	40.354	41.600
Totaal voorraden	40.332	41.577

Toelichting onderverdeling voorraden:

Gereed product en handelsgoederen

Deze bestaan uit de voorraad theaterbonnen en de gezondheidsverklaringen voor rijbewijzen.

Grondexploitatie

De grondexploitaties van de bouwgronden worden in onderstaand overzicht nader toegelicht.

Specificatie bouwgronden	Saldo 31-12-2014	Voorziening grondexploitatie	Gecorrigeerd saldo 31-12-2014	Gecorrigeerd saldo 31-12-2013
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	13.524	-5.035	8.489	5.235
In exploitatie genomen bouwgronden	33.731	-620	33.111	35.119
Totaal grondexploitatie	47.255	-5.655	41.600	40.354

De voorziening grondexploitatie is ingesteld ter dekking van de risico's op de voorraden van de gronden en is in mindering gebracht op de voorraden bouwgronden van de grondexploitatie. In de balans is deze voorziening niet opgenomen onder de voorzieningen onder het vreemd vermogen, maar is onder de voorraden als negatieve post zichtbaar. Voor de onderbouwing en mutatie wordt verwezen naar toelichting bij voorziening.

In de huidige economische tijden worden de grondexploitaties qua omvang en risico's genoemd als één van de meest belangrijkste risicoposten. Door middel van het uitvoeren van actualisaties en het opstellen van verschillende scenario's (vb. daling grondprijzen, stijging van rente en kosten en een langere uitgifteperiode) worden de bestaande risico's zoveel mogelijk in kaart gebracht, zodat hierop tijdig kan worden geanticipeerd.

Verloopoverzicht van de niet in exploitatie genomen bouwgronden

Het verloop van de niet in exploitatie genomen en wel in exploitatie genomen gronden wordt in onderstaande verloopoverzichten in beeld gebracht.

Onderverdeling bouwgronden		Boekwaarde 31-12-2013	Investering	Des-Investering	Winst-uitname	Boekwaarde 31-12-2014
Nr.	Gronden in voorraad		toename	Afname	afname	
35	Gronden St. Antoniusstraat	275	-65	0		210
63	Industrieterrein Everdenberg-Oost	5.815	230	0		6.045
64	Industrieterrein Oosterhout-Oost	1.550	-239	0		1.311
72	Gronden Heihoef	-105	105	0		0
79	Plan de Zwaaiikom	-1.785	105	4.320		2.640
80	Kanaalgronden	290	19	-29		280
90	Overige gronden	3.395	171	-842	315	3.038
	Totaal gronden in voorraad	9.435	325	3.449	315	13.524

De boekwaarde voor de niet in exploitatie genomen bouwgronden is toegenomen met ruim € 4 miljoen. Deze stijging is geheel veroorzaakt binnen het project Zwaaiikom, omdat een eerder door de provincie uitbetaalde subsidie van € 3,7 miljoen in 2014 verhoogd met de wettelijke rente diende te worden terugbetaald.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de boekwaarde van het complex erfpachtsgronden ad € 2.097 niet in bovenstaande overzichten is opgenomen.

Verloopoverzicht van de in exploitatie genomen bouwgronden

Onderverdeling bouwgronden		Boekwaarde 31-12-2013	Investing	Inkomsten	Winst-uitname	Boekwaarde 31-12-2014
Nr.	Industrieterreinen		toename	afname	afname	
66	Bedrijventerrein Beneluxweg Zuid	-30	30			0
72	Gronden Heihoef	0	222	-1.048	810	-16
	Subtotaal	-30	252	-1.048	810	-16
Nr.	woningbouwplannen		Toename	afname	afname	
1	Plan Santrijngebied	1.050	690	-5	0	1.735
10	Plan St. Josephstraat	-595	615	0	-20	0
25	Gronden Veerseweg/ Leijzenstraat	95	5	0	0	100
33	Gronden Slotjes-Midden	-765	203	-488	0	-1.050
89	Plan Vlindervallei	100	142	-242	0	0
92	Plan de Contreie	34.610	2.746	-5.654	0	31.702
94	Plan Veekestraat	1.210	50	0	0	1.260
	Subtotaal	35.705	4.451	-6.389	-20	33.747
	Totaal	35.675	4.703	-7437	790	33.731

Woningbouwplannen:

De boekwaarde voor de in exploitatie genomen bouwgronden is met ruim € 2 miljoen afgenomen, dit is voor een belangrijk deel veroorzaakt door de verkoop van gronden binnen de Contreie en door bijdragen van derden binnen het project Slotjes Midden. Echter, door de investeringen binnen het plangebied Santrijn (met name bouwrijp maken van openbaar gebied) en het woonrijp maken van het openbaar gebied bij de nieuwbouw grenzend aan de St. Josephstraat, is de vermindering van de boekwaarde gecorrigeerd.

Industrieterreinen:

Doordat de raad in 2014 de grondexploitatie voor het bedrijventerrein Heihoef heeft vastgesteld is dit complex van NIEGG naar BIE geboekt. In 2014 is de ondergrond voor de vestiging van een crematorium verkocht, waardoor ook vanuit dit project winst is genomen.

Omdat er nog kosten moeten worden gemaakt voor het bouwrijp maken is een deel van de opbrengst nog niet als winst genomen. Om die reden is de boekwaarde van het project negatief.

Voorziening Grondexploitatie

Ingestelde voorziening voor:	31-12-2013	31-12-2014
Risico-voorziening Everdenberg Oost	4.144	4.980
Risico voorziening Veekestraat (plan Vrachelen)	556	620
Schadeafwikkeling aankoop gronden	55	55
Totaal	4.755	5.655

De voorziening is voor de dekking van bovenstaande verliezen/tekorten.

In 2014 is de stand van de voorziening Grondexploitatie ruim € 5,6 miljoen.

Gedurende 2014 is een actualisatie uitgevoerd op alle grondexploitaties. De verliezen die daarbij zichtbaar werden zijn alle voorzien in de jaarrekening 2014. Dit betreft het project Veekestraat, en de hoogte van dit onderdeel van de voorziening is eind 2014 aangepast.

Ook binnen de NIEGG zijn de projecten getoetst aan de risico's. Voor het project Everdenberg Oost is de voorziening opgehoogd, gezien het feit dat er een groot verschil zit in de waardering van de gronden bij de vigerende en de gewenste bestemming (agrarisch versus bedrijventerrein). Daarnaast zijn de NIEGG projecten doorgenomen en hier is bij één project Oosterhout Oost direct vanuit de ABR een correctie op de boekwaarde toegepast.

Voor nadere toelichting van de grondexploitatie wordt verwezen naar met name paragraaf 6.9 (onderdeel grondexploitaties), waarin de prognose (en verwacht resultaat) van de geopende grondexploitaties (BIE) is opgenomen.

• Vorderingen

Specificatie van de vorderingen en de uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar

Soort vordering	Bedragen * € 1.000	
	saldo 31 december 2014	saldo 31 december 2013
Debiteuren publiekrechtelijke lichamen	1.229	1.318
Debiteuren privaatrechtelijke lichamen	6.576	4.793
Rekening-courantverhoudingen	7	7
Overige vorderingen	38	32
Totaal vorderingen	7.850	6.150

Toelichting onderverdeling vorderingen:

Debiteuren publiekrechtelijke lichamen

De vorderingen van publiekrechtelijke lichamen zijn hoofdzakelijk vorderingen van de provincie en van andere gemeenten.

Debiteuren privaatrechtelijke lichamen

In onderstaand overzicht wordt de onderverdeling van de debiteuren privaatrechtelijk weergegeven.

Soort vordering	Bedragen * € 1.000	
	Saldo 31 december 2014	Saldo 31 december 2013
- Belastingvorderingen	2.108	2.131
- Debiteuren sociale zaken	1.660	1.795
- Debiteuren Shared Service Center	838	0
- Overige debiteuren privaatrechtelijk	1.970	867
Privaatrechtelijke lichamen	6.576	4.793

Belastingvorderingen

De aanslagen voor gemeentelijke heffingen en belastingen worden door de Belastingssamenwerking West Brabant opgelegd.

De parkeervergunningen en boetes worden door de gemeente Oosterhout opgelegd.

Hieronder zijn de belastingvorderingen nader gespecificeerd.

Bedragen * € 1.000

Onderverdeling belastingvorderingen	Totaal
Parkeervergunningen	42
Parkeerboetes	29
Totaal via gemeente Oosterhout	71
Gemeentelijke heffingen/belastingen via Breda	2.037
Totaal belastingvorderingen	2.108

Debiteuren sociale zaken

Onder de debiteuren sociale zaken zijn vorderingen opgenomen die betrekking hebben op diverse sociale regelingen.

Voor de dubieuze vorderingen van de sociale regelingen is in het kader van de Wet van Werk en Bijstand (WWB) een voorziening getroffen. Er is een voorziening ingesteld voor een bedrag van € 1.680.000

Debiteuren Shared Service Center

De debiteuren van het Shared Service Center zijn opgenomen onder de vorderingen. Dit zijn de debiteuren op het gebied van ICT voor samenwerkende gemeenten.

Overige debiteuren privaatrechtelijk

Onder de privaatrechtelijke vorderingen zijn de vorderingen opgenomen voor verbruik ondergrondse containers en de sportcontracten voor diverse sportverenigingen die eind van het jaar gefactureerd zijn.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen is voornamelijk fietsplan opgenomen.

Toelichting op de voorzieningen oninbaarheid:

Voor de privaatrechtelijke vorderingen is eveneens een voorziening ingesteld. Oninbare posten worden ten laste van deze voorziening geboekt. Voor debiteuren sociale zaken is zoals reeds boven is vermeld in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB) een afzonderlijke voorziening gevormd voor de vorderingen die naar verwachting niet zullen worden geïnd. Met betrekking tot de belastingdebiteuren is er geen 'voorziening dubieuze debiteuren' gevormd. Oninbare posten worden ten laste van de totale opbrengst gemuteerd.

Liquide middelen

Bedragen * € 1.000

Liquide middelen	Saldo 31 december 2013	Saldo 31 december 2014
Kas, bank- en giroaldi	108	151
Kruisposten	-21	-28
Deposito's en spaarrekeningen	19	0
Totaal	106	123

Toelichting liquide middelen:

De bank- en girosaldi bestaan hoofdzakelijk uit saldi in rekening-courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De kas/bank/girosaldi van de overige rekeningen van de gemeente is een positief saldo en bedraagt € 151.000.

Overlopende activa

Bedragen * € 1.000

Overlopende activa	Saldo 31 december 2013	Saldo 31 december 2014
Vooruitbetaalde bedragen	1.407	3.499
Nog te ontvangen bedragen	11.131	11.742
Overige overlopende activa	254	289
Totaal	12.792	15.530

De overlopende activa bestaat o.a., uit de volgende posten.

	01-01-2014	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2014
		<i>toename</i>	<i>afname</i>	
Afrekening subsidie	0	1.316	0	1.316
Algemene uitkering	50	0	0	50
BTW declaratie	7.215	6.201	7.215	6.201
Buitenreclame	0	31	0	31
Diverse de Bussel	89	0	52	37
Huur golfsport	0	60	0	60
Leefbaarheid	175	0	0	175
Marktgelden	0	10	0	10
Milieustraat	50	0	50	0
Mulderfeiten	70	0	70	0
OZB Riool- afvalheff.	3.054	2.940	3.034	2.960
Parkeergelden	44	58	44	58
Vergoeding inzameling	0	262	0	262
Vrijval BBZ	384	197	0	581
BWB voorschot	190	227	190	227
Glasverzekering	43	0	43	0
Jeugdzorg inkoop	0	1.542	0	1.542
JOR	110	16	110	16
PGB	0	340	0	340
Regionale Omgevingsdienst	237	237	237	237
Subsidie kunstbalie	26	0	26	0
VNG contributie	65	65	65	65
WMO vervoer	210	209	210	209
Zorgverzekering	45	53	45	53
Overige	231	609	230	610
Totaal	12.288	14.410	11.621	15.040
Overige overl.activa	504	536	560	489
Totaal overl. activa	12.792	14.946	12.172	15.529

Passiva

Vaste passiva c.q. financieringsmiddelen

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen "eigen vermogen" bestaat uit de reserves en het exploitatiesaldo.

Bedragen * € 1.000		
Specificatie eigen vermogen	31 december 2013	31 december 2014
Algemene reserve	58.868	55.925
Reserve grondexploitatie	19.856	20.040
Bestemmingsreserves	50.533	54.802
Totaal Reserves	129.257	130.767
Exploitatiesaldo	3.812	7.311
Totaal eigen vermogen	133.069	138.078

Volgens het besluit begroting en verantwoording worden de reserves onderverdeeld in de algemene reserves en bestemmingsreserves. De algemene reserves bestaan uit 3 reserves; algemene reserve, financieringsreserve en de vrije reserve.

De bestemmingsreserves zijn de reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven. De reserves grondexploitatie behoren tot de bestemmingsreserves en worden op de balans afzonderlijk vermeld. De voorzieningen behoren niet tot het eigen vermogen, maar tot het vreemd (vast) vermogen. Tot de voorzieningen behoren ook de egalisatievoorzieningen voor de egalisering van de tarieven van reinigings- en rioolrecht. Dit zijn voorzieningen, waarvan de bestemming gebonden is. De voorzieningen worden verderop in de toelichting nader toegelicht. Het verloop van de reserves en voorzieningen worden in afzonderlijke overzichten weergegeven. Het exploitatiesaldo 2013 behoort tot het eigen vermogen en wordt op de balans afzonderlijk vermeld en in 2014 is hier door middel van een raadsbesluit een bestemming aan gegeven.

Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de staat van reserves en voorzieningen (boek bijlagen).

Het verloop van de reserves wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen * € 1.000				
Verloop reserves	Algemene reserves	Reserves Grondexploitatie	Bestemmings- Reserves	Totaal
Saldo 31 december 2013	58.868	19.856	50.533	129.257
+ resultaat 2013	3.812	0	0	3.812
+ Rentebijschrijving	457	397	1.588	2.442
+ Toevoeging	0	1.469	11.524	12.993
-/- Onttrekking	7.212	1.682	8.843	17.737
Saldo 31 december 2014	55.925	20.040	54.802	130.767

Resultaat 2013

Het resultaat van 2013 is € 3.812.000 positief.

Dit resultaat is deels toegevoegd aan de algemene reserves. Er heeft een storting plaatsgevonden in de vrije reserve voor een bedrag van € 3.803.000. Dit bedrag is uitgesplitst ten behoeve van de volgende bestemmingen: Pannenhoef (€ 40.000); Huisvesting stichting B.O.C.K. in de Blikken

(20.000); Ter dekking desinvest. boekwaarden De Blikken (121.000); Verbouwing brandweerkazerne Dorst (280.000); Revitalisering Weststad-onderhoud wegen (172.000); Economisch werkbudget (20.000); Liberation route (19.500); toevoeging aan de vrije reserve om weerstandsvermogen van de gemeente Oosterhout te vergroten (2.789.000).

Er zijn in 2014 geen nieuwe bestemmingsreserves gevormd.

Rentebijbeschrijvingen

Rentebijbeschrijving vindt plaats tot het inflatiepercentage om het koopkrachtniveau te handhaven. Dat percentage bedraagt in het rekeningsjaar 2 %. Hierop zijn twee uitzonderingen. De rentebijbeschrijving op de reserve investeringsprojecten bedraagt 4,5 % omdat ten laste van deze reserve kapitaallasten worden gedekt die eveneens tegen 4,5 % zijn berekend.

In 2013 is er € 2.442.000 aan rente bijgeschreven. Bij de algemene reserves € 457.000, bij de reserves grondexploitatie € 397.000 en bij de bestemmingsreserves is er € 1.587.000 aan rente bijgeschreven.

Toevoegingen en onttrekkingen

Naast de toevoeging van de rente en de toevoeging van resultaatbestemming 2013, is er in 2014 totaal nog € 12.993.000 toegevoegd aan de reserves:

- o € 1.469.000 aan de reserves grondexploitatie (algemene bedrijfsreserve € 1.125.000 en bovenwijkse voorzieningen grondexploitatie € 344.000)
- o € 11.524.000 aan de bestemmingsreserves

In 2014 is er totaal € 17.396.000 onttrokken aan de reserves:

- o € 6.871.000 aan de algemene reserves
- o € 1.682.000 aan de reserves grondexploitatie
- o € 4.660.000 aan de bestemmingsreserves

Toelichting onderverdeling algemene reserves:

Bedragen * € 1.000		
Specificatie algemene reserves	31 december 2013	31 december 2014
Algemene reserve	5.129	5.231
Financieringsreserve	36.000	36.000
Vrije reserve	17.739	14.694
Totaal	58.868	55.925

Algemene reserve

De algemene reserve heeft een bufferfunctie en kan worden ingezet bij financiële tegenvallers, voor het tijdelijk opvangen van eventuele rekeningstekorten.

In 2014 is er € 102.000 toegevoegd aan de algemene reserve voor rentebijbeschrijving.

De rentebijbeschrijving is om het koopkrachtniveau van de reserve op peil te houden.

Financieringsreserve

De financieringsreserve heeft een inkomensfunctie. Dit houdt in dat de rente wordt toegevoegd aan de exploitatie. De reserve is per saldo ongewijzigd gebleven.

Vrije reserve

De vrije reserve heeft een bestedingsfunctie en wordt voornamelijk ingezet voor omvangrijke investeringen. De periode van uitvoering is afhankelijk van bestuurlijke prioritering. De vrije reserve is in 2014 per saldo verminderd met € 3.045.000 door toevoegingen en onttrekkingen aan de vrije reserve.

Toevoegingen aan de vrije reserve zijn o.a.;

o Uit bestemmingsresultaat 2013	€ 3.803.000
o Rentebijbeschrijving	355.000

Onttrekkingen aan de vrije reserve zijn o.a.;

o Overheveling naar res.inv.projecten tbv dekking kap.lasten div.investeringen	€ 5.646.000
o Dekking kapitaallasten inzake Arkendonk (ivm concentratie zwembaden)	€ 410.000
o Munitie-onderzoek Conteie	€ 341.000
o Dekking desinvestering hal Warande (ivm concentratie zwembaden)	€ 39.000
o Natuurbuffer Hannebroeck A27	€ 67.000
o Verwerving en aanleg ecologische verbindingszone Contreie	€ 359.000
o Landschapspark (planv+uitv+info)	€ 30.000
o Sloop brandweerkazerne	€ 87.000
o Realisatie gymzaal Hoofseweg	€ 56.000
o Pannenhoeft (15.000) en liberation route (19.500) zie resultaatbestemming	€ 35.000

Toelichting onderverdeling reserves grondexploitatie:

Bedragen * € 1.000

Specificatie reserves grondexploitatie	31 december 2013	31 december 2014
Algemene bedrijfsreserve	11.032	11.113
Bovenwijkse voorzieningen	8.824	8.927
Totaal	19.856	20.040

Algemene bedrijfsreserve

De algemene bedrijfsreserve voor de grondexploitatie is met name bedoeld voor het opvangen van conjunctuurwisseling, waardoor stagnatie in de omzet kan ontstaan. Aanspraken op deze reserve geschieden als er sprake is van een verwacht verlies. Daarnaast worden planschadeclaims uit reeds afgesloten grondexploitaties ten laste van deze reserve gebracht.

De algemene bedrijfsreserve is vermeerderd met € 81.000.

Vanuit het resultaat uit de jaarrekening 2013 is niets toegevoegd.

Er is aan rente € 221.000 toegevoegd en er is € 1.125.000 gestort in verband met winst uit gres.

In 2014 is er per saldo € 1.264.000 aan de reserve onttrokken ter dekking van tekorten in complexen in de Grondexploitatie en een onttrekking van € 900.000 naar de voorzieningen voorraden grondexploitatie.

Bovenwijkse voorzieningen

Deze reserve is bestemd voor de nog uit te voeren werkzaamheden in de infrastructuur waarvoor ten laste van de diverse grondexploitaties al een bijdrage is geleverd.

Per m2 opbrengst grond wordt er € 10 in deze reserve gestort.

De reserve is in 2014 per saldo vermeerderd met € 103.000.

Er zijn stortingen gedaan vanuit aangegane anterieure overeenkomsten van in totaal

€ 109.000 en voor verkopen van percelen grond € 235.000. Aan rente is € 176.000 toegevoegd.

De afname is met name te verklaren door de reconstructie Bovensteweg/Weststadweg.

Toelichting onderverdeling bestemmingsreserves:

Bedragen * € 1.000

Specificatie bestemmingsreserves	31 december 2013	31 december 2014
Reserve investeringsprojecten	23.071	30.618
Reserve Sociaal Domein	2.054	2.095
Reserve herontwikkeling Santrijng gebied	18.058	14.102
Reserve SSC/ICT samenwerking	1.897	2.284
Reserve dienstverlening	785	1.059
Reserve boekwaarde panden verlagen	1.038	667
Overige bestemmingsreserves	3.630	3.977
Totaal	50.533	54.802

De bestemmingsreserves zijn in 2014 per saldo met € 4.269.000 toegenomen.

De belangrijkste mutaties worden hieronder toegelicht.

Reserve investeringprojecten

De reserve investeringsprojecten heeft tot doel de dekking van de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut. Deze investeringen worden ten laste van reserves gebracht.

Voor de (toekomstige) kapitaallasten in verband met investeringsuitgaven worden gelden aan de reserve toegevoegd. In 2014 is € 9.828.000 toegevoegd aan deze reserve vanuit andere reserves (vanuit de vrije reserve € 5.646.000; vanuit bestemmingsreserve dienstverlening € 99.000; vanuit bestemmingsreserve parkeergefond € 68.000; vanuit bestemmingsreserve herontwikkeling Santrijng gebied € 4.015.000.)

Er is € 3.319.000 ten gunste van de exploitatie gekomen ter dekking van kapitaallasten diverse investeringen.

In de afzonderlijke programma's worden de investeringen toegelicht onder "specificatie mutatie reserves".

Reserve sociaal domein

In dit beleidsterrein speelt de komende jaren een bredere ontwikkeling in het kader van de transitie. Deze ontwikkeling brengt een aanzienlijk risico met zich mee zoals beschreven in de risicoparagraaf.

Reserve Herontwikkeling Santrijng gebied

In 2014 is er € 4.317.000 onttrokken aan deze reserve voor investeringen Santrijng gebied. Hiervan is € 4.016.000 een overheveling naar de reserve investeringsprojecten en het bedrag € 301.000 is ten gunste van de exploitatie gekomen en betreft Santrijn bezuiniging bibliotheek

Er is € 361.000 aan rente toegevoegd.

Per saldo is deze reserve met € 3.956.000 afgenomen in 2014.

Reserve SSC/ICT-samenwerking

Deze reserve is voor ICT-samenwerking gemeenten binnen een Shared Service Center (SSC).

Voor deze activiteiten ontvangt de gemeente Oosterhout inkomsten van andere gemeenten, waarin schommelingen tussen de te verwachten kosten en de werkelijke kosten optreden.

Het bestemmingsresultaat van het SSC wordt jaarlijks toegevoegd/onttrokken aan deze reserve.

In 2014 is de reserve vermeerderd met € 388.000, waarvan € 38.000 rente. Het overige betreft het positief resultaat van Equalit over 2014.

Reserve dienstverlening

Deze reserve is ter dekking van de investeringen voortkomend uit de businesscase dienstverlening.

De gerealiseerde besparingen vanuit de businesscase dienstverlening worden vanuit de PBS'en overgeheveld naar de bestemmingsreserve dienstverlening. De gemaakte kosten voor 2014 worden onttrokken uit de bestemmingsreserve. Ultimo 2017 is de bestemmingsreserve terug op haar oorspronkelijke niveau en wordt de businesscase conform afspraak terugbetaald richting de vrije reserve.

De vermeerdering van in totaal € 604.000 betreft € 16.000 rentetoevoeging. Er komt € 231.000 t.g.v.de exploitatie en er is € 99.000 overgeheveld naar de reserve investeringsprojecten ten behoeve van dekking kapitaallasten van de investeringen voor technisch fundament algemeen/P.I.M. en telefooncentrale.

Reserve boekwaarde panden verlagen

Het BBV schrijft voor dat panden die bestemd worden voor de verkoop of panden die niet langer een specifieke maatschappelijke functie hebben worden afgeboekt indien de marktwaarde lager is dan de gemeentelijke boekwaarde. De gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille zal tegen het licht gehouden worden en op basis hiervan worden vervolgacties ondernomen in het verlagen van de boekwaarde. Hiertoe is een aparte bestemmingsreserve vastgoed gecreëerd waaruit deze afboekingen kunnen worden gedekt.

Specificatie overige bestemmingsreserves	31 december 2013	31 december 2014
Reserve Groenfonds	261	130
Reserve buitenspelen	86	56
Reserve doorontwikkeling	257	214
Reserve parkeerfonds	1.077	1.537
Reserve IZA-gelden	509	465
Reserve transitie jeugdzorg	245	232
Reserve transitie AWBZ	244	249
Reserve intergas	825	842
Reserve Businesscase 60+	127	251
Totaal	3.630	3.976

Reserve Groenfonds

Deze reserve is ingesteld voor de groenvoorziening in de stad.
De toevoeging aan de reserve is (€ 129.000). Stortingen vanuit verkopen binnen grondexploitaties en bijdragen vanuit anterieure overeenkomsten vergelijkbaar met 2013.
Tevens is er aan rente € 5.000 aan deze reserve toegevoegd

Reserve buitenspelen

Deze reserve is ingesteld voor het verbeteren, samenvoegen en vernieuwen van de speelvoorzieningen. Er is € 32.000 onttrokken t.g.v. de exploitatie

Reserve doorontwikkeling

Deze reserve is gevormd om een impuls te geven aan de doorontwikkeling.
Rentetoevoeging van € 5.000. De onttrekking volgt de uitgaven en is dit jaar € 48.000.

Reserve parkeerfonds

Deze reserve is ingesteld om nieuwe parkeervoorzieningen te financieren.
Er is aan deze reserve € 528.000 toegevoegd, waarvan € 21.000 rente en de rest vanuit de exploitatie. Zo kunnen eventuele exploitatietekorten ten gevolge van ingebruikname van toekomstige, gebouwde parkeervoorzieningen worden gedekt.

Reserve IZA-gelden

Deze reserve is ingesteld ter dekking kosten secundaire arbeidsvoorwaarden medewerkers.

Er is € 10.000 rente toegevoegd aan deze reserve. Er is € 53.000 onttrokken ter dekking van de investering HRM-visie.

Reserve transitie jeugdzorg

Inkomsten en uitgaven met betrekking tot de transitie jeugdzorg in t/m 2016 zullen verrekend worden met deze bestemmingsreserve. Er is € 18.000 onttrokken t.g.v. de exploitatie.

Reserve transitie AWBZ

De inkomsten en uitgaven m.b.t. de transitie AWBZ zullen t/m 2016 verrekend worden met de bestemmingsreserve.

Deze reserve is gevormd uit de extra middelen die we in 2012 voor de voorbereiding hiervan hebben gekregen en die toen niet ingezet zijn door de val van het vorige Kabinet. In 2014 zal verdere implementatie van deze decentralisatie vormgegeven gaan worden.

Reserve Intergas

Deze reserve heeft tot doel het risico af te dekken op het moment dat er een eventueel verlies op de aandelen Intergas zich voordoet. Deze reserve is gevormd bij de saldobestemming 2012.

Reserve Businesscase 60+

Deze reserve is gevormd ten laste van de vrije reserve. Het betreft een voorfinanciering. Het volledige bedrag zal eind 2016, taakstellend, zijn afgelost en teruggestort in de vrije reserve. Er heeft een vermeerdering plaatsgevonden van € 124.000 t.l.v. de exploitatie, waarvan € 3.000 toevoeging rente betreft.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn passiefposten op de balans ter dekking van voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen. De egalisatierekeningen zijn voorzieningen voor de egalisering van aan derden doorberekende tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrecht. Uitgangspunt is dat de tarieven 100% kostendekkend zijn. Ook kunnen deze egalisatierekeningen worden aangewend voor de matiging van de tarieven. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening baten en lasten zijn vrijgevallen. Door vrijval vermindert de voorziening.

Gegevens over de voorzieningen zijn in de staat van reserves en voorzieningen in het boek bijlagen opgenomen.

Onderstaande gegevens staan hierin vermeld.

- De stand van de reserves/voorzieningen per 31 december 2013 en per 31 december 2014
- De doelstelling per voorziening

Het verloop van de voorzieningen in 2014 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Bedragen * € 1.000					
Voorzieningen	31 december 2013	Toevoeging	Vrijval	Onttrekking	31 december 2014
Voorzieningen eigen middelen	573	133		281	425
Voorzieningen middelen derden	2.171	8		133	2.046
Totaal	2.744	215		414	2.471

Toelichting onderverdeling voorzieningen eigen middelen:

Bedragen * € 1.000					
Voorzieningen eigen middelen	31 december	Toevoeging	Vrijval	Onttrekking	31 december

	2013			2014	
Voorziening FPU	43	76		72	47
Salarisvergoeding nonactiviteit	312	0		108	204
Voorziening leeftijdsbewust personeelsbeleid	95	0		95	0
Voorziening loopbaanbudget	123	57		6	174
Totaal	573	133		281	425

Voorziening FPU

Deze voorziening is er om te kunnen voldoen aan de opgebouwde FPU-rechten van medewerkers tot de pensioengerechtigde leeftijd. Met ingang van 1 januari 2006 is de FPU-regeling landelijk afgeschaft. Vanaf deze datum geldt een afbouwregeling.

De mutaties betreffen actualisatie van de lopende verplichtingen/afspraken. De werkelijke kosten FPU-rechten worden onttrokken uit deze voorziening. De storting betreft de raming die hiervoor is opgenomen in de begroting 2014.

Salarisvergoeding nonactiviteit

De voorziening is ingesteld voor het opvangen van de financiële gevolgen van non-activiteit van (voormalig) personeel en bestuurders. Er is ten gunste van de exploitatie € 108.000 onttrokken aan de voorziening.

Dit betreft actualisatie van de lopende verplichtingen. De werkelijke kosten die gemaakt zijn worden gedekt uit deze voorziening.

Voorziening leeftijdsbewust personeelsbeleid

Voorziening voor specifieke maatregelen in het kader van leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Er heeft een onttrekking plaatsgevonden ten gunste van de exploitatie van € 95.000.

Voorziening loopbaanbudget

In 2014 is € 6.413 besteed aan het loopbaanbudget. Verder is er in 2014 voor € 57.500 aangegeven om het niet besteedde bedrag in 2014 te sparen.

Toelichting onderverdeling voorzieningen middelen derden:

Bedragen * € 1.000					
Voorzieningen middelen derden	Saldo 31 december 2013	Toevoeging	Vrijval	Onttrekking	Saldo 31 december 2014
Egalisatie rekening reiniging	901	8			909
Egalisatierekening riolering	439			93	346
Egalisatierekening riolering NW	831			40	791
Totaal	2.171	82		133	2.046

Hieronder worden enkele voorzieningen uit bovenstaand overzicht toegelicht.

Nadere gegevens over de (overige) voorzieningen zijn in de staat van reserves en voorzieningen in het boek bijlagen opgenomen.

Onderstaande gegevens staan hierin vermeld.

- De stand van de reserves/voorzieningen per 1 januari 2014 en per 31 december 2014
- De doelstelling per voorziening

Egalisatierekening reiniging

Er is voor een bedrag van € 8.000 aan de voorziening toegevoegd om tot een sluitende exploitatie te komen.

Egalisatierekening riolering

In totaal is er in 2014 een bedrag van € 93.000 onttrokken aan de voorziening, zodat de exploitatie sluitend is.

Egalisatierekening riolering NW (Niet-Woningen)

Met de invoering van een nieuwe heffingsmaatstaf is de oorspronkelijke voorziening opgedeeld in een voorziening voor woningen en niet-woningen. Deze voorziening zal de komende jaren gebruikt worden voor een overgangsregeling om de effecten van de wijziging op te vangen. Vervolgens zal de voorziening gebruikt worden voor het opvangen van de verschillen tussen lasten en baten rioolheffing in enig jaar, zodat deze steeds kostendekkend verwerkt wordt.

Er is in 2014 € 40.000 onttrokken t.g.v. de exploitatie ten behoeve van een sluitende verwerking rioolheffing.

Langlopende schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Bedragen * € 1.000		
Langlopende schulden	31 december 2013	31 december 2014
Besluit woninggebonden subsidies (BWS)	2	1
Onderhandse geldleningen	54.442	81.958
Waarborgsommen	0	0
Totaal	54.444	81.959

Toelichting langlopende schulden (> 1 jaar):

Tot de langlopende schulden behoren de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar.

De totale rentelast voor 2014 met betrekking tot onderhandse leningen is € 1.533.000.

Besluit woninggebonden subsidies

Het Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) heeft betrekking op het verlenen van geldelijke steun voor het bouwen van woningen in de huur en koopsector en voor het treffen van voorzieningen aan woningen. De bijdrage aan woningbouwverenigingen zijn in 2012 afgekocht en uitbetaald. Het saldo van € 1.000 zijn de bijdragen aan particulieren. Dit loopt in 2015 af.

Onderhandse geldleningen

Hieronder wordt het verloop van de onderhandse leningen weergegeven:

Bedragen * € 1.000	
Onderhandse geldleningen	
Saldo onderhandse leningen per 31 december 2013	54.442
nieuwe leningen	45.000
Extra aflossingen	0
Reguliere aflossingen	17.484
Saldo onderhandse leningen per 31 december 2014	81.958
Aflossingsverplichtingen onderhandse leningen	
2015-2018	39.553
2019-2022	34.466
Na 2022	7.939

Totaal	81.958
---------------	---------------

De onderhandse geldleningen zijn onder te verdelen in drie categorieën.

- Geldleningen aangegaan met N.V. Bank Nederlandse Gemeente
- Geldleningen aangegaan met N.V. Bank Nederlandse Gemeente voor Thuisvester
- Geldleningen aangegaan met derden

In 2014 zijn leningen afgelost voor een totaalbedrag van € 17.484.000.

In 2014 is er een nieuwe lening aangetrokken van € 45.000.000.

De aflossingsverplichtingenonderhandse leningen bedraagt € 81.958.000.

Waarborgsommen

In 2014 zijn er geen mutaties geweest.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Bedragen * € 1.000		
Vlottende passiva	31 december 2013	31 december 2014
Kortlopende schulden	29.665	18.404
Overlopende passiva	10.754	10.864
Totaal vlottende passiva	40.419	29.590

Kortlopende schulden

De onderverdeling van de kortlopende schulden (< 1 jaar) is als volgt:

Bedragen * € 1.000		
Kortlopende schulden	31 december 2013	31 december 2014
Crediteuren publiekrechtelijke lichamen	1.496	3.654
Crediteuren privaatrechtelijke lichamen	9.635	8.401
Crediteuren gws4all	338	
Kasgeldleningen	10.000	-3
Overige: Crediteuren Shared Service Center	746	774
Overige: Banksaldi	7.450	5.579
Totaal	29.665	18.404

Toelichting onderverdeling kortlopende schulden:

Crediteuren publiekrechtelijke lichamen

De schulden aan publiekrechtelijke lichamen zijn o.a.

o Gemeente Breda, jeugdzorg	€ 1.461.000
o APG Groep NV, keuze pensioen dec. 14	€ 272.000
o Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst	€ 237.000
o Belasting samenwerking West-Brabant	€ 227.000

Overige crediteuren privaatrechtelijk

Omvangrijke posten zijn o.a.

o Bussel renovatie 2 termijnen	€ 1.210.000
o Warande nieuwbouw 2 termijnen	€ 1.158.000
o WAVA gemeenschappelijke regeling, onderhoud groen	€ 364.000

Crediteuren Shared Service Center

Dit zijn de crediteuren op het gebied van ICT voor samenwerkende gemeenten.

Overlopende passiva

De onderverdeling van de overlopende passiva is als volgt:

Bedragen * € 1.000		
Overlopende passiva	31 december 2013	31 december 2014
Vooruit ontvangen bedragen	1.665	2.559
Nog te betalen bedragen	5.270	5.446
Overige overlopende passiva	3.394	2.897
Totaal	9.587	10.902
Nog te betalen bedragen mbt activering van prestaties 2013 (Facturen verwerkt in 2014)	425	0
Totaal	10.754	10.902

Toelichting onderverdeling overlopende passiva:

	01-01-2014	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12- 2014
		<i>toename</i>	<i>Afname</i>	
Loonheffing	1247	1198	1247	1198
Afrekening BBZ	78	0	78	0
Inburgeringstrajecten	-87	0	-87	0
Mathildastraat ROC	120	0	120	0
Kosten dagdienst	123	0	123	0
Algemene uitkering	189	0	189	0
Vrijval WEB/WI	-214	214	0	0
Uitvoeringsprogramma	215	0	215	0
Transitorische rente BNG thuisvester	293	286	293	286
Investerings	425	0	425	0
Transitorische rente BNG	486	672	486	672
Afrekening OMWB	253	253	215	291
BTW correctie Brandweer kazerne	0	-99	0	-99
Meerwerk Santrijn	0	101	0	101
Pensioentekort	0	104	0	104
Kwijtschelding afval	0	116	148	-32
Planschade	0	157	0	157
voorschool	0	288	0	288
Renovatie de Bussel	0	322	0	322
Landschapspark Oosterhout-Breda	389	0	0	389
OAB gelden	922	0	832	90
Subsidie leefbaarheid	317	0	0	317

	01-01-2014	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2014
Zone industrielawaai	28	0	0	28
Intensivering sted.vernieuwing geluid	116	0	0	116
LMC/RMC	171	118	156	133
ISV periode 2005-2009	546	43	37	552
Markplaats cultuureducatie	51	0	6	45
Lokale klimaatagenda	0	92	0	92
Leefbaarheid wijkprojecten	175	194	175	194
Molen de Hoop Den Hout	0	97	0	97
Overige	1517	1147	0	2.664
Totaal	7.360	5.303	4.658	8.005
Overige overl.passiva	3.394	0	497	2.897
Totaal overl. passiva	10.754	5.303	5.155	10.902

Waarborgen en garanties

De gewaarborgde geldleningen worden als volgt gespecificeerd:

Bedragen * € 1.000

	Garantiebedrag 31 december 2013	Garantiebedrag 31 december 2014
<i>Borgstellingen: (risico 100% bij gemeente)</i>		
Leningen t.b.v. zorg (oorspr.bedrag € 18.029)	10.981	5.656
Leningen t.b.v. sport (oorspr.bedrag € 1.444)	588	589
Leningen t.b.v. thuisvester (oorspr.bedrag € 3.581)	3.184	3.127
Leningen t.b.v. onderwijs en welzijn (oorspr.bedr.€ 696)	425	425
Leningen t.b.v. milieu (oorspr.bedrag € 227)	159	158
Leningen t.b.v. integrale veiligheid (oorspr.€ 340)	125	125
Leningen t.b.v. lijkbezorging (oorspr bedrag € 400)	340	340
Leningen t.b.v. particulieren (div)	6.800	6.075
Totaal	22.602	16.495
<i>Borgstellingen: (risico 50% bij gemeente)</i>		
Achtervangfunctie geldlening woningbouwverenigingen (oorspr.bedrag € 439.078)	335.815	340.619
Totaal	335.815	340.619
Totaal borgstellingen	358.417	357.114

Naast borgstellingen vervult de gemeente een achtervangfunctie voor geldleningen aan woningbouwcorporaties. Het risico voor de gemeente bedraagt 50 %. Het risico van de andere 50 % ligt bij het rijk.

Het bedrag van € 340.619 heeft betrekking op leningen aan woningbouwverenigingen die door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw zijn geborgd en waarvoor gemeente Oosterhout een achtervangfunctie heeft.

Voor leningen die vanaf 2012 door het Waarborgfonds Eigen woningen worden geborgd ligt het risico van de achtervangfunctie voor 100 % bij het rijk.

Gedetailleerde informatie is beschikbaar in de staat van gewaarborgde geldleningen.

Schatkistbankieren

Vanuit de wet FIDO zijn wij als overheid verplicht om overtollige kasgelden te storten in 's Rijks schatkist. Dit geldt voor alle gelden boven de voor onze gemeente geldende limiet.

De limiet bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal en komt daarmee op € 1.065.000,--

De standen van het aanwezige kasgeld per einde kwartaal waren in 2014 als volgt:

31 maart	-/- € 3.401.000,--
30 juni	+/- € 2.317.000,--
30 september	+/- € 850.000,--
31 december	-/- 5.579.000,--

Aan het einde van het 2^e kwartaal was er even spraken van een overschrijding van de limiet. Dit vanwege ontvangst van de teruggave BCF van € 7.215.000,--. Het overschot is kort daarna overgemaakt naar de schatkist zodat saldo weer onder de limiet kwam.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Een aantal overeenkomsten uit 2014 loopt door naar het jaar 2015. Onderstaand is een overzicht gegeven van een aantal belangrijke meerjarige verplichtingen:

Korte beschrijving aard werkzaamheden	Contractduur (schatting)	Totaalbedrag
Levering personeelsdiensten. Het contract bestaat uit 3 percelen: - Externe flex-kandidaten t/m schaal 8; - Payroll-kandidaten (alle salarisschalen); - Externe flex-kandidaten vanaf schaal 9.	2011 t/m 2014	Betreft raamovereenkomst.
Levering en verwerking afval	Tot en met 2017	Bedrag 2014: € 1.008.000
Ingenieursdiensten (raamovereenkomst)	2011 t/m maart 2014, incl. optie verlenging	Jaarlijks bedrag varieert.
Schoonmaak	2012 t/m april 2014 (verlengd)	Bedrag 2014: € 140.000
Levering energie (gas en elektriciteit)	t/m 2016	Bedrag 2014: € 1.300.000
Printers/ Copiers	Tot en met 2014	Bedrag 2014: € 62.000
Onderhoud en reparatie gemeentelijk wagenpark	2011 t/m 2014	Bedrag 2014 € 325.000
Onderhoud openbare verlichting masten en storings	Juni 2014 t/m mei 2018	Bedrag totaal € 3.255.000
Werkzaamheden bodem	Juni 2014 t/m mei 2016	Bedrag ca. € 100.000 per jaar.
Asfaltonderzoeken	Juni 2014 t/m mei	Bedrag ca. € 100.000

	2016	per jaar
Aanvullende bodemonderzoeken	Juni 2014 t/m mei 2016	Bedrag ca. € 100.000 per jaar
Leerlingenvervoer	Aug 2014 t/m juli 2016	Bedrag 2015 € 703.000

Niet uit de balans blijvende rechten

Naast verplichtingen is er ook sprake van een belangrijk recht. Dit omvat de verkoop van het netwerkbedrijf Intergas, waarbij op basis van een gesloten overeenkomst aanvullende gelden kunnen worden ontvangen (afhankelijk van risico's).

Korte beschrijving aard werkzaamheden	Contractduur (schatting)	Totaalbedrag
Verkoop Intergas; nog te ontvangen escrow-gelden	Looptijd t/m 2018	€ 845.000

Ontwikkelingen na balansdatum

De belangrijkste punten die van belang zijn als ontwikkeling na balansdatum zijn ook weergegeven in de paragraaf weerstandsvermogen. Hier zijn risico's beschreven, die tevens behoren tot ontwikkelingen na balansdatum.

De Contreie

Op 21 april 2015 is de raadsnota 'Markttoets ontwikkeling de Contreie' (BI.0150160) behandeld en vastgesteld door de gemeenteraad. In deze nota zijn de (beleids)uitgangspunten van het plan (opnieuw) tegen het licht gehouden van de nieuwste ontwikkelingen in de markt, het stedenbouwkundig plan aangepast aan de actuele woningbouwbehoefte en de grondexploitatie robuust gemaakt. Daarmee wordt de basis gelegd voor een voortzetting van de gunstige ontwikkeling van deze buurt. Financieel gevolg van dit besluit is dat de eindwaarde van de Contreie, die volgens deze jaarrekening nog € 10,2 miljoen is, terugloopt naar € 2,8 miljoen. Dit gegeven heeft ook effect op de geprognosticeerde toevoegingen aan de vrije reserve.

6.8 Begrotings) Rechtmatigheid en SiSa

In het kader van de controle op rechtmatigheid van de accountant is het noodzakelijk om jaarlijks het normenkader te actualiseren in overeenstemming met de landelijke kadernota. Begin 2014 heeft dit plaatsgevonden en is ook de raad, conform afspraak, hierover geïnformeerd. Het normenkader dient als uitgangspunt voor de uit te voeren accountantscontrole. Net als voorgaande jaren is de norm voor inkoop en aanbesteding beperkt tot de Europese regelgeving in plaats van de normen zoals die in de Nota inkoop en aanbestedingsbeleid zijn vastgelegd.

Het normenkader is daarnaast geactualiseerd op basis van de uitbreiding van regelgeving, die deel uit maakt van het project Single Information Single Audit.

Begrotingsrechtmatigheid

A. Algemeen

Bij de begroting is het college door de raad gemandateerd om deze binnen de afgesproken financiële kaders uit te voeren. Bij het mandaat hoort dat het college binnen een programma over- en overschrijdingen mag realiseren zolang het saldo van een programma dat door de raad is vastgesteld, niet wordt overschreden.

Volgens de kadernota rechtmatigheid moet het college bij de jaarrekening inzicht geven in de begrotingsoverschrijdingen aan de lastenkant, waarbij oorzaken en achtergronden worden toegelicht. Bij de jaarrekening krijgt de raad dit overzicht voorgelegd om overschrijdingen alsnog te autoriseren.

Voor de analyse van de overschrijdingen wordt de volgende indeling gehanteerd:

1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten.
2	Kostenoverschrijdingen die geheel of gedeeltelijk worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.
3	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen.
4	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd.
5	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar waarbij de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingswijziging heeft ingediend.
7	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt.
8	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het huidige of toekomstige jaren.

Door de tussentijdse rapportages en de toelichting bij de jaarrekening wordt de raad geïnformeerd over overschrijdingen. Afwijkingen gemeld in de tussentijdse rapportages leiden dan wel niet tot formele begrotingswijzigingen, maar worden door vaststelling van de rapportage wel rechtmatig. In Oosterhout is bewust gekozen om geen tussentijdse begrotingswijzigingen te maken van de concernrapportages om het beeld zo zuiver mogelijk te houden.

B. Begrotingsrechtmatigheid per programma

In de onderstaande tabel worden de begrote en de werkelijk lasten per programma weergegeven. Voor de begrotingsrechtmatigheid komen alleen de lastenoverschrijdingen (met een ondergrens van €50.000) aan de orde. Deze ondergrens wordt gehanteerd om de analyse op hoofddlijnen te kunnen uitvoeren. Een overschrijding op de lastenkant wil niets zeggen over het tekort op het programma als geheel, want er wordt geen rekening gehouden met de extra inkomsten. Voor een gedetailleerd overzicht van onder- en overschrijdingen verwijzen we u naar de paragraaf programmarekening.

Programma	Begroting Lasten 2014 na wijzigingen	Rekening Lasten 2014	Verschil in lasten	V/N
Verbindend bestuur	6.674	5.793	-881	V
Sociaal domein	51.685	52.053	368	N
Werkgelegenheid en economie	808	849	41	N
De levendige gemeente	18.787	17.878	-909	V
Ruimte en ontwikkeling	46.087	41.054	-5.033	V
Middelen	23.130	29.841	6.711	N
Totale kosten programma's	147.171	147.468	-297	V

Uit bovenstaand overzicht blijkt een lastenoverschrijding voor de programma's Sociaal domein en Middelen. De aard van de overschrijding op deze programma's zullen hieronder worden toegelicht.

Programma 2 Sociaal domein

Product	Lasten (begr na wijz)	Lasten werkelijk	Overschrijding	Categorie	Toelichting
Inkomensregelingen WWB	13.776	14.309	533	3	Tekort ontstaan door de open eindregeling van de inkomensvoorzieningen i.h.k.v. de WWB. Het werkelijk aantal uitkeringen is lager uitgekomen (begroot 950, werkelijk 931) echter tegen hogere gemiddelde kosten (begroot € 14.500, werkelijk ca. € 15.010). Daarnaast kosten voor projecten ter vermindering van beroep op uitkering en kosten van invoering van de BBZ beginnend zelfstandigen. De extra kosten zijn gedekt uit het hoger ontvangen rijksbudget.
Inkomensvoorzieningen BBZ	250	512	262	3	Het aantal bijstandsgerechtigden was hoger dan begroot. Hier staan hogere ontvangen rijks gelden tegenover.
Re-integratie	1.191	1.384	193	3	Het participatiebudget vanuit het Rijk is hoger dan begroot. Er is intensieve uitvoering gegeven aan diverse reïntegratie-activiteiten.
Wsw	6.734	6.999	265	3	Het aantal gerealiseerde wsw-ers was hoger dan voorzien. Hier staan hogere ontvangen rijks gelden tegenover.

Programma 6 Middelen

Product	Lasten (begr na)	Lasten werkelijk	Overschrijding	Categorie	Toelichting
---------	------------------	------------------	----------------	-----------	-------------

	wijz)				
Algemene inkomsten en uitgaven	-1.250	0	1.250	1	De onderschrijding kapitaallasten is hier begroot maar wordt elders in de begroting gerealiseerd
Saldo kostenplaatsen	-204	2.993	3.197	1	Administratief product dat samenhangt met interne verrekeningen binnen de begroting.
Mutaties reserves	3.314	5.018	1.704	4	Hogere lasten (hogere storting) in de reserves:
			1.125		- ABR storting winstneming conform uitgangspunten
			345		- Storting in BoVo conform uitgangspunten
			138		- storting in reserve groenfonds conform uitgangspunten
			74		- storting in reserve parkeerfonds conform uitgangspunten
			350		- resultaat Equalit
			183		- toevoeging rente aan reserves.
Automatisering	2.734	2.873	139	1	Verrekening aandeel gemeente Oosterhout in Equalit.

C. Begrotingsrechtmatigheid investeringen

Naast de begrotingsrechtmatigheid op de programma's besteden wij in deze paragraaf ook aandacht aan de beoordeling van investeringen bij de jaarrekening. In paragraaf 6.5. zijn de investeringen en de uitvoering van het investeringsplan 2014 toegelicht.

In een aparte staat (bijlage 3) is per investeringskrediet in beeld gebracht wat de verwachte kosten (cost to complete) zijn van de nog openstaande kredieten.

In de 2^e concernrapportage is ook gerapporteerd over de investeringskredieten. Bij het samenstellen van de jaarstukken 2014 ontstaat het volgende beeld:

Omschrijving	Bedrag
Restant kredieten per 1 januari 2014	15.108.248
Gevoteerde kredieten 2014	16.598.515
Totaal beschikbaar in 2014	31.706.763
Werkelijke uitgaven en inkomsten in 2014	17.340.989
Nog in 2015 te ontvangen facturen	248.067
Per saldo resultaat op afgesloten kredieten 2014	-726.581
Restant kredieten per 31 december 2014	14.844.288

In de bovenstaande tabel wordt een totaaloverzicht betreffende de kredieten gepresenteerd. Hieruit blijkt dat er gedurende het jaar 2014 circa € 31,7 miljoen beschikbaar was voor de uitvoering van kredieten, voor een bedrag van € 17,3 miljoen zijn er werkelijke lasten en baten geboekt op deze kredieten. In 2015 is er voor € 248.067 euro aan facturen ontvangen die betrekking hebben op 2014. Hierna resteert voor een totaalbedrag van € 14,8 miljoen aan restant kredieten als beginstand per 1 januari 2015.

Voor de begrotingsrechtmatigheid is het belangrijk om per beleidsterrein te onderbouwen of en zo ja waarom er overschrijdingen zijn geweest.

Op de openstaande kredieten per 31 december 2014 wordt momenteel een onderschrijding verwacht van zo'n € 346.000 (zie tabel onder). Binnen de beleidsterreinen riolering, afvalverwijdering, accommodatiebeheer en incidenteel is echter sprake van een verwachte budgetoverschrijding. Deze overschrijdingen worden onder de tabel toegelicht.

Beleids-terreinen	Restantkredieten per 1 januari 2014	Gevoteerd in 2014	Totale begroting 2014	Uitgaven/inkomsten 2014	Facturen 2015	Restant krediet 2015	Verwacht benodigd bedrag 2015	Onder-of overschrijding
Openbare ruimte	-515	2.542	2.027	1.549	-6	484	-855	1.339
Sport	11.068	489	11.557	5.322		6.235	6.191	44
Afvalverwijdering	-88	0	-88	207		-295	15	-310
Riolering	2.840	3.867	6.707	4.708	144	1.855	2.176	-321
Informatisering	117	420	537	155		382	384	-2
Accommodatie-beheer	33	7.498	7.531	2.819	110	4.602	4.801	-199
IHP	89	742	831	0		831	831	0
Incidenteel (bijzondere investeringen)	1.513	895	2.408	1.086		1.322	1.790	-468
Tractiemiddelen	50	146	196	47		149	134	15
Totaal	15.108	16.599	31.707	15.893	248	15.565	15.467	98

Beleidssterrein afvalverwijdering

Krediet	Lasten (begr na wijz)	Lasten werkelijk	Verwacht nog benodigd	Overschrijding	Categorie	Toelichting
Herinrichting milieustraat	2.811	3.116	0	305	4	Tijdens bouw en ingebruikname onvoorziene aanpassingen ivm onvolkomenheden: loods duurder dan begroot, hogere kosten advies en externe directievoering door langere looptijd project, extra veiligheidsmaatregelen. Deze verwachte overschrijding was reeds in de JR 2013 gemeld.

Beleidssterrein riolering

Krediet	Lasten (begr na wijz)	Lasten werkelijk	Verwacht nog benodigd	Totale overschrijding	Categorie	Toelichting
Afkoppelen regenwater Santrijn				147	4	In verband met vervuilde grond moeten bij ondergrondse werkzaamheden in het Centrum deze in BUS worden uitgevoerd. De extra kosten die dit met zich mee heeft gebracht, is conform de eerder bepaalde uitgangspunten voor 50% gedekt uit rioolgelden en voor 50% uit de GREX. In 2014 zijn er nog kosten doorgerekend vanuit de GREX.
Riolering Ridderstraat West	870	986	0	115	2	Als gevolg van te late levering rioolbuizen stagnatiekosten, door wateroverlast meerwerk en aanbestedingsnadeel. Deze overschrijding valt gedeeltelijk weg de onderschrijding op wegen.
Oostelijke persleiding	3.615	2.313	1.491	189	4	Voor het noordelijk deel van de persleiding is nog € 200.000 benodigd. Het zuidelijk deel is in voorbereiding en wordt in 2015 aanbesteed. Zoals in raadsnota BI.0120059 vermeld, wordt daarvoor in

						een aparte B&W-nota aanvullend krediet voor aangevraagd, rekening houdend met het restantkrediet na aanleg van het noordelijk deel.
--	--	--	--	--	--	---

Beleidssterrein accommodatiebeheer

Krediet	Lasten (begr na wijz)	Lasten werkelijk	Verwacht nog benodigd	Totale overschrijding	Categorie	Toelichting
Dorpshuis Oostquartier	225	301	20	96	4	nav juridische afspraken zijn er extra kosten voor geluidwerende maatregelen (isolerende deur en aanpassing vloer)

Incidentele investeringen

Krediet	Lasten (begr na wijz)	Lasten werkelijk	Verwacht nog benodigd	Totale overschrijding	Categorie	Toelichting
Overslagkade Vijf Eiken	100	447	0	347	1	Moet gezien worden in relatie tot 2 ^e krediet voor overslagkade die onder beleidssterrein openbare ruimte staat. Hier zijn extra inkomsten geboekt die hiermee samenhangen. Per saldo is dus geen sprake van een overschrijding.

Deze ontwikkelingen zullen strak gemonitord worden in 2015, zodat de overschrijding zoveel mogelijk zal worden beperkt.

Incidentele voor- en nadelen

Om een goed beeld te geven van het structurele karakter van het rekeningresultaat, is onderstaand een analyse gemaakt van de incidentele voor- en nadelen. Hierbij zijn alleen de grotere incidentele posten (in principe > € 100.000) betrokken om op hoofdlijnen een goed beeld te geven. Door het rekeningresultaat te corrigeren voor incidentele voor- en nadelen ontstaat een zogenaamd resultaat uit de reguliere bedrijfsvoering.

Door deze met name eenmalige voordelen ontstaat een té positief beeld van de jaarrekening. Incidentele voordelen waren er voor een bedrag van € 7,8 miljoen en incidentele nadelen voor een bedrag van € 1.4 miljoen. Wanneer deze posten worden onttrokken uit het rekeningresultaat ontstaat er een resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van € 860.000.

Dit geeft overigens géén beeld van de structurele doorwerking richting de begroting 2015, aangezien in de begroting 2015 reeds met een groot aantal nadelen rekening is gehouden of vanwege het feit dat bepaalde posten ieder jaar opnieuw begroot worden (bijvoorbeeld de algemene uitkering).

Bedragen * € 1.000

Totaal rekeningresultaat 2014	- 7.311	-	V
Incidentele voordelen	-7.804	-	V
Incidentele nadelen	1.011	+	N
Overige 'kleinere' voor- en nadelen	342	+	N
Rekeningresultaat uit reguliere bedrijfsvoering (structurele posten)	- 860	-	V

Het totale resultaat over het jaar 2014 bedraagt € 7,3 miljoen positief. Dit is het resultaat waarin de incidentele voor- en nadelen zijn opgenomen. Incidentele voordelen waren er voor een bedrag van

€ 7,8 miljoen en nadelen van € 1,4 miljoen. Wanneer deze posten worden onttrokken uit het rekeningresultaat ontstaat er een resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van € 860.000.

De volgende incidentele voordelen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen in het totale rekeningresultaat:

Bedragen * € 1.000

Incidentele voordelen	
WMO	-942
WWB inkomensdeel	-638
Re-integratie / inburgering	-135
Schuldhelpverlening	-67
Onderwijshuisvesting	-106
De Bussel	-119
Bestemmingsplannen	-55
Beheer gronden en gebouwen	-772
Wonen	-1.157
Automatisering	-321
Accommodatiebeheer	-133
Belastingen	-393
Algemene uitkering	-1.438
Stelposten	-348
Reserves	-1.200
Totaal	-7.824

De volgende incidentele nadelen ten opzichte van de begroting zijn opgenomen in het totale rekeningresultaat:

Bedragen * € 1.000

Belangrijke financiële nadelen	Bedrag
evenementen	120
zwembaden	140
openbare verlichting	130
wegen	338
kunstwerken	97
groen	186
Totaal financiële nadelen	1.011

Als structurele (deel)posten in deze jaarrekening worden aangemerkt:

Structurele voordelen	Bedrag
Minimabeleid	-200
Re-integratie	-250
Schuldhelpverlening	-150
Inkomensregelingen	-100
Diverse kleinere posten	-160
Totaal structurele voordelen	-860

6.9 Overzichten SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015						
OCW	D9	Onderwijsachterstandenb eleid 2011-2015 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02
		Gemeenten				
				Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04
			€ 796.812	€ 35.000	€ 0	€ 257.251
I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai (inclusief bestrijding spoorweglawaaai) Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Overige bestedingen (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
				Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 04
			1 BSV 2011038928	€ 8.200	€ 0	Nee
			2 BSV 2011057737	€ 0	€ 0	Nee
			3 BSV 2011037450	€ 8.131	€ 0	Nee
			4			
			100			
			Kopie beschikingsnummer			
				Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09
			1 BSV 2011038928	€ 8.200	€ 0	€ 0
			2 BSV 2011057737	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV 2011037450	€ 11.681	€ 0	€ 0
			4			
			5			
			99			
			100			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015																										
I&M	E27B	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoordde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoordde overige bestedingen																		
Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	Provinciale beschikking en/of verordening	Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoordde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoordde bestedingen																		
									1	B-F-W-118-12 Reconstructie Bovensteweg-Weststadweg	€ 0	€ 269.458	-€ 181.515	€ 181.515												
									2	B-N-09-13 mensgerichte maatregelen	€ 0	€ 2.400	€ 0	€ 0												
									3	B-F-14-13 Reconstructie en onderhoud Hoofseweg Noord	€ 214.200	€ 418.067	€ 0	€ 0												
									4	B-F-18-13 Herinrichting Ridderstraat West	€ 0	€ 43.160	€ 0	€ 0												
									5	B-F-W-19-13 Aanpassen Hoofseweg inclusief fietspaden	€ 0	€ 1.699	€ 0	€ 0												
									6	HOV-01-13 Moderniseren Busstation	€ 952.215	€ 0	€ 0	€ 0												
									7	B-N-09-14 Mensgerichte maatregelen	€ 73.500	€ 34.008	€ 0	€ 0												
									8	B-N-13-14 Shotgunactie	€ 9.600	€ 2.400	€ 0	€ 0												
									9																	
									10																	
									99																	
									100																	
									Quick wins binnenhavens	Tijdelijke regeling Quick Wins Binnenvaart	Provincies en gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Eindverantwoording Ja/Nee	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoord									
																		1	B-F-W-118-12 Reconstructie Bovensteweg-Weststadweg	€ 1.183.585	€ 3.232.987	Lagere uitvoeringskosten leiden tot lagere subsidie	Ja			
																		2	B-N-09-13 mensgerichte maatregelen	€ 51.400	€ 11.625	Ja	Ja			
																		3	B-F-14-13 Reconstructie en onderhoud Hoofseweg Noord	€ 214.200	€ 619.700	Ja	Ja			
																		4	B-F-18-13 Herinrichting Ridderstraat West	€ 133.400	€ 1.382.886	Ja	Ja			
																		5	B-F-W-19-13 Aanpassen Hoofseweg inclusief fietspaden	€ 317.000	€ 961.085	Ja	Ja			
																		6	HOV-01-13 Moderniseren Busstation	€ 952.215	€ 0	Project gestart in 2014	Nee			
																		7	B-N-09-14 Mensgerichte maatregelen	€ 73.500	€ 34.008	Nee	Nee			
																		8	B-N-13-14 Shotgunactie	€ 9.600	€ 2.400	Ja	Ja			
																		9								
																		10								
																		99								
																		100								
																		I&M	E30	Quick wins binnenhavens	Hieronder per regel één projectaanduiding en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie					Eindverantwoording Ja/Nee
																				Tijdelijke regeling Quick Wins Binnenvaart						
																				Provincies en gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E30 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E30 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E30 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E30 / 04		
																				1	5000001205	€ 500.065	€ 2.750	Ja		
																				2						
																		3								
																		100								

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015									
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1 / 02			
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)				Nee			
		Alle gemeenten				Het totaal aantal gerealiseerde arbeidplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;		
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013							
		Wet sociale werkvoorziening (Wsw)				inclusief deel openbaar lichaam			
		Alle gemeenten verantwoordten hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de				Aard controle R Indicatornummer: G1A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03		
			1	60826 Oosterhout	238,06	8,36			
			2						
			3						
			100						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2014							
		Alle gemeenten verantwoordten hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.							

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015						
		Bestanddeel van de informatie	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>	
			€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G5	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004				
		Wet participatiebudget (WPB) gemeente 2014	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen			
		Wet participatiebudget (WPB)	Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering			
		Alle gemeenten verantwoordten hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07 <i>Aard controle D1 Indicatornummer: G5 / 01</i>			
			845			
			Besteding (jaar T) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's <i>Aard controle R Indicatornummer: G5 / 03</i>	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget <i>Aard controle R Indicatornummer: G5 / 04</i>	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) <i>Aard controle R Indicatornummer: G5 / 05</i>
			€ 1.457.024	€ 135.404	€ 40.393	€ 0
						Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
						De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06 <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5 / 07</i>
						Ja

Eindverantwoordingsrapportage Landschapspark De Open Linie (Oosterhout - Breda)										
nummer	Project	Project omschrijving	Status Financien	Status Miljipalen	Toelichting Financien / miljipalen	Totale gemaakte kosten	Realisatie 2011 (gemaakte kosten)	Realisatie 2012 (gemaakte kosten)	Realisatie 2013 (gemaakte kosten)	Realisatie 2014 (gemaakte kosten)
Aanleg bosverbinding Bredasebaan	Landgoed Versleggen	Realisatie robuust landschapscologisch raamwerk, herstel bosstelsel en realisatie ecologische verbindingzone	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Een studie naar de mogelijkheden een landgoed met extra natuur te realiseren	⊕	⊕		10.356	0	4.693	5.663	0
		De realisering van een bosverbinding op een perceel waar voorheen een bandenhandel was gevestigd	⊕	⊕		415.613	0	0	0	415.613
		Uitvoeren natuurcompensatie binnen gebied Seters Oosterhout	⊕	⊕		0	0	0	0	0
Landschappelijke herstructurering Groene Poort Seters	Landgoed Poppelars	Leveren bijdrage aan herstel landschapscologische verbinding tussen boswachterij Dorst enerzijds en Lage Vuchtpolder/Vrachelse Heide anderzijds. De opgave is een rood-voor-groen opgave waarbij een combinatie wordt gezocht van verplantings/zaaiing bedrijven, beperkte extensieve woningbouw en versterking van de landschappelijke en ecologische kwaliteiten.	⊕	⊕		34.295	0	0	0	34.295
		Ter uitbreiding van camping de Hannebroeck is een natuurbufferzone aangelegd tussen de camping en de A27.	⊕	⊕		242.120	0	0	0	242.120
		Het opstellen van een visie voor de realisering van een landgoed	⊕	⊕		19.785	0	0	0	19.785
		De aanleg van nieuwe bossen, houtwallen, greppels, poelen en wandelpaden	⊕	⊕		173.500	0	0	0	173.500
Aanleg en beheer kleine landschapselementen + stimuleringskader blauw/groene diensten	Akkerreservaat	Aanleg en beheer van kleine landschapselementen op particuliere gronden (bewoners van buitengebied, agrariërs, recreatieondernemers, horeca) d.m.v. vergoedingen voor aanleg en onderhoud van houtwallen, poelen, vogelweides, bossen e.d.	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Bij één van de entrees van de boswachterij Dorst dient de aanwezige parkenvoorziening te worden verbeterd en vergroot, zodat hiermee onder andere de parkeerverlast langs de weg wordt opgelost.	⊕	⊕		27.062	0	27.062	0	0
		Het realiseren van een kleinschalig landschap als buffer tussen stedelijke en agrarische functies. Daarnaast moet de beleving van het landschap worden verbeterd door het toevoegen van recreatieve functies. Tenslotte kunnen accenten worden gelegd door de aanleg van erfbeplanting, poelen of kavelgrensbepantling.	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Versterking structuur heide door aanleg van een klein bosje met vergroting diversiteit in leefstijlopbouw en soortenrijkdom van het bos.	⊕	⊕		0	0	0	0	0
Ontwikkeling open zanden Oost en Vrach heide incl. bosbouw	Integrale begrazing	Een integraal beheer van de natuurgebieden binnen het landschapspark. Afscherming van beheer tussen de grote terreineigenaren. Inzet van de schaapskudde voor natuurbeheer en voorlichting hierover (recreatie en communicatie).	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Aanleg parkenvoorziening bij één van de entrees van de boswachterij Dorst.	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Opknappen van de Spinoelasschans. Verleggen van de entree en het realiseren van parkeerterrein voor fiets en auto.	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Eén van projecten die het landschapspark als product sterker maakt (meer dan de som der delen) is marketing. De marketing speelt door alle producten heen en stopt pas als het landschapspark een soort begrip is geworden op minimaal regionaal niveau. Ook kan gedacht worden aan branding waarbij het landschapspark als een soort uniek merk wordt gezien.	⊕	⊕		6.671	0	0	0	6.671
Open dag, route- en entreeborden	Mountainbikeroute	Instrumenten om het gebied te promoten.	⊕	⊕		10.477	0	0	0	10.477
		Een route met een lengte van bijna 50 km. door het gehele gebied, waarbij kwetsbare delen worden ontzien.	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		Paden voor wandelaars, fietsers en ruiters, tot stand gekomen in samenspraak met de diverse doelgroepen	⊕	⊕		0	0	0	0	0
		De restauratie van enkele historische gebouwen op landgoed Oosterheide	⊕	⊕		0	0	0	0	0
Herstel cultuurhistorische elementen Oosterheide	Bosontwikkeling Oosterheide, Galgenveld en Meerberg	Het realiseren van een afwisseling tussen naald- en loofbomen, waardoor gevarieerde bossen ontstaan	⊕	⊕		0	0	0	0	0
			⊕	⊕		0	0	0	0	0
			⊕	⊕		0	0	0	0	0
			⊕	⊕		0	0	0	0	0
Totaal t/m 2014						939.878	0	31.755	5.663	902.460

Totaal project

Status financien is als "conform planning" verantwoord. Daar waar de miljipalen binnen de planningshorizon van 2013 afgerond kunnen worden is eveneens dit symbool gehanteerd.

Dit symbool is bij een aantal projecten bij de status miljipalen gehanteerd, omdat uit nadere studie is gebleken dat deze projecten niet binnen de planningshorizon 2013 tot afwikkeling kunnen komen, maar op de lange termijn.

Dit symbool is gehanteerd voor de projecten die wel binnen de planningshorizon van 2013 afgerond kunnen worden, maar achter lopen op de planning 2011-2012

6.10 Publicatie Wet Normering Topinkomens

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Naam	Funcite	Duur dienst-verband	Omvang dienst-verband	Beloning	Door werk-gever betaalde SV-premies	Belast-bare kosten-vergoe-dingen	Voorzie-ningen Betaal-baar op termijn	Beein-diging s Uit-keri-ngen	Jaar Be-ein-digi-ng	Moti-ve-ring
Ridder, P.J. de	Gemeen-tesecre-taris	In dienst: 01-01-2010	36 uur	€ 93.360	--	€ 6.208	€ 18.057	--	--	--
Franke vijle, J	Griffier	In dienst: 15-09-2003	40 uur	€ 100.257	--	€ 8.060	€ 16.518	--	--	--

De bezoldiging van de griffier is in 2014 hoger dan voorgaande jaren vanwege een uitbreiding van zijn aanstelling van 36 uur naar 40 uur met terugwerkende kracht ingaande 2013 en een uitbetaling van overuren.

Publicatie overige (niet-top)functionarissen

Func tie	Duur dienst-verband	Omvang dienst-verband	Beloning	Door werk-gever betaalde SV-premies	Belast-bare kosten-vergoe-dingen	Voorzie-ningen Betaa-baar op termijn	Beeindi-gings-Uitkering en	Jaar Beein-diging	Moti-vering
n.v.t.									

6.11 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Oosterhout

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2014 van de gemeente Oosterhout gecontroleerd. Deze jaarrekening – die is opgenomen in hoofdstuk '6. Jaarrekening (Financieel)' – bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2014 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van de programmaverantwoording en de paragrafen, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het normenkader voor de jaarrekening 2014 zoals dit op 15 december 2014 door de gemeenteraad is vastgesteld en het Controleprotocol WNT.

Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze

risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheidscriteria zijn met het normenkader 2014 door de gemeenteraad ter kennisgeving aangenomen op 20 januari 2015, Raadsnotanummer lis200115.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door de gemeenteraad vastgesteld bij raadsbesluit van 9 november 2005, Bis-nummer 0050858. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Oosterhout een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat de programmaverantwoording en de paragrafen, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Breda, 9 juni 2015
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: F.A.J. van Kuijk RA RO EMIA

Bijlagen

210	Kerngegevens
212	Personele sterkte en -lasten
213	Overzicht investeringen
218	Investeringen 2014: restant kredieten
221	Overzicht reserves en voorzieningen
222	Afkortingenlijst
225	Overzicht begrotingswijzigingen 2014
228	Kaderstellende beleidsnota's
231	Conversietabel programmastructuur

Bijlage 1 Kerngegevens

De cijfers over de jaren 2012 en 2013 zijn gebaseerd op de definitieve cijfers van o.a. het CBS (en kunnen derhalve afwijken van eerder gepresenteerde kerngegevens). De cijfers over (31 december) 2014 betreffen voorlopige cijfers welke pas in de loop van 2015 definitief worden vastgesteld.

Fysieke structuur	Rekening 2012	Rekening 2013	Rekening 2014
Oppervlakte in hectares	7.309	7.309	7.309
- waarvan stedelijk gebied ²	32%	32%	32%
- waarvan agrarisch gebied	46%	46%	46%
- waarvan bos- en open natuurgebied	19%	19%	19%
- waarvan binnenwater	3%	3%	3%
Woonobjecten:			
- woningen	23.337	23.788	24.140
- woonwagens / woonboten	26	26	26
- recreatiewoningen	562	562	562
- bijzondere woongebouwen	20	20	20
Gemiddelde woningbezetting ³	2,28	2,24	2,21
Omgevingsadressendichtheid ⁴	1.375	1.370	1.532

Sociale structuur	Rekening 2012	Rekening 2013	Rekening 2014
Aantal inwoners	53.686	53.719	53.813
- waarvan 0 t/m 19 jaar	12.055	11.857	11.741
- waarvan 20 t/m 64 jaar	31.402	31.157	31.057
- waarvan 65 jaar en ouder	10.229	10.705	11.015
Aantal uitkeringsgerechtigden:			
- Wet Werk en Bijstand (WWB) ⁵	807	847	907
- Aanvullende sociale voorzieningen (IOAW/ IOAZ)	44	46	64
- Werkloosheidswet (WW)	1.313	1.707	1.570
- Arbeidsongeschiktheid (WAO/WIA/Wajong/WAZ)	2.332	2.319	2.300
Minderheden (allochtonen)	9.787	9.855	9.900

² Betreft bebouwd terrein en terrein bestemd voor verkeer en recreatie conform CBS-definitie.

³ Het gemiddelde aantal personen per woning (exclusief tehuisbevolking).

⁴ Het gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer dat een adres heeft binnen een straal van één kilometer. Dit zegt iets over de stedelijkheid van de gemeente. Op basis hiervan is Oosterhout ingedeeld bij de matig stedelijke gemeenten.

⁵ Vanaf 1 januari 2010 is de uitvoering van de WWB 65+ een wettelijke taak van de Sociale verzekeringsbank. Deze categorie is daarom niet meer opgenomen in de cijfers.

Sociale structuur	Rekening 2012	Rekening 2013	Rekening 2014
- waarvan aantal niet westerse allochtonen ⁶	5.177	5.280	5.225
Aantal leerlingen onderwijs	8.465	8.368	8.318
- waarvan op het basisonderwijs	4.681	4.502	4.393
- waarvan op het voortgezet onderwijs	3.403	3.457	3.525
- waarvan op het speciaal onderwijs	381	409	400
Klantenpotentieel ⁷			
- lokaal	54.840	55.030	54.830
- regionaal	45.380	45.820	45.510

Financiële structuur (vetgedrukte bedragen zijn * € 1.000)	Rekening 2013	Rekening 2014
Totale uitgaven	142.924	147.468
<i>Per inwoner</i>	2.660	2.740
Opbrengst onroerende zaakbelasting	10.641	11.248
<i>Per inwoner</i>	198	209
Riolering en afvalstoffenheffing	8.711	10.768
<i>Per inwoner</i>	162	200
Algemene uitkering gemeentefonds	47.397	50.609
<i>Per inwoner</i>	882	940
Reserves (incl. resultaat) per einde	129.257	130.767
<i>Per inwoner</i>	2.406	2.430
Langlopende schulden per einde	54.444	81.958
<i>Per inwoner</i>	1.013	1.523

⁶ Allochtonen: betreft allochtonen uit niet-westerse landen; personen die zelf, of waarvan tenminste één van de ouders, is geboren in Turkije, Afrika, Latijns Amerika (m.u.v. de Nederlandse Antillen en Aruba) of Azië (m.u.v. Japan en Indonesië).

⁷ Klantenpotentieel: het aantal potentiële klanten van de woonkernen in de gemeente. Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern is het aantal klanten dat die kern aantrekt uit alle kernen binnen een straal van 20 kilometer. Voor het regionaal klantenpotentieel geldt een straal van 60 kilometer. Hoe groter de kern, hoe meer potentiële klanten deze trekt.

Bijlage 2 Personeelssterkte en – lasten 2014

Bedragen * € 1.000

Item	Begroting	Werkelijk	Verschil
Personele kosten	23.648	23.541	107
Tijdelijk personeel	369	909	-540
Algemene afdelingskosten	524	748	-224
Specifieke afdelingskosten	274	23	251
Totale kosten	24.815	25.221	-406
Inkomsten	-383	-1.047	664
Inzet reserves	0	0	0
Doorbelasting investeringen	-833	-646	-187
Saldo	23.599	23.528	71

Bijlage 3 Overzicht investeringen

De volgende kredieten worden per 31 december 2014 afgesloten, aangezien de projecten gereed zijn, dan wel niet meer tot uitvoering komen.

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Resultaat
Heftruck, kunstmeststrooier, laadschop	130.706	50.000	35.655	14.345
Optimalisatie website 2013	21.652	18.321	16.329	1.992
Vervanging koffie automaten	70.369	65.000	66.277	-1.277
Investeringsbijdrage dierenasiel	342.029	205.217	205.217	-
Project Ridderstraat Oost wegen	184.575	94.564	46.500	48.064
Reconstr. Bovensteweg-Weststadweg OV	604.145	84.234	35.560	48.674
Reconstr. Bovensteweg-Weststadweg OV t/v reserve Bovenwijkse voorz.	-604.145	-84.234	-35.560	-48.674
Willem Dreeslaan renovatie verharding	250.080	50.224	50.207	17
Renovatie Frans Halslaan	122.356	3.579	3.264	315
Realisatie gymzaal Hoofseweg inrichting openbare ruimte	100.000	56.383	79.210	-22.827
Realisatie gymzaal Hoofseweg inrichting openbare ruimte tlv vrije reserve	-100.000	-56.383	-56.383	-
Meer percelen bestek OVL 2012	251.942	20.107	14.738	5.369
Herendam integraal groot onderhoud OV	49.293	44.840	44.840	-
Project Ridderstraat West wegen	586.769	77.130	13.446	63.684
Project Ridderstraat West subsidie verkeersveiligheid	-133.400	-133.400	-133.400	-
Openbare verlichting JOR projecten 2013	60.625	14.048	14.147	-99
Openbare verlichting JOR projecten 2013 (Hadewychstraat - Van Veldekestraat)	5.413	1.737	-	1.737
Openbare verlichting JOR projecten 2013 (Project Lijndonk (ged) en Hooidonk)	9.743	2.889	-2.889	5.778
Openbare verlichting JOR projecten 2013 (Centrum	128.829	1.286	13.611	-12.325
Openbare verlichting JOR projecten 2013 (project Patrijslaan groot onderhoud)	47.418	41.085	52.321	-11.236
Openbare verlichting JOR projecten 2013(Herindr.hoek Vondellaan/Zuiderhout Lidl)	18.404	5.773	-	5.773
Openbare verlichting JOR projecten 2013 (Staatsliedenbuurt onderhoudsmaatregelen)	8.119	3.736	-	3.736
Verkeersmaatr. Krijtenberg MenorahBeiaard	33.560	2.887	-	2.887
Reconstructie wegen JOR 2013 (Hadewychstraat - Van Veldekestraat)	41.138	6.821	4.836	1.985
Reconstructie wegen JOR 2013 (Project Lijndonk (ged) en Hooidonk)	86.608	25.480	47.425	-21.945
Reconstructie wegen JOR 2013	232.377	43.806	-	43.806

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Resultaat
(Herinr.hoek Vondellaan/Zuidhout Lidl)				
Reconstructie wegen JOR 2013 (Herinr.hoek Vondellaan/Zuidhout Lidl) bijdrage Lidl inrichting omgeving	-122.400			
Reconstructie wegen JOR 2014 (Lijndonk integraal onderhoud)	264.263	264.263	270.249	-5.986
Reconstructie wegen JOR 2014 (project Rubenshof e.o. straten)	70.688	70.688	65.887	4.801
Reconstructie wegen JOR 2014(.....Hoevestraat)	-	-	-	-
Reconstructie wegen JOR 2014(Het Goorke asfaltonderhoud en aanleg bushalte)	135.938	135.938	150.054	-14.116
Openbare verlichting JOR projecten 2014 (Lijndonk integraal onderhoud)	34.800	34.800	35.773	973-
Openbare verlichting JOR projecten 2014 (vervanging openbare verlichting meerdere straten)	518.194	518.194	545.541	-27.347
Aankoop modernisering Busstation Leijzenhoek wegen	-	-	-	-
Reconstr. Bovensteweg-Weststadweg VRI	343.165	46.113	19.529	26.584
Reconstr. Bovensteweg-Weststadweg VRI t/v reserve Bovenwijkse voorz.	-343.165	-46.113	-19.529	-26.584
Vervanging VRI kruispunt Strijenstraat-Prins Frederikstraat	160.406	160.406	134.677	25.729
Haltetoegankelijkheid 2010 Provinciale bijdrage	-102.500	-102.500	-39.377	-63.123
Aankoop busstation grond	315.000	315.000	315.000	-
Santrijn ondergrondse parkeergarage plankosten	195.114	123.092	131.748	-8.656
Santrijn ondergrondse parkeergarage		-123.092	-	-123.092
Sportpark TSC parkeerterrein	480.000	153.954	136.089	17.865
Sportpark TSC parkeerterrein /tlv reserve investeringsprojecten	-480.000	-153.954	-136.089	-17.865
Bijplaatsen fietsrekken centrum	32.625	32.625	35.069	-2.444
Realisatie overslagkade Vijf Eiken		-	347.279	-347.279
Verv. Stroomkasten tbv weekmarkten	16.239	2.312	2.554	-242
Grond nieuwbouw Touwbaan	340.000	36.205	-	36.205
Grond nieuwbouw Touwbaan/ tlv reserve	-340.000	-36.205	-	-36.205
bijdrage parkeerplaatsen Touwbaan	32.000	24.534	28.903	-4.369
Bijdr. Parkeerpl. Touwbaan (rd 6/2007) t.l.v. reserve	-32.000	-24.534	-28.903	4.369
Santrijn centr.bibliotheek plankosten	598.350	84.699	93.798	-9.099
Santrijn centr.bibliotheek plankosten/ tlv bestemmingsreserve herontwikkeling Santrijngebied investeringsprojecten	-598.350	-84.699	-93.798	9.099
Concentratie zwembad de Warande (parkeerterrein)	271.034	271.034	271.034	-
Noodz. Aanp. Kleedkamers sporthal	107.108	2.658	-	2.658

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Resultaat
Oosterheide				
Realisatie gymzaal Hoofseweg	1.197.952	71.547	-	71.547
Realisatie gymzaal Hoofseweg /tlv reserve investeringsprojecten en een bedrag van € 33.150 in 2012 tlv van vrije reserve boeken	-967.536	-	-	-
Renovatie Twins	436.708	21.758	24.785	-3.027
Renovatie Twins /tlv reserve investeringsprojecten	-217.230	-	-	-
Landschapspark Oosterhout-Breda planv.	60.000	-515.255	101.310	-616.565
Landschapspark Oosterhout-Breda planv./baten	-	543.496	-71.206	614.702
Landschapspark Oosterhout-Breda planv./tlv reserve	-60.000	-28.241	-30.104	1.863
Landschapspark Oosterhout-Breda uitv./tlv reserve	-150.000	-124.777	-124.777	-
Landschapspark Oosterhout-Breda uitv./tlv bestemmingsreserve groenfonds	-265.000	-265.000	-265.000	-
Natuurbuffer Hannebroeck A27	68.000	66.500	282.292	-215.792
Natuurbuffer Hannebroeck A27 tlv vrije reserve	-68.000	-66.500	-66.500	-
Natuurbuffer Hannebroeck A27	-	-	-3.944	3.944
Reconstr. Bovensteweg-Weststadweg groen	44.340	2.766	2.523	243
Reconstr. Bovensteweg-Weststadweg groen/tlv reserve Bovenwijkse voorz.	-44.340	-2.766	-2.523	-243
Project waterberging lukwelpark groen	301.235	274.675	136.981	137.694
Herendam integraal groot onderhoud groen	65.724	60.000	60.000	-
Project Ridderstraat West groen	23.817	3.131	-	3.131
Openbaar groen JOR projecten 2013	32.478	30.000	30.212	-212
Openbaar groen JOR projecten 2013 (project Patrijslaan groot onderhoud)	101.720	88.136	88.150	-14
Openbaar groen JOR projecten 2013(Herintr. Hoek Vondellaan/Zuiderhout Lidl)	27.173	8.524	-	8.524
Weststad I en II verbeteringsmaatr.Koopvaardijweg groen	57.738	53.333	25.486	27.847
Openbaar groen JOR projecten 2013 (Staatsliedenbuurt onderhoudmaatregelen)	23.275	10.711	3.107	7.604
Openbaar groen JOR projecten 2014 (renovatie Professor Beelhoek)	10.875	10.875	8.980	1.895
Vervanging dakbedekking activiteiten centrum "Zuid"	95.848	9.854	11.923	-2.069
Herinrichten Milieustraat	2.811.000	-101.880	203.327	-305.207
Ondergrondse containers	430.000	3.726	4.111	-385
Onderzoek oostelijke rioolpersleiding	317.700	62.126	66.520	-4.394
Bergingsriool Dorst	1.426.562	81.802	36.128	45.674
Herintr. V. Boischothlaan aanleg riool	167.840	756	-	756

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Resultaat
Rioolverbetering Vaartweg deelplan 3	465.760	42.941	20.002	22.939
Project Ridderstraat Oost (rio)	107.240	57.100	28.500	28.600
Project Slotbosse Toren rio	736.111	46.962	-1.916	48.878
Project Slotbosse Toren bijdrage Waterschap	-100.000	-		
Project Slotjes Oost rioolvervanging	374.903	5.687	7.379	-1.692
Project waterberging lukwelpark	353.620	59.554	61.363	-1.809
Moderniseren communicatielijnen rioolgemaal	158.833	1.456	4.461	-3.005
Herinrichting St. Willibrordstraat	69.872	4.392	3.517	875
Rioolverbetering Kanaalstraat	350.528	26.227	12.434	13.793
Herendam integraal groot onderhoud riool	109.540	100.000	100.000	-
Project Ridderstraat West riool	870.410	-85.387	29.714	-115.101
Project Giethuiserf en ander rioolprojecten	104.875	22.852	22.852	-
Project Giethuiserf en ander rioolprojecten Externe financiering waterschap	-48.900	-		
Project Giethuiserf en ander rioolprojecten	240.988	17.270	14.445	2.825
Riool aanleg en vervanging 2013	296.411	46.307	47.248	-941
Riool aanleg en vervanging 2013 (Hadewychstraat - Van Veldekestraat)	21.652	6.947	-	6.947
Riool aanleg en vervanging 2013 (rioolvervangingen Cypressenstraat-Spoorstraat, Hoogeind, Meidoornlaan en Veerseweg)	306.375	50.278	32.602	17.676
Riool aanleg en vervanging 2013 (project Patrijslaan groot onderhoud)	964.950	542.794	543.833	-1.039
Riool aanleg en vervanging 2013 (hoek vondellaan/Zuiderhoud Lidl)	555.952	46.476	43.116	3.360
Riool aanleg en vervanging 2013 (herinr. hoek vondellaan/Zuiderhoud Lidl) bijdrage Lidl infiltratiekelder en riolering	-35.000	-	-	-
Weststad I en II verbeteringsmaatr.Koopvaardijweg riolering	28.870	26.667	-	26.667
Riool aanleg en vervanging 2013 (Staatsliedenbuurt onderhoudsmaatregelen)	6.495	2.989	-	2.989
Riool aanleg en vervanging 2013 (Rioolrenovatie Vincent van Goghlaan)	21.110	6.655	6.530	125
Riool aanleg en vervanging 2013 (Afkoppeling regenwater Santrijng gebied)	-	-	146.641	-146.641
Riool aanleg en vervanging 2014 (Rioolvervangingen Brahmsstraat, Putterstraat en Verweijstraat)	119.081	119.081	104.519	14.562
Riool aanleg en vervanging 2014 (project Rubenshof e.o. verv. riool)	81.563	81.563	76.650	4.913
Riool aanleg en vervanging 2014 (Professor Beelhoek)	8.700	8.700	8.700	-

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Resultaat
Riool aanleg en vervanging 2014 (Harmoniestraat)	19.031	19.031	19.031	-
Riool aanleg en vervanging 2014 (vervanging Rioolput Houtse Heuvel)	13.594	13.594	13.294	300
Voorbereiding inrichtingsplan Sportpark de Contreie	9.357	-	-	-
Totaal	16.584.914	3.919.981	4.647.537	-726.581

Bijlage 4 Investerings 2014: restantkredieten

De volgende kredieten zijn in 2014 gevoteerd, maar kunnen nog niet worden afgesloten. Hierdoor lopen ze qua uitvoering nog door in 2015.

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Restant
Doorontwikkeling organisatie	990.000	213.556	48.194	165.362
Inkomsten	-	17.222	-	17.222
Reserve	-990.000	-230.778	-48.194	-182.584
Implementatietraject dienstverlening en zaakgericht werken	225.638	48.210	-	48.210
ICT Investeringsprogramma 2011	243.454	19.040	4.900	14.140
Digitalisering cliëntendossiers WWB	28.275	28.275	29.821	-1.546
ICT modernisering GBA	206.625	206.625	16.625	190.000
Doorontwikkeling kennissysteem	16.236	15.000	-	15.000
Noodzakelijk onderhoud Stadhuis	2.290.000	478.690	50.775	427.915
Vrije reserve	-1.870.000	-58.690	-50.775	-7.915
BGT project	89.000	89.000	52.960	36.040
Uitwerking HRM-visie	514.000	391.748	53.648	338.100
Bestemmingsreserve IZA gelden	-514.000	-391.748	-53.648	-338.100
ICT-investeringsprogramma 2013	184.042	98.212	51.983	46.229
ICT Planon inv. Progr. 2013	54.130	50.000	51.059	-1.059
ICT investeringsprogramma 2014	184.875	184.875	51.207	133.668
Digitalisering milieuarchief en bouwvergunningen 1990-2010	77.947	26.914	11.288	15.627
Vervangen beheersysteem openbare ruimte	162.390	150.000	77.242	72.758
Vervanging Vrachtwagen	226.075	226.075	18.190	207.885
Vervangen twee grasmaaiers	145.725	145.725	11.725	134.000
Herinrichting Corsa voor zaakgericht werken	97.875	97.875	7.875	90.000
Telefooncentrale	100.000	81.321	60.519	20.802
Bestemmingsreserve dienstverlening	-100.000	-81.321	-60.519	-20.802
Techn.fundament ISC	70.000	70.000	15.316	54.684
Bestemmingsreserve dienstverlening	-70.000	-70.000	-15.316	-54.684
Techn.fundament PIM 2.0	122.500	29.145	5.635	23.510
Bestemmingsreserve dienstverlening	-122.500	-29.145	-5.635	-23.510
Techn.fundament algemeen	247.270	175.507	44.195	131.312
Inkomsten	-	1.760	-	1.760
Bestemmingsreserve dienstverlening	-75.500	-5.497	-5.497	-
E-dienstverl/prest.management	75.583	68.004	6.440	61.564
Dienstverl.2013:dig.handtek	20.000	20.000	-	20.000
Bestemmingsreserve dienstverlening	-20.000	-20.000	-	-20.000
Dienstverl2013:invest.WABO	50.000	50.000	11.960	38.040
Bestemmingsreserve dienstverlening	-50.000	-50.000	-11.960	-38.040
Sloop Brandweerkazerne	304.800	304.800	87.035	217.765
Vrije reserve	-304.800	-304.800	-87.035	-217.765
Vervanging parkeerverwijssysteem	250.050	250.050	68.010	182.040
Bestemmingsreserve parkeerfonds	-250.050	-250.050	-68.010	-182.040
Parkeergarage Santrijn	7.300.000	7.300.000	2.732.052	4.567.948
P voormalige brandweerkazerne	95.200	95.200	-	95.200
Vrije reserve	-95.200	-95.200	-	-95.200
Parkeerplaatsen OVV'67 (BW 03-12-2014)	38.062	38.062	3.062	35.000
Aanleg parkeerplaatsen Brakestein	100.000	100.000	-	100.000

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Restant
Bestemmingsreserve boekwaarde panden verlagen	-100.000	-100.000	-	-100.000
Vervangen Stroomkasten tbv weekmarkten	16.312	16.312	1.312	15.000
School De Muldersteeg	1.980.000	182.996	24.697	158.299
Vrije reserve	-1.080.000	-	-	-
Uitbreiding Marcoen Dorst (IHP)	741.825	741.825	-	741.825
Sint-Oelbert gymnasium IHP 2011-2014	570.000	88.952	-	88.952
Concentratie zwembaden Warande	10.358.954	10.358.954	4.639.822	5.719.132
Inkomsten	-	-	-1.156	1.156
Renovatie tegelwerk diepe bad warande	489.375	489.375	39.375	450.000
Sportpark TSC velden	1.700.000	433.086	323.475	109.611
Vrije reserve	-1.700.000	-433.086	-323.475	-109.611
Sportpark TSC kleedlokaal	1.120.000	1.073.192	1.012.282	60.910
Vrije reserve	-1.120.000	-1.073.192	-1.012.282	-60.910
Sportpark de Contreie gebouw	2.677.123	1.963.866	1.074.747	889.119
Velden	2.246.243	603.865	779.727	-175.862
Kunstgrasveld openbaar	400.000	394.173	380.325	13.848
Vrije reserve	-5.311.075	-2.949.613	-2.234.799	-714.814
Realisatie kleedgebouw Twins	487.170	329.631	348.144	-18.513
Verbouwing de Bussel plankosten	507.296	99.528	46.051	53.477
Bestemmingsreserve Santrijn	-507.296	-99.528	-46.051	-53.477
Landschapspark Oosterhout-Breda	930.000	904.777	444.293	460.484
Inkomsten	-515.000	-515.000	-174.663	-340.337
Vrije reserve	-150.000	-124.777	-124.777	-
Bestemmingsreserve groenfonds	-144.853	-144.853	-144.853	-
Ecologische verbindingszone	3.100.000	382.506	260.748	121.758
Inkomsten	-700.000	-700.000	-521.692	-178.308
Vrije reserve	-2.400.000	-382.506	-359.056	-23.450
Omvorming heesters naar gazons	525.167	525.167	-	525.167
Camerabeveiliging busstation Leijzenhoek	27.188	27.188	2.188	25.000
Herinrichting Hoofseweg (wegen)	680.615	7.638	1.699	5.939
Bovensteweg-Weststadweg	3.719.350	430.772	211.845	218.927
Cofinanciering	-1.300.000	-1.300.000	-1.183.585	-116.415
Reserve BOVO	-2.419.350	-430.772	-328.260	-102.512
Herendam integraal groot onderhoud wegen	394.579	363.140	289.259	73.881
Reconstructie wegen JOR 2013	809.866	616.320	587.908	28.412
Subsidie	-214.000	-214.000	-	-214.000
Reconstructie wegen JOR 2014	561.139	561.139	409.261	151.878
Openbare verlichting JOR projecten 2014 (project Zuiderhout parkeerterrein en Vondellaan)	21.750	21.750	21.750	-
Vervangen voegovergangconstructie brug Wilhelminakanaal	135.938	135.938	113.121	22.817
Vervangen VRI kruispunt Bredaseweg/Wilhelminalaan/ van Liedekerkestraat	179.438	179.438	16.948	162.490
Busstation Leijzenhoek	1.965.000	1.965.000	963.465	1.001.535
Subsidie	-1.038.000	-1.038.000	-11.250	-1.026.750
Vrije reserve	-925.000	-925.000	-925.000	-
Realisatie kade Vijf Eiken	2.179.200	357.957	158.701	199.256
Bijdrage Rijke en Provincie	-1.243.650	-472.786	-424.707	-48.078
Vrije reserve	-235.550	-89.495	-89.495	-
Openbaar groen JOR projecten	218.164	218.164	202.651	15.513

Omschrijving project	Gevoteerd bedrag	Beschikbaar 2014	Werkelijk 2014	Restant
2014				
Activiteitencentrum Dommelbergen	186.700	176.398	174.886	1.512
Activiteitencentrum Slotjes midden	201.200	194.092	181.613	12.479
Activiteitencentrum Bunthoef	198.700	194.627	177.115	17.512
Dorpshuis Oostquartier	237.700	225.254	301.420	-76.166
de Pannehoef	284.700	274.957	14.157	260.800
Vrije reserve	-1.109.000	-1.065.328	-849.190	-216.138
Electra installatie activiteitencentrum Zuid(Bunthoef)	78.844	78.844	65.204	13.640
Vervanging dakbedekking en aanbrengen valbeveiliging gemeentewerf	70.792	70.792	5.696	65.096
Gebouw De Bussel	12.600.000	12.600.000	3.875.799	8.724.201
Bestemmingsreserve Santrijn	-12.600.000	-12.600.000	-3.875.799	-8.724.201
Vervanging stalen kozijnen Pannehoef	25.319	23.387	0	23.387
Aanschaf tien AED's	29.362	29.362	26.370	2.992
Inzameling kunststof afval/verv glasbakken	146.312	10.372	0	10.372
Aanleg vijver Slotjesveld	54.031	54.031	56.544	-2.513
Bijdrage Thuisvester	-35.000	-35.000	-	-35.000
Aanleg Oostelijke persleiding	3.710.402	3.615.002	2.313.290	1.301.712
Project Giethuiserf en ander rioolprojecten	136.925	125.000	1.065	123.935
Riool aanleg en vervanging 2013	696.256	541.871	410.129	131.742
Riool aanleg en vervanging 2014	558.594	558.594	422.015	136.579
Riool aanleg en vervanging 2014 (Molenstraat)	342.563	342.563	50.231	292.332
Pompen en gemalen JOR 2014	48.937	48.937	3.937	45.000
Herinrichting voorterrein Tweesprong	41.325	41.325	3.325	38.000
Restauratie korenmolen De hoop Den Hout	182.146	182.146	4.360	177.786
Subsidie	-133.778	-133.778	-	-133.778
Totaal	33.638.650	27.517.151	10.975.988	16.541.166

Bijlage 5 Overzicht reserves & voorzieningen

(Bedragen * € 1.000)

Overzicht reserves en voorzieningen	STAND PER 1-1-2014	Resultaat 2013	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	STAND PER 1-1-2015
ALGEMENE RESERVES (06110)					
<i>algemene reserve (bufferfunctie)</i>	5.128	0	103	0	5.231
<i>financieringsreserve (inkomensfuncties)</i>	36.000	0	0	0	36.000
<i>vrije reserve</i>	17.739	3.812	355	7.213	14.694
Totaal algemene reserves	58.867	3.812	458	7.213	55.925
RESERVES GRONDEXPLOITATIE (06130)					
<i>algemene bedrijfsreserve</i>	11.032	0	1.346	1.264	11.113
<i>Reserve bovenwijkse voorzieningen</i>	8.824	0	520	418	8.927
Reserves grondexploitatie	19.856	0	1.866	1.682	20.040
OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES (06150)					
<i>bestemmingsreserve investeringsprojecten (bestedingsfunctie)</i>	23.071	0	10.866	3.319	30.619
<i>bestemmingsreserve SSC</i>	1.897	0	388	0	2.284
<i>bestemmingsreserve doorontwikkeling</i>	257	0	5	48	214
<i>bestemmingsreserve Buiten Spelen</i>	86	0	2	32	56
<i>bestemmingsreserve parkeerfonds</i>	1.077	0	528	68	1.537
<i>bestemmingsreserve Santrijgebied</i>	18.058	0	361	4.317	14.102
<i>bestemmingsreserve Groenfonds</i>	261	0	134	265	130
<i>bestemmingsreserve Dienstverlening</i>	785	0	604	330	1.059
<i>bestemmingsreserve IZA-gelden</i>	509	0	10	54	465
<i>bestemmingsreserve Sociaal Domein</i>	2.054	0	41	0	2.095
<i>bestemmingsreserve Transitie Jeugdzorg</i>	245	0	5	18	232
<i>bestemmingsreserve Transitie AWB</i>	244	0	5	0	249
<i>bestemmingsreserve Intergas</i>	825	0	17	0	842
<i>bestemmingsreserve boekwaarde panden verlagen</i>	1.038	0	21	392	667
<i>bestemmingsreserve Businesscase 60+</i>	127	0	125	0	251
Totaal overige bestemmingsreserves	50.534	0	13.112	8.843	54.802
VOORZIENINGEN					
<i>voorziening FPU</i>	43	0	76	72	47
<i>voorziening salarisvergoedingen in geval van non-activiteit</i>	312	0	0	107	204
<i>voorziening leeftijdsbewust personeelsbeleid</i>	96	0	0	96	0
<i>Voorziening Loopbaanbudget</i>	123	0	58	6	174
Voorzieningen eigen middelen	573		134	282	425
<i>voorziening exploitatie reiniging</i>	901	0	8	0	909
<i>voorziening exploitatie riolering</i>	439	0	0	93	346
<i>voorziening exploitatie riolering NW</i>	831	0	0	40	791
Voorzieningen middelen van derden	2.171	0	8	133	2.046
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	132.001	3.812	15.577	18.152	133.238

Bijlage 6 Afkortingenlijst

Ten behoeve van de leesbaarheid van de begroting is een afkortinglijst toegevoegd.

Afkorting	Betekenis
ABR	Algemene Bedrijfsreserve (grondexploitatie)
AED	Automatische externe defibrillator
Amvb	Algemene maatregel van bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASV	Algemene Subsidieverordening
AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroten en Verantwoorden
Bbz	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BCF	BTW Compensatiefonds
Bcf	Beleidsgestuurde contractfinanciering
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BIZ	Bedrijven InvesteringsZones
BMOO	Brabants Museum Oud Oosterhout
BOEL	Breda, Oosterhout en Etten-Leur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BP	Bijzonder Programma
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BWB	Belastingsamenwerking West Brabant
BWS	Besluit Woninggebonden Subsidies
BWT	Bouw- en WoningToezicht
BZK	Binnenlandse Zaken
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CF	Combifunctionaris
CFV	Centraal Fonds Volkshuisvesting
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumenten Prijsindex
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
DRIS	Dynamisch Reizigers Informatie Systeem
EMU-saldo	Europese Monetaire Unie
EPL	Energie Prestatie op Lokatie
ESF	Europees Sociaal Fonds
EV	Externe veiligheid
EVZ	Ecologische Verbindingszone
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FTE	Full-time equivalent
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GFT-afval	Groente-, Fruit- en Tuinafval

Afkorting	Betekenis
GPR	Gemeentelijke Praktijkrichtlijn
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GR OGZ	Gemeenschappelijke Regeling Openbare GezondheidsZorg
GS	Gedeputeerde Staten
HALT	Het ALternatief, samenwerking gemeenten, politie en justitie
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HRM	Human Resource Management
IBOR	Integraal Beheer openbare Ruimte
ICT	Informatie –en communicatie technologie
iDOP	Integraal Dorpsontwikkelingsplan
IFLO	Inspectie Financiën Lagere Overheden
IHP	Integraal HuisvestingsPlan
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteitszorg
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISV	Investeringsprogramma Stedelijke Vernieuwing
JGZ	Jeugd Gezondheidszorg
JOR	Jaarprogramma Openbare Ruimte
LDP	Lokaal Dementie Programma
KCC	Klant Contact Centrum
KCV	Kleinschalig Collectief Vervoer
KLM	Klappeystraat, Leijzenhoek en Markt
KRW	Kaderrichtlijn Water
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
MARB	Gemeenschappelijke regeling Milieu & Afval Regio Breda
MASS/MSS	Maatschappelijk SteunSysteem
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MBP	Milieubeleidsplan
MEK	Milieueducatief centrum en Kinderboerderij
MER	Milieu Effect Rapportage
MFA	Multifunctionele Accommodatie
MFC	Mgr. Frencken College
MJBP	Meerjaren beleidsplan
MJPOR	Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NHG	Nationale Hypotheekgarantie
NIEGG	Niet in exploitatie genomen bouwgronden
NMA	Nederlandse mededingings Autoriteit
OAS	Optimalisatie Afvalwatersysteem
OiB	Oosterhout in Beweging
OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OPC	Outputcontract
OZB	Onroerend Zaaksbelasting
P&C	Planning & Control
PBS	Personeels Budgetteringssysteem
PRIO	Prioriteit voor de Renovatie en Inrichting van de Openbare ruimte
PRIS	Parkeer route informatie systeem
PvE	Programma van eisen

Afkorting	Betekenis
QR-code	Quick-response (snel antwoord)-code, tweedimensionale streepjescode internet
OTV	Onderwijstijdverlenging
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RAWB	Regionaal Archief West Brabant
REAP	Regionaal Economisch Actieprogramma
REWIN	Regionaal werkgelegenheidsinstituut West-Brabant
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertisecentrum
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters
RMD	Regionale Milieudienst
RRGS	Risicoregister gevaarlijke stoffen
RTR	Regionale toezichtsruimte
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RvS	Raad van State
RWB	Regiobureau West Brabant
SBBO	Stichting Beveiliging bedrijventerreinen Oosterhout
SBO	Stichting Begraafplaatsen Oosterhout
SES	Sociaal Economische Samenwerking
SHOO	Stichting Huisvesting Onderwijs Oosterhout
SiSa	Single information Single audit
SLOK-gelden	Stimulering van Lokale Klimaatinitiatieven
SWP	Samenwerkingspact
TED	Tenders Electronic Daily, platform voor EU-aanbestedingen
TIC	Telefonisch Informatie Centrum
UwW	Unie van Waterschappen
UwV	Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen
VGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
VIP	Vrijwilligers Informatiepunt
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	VerkeersRegelInstallatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VTH	Vergunningen, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAVA	Werkvoorzieningschap Arbeid Voor Allen
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEW	Waarborgfonds eigen woningen
Wi	Wet inburgering
Wia	Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIJ	Wet Investeren in Jongeren
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wro	Wet Ruimtelijke Ordening
Wsw	Wet Sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WWB	Wet Werk en Bijstand

Bijlage 7 Overzicht begrotingswijzigingen 2014

Onderstaand zijn per programma de begrotingswijzigingen toegelicht. Het betreft de wijzigingen die het verschil verklaren tussen de primitieve begroting 2014 (vastgesteld in november 2013) en de huidige actuele begroting.

Programma 1 Verbindend bestuur

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	Primitieve begroting 2014	Wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014
Relatie burger en bestuur	2.139	15	2.154
Regionale samenwerking	417	0	417
Dienstverlening	2.176	331	2.507
Totaal	4.732	346	5.078
Korte toelichting begrotingswijzigingen: Bij <u>relatie burger en bestuur</u> is € 15.000 aan budget toegevoegd voor het raadsinformatiesysteem vanuit de post onvoorzien. De wijziging bij <u>dienstverlening</u> betreft de toevoeging van budget voor de business dienstverlening uit de bestemmingsreserve dienstverlening.			

Programma 2 Sociaal domein

Omschrijving	Primitieve begroting 2014	Wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014
Beheerskosten sociaal domein	271	6	278
Maatschappelijke zorg	13.697	-44	13.653
Sociaal beleid	6.799	398	7.197
Jeugdzorg	1.772	64	1.836
Veiligheid	4.932	97	5.029
Totaal	27.472	521	27.993
Korte toelichting begrotingswijzigingen: De begrotingswijziging bij <u>beheerskosten sociaal domein</u> betreft het administratief overhevelen bij de 2 ^e corap van budget voor inzet uitvoeringsbudget buurtcoördinatoren vanuit maatschappelijke zorg. Bij <u>maatschappelijke zorg</u> is € 6.000 administratief overgeheveld naar beheerskosten sociaal domein (2 ^e corap). De kapitaalkosten van Outflow (€ 86.000) zijn vanwege de wijziging van de functie van het gebouw administratief overgeheveld naar programma 6 (1 ^e corap). Er is € 30.000 budget schoolmaatschappelijk werk administratief overgeboekt naar programma 4. Voor extra contactmomenten van de GROGZ is € 38.000 overgeheveld vanuit budget CJG (jeugdzorg). Vanuit de algemene uitkering is € 20.000 toegevoegd voor decentralisatie mantelzorg en € 20.000 voor sociale wijkteams. Bij <u>sociaal beleid</u> is vanuit de algemene uitkering budget administratief toegevoegd voor armoede- en schuldenbeleid (€ 175.000), inburgering (€ 48.000) en de koopkrachttegemoetregeling (€ 174.000) Binnen <u>jeugdzorg</u> is een budget van € 38.000 administratief overgeheveld naar maatschappelijke zorg voor extra contactmomenten GROGZ. Verder is er € 15.000 vanuit de stelpost prijscompensatie toegevoegd voor leerlingenvervoer en € 88.000 extra budget voor transitie			

jeugdzorg uit de algemene uitkering.

Bij veiligheid zijn de kapitaallasten van de brandweerkazerne Slotjesveld vanwege de wijziging van de functie van het gebouw administratief overgeheveld naar programma 6 (€10.000). Vanuit de post onvoorzien is € 40.000 toegevoegd voor inhuur bibob-coördinator en is voor de premieverhoging van de aansprakelijkheidsverzekering € 67.000 toegevoegd uit de stelpost prijscompensatie.

Programma 3 Werkgelegenheid en economie

Omschrijving	Primitieve begroting 2014	Wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014
De bruisende binnenstad	40	0	40
Toerisme en recreatie	117	5	122
Ruimte om te ondernemen	508	0	508
Totaal	665	5	670
Korte toelichting begrotingswijzigingen:			
De begrotingswijziging bij <u>toerisme en recreatie</u> betreft de administratieve overheveling vanuit de 1 ^e corap van de efficiencykorting Uitpunt vanuit Cultuur en Evenementen (programma 4)			

Programma 4 De levendige gemeente

Omschrijving	Primitieve begroting 2014	Wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014
Onderwijs en jeugd	4.882	27	4.909
Cultuur en evenementen	5.172	-37	5.136
Sport	5.468	35	5.503
Totaal	15.523	25	15.548
Korte toelichting begrotingswijzigingen:			
Bij <u>onderwijs en jeugd</u> is er € 30.000 budget voor schoolmaatschappelijk werk administratief overgeboekt vanuit maatschappelijke zorg (programma 2). Bij de 1 ^e corap zijn de kapitaallasten van Kapelerf 6 vanwege de wijziging van de functie van het gebouw overgeheveld naar programma 6 (€ 3.000).			
De wijziging bij <u>cultuur en evenementen</u> betreft de administratieve overheveling bij de 1 ^e corap van de indirecte kosten van Outflow (€ 37.000) naar programma 6 vanwege de wijziging van de functie van het gebouw (1 ^e corap). Vanuit de stelpost ombuigingen is € 5.000 gedekt voor de efficiencykorting Uitpunt. Dit bedrag is administratief overgeheveld naar Toerisme en recreatie (programma 3).			
Bij <u>sport</u> is € 5.000 aan het budget toegevoegd voor het sportgala vanuit de stelpost ombuigingen en voor de schouw sportaccommodaties € 30.000 vanuit de post onvoorzien.			

Programma 5 Ruimte en ontwikkeling

Omschrijving	Primitieve begroting 2014	Wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014
Openbare ruimte	10.593	0	10.593
Verkeer & mobiliteit	912	0	912

Natuur, milieu & afval	11.612	270	11.882
Ruimtelijke ordening & wonen	1.873	156	2.029
Totaal	24.990	426	25.416

Korte toelichting begrotingswijzigingen:

De begrotingswijziging van €270.000 bij natuur, milieu en afval betreft de administratieve overheveling vanuit de algemene uitkering voor de uitvoering van de voormalige provinciale taken voor vergunningverlening toezicht en handhaving (1^e corap).

Bij ruimtelijke ordening en wonen is voor de bodemsanering Dorst € 55.000, het onderzoek Catharinadal € 7.500 en voor de tracekeuze 380 KV € 20.000 toegevoegd vanuit de post onvoorzien. De kapitaallasten van Zandheuvel 49 (€ 26.000) zijn vanwege de wijziging van de functie van het gebouw administratief overgeheveld naar programma 6. Ten behoeve van het verbeterplan VTH kwaliteitscriteria is vanuit de 2^e corap administratief € 100.000 overgeheveld vanuit de post onvoorzien en de organieke kostenplaatsen.

Programma 6 Middelen

Omschrijving	Primitieve begroting 2014	Wijzigingen 2014	Saldo begroting 2014
Gemeentelijke organisatie	17.511	153	17.664
Administratieve doorbelastingen	-15.051	-40	-15.091
Dekkingsmiddelen	-75.964	-1.227	-77.190
Resultaat	122	-209	-87
Totaal	-73.382	-1.323	-74.705

Korte toelichting begrotingswijzigingen:

Bij gemeentelijke organisatie is voor de regiefunctionaris belastingen € 10.000 administratief overgeheveld naar het PBS (1^e corap). Aan het onderdeel accommodatiebeheer zijn de kosten van de gebouwen waarvan de oorspronkelijke functie is vervallen administratief overgeheveld voor een bedrag van € 163.000 (brandweerkazerne Slotjesveld, Outflow, Zandheuvel 49 en Kapelerf 6).

Binnen de administratieve doorbelastingen is een mutatie van - € 40.000 zichtbaar. Dit is zuiver administratief en komt voort uit de begrotingswijzigingen in andere programma's.

Bij de dekkingsmiddelen is bij de post algemene uitkering vanuit de 1^e en 2^e corap € 795.000 overgeheveld naar andere programma's, voor armoede- en schuldenbeleid € 175.000, overname taken provincie vergunningverlening, toezicht en handhaving € 270.000, inburgering € 48.000, decentralisatie jeugdzorg € 88.000, koopkrachttegemoetkoming € 174.000, sociale wijkteams € 20.000 en mantelzorg € 20.000. Vanuit de post onvoorzien is budget toegekend voor raadsinformatiesysteem € 15.000, bodemsanering Dorst € 55.000, onderzoek Catharinadal € 7.500, tracekeuze 380 KV € 20.000, inhuur bibob-coördinator € 40.000, VTH kwaliteitscriteria € 50.000 en schouw sportaccommodaties € 30.000. Vanuit de stelpost prijscompensatie is € 67.000 toegekend voor de premieverhoging gemeentelijke aansprakelijkheidsverzekering en € 15.000 voor prijsindexatie leerlingenvervoer. Ten behoeve van de besparing businesscase 60+ is € 122.000 overgeheveld naar de bestemmingsreserve vanuit de stelpost efficiencykorting personeel. En tenslotte is € 10.000 onttrokken uit de stelpost ombuigingen (voor de cultuurprijs en sportgala). De begrotingswijziging bij resultaat betreft de mutaties in de bestemmingsreserves dienstverlening (-€ 331.000) en business-case 60+ (€ 122.000).

Bijlage 8 Kaderstellende beleidsnota's

De volgende kaderstellende beleidsnota's zijn van toepassing.

Verbindend bestuur	
College	
Nota voorzieningen politieke ambtsdragers	September 2010
Nota representatiebeleid gemeente Oosterhout	December 2010
Verordening onderscheidingen gemeente Oosterhout 2012	December 2011
Dienstverlening	
Businesscase dienstverlening (begroting 2012)	November 2011

Sociaal domein	
Wet maatschappelijke ondersteuning	
Beleidskader Maatschappelijke ondersteuning 2012 – 2015	December 2011
Procesplan Maatschappelijke ondersteuning 2012 – 2015	November 2011
Ombuigingsplan Buurt- en dorpshuizen	April 2011
Procesaanpak realisatie activiteitencentra	Juni 2011
Projectplan invoering extramurale begeleiding uit de AWBZ naar de Wmo	Februari 2012
Algemene Subsidieverordening Oosterhout 2012	Januari 2012
Beleidsregels voor subsidieverstreking gemeente Oosterhout 2012	September 2012
Communicatieplan WMO 2012-2015	Mei 2012
Keuzenota WMO 2015. Addendum Beleidskader Maatschappelijke ondersteuning 2012-2015	Oktober 2014
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oosterhout 2015	Oktober 2014
Gezondheidszorg	
Wet publieke Gezondheid	
Lokale gezondheidsnota 2014 – 2017 “Verbinden en verankeren”	Oktober 2013
Landelijke nota Gezondheidsbeleid “Gezondheid dichtbij”	Mei 2011
De “Agenda voor een Gezonde Samenleving” van de GGD West-Brabant	Februari 2012
Preventie- en handhavingsplan alcohol en jeugd Oosterhout 2014-2017 “Op je gezondheid!”	Juni 2014
Transitie AWBZ	
Regionale ontwikkelrichting AWBZ-WMO en dertien lokale leidende principes	September 2013
Invulling uitgangspunten transitie AWBZ-WMO in Dongemond-gemeenten.	April 2014
Re-integratie	
Visienota Participatiewet	Januari 2014
Minimabeleid	
Minimabeleid 2013 en verder	Januari 2013
Beleidsplan gemeentelijke schuldhulpverlening 2012-2015	November 2011
Preventieplan gemeentelijke schuldhulpverlening	Juli 2014
Inkomensregelingen / sociale zekerheid	
Nota herijking beleid sociale zekerheid 2012	November 2011
Beleidsplan sociale zekerheid 2012	
Inburgering	

Toekomst inburgering 2010-2014	
Jeugdzorg	
Startnotitie jeugdzorg	September 2013
Startnotitie voor het Centrum voor Jeugd en Gezin	2008
Ontwerpplan Centrum voor Jeugd en Gezin	2009
Visie op het Centrum voor Jeugd en Gezin Oosterhout	2009
Regionaal transitiearrangement jeugdzorg	Oktober 2013
Concept-inkoopkader specialistische jeugdzorg WBO	Februari 2014
Opdracht sociale wijkteams	Juli 2014
Integrale veiligheid	
Meerjarenplan Integrale Veiligheid 2011-2014	December 2010
Beleidsplan jeugdveiligheid 2008-2012 verlengd t/m 2014	December 2012
Regionaal beleidsplan ZWB 2013-2014 (2015-2018)	Februari 2013 (najaar 2014)
Vergunningverlening openbare orde en veiligheid	
Handhavingbeleidsplan Fysieke leefomgeving 2011-2013	
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening Fysieke leefomgeving	
Uitvoeringsprogramma handhaving Fysieke leefomgeving	
Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant waaronder Regionale brandweer	
Beleidsplan 2011-2015 Veiligheidsregio MWB	
Regionaal Crisisplan	November 2011

Werkgelegenheid & economie	
Ondernemen	
Agenda economie 2011-2015 Oosterhout	December 2011

De levendige gemeente	
Jeugdwelzijn en -zorg	
Actieprogramma Jong 2011-2014	
Kinderopvang en voorschoolse opvang	
Handhavingsbeleid kinderopvang	2012
Onderwijshuisvesting	
Integraal Huisvestingsplan 2011-2014	
Verordening huisvesting onderwijs gemeente Oosterhout	
Onderwijs(achterstanden)beleid	
Onderwijsbeleid in de periode 2011-2015	
Uitvoeringsplan onderwijs beleid 2012, 2013, 2014	
Regionale samenwerking op het gebied van leerlingenadministratie, leerplicht en voortijdig schoolverlaten	
Dienstverleningsovereenkomst Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio West-Brabant	
Leerlingenvervoer	
Verordening leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2014	Juni 2014
Beleidsregels voor het leerlingenvervoer gemeente Oosterhout 2014	Mei 2014
Cultuur	
Cultuurnota "Laat duizend bloemen bloeien"	2009
Nota "Museumbeleid Gemeente Oosterhout"	2009
Nota Evenementenbeleid "Evenementen maken de stad"	2012
Herontwikkeling Santrijngebied, keuze voorkeursvariant / Bezuinigingsopgave bibliotheekvoorziening; Een	2012

toekomstbestendige bibliotheek in Oosterhout	
Masterplan Santrijn	2012
Algemene subsidieverordening Oosterhout	2012
Beleidsregels voor subsidieverstreking Gemeente Oosterhout	2013
Sport	
Nota Sporten en Bewegen: "Samen werken aan sporten en bewegen"	Oktober 2013
Beleidskader WMO	
Algemene Subsidieverordening 2012	Januari 2012

Ruimte & ontwikkeling	
Buurt- & wijkbeheer	
Evaluatie buurtbeheer	Juli 2011
Beleid en beheer openbaar groen	
Monumentale bomenbeleid	
Richtlijn bomencompensatie	
Honden uitloopplaatsen beleid	
Groenstructuurplan	
Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte	
Rapport PRIO-buurt	
Beleid en beheer Wegen	
Masterplan fiets	Zie bij verkeer
Mobiliteitsplan	Zie bij verkeer
Kwaliteitsvisie openbare ruimte	
Rapport PRIO-buurt	
Beheer en onderhoud openbare verlichting	
Beleidsplan Veilige Elektrotechnische Bedrijfsvoering	
Beleidsplan Openbare Verlichting	
Bestrijding van gladheid	
Gladheidsbestrijdingsplan	
Openbaar vervoer	
Raadsbesluit inzake hoogwaardig-openbaarvervoerverbinding (HOV) met Breda	2008
Beleid verkeer	
Masterplan fiets	2008
Mobiliteitsplan	2007
Verkeersveiligheidsplan	2003
Autoparkeren	
Beleidsnota "Stilstaan in de toekomst"	2009
Milieubeleid en -beheer	
Milieubeleidsplan	
Riolering	
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	
Waterhuishouding	
Waterplan	
Grondexploitaties	
Nota grondexploitaties	2012
Monumentenbeleid & archeologie	
Beleidsnota Cultuurhistorie, Monumenten en Archeologie	Januari 2009
Bouwvergunningen	
Handhavingsbeleidsplan Fysieke leefomgeving 2011-2013	
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening Fysieke	

leefomgeving	
<i>Volkshuisvestingsbeleid</i>	
Woonvisie	November 2011
<i>Stedelijke ontwikkeling en Structuur- en bestemmingsplannen</i>	
Structuurvisie	2013
<i>Beheer van gronden en gebouwen</i>	
Nota grondbeleid	2013

Middelen	
<i>Dekkingsmiddelen</i>	
Nota reserves en voorzieningen	2010
Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO)	
Treasurystatuut 2010	2010
Gemeentelijke verordening Ozb, hondenbelasting	

Bijlage 9 Conversietable programmastructuur

14P4 De levendige gemeente

14T41 Onderwijs & jeugd	14B411 Onderwijs	BL018 Onderwijs	4.614.409	4.112.783	501.626
		BL035 Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	30.652	25.899	4.753
	14B412 Jeugd	BL034 Jeugd	264.357	158.763	105.594
	14B421 Bibliotheek	BL019 Bibliotheek	1.680.207	1.687.736	7.529-
14T42 Cultuur & evenementen	14B422 Theater	BL024 Kunst en Cultuur	1.673.850	1.357.018	316.832
	14B423 Cultuur onderwijs	BL024 Kunst en Cultuur	10.566	70.411-	80.977
	14B424 Overige podia	BL024 Kunst en Cultuur	1.406.198	1.465.167	58.969-
	14B425 Musea en archieven	BL025 Musea en archieven	234.783	205.303	29.480
	14B426 Evenementen	BL027 Evenementen	129.931	239.895	109.964-
	14B431 Stimulering	BL021 Sport	622.297	607.781	14.516
	14B432 Sportparken	BL022 Sportaccommodaties	1.532.312	1.315.696	216.616
	14B433 Sporthallen en gymzalen	BL022 Sportaccommodaties	1.200.201	1.133.174	67.027
14T43 Sport	14B434 Zwembad	BL023 Zwembaden	2.148.152	2.672.502	524.350-
			15.547.915	14.911.305	636.610

14P5 Ruimte & ontwikkeling

14T51 Openbare ruimte	14B511 Wegen	BL010 Wegen	6.054.200	6.983.664	929.464-
	14B512 Openbaar groen	BL026 Openbaar groen	3.744.650	4.469.601	724.951-
		BL052 Speelvoorzieningen	422.606	395.678	26.928
	14B513 Buurt- en wijkbeheer	BL043 Buurt- en wijkbeheer	371.277	365.200	6.077
14T52 Verkeer & mobiliteit	14B521 Verkeer	BL011 Verkeer	1.315.046	1.233.759	81.287
	14B522 Openbaar vervoer	BL012 Openbaar vervoer	19.516	83.947	64.431-
	14B523 Parkeren	BL013 Parkeren	422.800-	494.318-	71.518
	14B531 Milieu	BL039 Milieubeleid	2.275.918	1.795.416	480.502
14T53 Natuur, milieu & afval	14B532 Afvalverwijdering	BL037 Afvalverwijdering	3.774.721	3.757.885	16.836
	14B533 Water en riolering	BL014 Waterhuishouding	250.938	184.422	66.516
		BL038 Riolering	5.580.712	5.106.615	474.097
	14B541 Ruimtelijke ordening	BL041 Ruimtelijke ontwikkeling	1.505.625	1.846.884	341.259-
14T54 Ruimtelijke ordening & wonen		BL053 Monumenten en archeologie	108.379	129.906	21.527-
	14B542 Huisvesting	BL042 Volkshuisvestingbeleid	10.763	1.175.586-	1.186.349
		BL044 Bouw- en woningtoezicht	378.465	246.455	132.010
	14B543 Grondexploitatie	BL045 Grondexploitatie	25.899	175.870	149.971-
			25.415.915	25.105.396	310.519

14P6 Middelen

14T61 Gemeentelijke organisatie	14B611 Sturing	BL001 Productondersteuning	1.518.825	1.196.685	322.140
	14B612 Ondersteuning	BL051 Bestuurs-/managementondersteuning S&C	2.010.562	2.266.673	256.111-
	14B613 Interne dienstverlening	BL001 Productondersteuning	6.877.664	6.557.369	320.295
	14B621 Administratieve doorbelastingen	BL005 Bestuurs-/managementondersteuning Alg	855.822	765.569	90.253
		BL001 Productondersteuning	6.400.813	6.327.508	73.305
14T62 Administratieve doorbelastingen		BL001 Productondersteuning	14.787.069-	14.081.562-	705.507-
14T63 Dekkingsmiddelen	14B631 Beleggingen	BL050 Saldo kostenplaatsen	303.777-	442.521	746.298-
	14B632 Belastingen	BL046 Beleggingen	5.639.963-	5.936.100-	296.137
	14B633 Gemeentelijke heffingen	BL047 Belastingen	10.673.096-	11.157.013-	483.917
	14B634 Algemene uitkering	BL037 Afvalverwijdering	4.640.353-	4.480.876-	159.477-
	14B635 Algemene baten en lasten	BL038 Riolering	6.469.576-	6.050.661-	418.915-
14T64 Resultaat	14B641 Resultaat	BL048 Algemene uitkering	49.171.181-	50.608.854-	1.437.673
	14B642 Reserves	BL049 Algemene baten en	596.174-	252.254-	343.920-
		BL092 Resultaat exploitatie	673.814	-	673.814
		BL093 Mutaties in reserves	761.258-	2.302.645-	1.541.387
Totaal			74.704.947-	77.313.641-	2.608.694
			-	7.311.002-	7.311.002